

VUOSIKERTOMUS 2019

S-Pankki

SISÄLLYS

KAIKKIIEN AIKOJEN PARAS VUOSI	3
TOIMITUSJOHTAJAN KATSAUS	4
TOIMINTA KATSAUSKAUDELLA	5
Keskeiset tapahtumat	5
Toimintaympäristö	6
Taloudellinen asema	7
Riskienhallinta	10
Omien varojen vaateet, vakavaraisuus ja omat varat	13
Olelliset tapahtumat tilikauden päättymisen jälkeen	16
Näkymät vuodelle 2020	16
Konsernirakenne ja S-Pankin tytäryhtiöiden toiminta	17
Hallinto	18
Hallituksen esitys tilikauden tulosta koskeviksi toimenpiteiksi	19
Tunnuslukujen laskentakaavat	20
VASTUULLISUUSRAPORTTI	21
S-Pankki-konsernin liiketoimintamalli	21
Asiakkaan hyväksi	22
Hyvinvoiva henkilöstö	23
Yhteiskunnan hyväksi	25
KONSERNIN JA S-PANKKI OY:N TILINPÄÄTÖS	28
Konsernin tilinpäätös	30
S-Pankki Oy:n tilinpäätös	120

KAIKKIEN AIKOJEN PARAS VUOSI

PEKKA YLIHURULA, TOIMITUSJOHTAJA

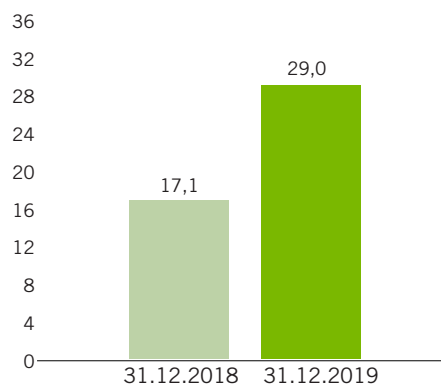
"S-Pankki onnistui vakiinnuttamaan paikansa merkittävien suomalaisten pankkien joukossa 2010-luvulla. Tästä todistaa nopea mutta hallittu kasvumme. S-Pankin vuosikymmen päättyikin rohkaisevissa merkeissä: 2019 oli meille kaikkien aikojen paras vuosi."

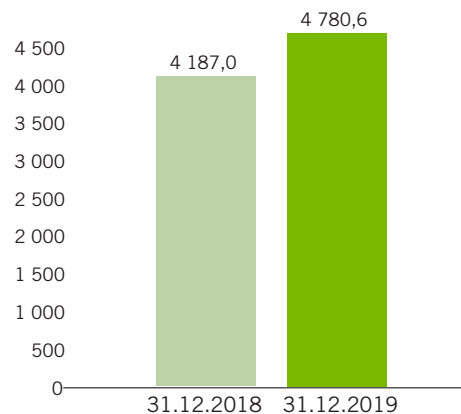
TAMMI-JOULUKUU 2019

- Liikevoitto nousi 69,3 prosenttia 29,0 miljoonaan euroon (17,1).
- Antolainaus kasvoi 14,2 prosenttia 4,8 miljardiin euroon (4,2).
- Hallinnoitavat varat nousivat 19,5 prosenttia 9,1 miljardiin euroon (7,6).
- Vakavaraisuussuhde laski 16,3 prosenttiin (16,8 %).
- Näkymät vuodelle 2020: Odotamme S-Pankki-konsernin liikevoiton kasvavan maltillisesti vuonna 2020 edellisvuoteen verrattuna siitä huolimatta, että yleisen talouskasvun ennakoidaan hidastuvan.

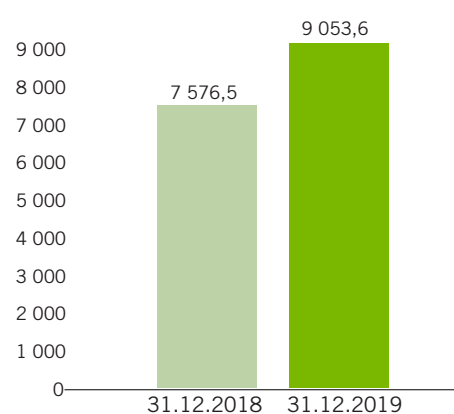
Liikevoitto (M€)

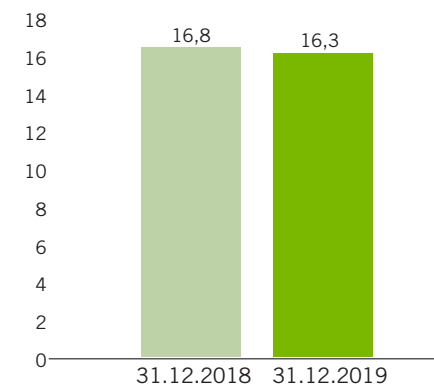
Antolainaus (M€)

Hallinnoitavat varat (M€)

Vakavaraisuussuhde (%)

TOIMITUSJOHTAJAN KATSAUS

Päättynyt vuosikymmen oli monin tavoin poikkeuksellista aikaa pankeille ja pankkien asiakkaille. Eri puolilla maailmaa korot sukelisivat ennätyskellisen matalille tasoille, ja samaan aikaan pankkien sääntely kiristyi.

Haastavasta ympäristöstä huolimatta vuonna 2007 perustettu S-Pankki onnistui vakiinnuttamaan paikkansa merkittävien suomalaisten pankkien joukossa 2010-luvulla. Tästä todistaa nopea mutta hallittu kasvumme.

S-Pankin vuosikymmen päättyikin rohkaisevissa merkeissä: 2019 oli meille kaikkien aikojen paras vuosi. Liikevoittonamme kasvoi 29,0 miljoonaan euroon (17,1), mikä on 69,3 prosenttia enemmän kuin vuotta aiemmin. Tuotot yhteensä nousivat 9,8 prosenttia ja kulut laskivat 1,7 prosenttia samaan aikaan, kun vakavaraisuussuhteemme pysyi hyvällä tasolla 16,3 prosentissa (16,8).

Kehitys oli hyvää kaikissa tärkeimmissä tuotteissamme eli lainoissa, maksukorteissa ja varallisuudenhoidon palveluissa. Antolainauksemme nousi 4,8 miljardiin (4,2) ja hallinnoitavat varat 9,1 miljardiin (7,6) euroon.

Uskaltaisain sanoa viime vuoden todistavan, että S-Pankki kykenee nostamaan liiketoimintansa uudelle tasolle.

Vuonna 2019 otimme käyttöön muun muassa vakuudettomien luottojen käsittelyä automatisoivan järjestelmän. Muutoksen ansiosta lainakantamme on mahdollista kasvaa jatkossa nykyistä voimakkaammin.

Keväällä puolestaan julkaisimme uuden version S-Pankin ja S-ryhmän palvelut yhdistävästä S-mobiili-sovelluksesta. Se on saanut hyvän vastaanoton. Sovelluksella on jo yli miljoonaa käyttäjää ja vuoden lopussa 89 prosenttia kaikista kirjautumisista S-Pankin sähköisiin palveluihin tapahtui S-mobiilissa.

Teimme myös paljon tärkeitä valintoja. Keväällä uudistimme organisaatiotamme ja keskitimme toimintaamme tiukemmin kahden liiketoimintayksikön, Pankkiliiketoiminnan ja Varallisuudenhoitoliiketoiminnan, ympärille. Uudistukset tehostavat toimintaamme ja laskevat kulujamme tulevina vuosina. Lisäksi päivitimme tuotteidemme ja palveluidemme hinnoittelua sekä ehtoja.

Vuosi 2020 tulee vaatimaan paljon. Tämänhetkisen tiedon valossa korkotaso tulee säilymään ennätyskellisen matalana. Toimialan sääntely tulee sitä vastoin kiristymään entisestään. Päättäneen vuoden näyttöjen perusteella olen kuitenkin luottavainen tulevan suhteen.

Näistä tunnelmista onkin hyvä siirtyä uudelle vuosikymmenelle. Omasta puolestani haluan kiittää luottamuksesta ja toivottaa menestyksestä vuotta 2020 asiakkaillemme, henkilöstölle ja omistajillemme sekä kaikille yhteistyökumppaneillemme.

PEKKA YLIHURULA
Toimitusjohtaja, S-Pankki

TOIMINTA KATSAUSKAUDELLA

KESKEISET TAPAHTUMAT

S-Pankki vahvisti tammikuussa asemaansa vastuullisen sijoittamisen ja etenkin vaikuttavuussijoittamisen edelläkävijänä tekemällä yrityskaupan. Vaikuttavuusinvestointirahastojen hallinnointiin keskittyvästä Epicus Oy:stä tuli FIM Pääomarahastot Oy:n tytäryhtiö ja työntekijät siirtyivät S-Pankin Varallisuudenhoitoliiketoiminnan palvelukseen. Yhtiön uusi nimi on FIM Vaikuttavuussijoitukset Oy.

Ensimmäisellä vuosineljänneksellä pankki esitteli kaksi uutta vaikuttavuussijoittamisen hanketta. Lapset SIB -hanke keskittyy lasten, lapsiperheiden ja nuorten hyvinvoinnin edistämiseen. Työ-SIB-hankkeessa tarjotaan ja kehitetään työllistymistä edistäviä palveluja pitkään työttömänä olleille. Lapset SIB -hankkeeseen kytkeytyvän pääomarahaston ensimmäinen, viiden miljoonan euron suurinen rahoituskierros saatiin päätökseen joulukuussa.

Helmikuussa S-Pankki kertoi muutoksista joidenkin tuotteiden ja palveluiden hinnoitelluun sekä ehtoihin. Muutokset koskevat muun muassa kortteja, lainoja ja tilejä. Päivitetty hinnastot ja ehdot tulivat voimaan toukokuun alussa.

Toisen vuosineljänneksen käynnistyttyä S-Pankki toi markkinoille FIM Passiivinen Eurooppa ESG -rahaston, joka yhdistää vastuullisen ja passiivisen sijoittamisen. Tuote kuuluu FIM Vastuullisuus Plus -rahastoperheeseen, joka koostuu rahastoista, joissa vastuullisuus on viety S-Pankki- ja FIM-rahastojen yleisiä vastuullisen sijoittamisen periaatteita pidemmälle. Kyseessä on S-Pankin ensimmäinen passiivisesti sijoitettava rahasto. Myöhemmin syksyllä markkinoille tuotiin Yhdysvaltain markkinoille sijoittava sisarrahasto FIM Passiivinen USA ESG.

Myöhemmin maaliskuussa FIM Varainhoito Oy ja työeläkeyhtiö Varma liittyivät ensimmäisinä suomalaisina finanssialan toimijoina kansainväliseen tupakanvastaiseen Tobacco-Free Finance Pledge -aloitteeseen. Aloite pyrkii kasvattamaan finanssialan tietoisuutta omasta roolistaan ja edistää tupakanvastaisen linjausten käyttöönottoa toimialalla.

Maaliskuussa käynnistettiin organisaatiouudistus, jolla keskitettiin pankin toimintaa yhä tiukemmin kahden liiketoimintayksikön, Pankkiliiketoiminnan ja Varallisuudenhoitoliiketoiminnan, ympärille. Uudistuksen myötä käytyjen yt-neuvotteluiden tuloksena 54 hen-

kilön työsuhde on päättynyt tai tulee päätymään. FIM Varainhoito Oy puolestaan sulki Ruotsin sivuliikkeen lokakuun lopussa.

Huhtikuussa julkaistiin uusi versio S-Pankin ja S-ryhmän palvelut yhdistävästä S-mobiili-sovelluksesta. Sovelluksen uusia ominaisuuksia ovat henkilökohtaista rahankäyttöä visualisoiva Omat ostot -palvelu sekä Suomen ensimmäinen mikrosäästämisen palvelu Säästäjä. Säästäjällä on mahdollista siirtää rahastoon euro jokaisesta korttiostoksesta ja esimerkiksi S-ryhmän ostoksista kertyvä Bonus. Huhtikuussa otettiin käyttöön myös vakuudettomien luottojen käsittelyä automatisoiva järjestelmä, jonka odotetaan mahdollistavan lainakannan nykyistä voimakkaamman kasvun.

Maksukorttien kansallisesti sovittu lähimaksuraja nousi 25 eurosta 50 euroon huhtikuussa. Suuremmat ostokset tulivat mahdollisiksi välittömästi maksurajan nousun jälkeen S-Etukortti Visa -kortteilla. S-Etukortti Visaan tuli keväällä myös muita kortin käyttöä helpottavia uudistuksia, kuten kortille itse valittava tunnusluku.

Toukokuussa S-Pankki ja S-ryhmä esittelivät S-Etukortti Visan uuden ulkoasun. Uudistuk-

sen myötä S-Etukortti Visa tuli Suomen ensimmäinen pystymallinen maksukortti. Uusi ulkoasu helpottaa muun muassa verkossa maksamista.

Rahoitusvakausvirasto (RVV) antoi kesäkuun lopussa päätöksen S-Pankki-konsernille sovellettavasta alentamiskelpoisten velkojen vähimmäisvaatimuksesta eli MREL-vaateesta. Vaade on 9,9 prosenttia velkojen ja omien varojen yhteismäärästä. Vaatimus on täytettävä asteittain 30.6.2022 mennessä. Vaade on voimassa enintään kaksi vuotta vaateen soveltamisajankohdasta lukien, jollei RVV sitä ennen tarkista päätöstä.

Elokuussa S-Pankin toimipaikoissa otettiin käyttöön sähköinen allekirjoituslupa. Alusta nopeuttaa asiointia ja säästää paperia jopa 100 000 arkkia kuukaudessa. Samassa kuussa S-Pankki kertoi tunnuslukutaulukoiden käytön jatkuvan pankissa myös sen jälkeen, kun uusi maksupalvelulaki tulee voimaan syyskuussa. Lisävahvistukseksi taulukon rinnalle tulee tekstiviesti. Lähes 90 prosenttia kaikista asiakkaiden kirjautumisista tehdään kuitenkin jo S-mobiiliin tunnistautumisella, joka toimii tunnusluvulla tai

sormenjäljellä. S-Pankki-brändin vahvuudesta saatiin puolestaan tuoreita todisteita, kun brändi pärjäsi finanssialan yrityksistä parhaiten sekä tutkimusyhtiö YouGovin vuotuisesta BrandIndex-tutkimuksessa että Markkinointi & Mainonta -lehden tutkimuksessa.

Digitaalista asuntokauppaa varten otettiin käyttöön digitaalinen asuntokauppapalvelu DIAS. S-Pankki teki ensimmäisen asuntokaupan DIAS-palvelun kautta syyskuussa.

Markkinakorkojen lasku jatkui syksyllä, mikä vaikutti monin tavoin pankkitoimialaan. S-Pankki laski lokakuussa S-Prime-korkoaan 0,20 prosenttiyksikköä 0,40 prosenttiin. Tal-

llestilien korkojen pysyessä maltillisina suomalaisten kiinnostus rahastosäästämistä kohtaan jatkui vilkkaana, ja mikrosäästämispalvelu Säästäjä ylitti 20 000:n käyttäjän virstanpylvään lokakuussa.

Marraskuussa S-Pankki ja Visa kertoivat uusi-neensa yhteistyösopimuksensa. Suomalaisilla on käytössään 2,3 miljoonaa S-Etukortti Visaa ja jo joka kymmenes Suomessa tehty ostos maksetaan S-Pankin kortilla.

Joulukuussa S-Pankki Oy sai Finanssivalvon-nalta 980 000 euron seuraamusmaksun asi-akkaiden tuntemisprosesseihin liittyvistä puutteista. Lisäksi FIM Varainhoito Oy sai

julkisen varoituksen. Finanssivalvonnan mukaan yhtiöillä oli puutteita asiakkaiden tuntemista ja riskiperusteista arviointia koskevissa prosesseissa vuosina 2014–2017.

Kuukauden loppupuoliskolla FIM Pääomara-hastot Oy osti loput FIM Kiinteistö Oy:n osa-kekannasta. FIM Kiinteistö Oy toimii vastuul-lisena yhtiömiehenä S-Pankki-konsernin kiinteistörahastoissa. FIM Pääomarahastot puolestaan hoitaa S-Pankki-konsernin vaih-toehorahastoja sekä vastaa konsernin kiin-teistö- ja metsärahastojen salkunhoidosta.

Joulukuussa S-Pankin hallitus päätti suunni-telmasta laajentaa pankin toimintaa siten,

että se kattaa jatkossa myös kiinnitysluotto-pankkitoiminnan. Pankin tavoitteena on saada kiinnitysluotto pankin toimilupa vuonna 2020. Hankkeen tavoitteena on parantaa S-Pankki-konsernin varainhankinnan kilpai-lukykyä ja sitä kautta toimintaedellytyksiä.

Koko vuoden ajan jatkui S-Pankin asiakkai-den tuntemistietojen päivitysprojekti, joka näkyi asiakkaille muun muassa siten, että nykyisten asiakkaiden tietoja päivitettiin. Tie-toja voi päivittää S-mobiilissa, verkkopan-kissa, puhelinpalvelussa sekä S-Pankin toi-mipaikoissa. S-Pankilla on muiden pankkien tapaan lakisääteinen velvollisuus tuntea asi-akkaansa. Projekti jatkuu vuonna 2020.

TOIMINTAYMPÄRISTÖ

Vuosi 2019 oli lopulta melko hyvä, vaikka yllätyksellinen. Vuosi käynnistyi yleisesti huolestuneissa tunnelmissa. Talouskasvu hidastui edellisiin vuosiin verrattuna jonkin verran niin globaalisti kuin Suomessakin. Kasvu oli kuitenkin odotuksia parempaa. Hidastumisen taustalla oli monia tekijöitä. Päälimmäiset syyt olivat Kiinan talouden rakennemuutokset ja kasvun muuttuminen entistä enemmän kulutusvetoiseksi, keskuspankkien vuonna 2018 tekemä rahapolitiikan kiristäminen sekä protektionismin kasvu. Protektionismin kasvu näkyi etenkin Yhdysvaltojen ja Kiinan kauppasodassa.

Yksikään uhkakuva ei kuitenkaan toteutunut pahimmassa muodossaan. Kiinassa viran-omaiset käynnistivät uuden talouselvityksen, jolla maa pystyi korvaamaan maailmankaup-pan heikkouden aiheuttamia vahinkoja. Yhdysvaltain ja euroalueen johdolla keskus-pankit tekivät täyskäännöksen rahapolitiikas-saan, kun edellisen vuoden kiristys vaihtui nopeasti keventämiseksi. Vuoden mittaan kauppasota Yhdysvaltain ja Kiinan välillä puolestaan kiihtyi vähitellen, mutta sen talousvaikutukset jäivät kuitenkin rajallisiksi. Siten talouskasvu saatiin lopulta pidettyä edelleen kohtuullisessa vauhdissa.

Maailman talous heiluttaa myös Suomea, mutta täälläkin kasvun heikkeneminen jäi maltilliseksi. Monien tärkeiden vientimaiden ongelmat vaikut-tivat ulkomaankauppaan, mutta kotimainen kysyntä riitti tukemaan taloutta niin, että uhka taantumasta helpotti vuoden kuluessa. Matalat korot, kohtuullinen taloustilanne ja työllisyyden vähittäinen paraneminen siivittivät puolestaan asuntokauppaa ja lainamarkkinoita yleisesti. Asuntolainakanta kasvoi runsaat pari prosenttia samoin kuin kotitalouksien koko lainakanta.

Kotitalouksien velkaantumista selvittänyt val-tiovarainministeriön työryhmä julkaisi mietin-

nön velkaantumisen rajoittamisesta loka-kuussa 2019. Mietinnössä esitetyt muutokset muun muassa luottojen riskitasoihin eivät vaikuttaisi nykyisiin lainoihin. Mahdolliset vai-kutukset uusiin myönnettäviin lainoihin täs-mentyivät myöhemmin.

Sijoitusmarkkinoilla vuosi oli erinomainen. Kor-kojen painuminen historiallisen alas tuki joukko-lainojen tuottoja ja osakkeet puolestaan nousivat vahvimmin yli viiteen vuoteen, kun talouspelot helpottivat. Siten sijoitukset tuottivat erinomai-sesti. Tämä yhdessä sijoitustuotteiden kysynnän kasvun kanssa nosti rahastopääomia.

TALOUDELLINEN ASEMA

TOIMINNAN TULOS JA KANNATTAVUUS

S-Pankki-konsernin liikevoitto kasvoi selvästi edellisestä vuodesta ja oli 29,0 miljoonaa euroa (17,1). Tilikauden voitto verojen jälkeen oli 24,4 miljoonaa euroa (12,5).

Konsernin kulu-tuotto-suhde parani ja oli 0,74 (0,83). Oman pääoman tuotto nousi 5,3 prosenttiin (2,9). Koko pääoman tuotto oli 0,4 prosenttia (0,2)

TUOTOT

Tuotot yhteensä olivat 168,1 miljoonaa euroa (153,1). Kasvua edellisvuoteen oli 9,8 prosenttia. Korkokate oli 86,1 miljoonaa euroa (79,5). Korkokate kasvoi 8,3 prosenttia ja se tuli pääosin henkilöasiakkaiden luottojen vahvasta volyymikasvusta.

Nettopalkkiotuotot kasvoivat 10,0 prosenttia edellisvuodesta ja olivat 60,3 miljoonaa euroa (54,8). Kasvu muodostui pääosin korttimaksamisen, maksuliikenteen ja varaliskuudenhoidon palkkioiden kasvusta.

Sijoitustoiminnan nettotuotot olivat 5,9 miljoonaa euroa (4,0). Kasvuun vaikutti osakkeiden ja rahastojen suotuisa markkinakehitys. Liiketoiminnan muut tuotot olivat 15,8 miljoonaa euroa (14,8). Kasvuun vaikuttivat saatavakantojen parantuneet myyntituotot.

KULUT

Liiketoiminnan kulut olivat yhteensä 125,1 miljoonaa euroa (127,2). Kulut laskivat 1,7 prosenttia edellisvuodesta. Liiketoiminnan kuluista henkilöstökulujen osuus oli 45,7 miljoonaa euroa (47,3). Lasku johtui henkilömäärän pienenemisestä. Muut hallintokulut olivat 61,9 miljoonaa euroa (64,7). Muiden hallintokulujen lasku johtui pääosin kehitys-, markkinointi- ja postituskuluista. Poistot tilikaudella kasvoivat edellisvuodesta ja olivat yhteensä 12,8 miljoonaa euroa (11,1). Kasvu johtui monien IT-projektien valmistumisesta. Liiketoiminnan muut kulut olivat 4,8 miljoonaa euroa (4,1). Liiketoiminnan muut kulut kasvoivat viranomaismaksujen takia.

ODOTETTAVISSA OLEVAT JA LOPULLISET LUOTTOTAPPIOT

Odotettavissa olevia ja lopullisia luottotappioita kirjattiin 18,3 miljoonaa euroa (13,4). Palautuneita luottotappioita oli 4,3 miljoonaa euroa (4,7). Odotettavissa olevat ja lopulliset luottotappiot olivat näin ollen nettona yhteensä 14,0 miljoonaa euroa (8,7). Kasvu selittyi pääasiassa luottokannan kasvulla. Palautusten laskuun vaikuttavat puolestaan perintäkantojen myynnit. Luottokannan kokoon suhteutettuna luotto- ja arvonalentumistappiot ovat prosentuaalisesti alhaisella tasolla.

Taulukko 1: Keskeisimmät tunnusluvut

(M€)	1-12/2019 IFRS	1-12/2018 IFRS	1-12/2017 FAS*
Liikevoitto	29,0	17,1	16,0
Tuotot yhteensä	168,1	153,1	154,3
Talletukset	5 948,1	5 832,7	5 005,8
Antolainaus	4 780,6	4 187,0	3 724,9
Hallinnoitavat varat	9 053,6	7 576,5	6 891,7
Saamistodistukset	1 081,0	1 668,0	1 324,8
Kulu-tuotto-suhde	0,74	0,83	0,83
Oman pääoman tuotto	5,3 %	2,9 %	3,1 %
Koko pääoman tuotto	0,4 %	0,2 %	0,2 %
Omavaraisuusaste	7,2 %	7,0 %	7,3 %
Vakavaraisuussuhde	16,3 %	16,8 %	16,7 %

*Tunnusluvut vuodelta 2017 on laadittu Finanssivalvonnan Rahoitussektorin kirjanpitoa, tilinpäätöstä ja toimintakertomusta koskevien määräysten ja ohjeiden (2/2016) mukaisesti. Tiedot vuodesta 2018 lähtien on raportoitu IFRS-standardien mukaan, joita S-Pankki siirtyi noudattamaan 1.1.2019.

TALLETUKSET

Talletuskanta oli tilinpäätöshetkellä 5 948,1 miljoonaa euroa (5 832,7). Kasvua oli edelliseen vuoteen 2,0 prosenttia. Henkilöasiakkaiden osalta kasvu oli hyvällä tasolla ja se oli 12,7 prosenttia. Sen sijaan yritystalletukset laskivat 36,2 prosenttia. Yritysassiakkaiden talletuskannan kehitykseen vaikuttivat negatiivisten talletuskorkojen laajennettu käyttöönotto ja sekä rahastojen säilytysyhteisön vaihtuminen.

Vaadittaessa maksettavia talletuksia oli tilikauden päättyessä yhteensä 5 908,0 miljoonaa euroa (5 827,5) ja määräaikaistalletuksia 40,1 miljoonaa euroa (5,2). Henkilöasiakkaiden talletuksia oli yhteensä 5 134,9 miljoonaa euroa (4 557,9). Yritysassiakkaiden talletuksia oli yhteensä 813,2 miljoonaa euroa (1 274,8).

S-Pankissa olevien talletussuojan piiriin kuuluvien korvattavien talletusten yhteismäärä oli katsauskauden lopussa 4 790,2 miljoonaa euroa (4 288,8).

ANTOLAINAUS JA SIOITUSTOIMINTA

Vuonna 2019 antolainaus kasvoi edelleen vahvasti. Luottokanta oli vuoden lopussa 4 780,6 miljoonaa euroa (4 187,0). Kasvua edelliseen vuoteen oli 14,2 prosenttia. Henkilöasiakkaiden luottokanta oli 3 951,6 miljoonaa euroa (3 393,0) ja yritysassiakkaiden luottokanta 829,0 miljoonaa euroa

(794,0). Henkilöasiakkaiden luottokanta kasvoi 16,5 prosenttia ja yrityslainakanta 4,4 prosenttia.

Asuntolainakanta kasvoi edellisen vuoden tapaan markkinoita nopeammin ja kasvu oli 16,9 prosenttia. Raha- ja pääomamarkkinoille S-Pankki sijoitti pääomia 1 081,0 miljoonaa euroa (1 668,0).

OMA PÄÄOMA

Oma pääoma oli tilikauden päättyessä 473,4 miljoonaa euroa (449,9). Omaa pääomaa kasvatti tilikauden vahva tulos. Omavaraisuusaste nousi 7,2 prosenttiin (7,0).

HALLINNOITAVAT VARAT

S-Pankki-konsernin hallinnoitavien varojen määrä oli katsauskauden päättyessä 9 053,6 miljoonaa euroa, kun vuotta aiemmin määrä oli 7 576,5 miljoonaa euroa. Kasvua edelliseen vuoteen oli 19,5 prosenttia. Hallinnoitavista varoista rahastopääoman osuus oli 6 824,9 miljoonaa euroa ja varainhoitopääoman osuus 2 228,7 miljoonaa euroa. Vuonna 2018 rahastopääoman osuus oli 5 662,1 miljoonaa euroa ja varainhoitopääoman osuus 1 914,4 miljoonaa euroa. S-Pankki- ja FIM-rahastojen nettomerkinnot olivat katsauskaudella 420,1 miljoonaa euroa (30,3). Kaikkien hallinnoitavien rahastojen osuudenomistajien lukumäärä oli vuoden lopussa 292 000, kun vuotta aiemmin määrä oli 242 000.

IFRS-RAPORTOINTIIN SIIRTYMINEN

S-Pankki siirtyi 1.1.2019 noudattamaan konserniraportoinnissa IFRS-standardeja. Siirtymäsäännösten mukaisesti konserni raportoi vuoden 2019 tilinpäätöksessä IFRS-standardien mukaiset vertailutiedot vuodelta 2018.

Konsernin segmenttiraportoinnissa esitetään Pankkiliiketoiminta- ja Varallisuudenhoitoliiketoiminta-segmentit sekä Muut toiminnot. Segmentit on määritelty IFRS 8 Toimintasegmentit -standardin mukaisesti.

Muuttuneiden Finanssivalvonnan rahoitussektorin kirjanpitoa, tilinpäätöstä ja toimintakertomusta koskevien määräysten ja ohjeiden myötä S-Pankki-konserni on soveltanut IFRS 9 -standardia 1.1.2018 lähtien. Täysimääräiseen IFRS-raportointiin siirtyminen ei aiheuttanut enää merkittäviä muutoksia konsernin taseeseen ja tulokseen. IFRS-siirtymän vaikutuksia tulokseen, taseeseen ja omaan pääomaan kuvataan Konsernin liitetieto 1: Konsernin tilinpäätöksen laatimisperiaatteet alla kohdassa Siirtyminen IFRS-standardien noudattamiseen.

LIKETOIMINTA JA TULOS SEGMENTEITTÄIN

S-Pankki-konsernin toimintasegmentit ovat Pankkiliiketoiminta ja Varallisuudenhoitoliiketoiminta. Liiketoimintasegmentteihin kuuluvien toimintojen raportoidaan Muissa toimin-

noissa. Konserni raportoi segmenttitiedot IFRS 8 Toimintasegmentit -standardin mukaisesti. Liiketoimintasegmenttien raportointi on yhdenmukainen johdolle toimitettavan sisäisen raportoinnin kanssa. Raportoinnissa noudatetaan IFRS-tilinpäätöksen laadintaperiaatteita, jotka on esitetty liitetiedossa 1.

Pankkiliiketoiminta

Pankkiliiketoiminta vastaa S-Pankki-konsernin pankkipalveluista ja niiden kehittämistä henkilöasiakkaille ja valikoiduille yritysasiakkaille. Liiketoiminta tarjoaa asiakkailleen tuotteita ja palveluita muun muassa päivittäisten raha-asoiden hoitamiseen sekä hankintojen rahoittamiseen. Pankkiliiketoimintaan kuuluvat myös konsernin treasury-toiminnot.

Liiketoiminnan vuosi oli vahva. Liiketoiminnan tulos nousi 41,5 miljoonaan euroon (29,6). Tuotot yhteensä nousivat 9,9 prosenttia 137,8 miljoonaan euroon (125,5). Kulut laskivat 5,5 prosenttia 82,4 miljoonaan euroon (87,2).

Eryyksen voimakasta kehitystä tapahtui asuntolainoissa. S-Pankin osuus rahalaitosten asuntolainataseiden kasvusta edelliseltä 12 kuukaudelta oli marraskuussa 14,4 prosenttia (19,3). Koko markkinoihin verrattuna asuntolainakannan kasvu oli 5,9-kertaista. Asuntolainahakemusten määrä pysyi vahvana.

S-Etukortti Visa -korteissa lähimaksamisen suosio jatkoi kasvamistaan enimmäissumman noustua 50 euroon. Joulukuun lopussa 60 prosenttia kaikista pankkikorttimaksuista tapahtui lähimaksulla, kun vuotta aiemmin osuus oli 47 prosenttia. S-Pankin korteilla tehtyjen ostosten kappalemäärä kasvoi 15 prosenttia vuoteen 2018 verrattuna.

Useita luotonmyönnön prosesseja parannettiin. Käyttöön otettiin esimerkiksi vakuudetomien luottojen käsittelyä automatisoiva järjestelmä sekä sähköinen allekirjoitus asuntokaupoissa. Digitaalista asuntokauppaa varten otettiin käyttöön digitaalinen asuntokauppapalvelu DIAS, jota S-Pankki oli kehittämässä yhtenä palvelun omistajista. Alkuvaiheessa DIAS:in kautta voi hoitaa asunto-osakkeiden kauppvoja, joissa osakekirja on vielä perinteisessä paperisessa muodossa. Tulevaisuudessa myös sähköisessä muodossa olevia osakekirjoja voi myydä ja ostaa digitaalisesti.

Pankkiliiketoiminnan asiakassuhteiden syveneminen näkyi myös toistuvaissuorituksia eli säännöllisesti palkkaa, eläkettä tai muita maksuja saavien asiakkaiden määrän nousuna. Näiden asiakkaiden määrä oli joulukuun lopussa 11,7 prosenttia suurempi kuin vuotta aiemmin.

Varallisuudenhoitoliiketoiminta

Varallisuudenhoitoliiketoiminta vastaa S-Pankki-konsernin varainhoitopalveluiden tuottamisesta, asiakkuuksista sekä liiketoiminnan kehittämisestä. Liiketoiminta tarjoaa S-Pankki-brändin alla säästämisen ja sijoittamisen palveluita kuluttaja-asiakkaille. FIM-brändin alla tarjotaan yksityispankkipalveluita sekä palveluita institutionaalisille sijoittajille.

Liiketoiminta kehittyi positiiviseen suuntaan. Liiketoiminnan tulos nousi 0,7 miljoonaan euroon (-2,1). Tuotot yhteensä nousivat 22,1 prosenttia 24,2 miljoonaan euroon (19,9). Kulut nousivat 7,3 prosenttia 23,6 miljoonaan euroon (21,9).

Nettomerkinnot S-Pankki- ja FIM-rahastoihin olivat 420,1 miljoonaa euroa (30,3). S-Pankki- ja FIM-rahastojen nettomerkinnot olivat markkinoiden neljänneksi suurimmat. Koko markkinoilla nettomerkinnot olivat 376,1 miljoonaa euroa (-3 900,1).

Varallisuudenhoitoliiketoiminta haluaa tarjota Suomen parhaan valikoiman vastuullisen sijoittamisen ja vaikuttavuussijoittamisen tuotteita. FIM Vastuullisuus Plus -rahastoperheessä vastuullinen sijoittaminen on viety vielä S-Pankki- ja FIM-rahastojen

yleisiä vastuullisen sijoittamisen periaatteita pidemmällä. Rahastoperheen rahastojen lukumäärä kasvoi viiteen. Vuonna 2018 FIM Vastuullisuus Plus -rahastoperheen rahastoja oli kaksi.

Säästäjä-palvelun käyttäjämäärä ylitti 28 000:n käyttäjän rajan. 65,3 prosenttia käyttäjistä hyödyntää Säästäjän mikrosäästämisen toiminnallisuuksia ja siirtää euron säästöön jokaisesta korttistoksestaan. Säästäjä on Suomen johtava digitaalisen sijoitusneuvonnan palvelu, jonka kautta on mahdollista säästää markkinoiden edullisimpiin yhdistelmärahastoihin.

S-Pankki- ja FIM-yhdistelmärahastojen osuudenomistajien lukumäärä nousi tuntuvasti 161 000:een vuotta aiemmasta 120 000 osuudenomistajasta. Koko Suomen markkinoilla yhdistelmärahastojen osuudenomistajien yhteenlaskettu lukumäärä nousi vuodessa 77 000:lla noin 1,1 miljoonaan.

Kaikkien hallinnoitavien rahastojen osuudenomistajien lukumäärä nousi tuntuvasti 292 000:een vuodentakaisesta 242 000:sta. Koko Suomen markkinoilla osuudenomistajien lukumäärä nousi 3,3 miljoonaan, kun vastaava luku vuotta aiemmin oli 3,2 miljoonaa.

RISKIENHALLINTA

JOHDANTO RISKI- JA VAKAVARAIKUUSTIETOJEN JULKISTAMISEEN

S-Pankki noudattaa tiedonantovelvollisuuttaan julkistamalla tilinpäätöksessään tiedot riskeistä, niiden hallinnasta ja vakavaraisuudesta. Julkistetut vakavaraisuutta ja riskejä koskevat tiedot ovat aina saatavilla S-Pankin verkkosivustolta osoitteesta www.s-pankki.fi.

EU:n vakavaraisuusasetuksen kahdeksas osa asettaa vaatimuksia laitosten tiedonantovelvollisuudelle ja tietojen julkistamiselle pankkien riskeihin, niiden hallintaan ja vakavaraisuuteen liittyen. Asetuksen mukainen niin sanottu pilari 3 -raportti ("Capital and Risk Management Report") julkistetaan tilinpäätöksestä erillisenä asiakirjana. Raportti on saatavilla S-Pankin verkkosivuilta, joilta löytyvät myös selvitykset S-Pankin hallinto- ja ohjausjärjestelmistä sekä palkitsemisjärjestelmistä.

RISKIENHALLINNAN YLEISKUVAUS

S-Pankki tuottaa asiakkailleen pankki- ja varainhoitopalveluita. S-Pankin strategia tähtää lähivuosina voimakkaaseen kasvuun keskittyen erityisesti henkilöasiakkaiden palveluihin ja varallisuudenhoitoliiketoimintaan. Kokonaisriskistrategia, joka määrittelee S-Pankin keskeiset riskeihin liittyvät

periaatteet ja tavoitteet, on suunniteltu tukemaan S-Pankin liiketoimintamallia ja kasvustrategiaa.

Kokonaisvaltainen riskienhallinta on S-Pankin strategiaan, päätöksentekoon, prosesseihin, sisäiseen valvontaan ja raportointiin integroitu jatkuva prosessi. Riskienhallinnalla tarkoitetaan niitä menettelytapoja, joiden avulla tunnistetaan, arvioidaan, mitataan ja seurataan toimintaan liittyviä riskejä. Se myös kattaa menettelyt, joilla ylläpidetään ja kehitetään hallintakeinoja, jotta riskien toteutuminen tai niistä aiheutuvat seuraukset pidetään hyväksyttävällä tasolla.

Riskienhallinnan tärkeimpänä tavoitteena on ylläpitää kannattavuuden, vakavaraisuuden ja maksuvalmiuden taso hallituksen määrittämien raja-arvojen yläpuolella, hallita maiden riskiä ja turvata toiminnan häiriötön jatkuvuus sekä lyhyellä että pitkällä aikavälillä. Lisätietoja konsernin riskeistä ja niiden hallinnasta esitetään jäljempänä (Konsernin liitetieto 2: Konsernin riskit ja niiden hallinta).

Kokonaisriskistrategia

S-Pankki-konsernilla on emoyhtiön hallituksen vahvistama kokonaisriskistrategia, joka sitoo kaikkia konserniyhtiöitä sekä niiden

liike- ja tukitoimintoja. Kokonaisriskistrategia määrittelee konsernin riskinkantokyvyn, riskinottohalukkuuden, riskienhallinnan tavoitteet ja sen järjestämisen puitteet konsernissa. Kokonaisriskistrategiaa tarkennetaan riskilajikohtaisilla periaatteilla ja menettelyillä. Lisäksi liike- ja tukitoimintoihin ylläpitävät tarkempia ohjeita ja kuvauksia omien toimintojensa riskienhallinnan tukemiseksi.

Riskinkantokyky ja riskinottohalukkuus

Hallitus määrittelee vuosittain riskinkantokyvyn ja riskinottohalukkuuden määrälliset ja laadulliset tavoitteet.

Riskinkantokyvyllä asetetaan enimmäismäärä konsernin riskinotolle lyhyellä ja pitkällä aikavälillä. Riittävän vakavaraisuuden ja maksuvalmiuden varmistaminen sekä säännösten noudattaminen ovat riskinkantokyvyn keskeiset tekijät.

Riskinottohalukkuus kuvastaa hyväksytyjen riskien tyypit ja tasot, joita S-Pankki on valmis liiketoiminnassaan ottamaan tietynä aikana pyrkiessään asettamiinsa tavoitteisiin normaaliolosuhteissa. Riskinottohalukkuus määrittää myös esimerkiksi pääomien riittävyyden ja likviditeetin sisäiset tavoitetasot. Riskinottohalukkuuden lähtökohta on saavut-

taa vakaa ja riittävä tuotto konsernin omalle pääomalle lyhyellä ja pitkällä aikavälillä.

Tarkoituksena on myös turvata toiminnan jatkuvuus, toiminnan vastuullinen toteuttaminen ja varmistaa, että S-Pankin riskinotto on hallittua ja suunniteltua. Pyrkimyksenä on myös varmistaa, että asiakas-, henkilö- ja liiketoimintatietojen luottamuksellisuus, eheys ja saatavuus eivät vaarannu. Kuvio 1 havainnollistaa riskinottohalukkuuden viitekehystä ja sen mittareita.

Riskinkantokyky ja riskinottohalukkuus heijastuvat konsernin toimintaan ja riskinottoon asetettujen limiittien kautta. Hallitus asettaa riskilajikohtaisesti numeeriset ja laadulliset tavoitteet, limiitit ja hyväksyttävät riskinotto-tasot riskistrategian jalkauttamiseksi. Tavoitteet ja limiitit heijastelevat mahdollisia sääntelyn asettamia rajoitteita huomioiden riskinottohalukkuudessa sovellettavat sisäiset puskurit. Päätöksentekovaltuuksia delegoidaan tarkoituksenmukaiselle tasolle liiketoiminnan päivittäisen sujuvuuden varmistamiseksi. Kyseisiä tavoitteita ja limiittejä päivitetään säännöllisesti sekä aina tarvittaessa, mikäli liiketoiminnan tai toimintaympäristön riskien tunnistamiseen ja arviointiin liittyvät havainnot sitä edellyttävät. Näitä tavoitteita ja limiittejä seurataan ja valvotaan osana säännöllistä raportointia.

Kuvio 1: Riskinottohalukkuuden viitekehys ja mittarit

Keskeiset riskinottohalukkuuden indikaattorit	
Vakavaraisuus ja tulos	<ul style="list-style-type: none"> Vakavaraisuus Vähimmäisomavaraisuusaste (Leverage ratio) Kannattavuus
Likviditeetti ja varainhankinta	<ul style="list-style-type: none"> Likviditeetin riittävyys (Liquidity Coverage Ratio, LCR) Pysyvän varainhankinnan riittävyys (Net Stable Funding Ratio, NSFR) Varainhankinnan jatkuvuus
Luottoriski	<ul style="list-style-type: none"> Luottotappiot Ongelmasaamiset (Non-Performing Loans, NPL) Keskittymäriski Limittirakenne
Markkinariski	<ul style="list-style-type: none"> Korkoriski Sijoitussalkun luottopreemioriski Muut markkinariskit
Laadulliset riskit	<ul style="list-style-type: none"> Operatiiviset riski-indikaattorit Compliance riski-indikaattorit

Viranomaisten asettamien eli niin sanottujen pilari 1 -pääomavaateiden lisäksi S-Pankki laskee ja huomioi toiminnassaan sisäisen riskiperusteisen pilari 2 -pääomavaateen. Asetettuja limiittejä sovelletaan S-Pankki-konserniin, sen emoyhtiöön ja tytäryhtiöihin.

Riskienhallinnan järjestämistä, rakennetta ja organisaatiota sekä riskien seuranta, valvontaa ja raportointia on käsitelty konsernin riskejä ja niiden hallintaa käsittelevässä liitetiedossa (Konsernin liitetieto 2: Konsernin riskit ja niiden hallinta. Samassa yhteydessä on myös kuvattu vakavaraisuuden ja likviditeetin hallintaa.

S-PANKKI-KONSERNIN RISKIASEMA

Seuraavassa käsitellään tiivistetysti S-Pankki-konsernin riskiasemaa tilikauden lopussa. Merkittävimmät riskit, jotka voivat vaikuttaa S-Pankin kannattavuuteen, vakavaraisuuteen ja maksuvalmiuteen, liittyvät liiketoimintavolyymien, anto- ja ottolainauksen marginaalien, yleisen korkotason, taloudellisen kehityksen ja luottotappioiden epäsuotuisaan kehitykseen sekä toiminnan kustannustehokkuuteen.

Sääntelyn mukaisten pääomavaateiden (pilari 1) näkökulmasta konsernin merkittävimmät riskilajit ovat luotto- ja operatiiviset riskit. Sääntelyn mukaisten pääomavaateiden ohella S-Pankki laskee sisäisesti riskiperusteisen pääomavaateen (pilari 2) arvioidakseen kaikki toimintaansa liittyvät olennaiset

riskit ja varmistaakseen kokonaisvaltaisen riskiprofiilin arvioinnin.

Luottoriski muodostaa 90 prosenttia (2,6 miljardia euroa) S-Pankin kokonaisriskin määrästä (REA = Risk Exposure Amounts). Luottoriskin pilari 1 -pääomavaateen laskennassa käytetään standardimenetelmää. Luotonannon kasvu oli vahvaa etenkin henkilöasiakkaiden asuntolainoissa. Merkittävimmät pääomia sitovat erät ovat kiinteistövakuudelliset saamiset sekä vähittäis- ja yrityssaamiset. Ongelmasaamiin liittyvät indikaattorit pysyivät alhaisella tasolla. Konservatiivisen riskinottohalukkuutensa mukaisesti S-Pankki ylläpitää matalaa luottoriskiprofiilia, jota tuetaan aktiivisella riskienhallinnalla ja seurannalla.

S-Pankilla ei ole kaupankäyntisalkkua. Siksi S-Pankille ei muodostu pilari 1:n mukaista markkinariskin pääomavaadetta. Koska S-Pankin markkinariskit syntyvät rahoitustaseesta, ne on pilari 1:n mukaisen sääntelyn ja menetelmien mukaan sisällytetty pilari 1 standardimenetelmän luottorisktiin. Markkinariskiä mitataan lisäksi sisäisillä riskimalleilla ja osana pääomasuunnitelman riskiperusteista pääomavaadetta (pilari 2).

Operatiivisen riskin osuus on 10 prosenttia S-Pankin kokonaisriskin määrästä. Operatiivisen riskin sääntelyn mukainen pääomavaade (pilari 1) lasketaan perusmenetelmällä. Tilikauden aikana toteutuneiden operatiivis-

Taulukko 2: S-Pankki-konsernin keskeiset riskeihin liittyvät tunnusluvut

(M€)	31.12.2019	31.12.2018
Riskipainotetut vastuuerät (euromäärä)		
Riskipainotetut vastuuerät yhteensä	2 900,3	2 703,3
Luotto- ja vastapuoliriski, standardimenetelmä	2 610,1	2 427,4
Markkinariski	0,0	0,0
Operatiivinen riski, perusmenetelmä	290,1	272,7
Vastuun arvonokaisuriski	0,1	3,1
Omat varat (euromäärä)		
Ydinpääoma (CET 1)	422,2	403,4
Toissijainen pääoma (T2)	50,0	50,0
Omat varat yhteensä	472,2	453,4
Pilari 1 -vähimmäispääomavaade (8 %)	232,0	216,3
Pilari 1 -kokonaispääomavaade (13,82 % v. 2019 ja 12,79 % v. 2018)	400,8	345,7
Vakavaraisuussuhde (prosentteina suhteessa riskipainotettuihin eriin)		
Ydinpääoma (CET 1) -vakavaraisuussuhde (%)	14,6 %	14,9 %
Omat varat yhteensä -vakavaraisuussuhde (%)	16,3 %	16,8 %
Ongelmasaamiset		
Non-performing loan (NPL) -suhde (%)	0,6 %	0,5 %
Vähimmäisomavaraisuus (CRR)		
Vähimmäisomavaraisuusaste (%)	6,2 %	6,1 %
Maksuvalmiusvaatimus (Liquidity Coverage Ratio, LCR)		
Maksuvalmiusvaatimus (%)	142,0 %	156,4 %
Pysyvän varainhankinnan vaade (Net stable funding ratio, NSFR)		
NSFR-suhdeluku (%)	145,1 %	148,2 %

ten riskien aiheuttamat tappiot olivat erittäin vähäiset suhteessa niille varattuihin omiin varoihin. Olennaisesti S-Pankin operatiivisen riskin profiiliin vaikuttavat järjestelmähäiriöt ja keskeytykset, väärinkäytökset ja mahdolliset puutteet ulkoisten palveluntarjoajien toiminnassa.

Osaksi toteutuneiden operatiivisten riskien euromääräisiä välittömiä tappioita lasketaan myös toteutuneiden compliance-riskien aiheuttamat tappiot. Vuoden 2019 merkittävintä toteutunut compliance-riski oli Finanssivalvonnan 13.12.2019 S-Pankille määräämä 980 000 euron seuraamusmaksu asiakkaiden tuntemisprosesseihin liittyneiden puutteiden johdosta. Lisäksi S-Pankki-konserniin kuuluva FIM Varainhoito Oy sai julkisen varoituksen. Finanssivalvonnan mukaan yhtiöllä oli puutteita asiakkaiden tuntemista ja riskiperusteista arviointia koskevissa prosesseissa vuosina 2014–2017. Seuraamusmaksu ja julkinen varoitus liittyvät vuoden 2017 alussa käynnistyneeseen, aiemmin voimassa olleen rahanpesulain mukaiseen jatkuvan seurannan tarkastukseen. S-Pankki korjasi prosessejaan oma-aloitteisesti jo ennen Finanssivalvonnan tarkastusta ja kehittää 3,1 miljoonan asiakkaansa tuntemiseen liittyviä toimintamalleja jatkuvasti.

S-Pankin vakavaraisuussuhde säilyi vakaana ylittäen sääntelyvaateet ja sisäisesti asetetun 15,3 prosenttia vähimmäistason. S-Pankin vakavaraisuussuhde oli tilikauden lopussa 16,3 prosenttia. Kokonaisriski kasvoi 204,4 miljoonalla eurolla 2,9 miljardiin euroon, mikä johtui pääosin henkilöasiakkaiden lainojen strategianmukaisesta kasvusta.

S-Pankin pääomat ovat riittävät varmistamaan toiminnan jatkuvuuden myös stressitestien mukaisissa olosuhteissa. Pääomapuskuri suhteessa sääntelyn mukaiseen pilari 1 -pääomavaateeseen (13,82 prosenttia) oli 71,4 miljoonaa euroa.

S-Pankin 6,2 prosentin vähimmäisomavaraisuusaste oli vahva viranomaisten asettaman minimitasan ollessa 3 prosenttia. Myös maksuvalmiusaste oli vakaa raportointikauden lopulla.

S-Pankki kehitti ja vahvisti riskienhallinnan kolmea puolustuslinjaa vuonna 2019, minkä seurauksena diplomi-insinööri Petri Viertiö aloitti työnsä S-Pankin riskienhallintajohtajana elokuussa. Viertiö vastaa riskienvalvonta- sekä compliance-toiminnoista ja hänestä tuli myös S-Pankin johtoryhmän jäsen.

OMIEN VAROJEN VAATEET, VAKAVARAISUUS JA OMAT VARAT

Vakavaraisuuden hallintaa on käsitelty myös tilinpäätöksen liitetiedoissa (Konsernin liitetieto 2: Konsernin riskit ja niiden hallinta). Samassa yhteydessä on esitelty tarkemmin S-Pankki-konsernin riskejä ja niiden hallintaa.

Finanssivalvonta asetti 30.1.2018 S-Pankille harkinnanvaraisen pilari 2 -vaateen

(SREP = Supervisory Review and Evaluation Process) rahoitustaseen korkoriskiin ja luottoriskin keskittymäriskiin perustuen. Lisäpääomavaade on yhteensä 2,25 prosenttia ja se astui voimaan 30.9.2018.

Lisäpääomavaade on asetettu perustuen siihen, että kyseisiä riskejä ei ole huomioitu

sääntelyn mukaisessa pääomavaateessa (pilari 1). Harkinnanvarainen lisäpääomavaatimus on voimassa toistaiseksi, kuitenkin enintään 30.9.2021 asti. Vaatimus tulee täyttää ydinpääomalla.

Finanssivalvonta asetti 29.6.2018 luottolaitoksille ydinpääoman (CET1) järjestelmäriski-

kipuskurin, joka on S-Pankki Oy:lle yhden prosentin suuruinen. Kyseinen vaade astui voimaan 1.7.2019 ja se tarkastetaan vuosittain.

Taulukko 3 havainnollistaa sääntelyn mukaisen (pilari 1) kokonaispääomavaateen jakautumista S-Pankissa 31.12.2019.

Taulukko 3: S-Pankin pääomavaade 31.12.2019

Pääoma	Vähimmäispääomavaade		Kiinteä lisäpääomavaade		Vastasyklinen pääomapuskuri		Järjestelmäriskipuskuri		Pilari 2 (SREP) -lisäpääomavaade		Pääomavaade yhteensä	
	%	M€	%	M€	%	M€	%	M€	%	M€	%	M€
CET1	4,5 %	130,5	2,5 %	72,5	0,07 %	2,0	1,0 %	29,0	2,25 %	65,3	10,32 %	299,3
AT1	1,5 %	43,5									1,50 %	43,5
T2	2,0 %	58,0									2,00 %	58,0
Yhteensä	8,0 %	232,0	2,5 %	72,5	0,07 %	2,0	1,0 %	29,0	2,25 %	65,3	13,82 %	400,8

VAKAVARAISSUUS JA OMAT VARAT

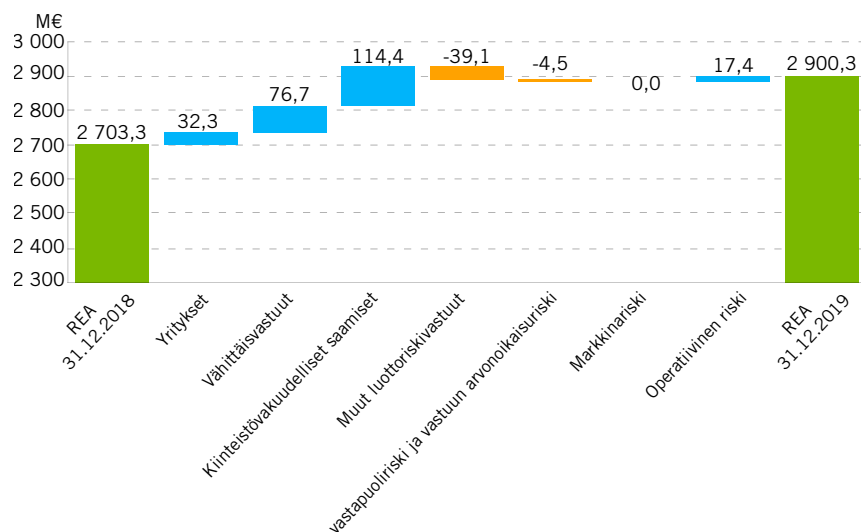
Taulukko 4 esittää vakavaraisuustietojen pääerät. S-Pankin vakavaraisuussuhde tilikauden lopussa oli 16,3 prosenttia (16,8). Voittovarat kasvoivat tilikaudella 21,6 miljoonaa euroa. Toissijainen pääoma koostuu kolmesta

debentuurista, joiden nimellisarvo on yhteensä 50 miljoonaa euroa ja maturiteetti yli viisi vuotta. Kyseisten instrumenttien ehdot on kuvattu jäljempänä (Konsernin liitetieto 28: Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla).

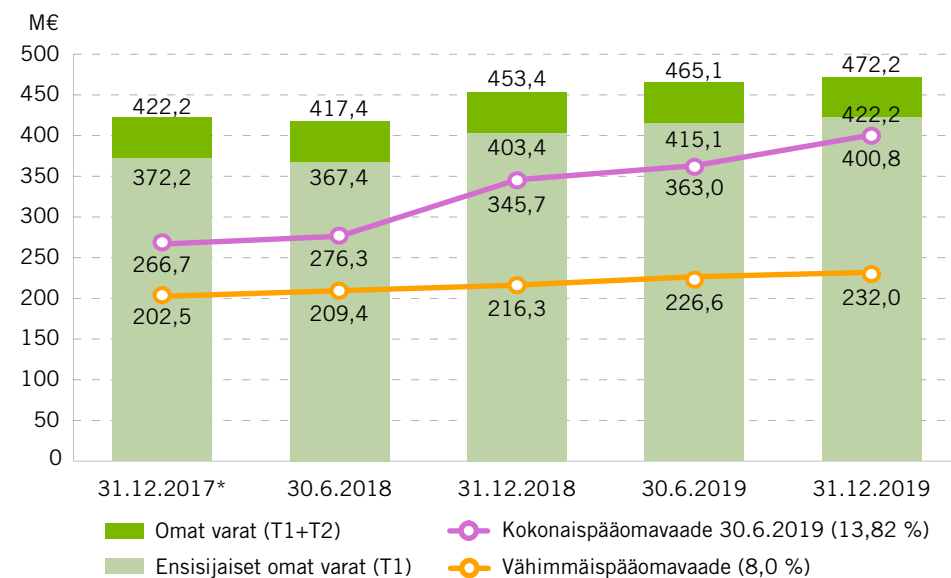
Taulukko 4: Vakavaraisuustietojen pääerät

Omat varat (M€)	31.12.2019	31.12.2018		31.12.2019	31.12.2018
Ydinpääoma ennen vähennyksiä	473,4	449,7	Omat varat yhteensä	472,2	453,4
Osakepääoma	82,9	82,9	Omien varojen vähimmäisvaatimus	232,0	216,3
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	283,8	283,8	Vakavaraisuussuhde	16,3 %	16,8 %
Voittovarat	107,5	86,0	Ensisijaiset omat varat	422,2	403,4
Edellisten tilikausien voitot / tappiot	83,4	73,7	Omien varojen vähimmäismäärä	232,0	216,3
Tilikauden voitto / tappio	24,1	12,3	Ensisijaisten omien varojen vakavaraisuussuhde	14,6 %	14,9 %
Käyvän arvon rahasto	-0,8	-3,0	Riskipainotetut erät yhteensä	2 900,3	2 703,3
Muut rahastot	0,0	0,0	josta luottoriskin osuus	2 610,1	2 427,4
Vähennykset ydinpääomasta	51,2	46,2	josta markkinariskin osuus	0,0	0,0
Aineettomat hyödykkeet	50,1	44,5	josta operatiivisen riskin osuus	290,1	272,7
Varovaisesta arvostuksesta aiheutuva arvonolaisuus	1,1	1,7	josta vastuun arvonolaisuun liittyvän riskin osuus	0,1	3,1
Ydinpääoma (CET1)	422,2	403,4	Ydinpääoma suhteessa riskipainotettuihin eriin (%)	14,6 %	14,9 %
Ensisijainen lisäpääoma ennen vähennyksiä	0,0	0,0	Ensisijainen pääoma suhteessa riskipainotettuihin eriin (%)	14,6 %	14,9 %
Vähennykset ensisijaisista lisäpääomista	0,0	0,0	Omat varat yhteensä suhteessa riskipainotettuihin eriin (%)	16,3 %	16,8 %
Ensisijainen lisäpääoma (AT1)	0,0	0,0			
Ensisijainen pääoma	422,2	403,4			
Toissijainen pääoma ennen vähennyksiä	50,0	50,0			
Debentuurit	50,0	50,0			
Vähennykset toissijaisesta pääomasta	0,0	0,0			
Toissijainen pääoma (T2)	50,0	50,0			
Omat varat yhteensä	472,2	453,4			

Kuvio 2: Tiivistelmä kokonaisriskin ja riskipainotettujen vastuuerien muutoksista

Kuvio 3: Omien varojen ja vakavaraisuusaseman muutokset, M€

Kuvio 2 havainnollistaa kokonaisriskin ja olennaisten yksittäisten riskipainotettujen vastuuerien (Risk Weighted Assets, RWA) muutoksen tilikauden aikana. Kokonaisriski kasvoi 197,1 miljoonalla eurolla johtuen pääosin vähittäisvastuiden ja kiinteistövakuudellisten saamisten strategianmukaisesta kasvusta.

Kuvio 3 esittää yhteenvetona pilari 1 -vähimmäispääomavaateen ja -kokonaispääomavaateen sekä omien varojen kehittymisen puolivuositain. Harkinnanvarainen pilari 2 -vaade (SREP) nosti kokonaispääomavaadetta vuoden 2018 jälkimmäisellä puoliskolla. Samoin nähtävissä ovat järjestelmäriskipuskurin (1 prosentti) voimaan astumisen vaikutukset vuoden 2019 jälkipuoliskolla. Tilikauden päättyessä pääomapuskuri suhteessa pilarin 1:n vähimmäisvaatimukseen on 240,2 miljoonaa euroa ja pilarin 1:n kokonaispääomavaateeseen 71,4 miljoonaa euroa.

ALENTAMISKELPOISTEN VELKOJEN VÄHIMMÄISVAATIMUS (MREL)

Rahoitusvakausvirasto toimii Suomen kansallisena kriisinratkaisuviranomaisena, joka

vastaa luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten kriisinratkaisun suunnittelusta. Rahoitusvakausvirasto päätti asettaa S-Pankki-konsernin tasolla sovellettavan alentamiskelpoisten velkojen vähimmäisvaatimuksen (MREL). Vaade koostuu kriisinhallintoon asetettaviksi määritellyillä laitoksilla tappion kattamisen määrästä ja uudelleen pääomittamisen määrästä.

Asetettu MREL-vaade on 9,9 prosenttia velkojen ja omien varojen yhteismäärästä. Vaade tulee täyttää asteittain siten, että 30.6.2022 lukien se on täytettävä täysmääräisesti. MREL-vaade pohjautuu omien varojen vähimmäismäärään, jonka perusteella MREL-vaade on voimaan tullessaan noin 22 prosenttia kokonaisriskin määrästä. Vaade on voimassa enintään kaksi vuotta soveltamisajankohdasta lukien, jollei Rahoitusvakausvirasto tarkista päätöstä sitä ennen. S-Pankki toteuttaa tarvittavat toimenpiteet MREL-vaateen kattamiseksi asetetussa aikataulussa.

*31.12.2017 Luvut esitetään FAS-tilinpäätösnormiston (Finnish Accounting Standards) mukaisesti. 1.1.2018 lähtien luvut esitetään IFRS-standardien mukaisesti.

OLENNAISET TAPAHTUMAT TILIKAUDEN PÄÄTTYMISEN JÄLKEEN

Ei olennaisia tapahtumia tilikauden päättymisen jälkeen.

NÄKYMÄT VUODELLE 2020

Taloukasvun odotetaan maailmalla vakautuvan kohtuulliselle tasolle. Kulutus on talouden kantava voima, kun taas investoinnit jäävät edelleen vähäisiksi. Erittäin kevyenä pysyvä rahapolitiikka ja valtioiden elvytystoimet tukevat taloutta.

Talouden riskit suuntautuvat kuitenkin alaspäin. Selvimmät uhkakuvat tulevat politiikasta, jossa kauppasota ja geopoliittiset ongelmat voivat pahimmillaan hyydyttää taloutta selvästi. Emme odota suuria muutoksia Suomen taloukasvuun. Odotamme kasvun jatkuvan melko vaisuna kotimaisen kasvun vetämänä.

Korkotaso pysyy poikkeuksellisen matalana myös vuonna 2020, mikä osaltaan tukee taloutta ja antolainausta. Toisaalta korot eivät enää laske, mikä rajoittaa esimerkiksi asuntojen hintojen nousua. Jos taloudessa vältytään selkeiltä pettymyksiltä, odotamme osakemarkkinoille kohtuullista vuotta. Nousut arvostustaso kuitenkin rajoittaa osakkeiden nousupotentiaalia.

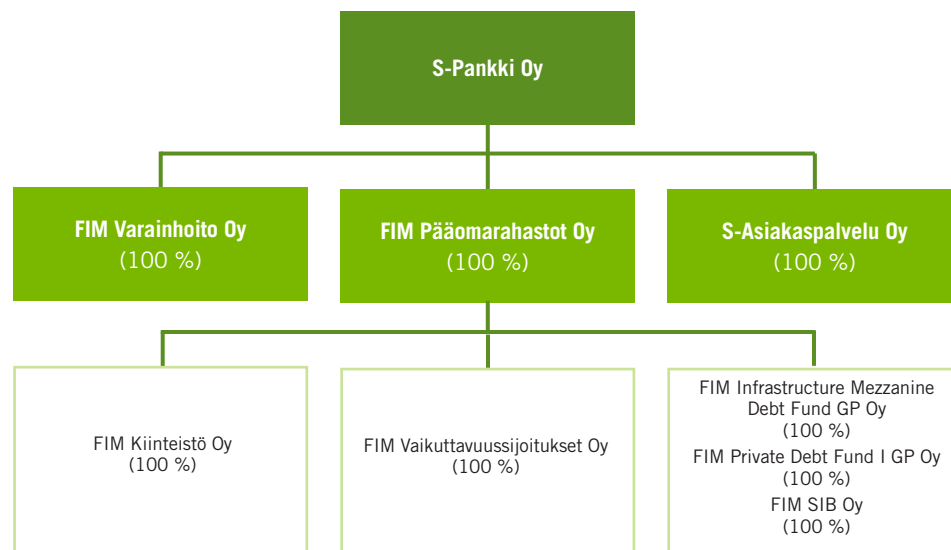
Odotamme S-Pankki-konsernin liikevoiton kasvavan maltillisesti vuonna 2020 edellisvuoteen verrattuna siitä huolimatta, että yleisen taloukasvun ennakoidaan hidastuvan.

S-PANKIN AVAINLUVUT

- 3,0 miljoonaa** asiakasta
- 2,3 miljoonaa** kansainvälistä maksukorttia
- 2,0 miljoonaa** kappaletta verkkopankkitunnuksia
- 5,9 miljardia** euroa talletuksia
- 4,8 miljardin** euron luottokanta
- 9,1 miljardia** euroa hallinnoitavia varoja
- 16,3 prosentin** vakavaraisuussuhde
- 29,0 miljoonan** euron liikevoitto

KONSERNIRAKENNE JA S-PANKIN TYTÄRYHTIÖIDEN TOIMINTA

Kuvio 4: S-Pankki-konsernin rakenne

FIM Varainhoito Oy

FIM Varainhoito Oy hallinnoi S-Pankki-, FIM- ja LähiTapiola-rahastoja ja tuottaa salkunhoitoon liittyvät palvelut koko S-Pankki-konsernille. S-Pankki omistaa 100 prosenttia FIM Varainhoito Oy:n osakekannasta. FIM Varainhoito Oy:n liike-tulos raportointikaudella oli 2,6 miljoonaa euroa (-0,4).

FIM Pääomarahastot Oy

Vaihtoehtorahastojen hoitaja FIM Pääomarahastot Oy toimii hallinnointiyhtiönä ja tuottaa pääomarahastojen salkunhoitoon liittyvät palvelut S-Pankki-konsernille. Lisäksi FIM Pääomarahastot Oy vastaa FIM Varainhoito Oy:n hallinnoimien kiinteistö- sekä metsärahojen salkunhoidosta. S-Pankki Oy omistaa 100 prosenttia FIM Pääomarahastot Oy:n osakekannasta. FIM Pääomarahastot Oy:n liike-tulos raportointikaudella oli 0,3 miljoonaa euroa (-0,2).

FIM Kiinteistö Oy

FIM Kiinteistö Oy toimii vastuullisena yhtiömiehenä S-Pankki-konsernin kiinteistörahastoissa. Joulukuussa FIM Pääomarahastot Oy osti loput FIM Kiinteistö Oy:n osakekannasta ja omistaa nyt 100 prosenttia yhtiöstä (aikaisemmin 80 prosenttia). FIM Kiinteistö Oy:n liike-tulos raportointikaudella oli 1,7 miljoonaa euroa (1,2).

FIM Vaikuttavuussijoitukset Oy

FIM Vaikuttavuussijoitukset Oy (entiseltä nimeltään Epicus Oy) hankittiin tammi-

kuussa 2019 ja on FIM Pääomarahastot Oy:n 100 prosenttisesti omistama tytäryhtiö. Yhtiö tarjoaa vaikuttavuussijoittamiseen liittyviä palveluita ja toimii kahden vaikuttavuusinvestointirahaston hallinnointiyhtiönä sekä vastuullisena yhtiömiehenä. FIM Vaikuttavuussijoitukset Oy:n liike-tulos tilikaudella 2019 oli 0,1 miljoonaa euroa.

FIM Infrastructure Mezzanine Debt Fund GP Oy,

FIM Private Debt Fund I GP Oy, FIM SIB Oy

Yhtiöt toimivat vastuullisina yhtiömiehinä FIM Pääomarahastot Oy:n hallinnoimissa rahastoissa. Yhtiöissä ei ole muuta liiketoimintaa. FIM Pääomarahastot Oy omistaa 100 prosenttia jokaisesta yhtiöstä.

S-Asiakaspalvelu Oy

S-Asiakaspalvelu Oy on S-Pankin kokonaan omistama tytäryhtiö, joka tuottaa tietojenkäsittelyyn liittyviä sekä muita luottolaitoksen pääasialliseen toimintaan liittyviä palveluja luottolaitostoiminnasta annetun lain (610/2014) mukaisena palveluyrityksenä.

Raportointikauden aikana S-Asiakaspalvelun liikevaihto oli 5,1 miljoonaa euroa (5,7), josta konsernin sisäistä oli 3,6 miljoonaa euroa (4,2). Muu liikevaihto koostui osuuskaupoille tarjottavista asiakasomistajapuhelinpalveluista. Kulut olivat pääasiassa henkilöstöön liittyviä. S-Asiakaspalvelun liike-tulos oli 0,8 miljoonaa euroa (0,2).

HALLINTO

YHTIÖKOKOUS

Varsinainen yhtiökokous pidettiin 4.4.2019.

Yhtiökokous vahvisti vuoden 2018 tilinpäätöksen ja myönsi vastuuvapauden hallitukselle ja toimitusjohtajalle. Hallitukseen valittiin seitsemän jäsentä ja kolme varajäsentä.

Tilintarkastajaksi valittiin tilintarkastusyhteisö KPMG Oy Ab.

HALLITUS

Yhtiökokous vahvistaa hallituksen jäsenten määrän ja nimeää hallituksen jäsenet vuodeksi kerrallaan. Hallitus valitsee keskuudestaan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan. Hallituksella on vahvistettu työjärjestys, jonka mukaisesti hallitus vastaa pankin strategisesta kehittämisestä, sen liiketoiminnan ohjaamisesta ja valvonnasta sekä päättää yhtiön keskeisistä toimintaperiaatteista ja yleisistä arvoista sovellettavien lainsäädännösten ja määräysten mukaisesti.

S-Pankin yhtiökokouksessa pankin hallitukseen valittiin uudelleen SOK:n liiketoimintaryhmän johtaja Jari Annala, SOK:n rahoitusjohtaja Juha Ahola, Osuuskauppa Hämeenmaan toimitusjohtaja Olli Vormisto, Osuuskauppa HOK-Elannon toimitusjohtaja Veli-Matti Liimatainen sekä LähiTapiola-ryh-

män yhtiöryhmän johtaja Jari Eklund. Lisäksi hallitukseen valittiin uudelleen omistajista riippumattomaksi jäseneksi Heli Arantola, joka on työskennellyt johtotehtävissä muun muassa HKScanissa ja Fazer-konsernissa. Uutena jäsenenä hallitukseen valittiin LähiTapiola Uusimaan toimitusjohtaja Erik Valros. Hallituksesta jäi pois LähiTapiola Idän toimitusjohtaja Juha Mäkinen.

Varajäseneksi S-Pankin hallitukseen valittiin uudelleen Kymenseudun Osuuskaupan toimitusjohtaja Harri Miettinen. Uusina varajäseninä valittiin LähiTapiola Satakunnan toimitusjohtaja Pasi Aakula ja SOK:n taloudesta, rahoituksesta ja kiinteistöistä vastaava johtaja Jorma Vehviläinen.

Hallituksen puheenjohtajaksi valittiin uudestaan Jari Annala. Hallituksen varapuheenjohtajaksi valittiin uudelleen Jari Eklund.

Hallitus kokoontui tilikauden aikana 13 kertaa (13) ja jäsenten osallistumisaste oli 98 prosenttia (96).

TOIMITUSJOHTAJA

Toimitusjohtajan nimittää S-Pankin hallitus. Toimitusjohtajan tehtävänä on hoitaa pankin juoksevaa hallintoa hallituksen antamien ohjeiden ja määräysten, sovellettavien lakien

ja määräysten sekä yhtiöjärjestyksen mukaisesti. Toimitusjohtaja toimii puheenjohtajana hallituksen nimeämässä konsernijohtoryhmässä, joka avustaa toimitusjohtajaa juoksevan hallinnon hoidossa. Toimitusjohtajan ollessa estyneenä hänen tehtäviään hoitaa toimitusjohtajan sijainen.

S-Pankki Oy:n toimitusjohtajana toimii Pekka Ylihurula ja toimitusjohtajan sijaisena Pankkiliiketoiminnan johtaja Aki Gynther.

HENKILÖSTÖ

Vuoden lopussa S-Pankki-konsernissa työskenteli 592 henkilöä (685). Näistä S-Pankki Oy:ssä työskenteli 487 henkilöä (565), S-Asiakaspalvelu Oy:ssä 64 henkilöä (80) ja FIM-yhtiöissä 41 henkilöä (40). S-ryhmän alueosuuksuuskapat ja LähiTapiola-ryhmän alueyhtiöt toimivat S-Pankin asiamiehinä.

PALKKA- JA PALKKIOKÄYTÄNTEET

S-Pankki-konsernissa on hallituksen vahvistamat palkitsemisperiaatteet. S-Pankin hallitus päättää kulloinkin käytössä olevien palkitsemiskeinojen kokonaisuuden sekä valvoo ja arvioi säännöllisesti palkitsemisjärjestelmien toimivuutta ja päätettyjen toimintaperiaatteiden ja menettelytapojen noudattamista.

S-Pankin hallituksen palkitsemis- ja nimitysvaliokunta on hallitusta avustava elin, joka valmistelelee vuosittain työjärjestyksensä mukaisesti pankin henkilöstön osalta noudatettavat tulospalkkioperiaatteet pankin hallitukselle vahvistettaviksi. Palkitsemis- ja nimitysvaliokunnan tehtävänä on osaltaan varmistaa, että pankin palkka- ja palkkiopolitiikka on sopusoinnussa hyvän ja tehokkaan riskienhallinnan kanssa ja että se ei houkuttele liialliseen riskinottoon. Palkitsemis- ja nimitysvaliokunta koostuu vähintään kahdesta pankin hallituksen keskuudestaan nimeämästä jäsenestä ja puheenjohtajasta.

S-Pankki-konsernissa rahallinen palkitseminen koostuu peruspalkasta ja mahdollisesta muutuvasta palkkiosta. Muuttuvien palkkiomallien tavoitteena on kannustaa henkilöstöä panostamaan strategisten ja operatiivisten tavoitteiden saavuttamisen kannalta keskeisiin asioihin. S-Pankki-konsernissa käytössä olevat muuttuvien palkkioiden järjestelmät ovat voimassa enintään kalenterivuoden kerrallaan, pitkän aikavälin kannustinohjelmaa lukuun ottamatta. Muuttuvissa palkkiomalleissa tavoitteina käytetään koko pankin yhteisiä tavoitteita, yksikkötasoisia ja/tai henkilökohtaisia tavoitteita ja ne voivat vaihdella henkilöryhmittäin. Muuttuvat palkkiot maksetaan rahana. S-Pankki-konsernissa on käytössä henkilöstö-

rahasto, jonne henkilöstöllä on mahdollisuus ohjata muuttuvia palkkioitaan.

S-Pankki-konsernin henkilöstön palkat ja palkkiot olivat vuonna 2019 yhteensä 38,5 miljoonaa euroa (38,0). S-Pankki Oy:n palkat ja palkkiot olivat yhteensä 31,7 miljoonaa euroa (31,6), joka sisältää hallituksen jäsenille maksettuja palkkioita 30 000 euroa (30 000). Henkilöstörahastoon palkkioita siirrettiin 0,5 miljoonaa euroa. S-Asiakaspalvelu Oy:n palkat ja palkkiot olivat yhteensä 2,5 miljoonaa euroa (2,8). Henkilöstörahastoon palkkioita siirrettiin 11 000 euroa. FIM-yhtiöiden palkat ja palkkiot olivat yhteensä 4,3 miljoonaa euroa (3,5), jotka sisältävät hallituksen jäsenille maksettuja palkkioita FIM Varainhoito Oy:n osalta 12 000 euroa (12 000) ja FIM Kiinteistö Oy:n osalta 14 400 euroa (13 800). Henkilöstörahastoon siirrettiin palkkioita 0,1 miljoonaa euroa. Lisäksi S-Pankki-konserni maksoi lisäeläkkeitä 0,3 miljoonaa euroa (0,2).

S-Pankki Oy:n henkilöille, joiden toiminnalla on olennainen vaikutus luottolaitoksen riskiprofiiliin, maksettiin vuonna 2019 palkkoja 5,6 miljoonaa euroa (5,4) ja palkkioita 0,3 miljoonaa euroa (1,0). Henkilöstörahastoon palkkioita siirrettiin 0,2 miljoonaa euroa. Näitä palkkoja ja palkkioita sai yhteensä 61 henkilöä (61). FIM-yhtiöiden osalta vastaavia palkkoja maksettiin vuonna 2019 2,2 miljoonaa euroa (2,5) ja palkkioita 0,2 miljoonaa euroa (0,4). Henkilöstörahastoon palkkioita siirrettiin 83 000 euroa. Näitä palkkoja ja palkkioita sai yhteensä 36 henkilöä (28). S-Pankki Oy:n palkitsemisperiaatteiden mukaisesti muuttuvia palkkioita lykätään, jos palkkionsaajan yhden vuoden ansaintajakson palkkio ylittää 50 000 euroa. Vuonna 2019 ei maksettu lykkäämistä edellyttäviä palkkioita.

Lisätietoja palkka- ja palkkiokäytännöistä S-Pankin verkkosivuilta, osoitteesta www.s-pankki.fi.

HALLITUKSEN ESITYS TILIKAUDEN TULOSTA KOSKEVIKSI TOIMENPITEIKSI

Hallitus esittää, että emoyhtiö S-Pankki Oy:n tilikauden voitto 16 768 969,01 euroa kir-

jataan edellisten tilikausien voitto-/tappio-tilille ja että osinkoa ei jaeta.

TUNNUSLUKIJEN LASKENTAKAAVAT

Tuotot yhteensä

Korkokate + Nettopalkkiotuotot + Muut tuotot

Korkokate:

Korkotuotot - Korkokulut

Nettopalkkiotuotot:

Palkkiotuotot - Palkkiokulut

Muut tuotot:

Sijoitustoiminnan nettotuotot + Liiketoiminnan muut tuotot

Kulu–tuotto-suhde:

Henkilöstökulut + Muut hallintokulut + Poistot ja arvonalentumiset + Liiketoiminnan muut kulut (ei sisällä arvonalentumistappioita)

Korkokate + Nettopalkkiotuotot + Sijoitustoiminnan nettotuotot + Osingot + Liiketoiminnan muut tuotot + Osuus osakkuusyritysten tuloksista (netto)

Oman pääoman tuotto (ROE), %

Tilikauden voitto (-tappio) _____ x 100
Oma pääoma yhteensä (vuoden alun ja lopun keskiarvo)

Koko pääoman tuotto (ROA), %

Tilikauden voitto (-tappio) _____ x 100
Taseen loppusumma keskimäärin (vuoden alun ja lopun keskiarvo)

Omavaraisuusaste, %

Oma pääoma yhteensä _____ x 100
Taseen loppusumma

Vakavaraisuussuhde, %

Omat varat yhteensä _____ x 8 %
Omien varojen vähimmäisvaatimus yhteensä

Ensisijaisten omien varojen vakavaraisuussuhde, %

Ensisijaiset omat varat yhteensä _____ x 8 %
Omien varojen vähimmäisvaatimus yhteensä

Vähimmäisomavaraisuusaste (Leverage ratio), %

Ensisijaiset omat varat yhteensä _____ x 100
Taseen ja taseen ulkopuoliset vastuut

VASTUULLISUUSRAPORTTI

S-Pankki on suomalainen pankki, joka tuottaa asiakkailleen pankki- ja varainhoitopalveluita. Vuonna 2007 perustetun S-Pankin taustalla on vahva osuustoiminnallinen arvo maailma, minkä ansiosta vastuullisuus on luonnostaan S-Pankin toiminnan ytimessä.

Lisäksi S-Pankki tarjoaa myös asiakkailleen mahdollisuuden tehdä vastuullisia valintoja.

Tämä kaikki on välittynyt myös S-Pankin asiakkaille, sillä vuonna 2019 suomalaiset valitsivat S-Pankin jo seitsemännen kerran peräkkäin

Suomen vastuullisimmaksi pankiksi Pohjoismaiden laajimmassa kestävänsä kehityksen brändi-divertailussa, Sustainable Brand Indexissä¹.

S-Pankin toiminnan kannalta keskeisiksi vastuullisuusteemoiksi on tunnistettu asiakkai-

den sekä yhteiskunnan hyväksi toimiminen ja henkilöstön hyvinvointi. Teemat tunnistettiin syksyllä 2017 tehtyjen tausta-analyyysien, keskeisten sidosryhmien näkemysten ja johdon työpajojen avulla.

S-PANKKI-KONSERNIN LIKETOIMINTAMALLI

S-Pankki Oy keskittyy henkilöasiakkaille tarjottaviin tuotteisiin ja palveluihin. Lisäksi S-Pankki tarjoaa palveluita kohdennetusti myös yrityksille.

S-Pankki palvelee asiakkaitaan kahdella brändillä. S-Pankki-brändin alla tarjotaan palveluita päivittäisten raha-asioiden hoitamiseen, säästämiseen ja sijoittamiseen sekä hankintojen rahoittamiseen. FIM-brändin alla tarjotaan yksityispankkipalveluita sekä palveluita institutionaalisille sijoittajille. Konsernin tytäryhtiöiden toiminta on kuvattu kappaleessa Konsernirakenne ja S-Pankin tytäryhtiöiden toiminta.

S-Pankki palvelee S-ryhmän toimipaikoissa sijaitseissa asiakaspalvelupisteissä, puhelinpalvelussa, verkkopankissa, S-mobiilissa ja sosiaalisen median kanavissa. S-Pankkiirit palvelevat pääasiassa asuntolaina-asioissa 10 paikkakunnalla. Lisäksi FIMin yksityispankkiirit tarjoavat palveluita neljällä paikkakunnalla.

S-ryhmän alueosuuskaupat toimivat S-Pankin asiamiehienä ja tarjoavat toimipaikoissaan pankkipalveluita S-Pankin lukuun.

S-Pankin palvelut on suunnattu pääasiassa osuuskauppojen asiakasomistajille ja asiakasomistajatalouksiin kuuluville, ja heille peruspankkipalvelut ovat maksuttomia. Muut palvelut pyritään pitämään kohtuuhintaisina, ja kaikki palvelut on hinnoiteltu läpinäkyvästi. Asiakasomistajuuden rahana maksettavat edut, kuten Bonus ja maksutapaetu, maksetaan asiakkaan tilille S-Pankissa.

Pankin ansaintamalli perustuu pääosin asiakkaiden talletusten vastaanottamiseen sekä luottojen myöntämiseen ja sijoitustoimintaan. Saatujen korkotuottojen ja maksettujen korkokulujen erotuksena syntyy korkokate, pankin suurin tulonlähde. Korkotuottoja saadaan pääasiassa asiakkaille myönnettyistä luotoista ja lainoista. Korkokulujen suuruu-

teen vaikuttavat talletuksille maksettavat korot ja muista rahoituslähteistä hankittaville varoille maksettavat korot.

Pankin toiseksi suurimman tulonlähteen muodostavat nettopalkkiotuotot, jotka muodostuvat palkkiotuottojen ja -kulujen erotuksesta. Palkkiotuottoja saadaan muun muassa luotonantoon liittyvistä palveluista, maksuliikenteestä, kortin käyttöön liittyvistä palveluista ja varallisuudenhoidosta. Palkkiokuluja ovat muun muassa rahastoilta veloitettujen hallinnointipalkkioiden palautukset ja kortin käytöstä palveluntarjoajille maksettavat palvelumaksut. Pankkiliiketoiminnassa nettopalkkiotuottojen määrä on riippuvainen pankkipalveluiden käytöstä ja sen laajuudesta. Varallisuudenhoitoliiketoiminnan nettopalkkiotuotot ovat riippuvaisia hallinnoitavien varojen määrästä. Varojen määrään vaikuttavat varallisuudenhoitoliiketoiminnan omat toimenpiteet ja arvopaperimarkkinoiden kehitys. Koska rahastojen

hallinnointipalkkiot ovat prosenttimääräisiä osuuksia rahastojen arvosta, markkinakehitys heijastuu palkkioiden määrään välittömästi.

Liiketoiminnan kulut muodostuvat pääasiassa henkilöstökuluista, IT-kuluista ja muista hallinnointikuluista, joihin sisältyvät osuuskaupoille maksettavat asiamiespalkkiot. Lisäksi asiakkaiden maksukyvyttömyysriskin kasvaessa pankki kirjaa luottotappiovarauksia ja maksukyvyttömyystilanteissa pankki kirjaa luottotappioita.

Kannattava liiketoiminta edellyttää pankilta tehokasta taseen, riskien ja kulujen hallintaa. Pankin tehtävänä on huolehtia riittävästä vakavaraisuudesta ja maksuvalmiudesta kaikissa olosuhteissa.

S-Pankki-konsernin harjoittama liiketoiminta on luvanvaraista, laajasti säänneltyä ja viranomaisten valvomaa.

¹Sustainable Brand Index -tutkimuksessa haastateltiin tammi-maaliskuussa 2019 noin 50 000 vastaajaa, joista Suomessa noin 10 000. Tutkimusten kohderyhmänä ovat yli 16-vuotiaat.

ASIAKKAAN HYVÄKSI

Visionsa ”Ylivoimaista helppoutta ja hyötyä” mukaisesti S-Pankki haluaa olla asiakkailleen reilu kumppani, jonka kanssa raha-asioiden hoito on helppoa ja mutkatonta. Asioiden helppous koostuu monesta eri tekijästä. Keskeistä on muun muassa ymmärrettävä ja avoin viestintä, selkeä hinnoittelu sekä tuotteiden ja palveluiden helppokäyttöisyys.

S-Pankin vastuullisuuden kivijalka ovat maksuttomat peruspankkipalvelut, eli tili, kortti ja pankkitunnukset, jotka pankki tarjoaa maksutta kaikille asiakasomistajille ja heidän perheenjäsenilleen. S-Pankki haluaa tarjota jokaiselle mahdollisuuden vähän rahakkaampaan tulevaisuuteen. S-Pankin tavoitteena on tehdä säästämisestä uusi kansallisharrastus ja alentaa säästämisen aloittamisen kynnystä teemmällä rahastosäästämisestä mahdollisimman helppoa ja edullista. Säästäjässä rahastosääs-

tämisen aloittaneista 42,6 prosenttia (30,5) sijoittaa ensimmäistä kertaa elämässään.

S-Pankin palvelut ovat hyvin saavutettavissa: digitaalisten kanavien ja puhelinpalvelun lisäksi arjen raha-asioita voi hoitaa asiakaspalvelupisteissä kauppareissun yhteydessä. Lisäksi käteisen nostaminen ja tallettaminen onnistuu noin tuhannessa S-ryhmän toimipaikassa ympäri Suomen. Tavoitteena on saumaton asiakaspalvelu eri kanavien välillä.

Asiakaspalvelun laatua mitataan jatkuvasti eri kanavissa yksittäisten palvelukohtaamisten yhteydessä. NPS-indeksi eli Net Promoter Score mittaa asiakastytyvyyttä sen perusteella, miten valmis asiakas on suosittelemaan yritystä. S-Pankin asiakaspalvelu sai vuonna 2019 eri kanavissa erittäin hyvät tulokset: suurin osa S-Pankin asiakkaista suosittelisi pankin asiakaspalvelua ystävälleen tai tuttavalleen.

Taulukko 5: S-Pankin asiakaspalvelukanavien NPS-suositeluindeksi*

	2019	2018
Puhelinpalvelu	55,7	59,6
Asiakaspalvelupisteet	75,3	60,5
Verkkopankki	69,2	57,8

*Luvut ovat kanavakohtaisia keskiarvoja vuodelta 2019. Asteikko -100–100. Kysymys: Kuinka todennäköisesti suosittelet tämän kokemuksesi perusteella asiakaspalveluamme ystävällesi tai tuttavallesi? Lähteenä S-Pankin asiakaskohtaamisten mittaus, tammi–joulukuu 2019 (toteuttaja Bisnode).

HYVINVOIVA HENKILÖSTÖ

S-Pankki pyrkii siihen, että asiakas kokee aina saavansa vähän enemmän kuin osasi odottaakaan. S-Pankki haluaa myös haastaa toimialan totuttuja käytäntöjä. Tavoitteessa onnistumisen mahdollistaa osaava ja sitoutunut henkilöstö. Henkilöstön hyvinvointi ja osaaminen sekä hyvä johtaminen ovat siten S-Pankille tärkeitä painopistealueita.

HENKILÖSTÖN MÄÄRÄ

S-Pankki-konsernissa oli aktiivisessa työsuhteessa vuoden 2019 lopussa yhteensä 592 henkilöä (685).

Pääsääntöisesti työsuhteet S-Pankissa ovat vakinaisia ja kokoaikaisia. Asiakaspalvelussa ja taustatöissä on kuitenkin lisäksi työtehtäviä, joissa osa-aikatyö on tarkoituksenmukaista. Taustalla voi olla myös työntekijän oma toive osa-aikaisen työn tekemisestä, jolloin työtä voi tehdä joustavasti esimerkiksi opintojen ohella. S-Pankki tarjoaa opiskelijoille osa-aikatyön lisäksi myös harjoittelu- ja paikkoja. Työsuhteet voivat olla määräaikaisia esimerkiksi sijaisuusjärjestelyissä tai tilapäisissä resurssitarpeissa.

S-Pankissa työn ja muun elämän yhdistäminen onnistuu hyvin. Vuoden aikana perhevapailla (pois lukien osittainen hoitovapaa) oli 70 (65) henkilöä, joista naisia oli 45 (50)

ja miehiä 25 (15). Vuoden lopussa opinto-vapaalla oli 32 (28) henkilöä.

Vuonna 2019 S-Pankissa aloitti 85 (152) uutta työntekijää. Lopettaneita oli yhteensä 188 (133) henkilöä, joista eläkkeelle jääneitä oli 0 (6) työntekijää. Työkyvyttömyyseläkkeelle jäi 4 (0) työntekijää. S-Pankissa käytiin keväällä 2019 yhteistoimintaneuvottelut, jotka johtivat 54 henkilön vähennykseen. S-Pankki tuki työpaikkansa menettäneitä järjestämällä muun muassa työllistymistä tukevaa valmennusta.

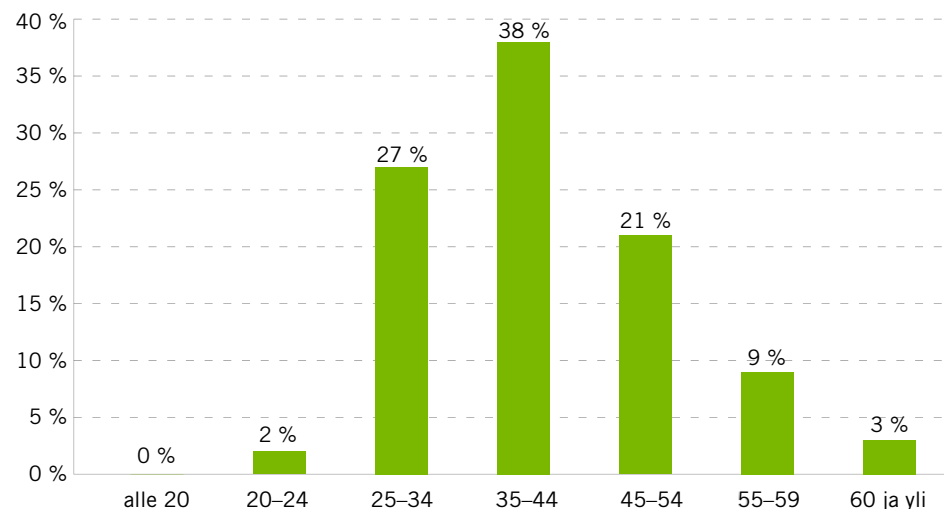
S-Pankissa 65 (66) prosenttia henkilöstöstä on 25–44-vuotiaita.

HENKILÖSTÖN TYYTYVÄISYYS JA HYVÄ JOHTAMINEN

S-Pankki tarjoaa henkilöstölleen monipuolisia työtehtäviä sekä mahdollisuuksia vaikuttaa omaan työnkuvaan. Työntekijöillä on reilusti vastuuta kehittäessään toimintaa ja palveluita yli kolmelle miljoonalle S-Pankin asiakkaalle.

S-Pankissa seurataan henkilöstön tyytyväisyyttä ja työhyvinvointia vuosittaisen henkilöstökyselyn avulla. Vuonna 2019 keskeisimmistä kysymyksistä muodostuva työtyytyväisyysindeksi oli 68,7 (73,1) (asteikolla 0–100). Tulos laski 4,4 prosenttiyksikköä edellisestä vuodesta ja jäi hieman Suomen

Kuvio 5: Henkilöstön ikäjakauma

Taulukko 6: Henkilöstön sukupuolijakauma

	Miehet	Naiset	Yhteensä
Vakinaiset kokoaikaiset	229	310	539
Vakinaiset osa-aikaiset	2	26	28
Määräaikaiset kokoaikaiset	5	16	21
Määräaikaiset osa-aikaiset	0	4	4
Yhteensä	236	356	592

asiantuntijanormin alapuolelle. Vuonna 2019 vastausprosentti oli erinomainen, 92,5 (89,7) prosenttia. S-Pankin suurimmat vahvuudet löytyvät lähityöyhteisöstä. Henkilöstö oli erityisen tyytyväinen tiimitasoiseen viestintään ja osallistamiseen esimiestyöhön sekä oman työn hallintaan.

S-Pankissa hyvä johtaminen on tunnistettu keskeiseksi henkilöstön motivaatioon ja sitoutumiseen vaikuttavaksi tekijäksi. Esimiestyön kehittämiseen ja tukemiseen panostetaan muun muassa aktiivisella esimiesviestinnällä sekä järjestämällä koulutus- ja keskustelutilaisuuksia ja esimiespäiviä. S-Pankissa panostetaan hyvään yhteistyöhön ja avoimeen keskusteluun johdon ja henkilöstön välillä.

OSAAMISEN KEHITTÄMINEN

S-Pankin strategian toteuttamisen kannalta on olennaista, että pankista löytyy oikeanlaista osaamista ja että osaaminen kehittyy jatkuvasti vaatimusten ja toimintaympäristön muuttuessa.

S-Pankissa tunnustetaan vuosittain kriittiset osaamisen kehittämisen painopistealueet strategian ja liiketoiminnan tavoitteiden saavuttamiseksi sekä sovitaan tarvittavista kehittämistoimenpiteistä. Yksittäisten henkilöiden osaamisen tasoa arvioidaan vuosittain kehityskeskusteluissa, joissa esimies ja tiimiläinen arvioivat yhdessä henkilön osaamista ja sopivat tarvittavista kehittämistoimenpiteistä.

Toimintaympäristön muuttuessa ja digitalisaation edetessä uuden oppiminen on arkipäivää jokaisessa työtehtävässä, ja se tapahtuu usein

työnteon lomassa. Henkilökohtaisen oppimisen lisäksi sisäinen liikkuvuus auttaa syventämään yksiköiden välistä tiedonkulkua ja yhteistyötä.

Osaamisen kehittämistä tuetaan myös erilaisilla koulutuksilla ja valmennuksilla.

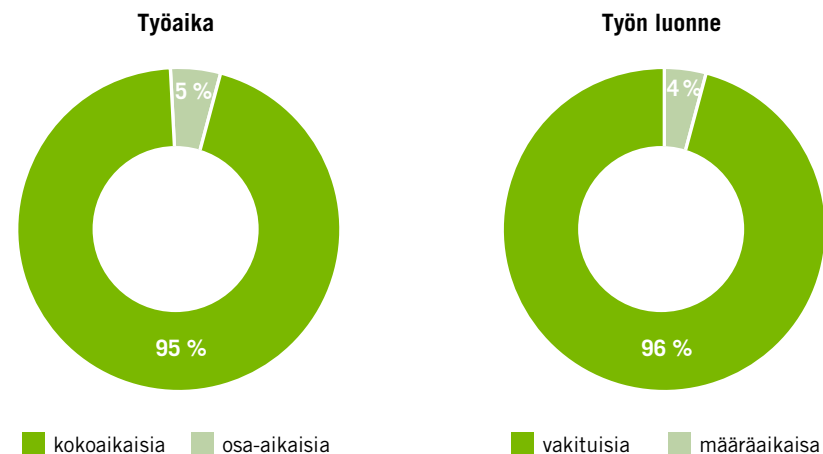
PALKITSEMINEEN

Palkitsemisella tuetaan S-Pankin visiota, strategisten tavoitteiden saavuttamista ja arvojen toteutumista. Kilpailukykyisellä, kannustavalla ja oikeudenmukaisella palkitsemisella tuetaan henkilöstön sitoutumista tuloksekkaaseen toimintaan ja yhtiöön pitkällä aikajänteellä. Palkitsemisperiaatteet vahvistetaan vuosittain.

S-Pankissa palkitseminen koostuu kiinteästä palkasta ja muuttuvasta palkkiosta. Muuttuvien palkkiomallien tavoitteena on täydentää palkkausta ja edesauttaa strategisten ja operatiivisten tavoitteiden saavuttamista. Pankissa on käytössä erilaisia vuosittaisia liiketoimintojen tulokseen ja yksilölliseen suoritukseen perustuvia palkkiomalleja eri henkilöstöryhmille. Vuonna 2018 S-Pankkiin perustettiin henkilöstöltä tulleen aloitteen pohjalta henkilöstöraho. S-Pankki tarjoaa henkilöstölleen myös kattavat henkilöstöedut.

S-Pankissa on käytössä tehtävien vaatavuusarviointi, joka auttaa oikeudenmukaisen ja kannustavan palkkatason määrittelyssä. Naisten ja miesten välisiä palkkaeroavaisuuksia tarkastellaan vuosittain. Vuoden 2019 tarkastelun yhteydessä ei noussut esiin sukupuolesta johtuvia palkkaeroja.

Kuvio 6: Henkilöstön työsuhteen luonne ja työaika

YHTEISKUNNAN HYVÄKSI

S-Pankki tuottaa etuja ja palveluita ja siten hyvinvointia S-ryhmän asiakasomistajille.

EETTINEN JA SÄÄNTELYN MUKAINEN TOIMINTA

Lakien ja asetusten lisäksi S-Pankissa on sitouduttu noudattamaan pankin arvojen mukaisia eettisiä periaatteita, joiden kulmakiviä ovat avoimuus, reiluus ja läpinäkyvyys. Eettisissä periaatteissa on huomioitu myös Finanssiala ry:n laatimat hyvää pankkitapaa – muun muassa pankkisalaisuutta ja asiakkaiden yksityisyyden suojaa – koskevat periaatteet.

Eettiset periaatteet käydään läpi jokaisen uuden työntekijän kanssa ja jokainen työntekijä sitoutuu noudattamaan periaatteita ennen työsuhteen alkamista. Lisäksi koko henkilökunnalle järjestetään eettisiin periaatteisiin liittyvää koulutusta. Vuoden 2019 lopussa 88 prosenttia (87) aktiivisena olevasta henkilöstöstä on suorittanut eettisiä periaatteita koskevan koulutuksen.

Työntekijän henkilökohtainen tai lähipiirin etu ei saa vaikuttaa tehtäviin päätöksiin. Työntekijöillä on velvollisuus ilmoittaa havaituista eturistiriitatilanteista omalle esimiehelle tai compliance-toiminnolle. S-Pankin Compliance ja operatiivisten riskien valvonta-yksikkö valvoo sisäisen ohjeistuksen, eettisten periaatteiden ja sääntelyn noudattamista

hallituksen hyväksymän vuosisuunnitelmansa mukaisesti. Lisäksi liike- ja tukitoiminnot suorittavat sisäistä valvontaa ohjeiden ja sääntelyn noudattamisen varmistamiseksi. Eettisyyteen tai eturistiriitatilanteisiin liittyvistä rikkomuksista voi raportoida luottamussellisen ilmoituskanavan kautta. S-Pankissa otettiin vuonna 2019 sisäisesti käyttöön uusi rikkomusten ilmoituskanava, jossa ilmoituksen voi tehdä aiempaa helpommin täysin anonymisti. S-Pankki pyrkii kaikessa toiminnassaan tunnistamaan ja ehkäisemään eturistiriitatilanteet jo ennen niiden syntymistä.

S-Pankki on sitoutunut kunnioittamaan kaikkia kansainvälisesti tunnustettuja ihmisoikeuksia. Samaa odotetaan myös pankin yhteistyökumppaneilta.

S-Pankki kartoittaa toimintaansa liittyviä riskejä osana jatkuvaa toimintaansa. S-Pankin keskeisimmät riskit on kuvattu toimintakertomuksessa (S-Pankki-konsernin riskiasema). Lisäksi riskejä ja niiden hallintaa on kuvattu tarkemmin tilinpäätöksen liitetiedossa (Konsernin liitetieto 2: Konsernin riskit ja niiden hallinta).

Rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estäminen

Rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämiseen tähtäävät prosessit ovat osa S-Pankin päivittäistä toimintaa, joilla varmistetaan, ettei

pankin palveluita ja järjestelmiä suoraan tai epäsuorasti hyödynnetä laittomaan toimintaan. Rahanpesun ennalta ehkäisemiseksi S-Pankilla on velvollisuus tuntea asiakkaansa. S-Pankin asiakasrekistereitä ja asiakkaiden tilitapahtumia monitoroidaan jatkuvasti vasten viranomaisten julkaisemia pakotelistoja terrorismin rahoittamisen estämiseksi. Jatkovaa monitorointia tehdään myös rahanpesusääntelyssä tarkoitettujen epäilyttävien liiketoimien tunnistamiseksi ja ilmoittamiseksi rahanpesun selvittelykeskukselle.

S-Pankin ja S-Pankin asiamiestoiminnan henkilöstöä ja johtoa koulutetaan säännöllisesti rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä. Koulutusten tavoitteena on ylläpitää osaamista rahanpesuriskien tunnistamiseksi ja sääntelyvelvoitteiden noudattamiseksi sekä varmistaa toiminnan luotettavuus ja velvoitteidenmukaisuus.

Sisäpiiri- ja kaupankäyntiohjeistus

S-Pankin sisäpiiri- ja kaupankäyntiohjeistus sisältää koko henkilökuntaa ja ylintä johtoa koskevia määräyksiä sisäpiiritiedon hallinnasta, sisäpiirirekistereiden ylläpidosta ja kaupankäyntisäännöistä. Ohjeistuksen tarkoitus on varmistaa, että sisäpiiritietoa hallinoidaan oikein ja kaupankäynnissä noudetaan sääntelyvelvoitteita. Sisäpiiri- ja relevanttien henkilöiden rekistereihin kuulu-

vien kaupankäyntiä monitoroidaan säännöllisesti ja monitoroinnin tuloksista raportoidaan pankin ylimmälle johdolle.

Lähipiiriluotonanto

S-Pankin lähipiiriluotonannon politiikassa määritetään pankin lähipiirille myönnettäviin luottoihin ja muuhun rahoitukseen sovellettavat ehdot ja menettelytavat. S-Pankki valvoo säännöllisesti lähipiirille myönnettyihin luottoihin ja muuhun rahoitukseen sovellettuja ehtoja sekä menettelytapoja sääntelyvelvoitteiden ja eettisen toiminnan varmistamiseksi.

Luotettavuuden arviointi

Jokaiselle uudelle työntekijälle tehdään luotettavuusselvitys, jossa selvitetään mahdolliset eturistiriitatilanteen aiheuttavat sidokset. Konserniyhtiöiden hallitusten jäsenten, toimivan johdon sekä keskeisissä tehtävissä työskentelevien luotettavuutta arvioidaan tehtävään nimittämisen yhteydessä sekä säännöllisesti tehtävässä toimimisen ajan.

YMPÄRISTÖ

S-Pankilla ei ole omaa laajaa konttoriverkostoa, vaan pankki toimii vuokralaisena pääosin S-ryhmän alueosuuskauppojen toimipaikoissa. Myös S-Pankin pääkonttori sijaitsee SOK:n pääkonttorin kanssa samassa kiinteistössä, joten S-Pankin konttoriverkoston suorat

ympäristövaikutukset syntyvät osana S-ryhmän toimipaikkaverkoston sähkö- ja lämpöenergiankulutusta. S-ryhmän tavoitteena on vähentää oman toimintansa päästöjä ennen kaikkea vähentämällä energiankulutusta ja lisäämällä uusiutuvan energian käyttöä.

S-Pankki pyrkii edistämään paperitonta asiointia, kuten e-laskujen ja sähköisten tiliotteiden käyttöä. S-Pankin tiliotteet on toimitettu pankin perustamisesta lähtien sähköisenä asiakkaiden verkkopankkiin, ja vain vajaa prosentti asiakkaista saa lisäksi paperitiliotteen. Vuonna 2019 lopussa 60,4 prosenttia (54,3) S-Pankin asiakkailleen lähettämistä laskuista oli sähköisiä e-laskuja.

Vuonna 2018 S-Pankissa pilotoitiin mahdollisuutta allekirjoittaa sopimuksia sähköisesti asiakaspalvelupisteissä ja arkistoida omat sopimuskopiot verkkopankkiin. Sähköinen allekirjoitusratkaisu otettiin käyttöön kaikissa asiakaspalvelupisteissä vuonna 2019. Ratkaisun piirissä olevista dokumenteista allekirjoitetaan tällä hetkellä sähköisesti jo yli puolet, mikä tarkoittaa yli 100 000 säästettyä paperia kuukaudessa.

Postitse lähtevien asiakaskirjeiden määrää pyritään vähentämään siirtämällä asiakasviestintää sähköisiin kanaviin.

VASTUULLINEN SIOJITTAMINEN

S-Pankki on edelläkävijöiden joukossa sijoitustoiminnan vastuullisuudessa ja vaikut-

avuudessa. Pankissa uskotaan vahvasti, että asiakkaille voidaan saavuttaa entistä parempia tuloksia vastuullisuusasioiden järjestelmällisellä huomioimisella sijoitustoiminnassa. S-Pankin tytäryhtiö FIM Varainhoito Oy hallinnoi S-Pankki-, FIM- ja LähiTapiolarahastoja ja tuottaa S-Pankki-konsernin tarjoamat rahastot ja varainhoidon palvelut.

FIM on allekirjoittanut YK:n vastuullisen sijoittamisen periaatteet (UNPRI) jo vuonna 2009. UNPRI:ssä määritellään yleisellä tasolla, kuinka vastuullista sijoittamista voidaan tehdä osana sijoitustoimintaa. UNPRI:n lisäksi FIM on mukana kansainvälisessä sijoittajalähtöisessä ympäristövaikutusten raportointialoitteessa CDP:ssä sekä kotimaisen vastuullista sijoittamista edistävän Finsif-yhdistyksen toiminnassa.

FIMin toteuttamat vastuullisen sijoittamisen strategiat ovat kansainvälisten normien seuranta, ESG-asioiden (ympäristö, yhteiskunta ja hallintotapa) huomioiminen sijoituspäätöksissä, vaikuttavuussijoittaminen, poissulkeminen ja vaikuttaminen.

Kansainvälisten normien seurannassa pyritään varmistamaan, että sijoituskohteissa noudatetaan vastuullisuuteen ja liiketapoihin liittyviä kansainvälisiä aloitteita ja suosituksia, kuten YK:n Global Compactia. YK:n Global Compact sisältää ihmisoikeuksiin, työvoimaan ja korrupioon liittyviä periaatteita. Ihmisoikeuksiin liittyviin periaatteisiin kuu-

luu muun muassa pakko- ja lapsityövoiman kitkeminen. Kansainvälisten normien toteutumista sijoituskohteissa seurataan ulkopuolisten analyysien ja luokitusten avulla.

ESG-asioiden huomioiminen sijoitustoiminnassa tarkoittaa esimerkiksi sen arvioimista, miten ilmastonmuutos tai muu olennainen ESG-asia vaikuttaa tarkasteltaviin yhtiöihin. Ilmastonmuutoksen merkitys sijoitustoiminnassa nousee vuosi vuodelta. Vuoden 2019 aikana salkunhoidossa järjestettiin lisäkoulutusta TCFD-viitekehysten (Task Force on Climate-related Financial Disclosure) hyödyntämisessä yrityksiä analysoitaessa. Käytännössä kyse on siitä, kuinka ilmastonmuutoksen aiheuttamia riskejä ja mahdollisuuksia voidaan arvioida analyysi- ja sijoituspäätöksiä tehtäessä.

S-Pankista tuli vaikuttavuussijoittamisen sektorilla Pohjoismaiden johtava toimija FIM Pääomarahastot Oy:n hankittua tammikuussa 2019 FIM Vaikuttavuussijoitukset Oy:n (entiseltä nimeltään Epicus Oy) koko osakekannan. Vaikuttavuussijoittamisessa pääomia kanavoidaan sijoituskohteisiin, joissa tavoitellaan myönteisiä ja mitattavia yhteiskunnallisia tai ympäristöllisiä vaikutuksia rahallisen tuoton lisäksi. Vaikuttavuussijoittamisen rahoitusinstrumentteja voivat olla esimerkiksi oman pääoman ehtoiset sijoitukset, erilaiset lainarakenteet tai niin sanotut tulosperusteiset rahoitussopimukset (Social Impact Bond, SIB). SIB-sijoitustoiminnassa rahasto mak-

saa kolmansien osapuolten toimenpiteitä, joilla pyritään ehkäisemään valittua yhteiskunnallista ongelmaa. Mikäli mitattavat tulokset ovat positiivisia, maksaa tilaaja rahastolle osan saavutettujen hyötyjen tuomasta säästöstä.

FIM on toteuttanut kaikki Suomessa toimintansa vuoden 2019 loppuun mennessä aloittaneet neljä SIB-rahastoa. FIM myös hallinnoi näitä rahastoja, jotka keskittyvät työhyvinvoinnin parantamiseen kunnallisissa ja valtiollisissa organisaatioissa, maahanmuuttajien ja pakolaisten kotouttamiseen ja työllistämiseen, lasten ja nuorten syrjäytymisen ehkäisyyn sekä pitkäaikaistyöttömien työllistämiseen. Jatkossa FIM pyrkii laajentamaan vaikuttavuussijoittamisen tuotevalikoimaansa tuomalla markkinoille myös tuotteita, jotka eivät perustu SIB-konseptiin.

Vaikuttaminen on meille tärkeä vastuullisen sijoittamisen strategia. S-Pankki- ja FIM-rahastot toimivat 2018 uudistetun omistajapolitiikan mukaisesti. Omistajapolitiikassa kuvataan miksi ja miten omistajavaikuttamista tehdään. Omistajavaikuttamista on esimerkiksi äänioikeuden käyttäminen yhtiökokouksissa, suora yhtiövaikuttaminen ja osallistumisen sijoittajien yhteisvaikuttamisiin.

Vuonna 2019 S-Pankki- ja FIM-rahastot osallistuivat 25 yhtiökokoukseen ja kahteen ylimääräiseen yhtiökokoukseen. Kaikki kokoukset pidettiin Suomessa. Suoran

yhtiövaikuttamisen kohteena oli 2019 vuoden lopussa 5 yhtiötä.

S-Pankin Varallisuudenhoitoliiketoiminta jatkoi mukana kansainvälisessä Climate Action 100+ -vaikuttamishankkeessa, jossa on mukana merkittävä joukko kansainvälisiä sijoittajia. Viisivuotisen hankkeen vaikuttamisen kohteena on yli 160 yritystä, jotka ovat merkittävässä asemassa Pariisin ilmastopöytäkirjan tavoitteiden saavuttamisessa.

S-Pankin Varallisuudenhoitoliiketoiminta liittyi 2019 mukaan kahteen uuteen kansainväliseen sijoittajien yhteisvaikuttamisohjelmaan. Tupakanvastainen Tobacco-Free Finance Pledge -aloite pyrkii kasvattamaan finanssialan tietoisuutta omasta roolistaan edistää tupakanvastaisten linjausten käyttöönottoa toimialalla. Mining & Tailings Safety -aloitteessa vaikuttaminen kohdistuu kaivosyhtiöihin. Tavoitteena on saada sijoittajien ja muiden sidosryhmien käyttöön enemmän tietoa eri puolilla maailmaa kaivosten yhteydessä sijaitsevista altaista ja erityisesti niiden turvallisuuteen liittyvistä riskeistä.

FIM sulkee tiettyjen segmenttien yrityksiä pois tekemistään suorista sijoituksista. Rahastot eivät sijoita kansainvälisillä sopimuksilla kiellettyjen aseiden valmistajiin. Kategoriaan kuuluvat ydinaseet, biologiset ja kemialliset aseet sekä rypäleammukset ja henkilömiinat. Rahastot eivät myöskään

sijoita tupakanvalmistajiin eivätkä viihdekäyttöön tarkoitettun kannabiksen valmistajiin. FIM käyttää ulkopuolista analyysiä määrittäessään edellä mainittuihin kategorioihin kuuluvia yhtiötä. Oman analyysin perusteella on lisäksi poissuljettu sellaisia kaivos- ja sähköntuotantoyhtiötä, joiden liiketoiminta perustuu voimakkaasti hiileen. Kansainvälisiä normeja rikkovia yrityksiä voidaan myös poissulkea FIMin sijoituskohteista.

FIM julkaisee sijoitusrahastojensa hiilijalanjäljen vastuullisen sijoittamisen raportoinnin yhteydessä. Tavoitteena on lisätä rahastojen hiilipäästöihin liittyvää läpinäkyvyyttä ja vertailukelpoisuutta. Hiilijalanjälki julkaistaan suoraan osakkeisiin ja yritysten joukkovelkakirjoihin sijoittavista rahastoista, joissa raportoitu tai ulkopuolisen tekemä arvio päästöistä on saatavissa yli 50 prosentista rahaston sijoituksista.

FIM toi vuonna 2019 markkinoille kolme uutta tuotetta, joissa vastuullinen sijoittaminen on viety vielä FIMin yleisiä vastuullisen sijoittamisen periaatteita pidemmälle: FIM European HY ESG -korkorahaston, FIM Passiivinen Eurooppa ESG -osakerahaston sekä FIM Passiivinen USA ESG -osakerahaston. Kyseiset rahastot kasvattivat FIMin Vastuullisuus Plus -rahastoperheen tuotteiden määrän viiteen. Vuoden 2019 lopussa FIMin Vastuullisuus Plus -rahastoperheeseen kuuluvissa rahastoissa oli pääomia yhteensä 521,9 miljoonaa euroa.

Taulukko 7: Vastuullinen sijoittaminen

Mittari	2019	2018
S-Pankki- ja FIM-rahastojen osallistuminen yhtiökokouksiin	25 yhtiökokousta, 2 ylimääräistä yhtiökokousta	
Suora yhtiövaikuttaminen	5 yhtiötä	
FIM Vastuullisuus Plus -rahastoperheen rahastojen pääomien määrä	521,9 M€	216,5 M€

TILINPÄÄTÖS 2019

KONSERNIN TILINPÄÄTÖS.....30

Konsernin tuloslaskelma.....	30
Konsernin laaja tuloslaskelma	30
Konsernin tase	31
Oman pääoman muutoslaskelma.....	32
Konsernin rahavirtalaskelma	34
Konsernin segmenttiraportti	35
Konsernin tilinpäätöksen liitetiedot.....	37
konsernin liitetieto 1: Konsernin tilinpäätöksen laa- tiamisperiaatteet.....	37
Konsernin liitetieto 2: Konsernin riskit ja niiden hallinta	54
Konsernin tuloslaskelman liitetiedot	78
Konsernin liitetieto 3: Korkokate	78
Konsernin liitetieto 4: Nettopalkkiotuotot	79
Konsernin liitetieto 5: Sijoitustoiminnan nettotuotot.....	80
Konsernin liitetieto 6: Liiketoiminnan muut tuotot	81
Konsernin liitetieto 7: Henkilöstökulut.....	81
Konsernin liitetieto 8: Poistot ja arvonalentu- miset.....	81
Konsernin liitetieto 9: Liiketoiminnan muut kulut	82
Konsernin liitetieto 10: Saamisten arvonalen- tumisesta.....	83
Konsernin liitetieto 11: Osuus osakkuusyri- tysten tuloksista	89
Konsernin liitetieto 12: Tuloverot.....	90
Konsernin taseen liitetiedot	92
Konsernin liitetieto 13: Rahoitusvarojen ja -velkojen ryhmät.....	92
Konsernin liitetieto 14: Rahoitusvarojen ja -velkojen käyvät arvot ja kirjanpitoarvot sekä käyvän arvon hierarkia	94
Konsernin liitetieto 15: Rahoitusvarojen ja -velkojen maturiteettijakauma	97
Konsernin liitetieto 16: Käteiset varat	98

Konsernin liitetieto 17: Keskuspankkirahoituk- seen oikeuttavat saamistodistukset	98
Konsernin liitetieto 18: Saamiset luottolaitok- silta	98
Konsernin liitetieto 19: Saamiset asiakkailta ..	98
Konsernin liitetieto 20: Saamistodistukset ..	99
Konsernin liitetieto 21: Johdannaissoimukset ja suojauslaskenta	100
Konsernin liitetieto 22: Osakkeet ja osuudet ..	103
Konsernin liitetieto 23: Aineettomat hyödyk- keet	104
Konsernin liitetieto 24: Aineelliset hyödykkeet	106
Konsernin liitetieto 25: Siirtosaamiset	108
Konsernin liitetieto 26: Muut varat	108
Konsernin liitetieto 27: Velat luottolaitoksille ja asiakkaille	108
Konsernin liitetieto 28: Velat, joilla on huo- noppi etuoikeus kuin muilla veloilla	109
Konsernin liitetieto 29: Siirtovelat	112
Konsernin liitetieto 30: Muut velat ja varaukset	112
Konsernin liitetieto 31: Oman pääoman erät .	115
Konsernin muut liitetiedot	116
Konsernin liitetieto 32: Annetut vakuudet ..	116
Konsernin liitetieto 33: Rahoitusvarojen ja -velkojen netottaminen.....	116
Konsernin liitetieto 34: Taseen ulkopuoliset sitoumukset	116
Konsernin liitetieto 35: Konsernirakenne ja lähipiiri	117
S-PANKKI OY:N TILINPÄÄTÖS.....120	
S-Pankki Oy – tuloslaskelma.....	120
S-Pankki Oy – tase	121
S-Pankki Oy – rahoituslaskelma	124
S-Pankki Oy – tilinpäätöksen liitetiedot ..	125
S-Pankki Oy:n liitetieto 1: Tilinpäätöksen laa- tiamisperiaatteet.....	125

S-Pankki Oy – tuloslaskelman liitetiedot ...	127
S-Pankki Oy:n liitetieto 2: Korkokate	127
S-Pankki Oy:n liitetieto 3: Palkkiotuotot ja -kulut	127
S-Pankki Oy:n liitetieto 4: Arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotot.....	128
S-Pankki Oy:n liitetieto 5: Suojauslaskennan nettotulos	128
S-Pankki Oy:n liitetieto 6: Liiketoiminnan muut tuotot	128
S-Pankki Oy:n liitetieto 7: Liiketoiminnan muut kulut	129
S-Pankki Oy:n liitetieto 8: Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä	129
S-Pankki Oy:n liitetieto 9: Odotettavissa olevat luottotappiot jaksotettuun hankintameno- kirjatuista rahoitusvaroista, takauksista ja muista taseen ulkopuolisista sitoumuksista, sekä muiden rahoitusvarojen odotettavissa olevat luottotappiot sekä arvonalentumistappiot	130
S-Pankki Oy – taseen liitetiedot	132
S-Pankki Oy:n liitetieto 10: Rahoitusvarojen ja -velkojen ryhmät	132
S-Pankki Oy:n liitetieto 11: Saamiset luottolai- toksilta	134
S-Pankki Oy:n liitetieto 12: Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	134
S-Pankki Oy:n liitetieto 13: Saamistodistukset	135
S-Pankki Oy:n liitetieto 14: Osakkeet ja osuudet	136
S-Pankki Oy:n liitetieto 15: Johdannaisso- mukset	137
S-Pankki Oy:n liitetieto 16: Suojauslaskenta	138
S-Pankki Oy:n liitetieto 17: Aineettomat hyödykkeet.....	140
S-Pankki Oy:n liitetieto 18: Aineelliset hyödykkeet.....	141

S-Pankki Oy:n liitetieto 19: Muut varat	142
S-Pankki Oy:n liitetieto 20: Siirtosaamiset	142
S-Pankki Oy:n liitetieto 21: Laskennalliset verosaamiset ja -velat	142
S-Pankki Oy:n liitetieto 21: Muut velat.....	142
S-Pankki Oy:n liitetieto 23: Siirtovelat ja saadut ennakot.....	142
S-Pankki Oy:n liitetieto 24: Velat, joilla on huo- noppi etuoikeus kuin muilla veloilla	143
S-Pankki Oy:n liitetieto 25: Oman pääoman erät	146
S-Pankki Oy:n liitetieto 26: Osakepääoma ..	146
S-Pankki Oy – muut liitetiedot	147
S-Pankki Oy:n liitetieto 27: Rahoitusvarojen ja -velkojen käyvät arvot ja kirjanpitoarvot sekä käyvän arvon hierarkia	147
S-Pankki Oy:n liitetieto 28: Tase-erien erittely koti- ja ulkomaan rahan määräisiin ja samaan konserniin kuuluvilta	149
S-Pankki Oy:n liitetieto 29: Rahoitusvarojen ja -velkojen maturiteettijakauma	150
S-Pankki Oy:n liitetieto 30: Annetut vakuudet	151
S-Pankki Oy:n liitetieto 31: Vuokravastuut.	151
S-Pankki Oy:n liitetieto 32: Taseen ulkopuoli- set sitoumukset	151
S-Pankki Oy:n liitetieto 33: Välityssaamiset ja velat.....	151
S-Pankki Oy:n liitetieto 34: Tietoja notariaatti- toiminnasta ja hallussa olevien	151
asiakasvarojen kokonaismäärä.....	151
S-Pankki Oy:n liitetieto 35: Henkilöstö ja johto	152
S-Pankki Oy:n liitetieto 36: Lähipiiri	152
S-Pankki Oy:n liitetieto 37: Omistukset muissa yrityksissä.....	152
S-Pankki Oy:n liitetieto 38: Suurimmat osakkeenomistajat ja osakkeiden omistuksen jakautuminen	153

KONSERNIN TILINPÄÄTÖS

KONSERNIN TULOSLASKELMA

(t€)	Liitetieto	1.1.–31.12.2019	1.1.–31.12.2018
Korkotuotot		94 397	86 669
Korkokulut		-8 255	-7 162
Korkokate	3	86 142	79 508
Palkkiotuotot		104 351	97 551
Palkkiokulut		-44 079	-42 782
Nettopalkkiotuotot	4	60 272	54 770
Sijoitustoiminnan nettotuotot	5	5 914	3 981
Liiketoiminnan muut tuotot	6	15 811	14 813
Tuotot yhteensä		168 138	153 072
Henkilöstökulut	7	-45 652	-47 325
Muut hallintokulut		-61 897	-64 671
Poistot ja arvonalentumiset	8	-12 811	-11 111
Liiketoiminnan muut kulut	9	-4 780	-4 128
Kulut yhteensä		-125 141	-127 235
Saamisten arvonalentumiset	10	-13 995	-8 691
Osuus osakkuusyritysten tuloksista	11	-1	-16
LIIKEVOITTO (-TAPPIO)		29 000	17 131
Tuloverot	12	-4 622	-4 639
TILIKAUDEN VOITTO (-TAPPIO)		24 378	12 492
Josta:			
Emoyhtiön omistajille		24 127	12 293
Määräysvallattomille omistajille		251	199
YHTEENSÄ		24 378	12 492

KONSERNIN LAAJA TULOSLASKELMA

(t€)	Liitetieto	1.1.–31.12.2019	1.1.–31.12.2018
TILIKAUDEN VOITTO (-TAPPIO)		24 378	12 492
Muut laajan tuloksen erät:			
Erät, joita ei myöhemmin siirretä tulosvaikutteisiksi			
Etuuspuhjaisten järjestelyiden uudelleenmäärittämisestä johtuvat erät		-122	26
Erät, joita ei myöhemmin siirretä tulosvaikutteisiksi		-122	26
Erät, jotka saatetaan myöhemmin siirtää tulosvaikutteisiksi			
Voitot ja tappiot rahoitusvaroista, jotka arvostetaan käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta		2 815	-13 413
Verovaikutus		-626	3 883
Erät, jotka saatetaan myöhemmin siirtää tulosvaikutteisiksi		2 189	-9 531
Muut laajan tuloksen erät, verojen jälkeen		2 068	-9 504
LAAJA TULOS YHTEENSÄ		26 446	2 987
Josta:			
Emoyhtiön omistajille		26 195	2 789
Määräysvallattomille omistajille		251	199
LAAJA TULOS YHTEENSÄ		26 446	2 987

KONSERNIN TASE

(t€)	Liitetieto	31.12.2019	31.12.2018	1.1.2018
Varat				
Käteiset varat	13, 14, 15, 16	603 893	468 436	493 015
Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat saamistodistukset	13, 14, 15, 17	787 214	1 002 523	860 478
Saamiset luottolaitoksilta	13, 14, 15, 18	33 721	27 974	25 737
Saamiset asiakkailta	13, 14, 15, 19	4 780 583	4 186 865	3 716 859
Saamistodistukset	13, 14, 15, 20	293 809	665 438	464 280
Johdannaissopimukset	13, 14, 15, 21, 33	400	649	999
Osakkeet ja osuudet	13, 14, 22	27 620	25 209	30 965
Osuudet osakkuusyrityksissä	11	8	9	5
Aineettomat hyödykkeet	23	50 128	44 537	39 501
Aineelliset hyödykkeet	24	4 696	6 682	5 485
Verosaamiset	12	2 348	3 016	4 812
Siirtosaamiset	25	25 138	23 657	22 038
Muut varat	26	4 429	7 102	4 605
Varat yhteensä		6 613 987	6 462 096	5 668 781
Velat				
Velat luottolaitoksille	13, 14, 15, 27	0	302	10 109
Velat asiakkaille	13, 14, 15, 27	6 000 826	5 883 806	5 047 522
Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	13, 14, 15, 28	50 000	50 000	50 000
Johdannaissopimukset	13, 14, 15, 21, 33	17 062	13 103	6 260
Varaukset	30	302	264	367
Verovelat	12	5 733	7 784	8 363
Siirtovelat	29	30 320	17 461	19 512
Muut velat	30	36 304	39 475	119 601
Velat yhteensä		6 140 548	6 012 194	5 261 735
Oma pääoma				
Osakepääoma		82 880	82 880	82 880
Rahastot		283 037	280 828	250 362
Kertyneet voittovarot		107 522	85 954	73 635
Emoyhtiön omistajat		473 439	449 662	406 877
Määräysvallattomat omistajat		0	240	169
Oma pääoma yhteensä	31	473 439	449 902	407 046
Velat ja oma pääoma yhteensä		6 613 987	6 462 096	5 668 781

OMAN PÄÄOMAN MUUTOSLASKELMA

(t€)	Emoyrityksen omistajille kuuluva oma pääoma						Määräys- vallattomat omistajat	Oma pääoma yhteensä
	Osake- pääoma	Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	Muut rahastot	Kertyneet voittovarot	Yhteensä			
Oma pääoma 31.12.2017 (FAS)	82 880	243 813	11 590	75 614	413 897	169	414 066	
IFRS-siirtymän vaikutus	0	0	-5 040	-1 979	-7 020	0	-7 020	
Oikaistu oma pääoma 1.1.2018 (IFRS)	82 880	243 813	6 550	73 635	406 877	169	407 046	
Laaja tulos								
Tilikauden voitto/tappio				12 293	12 293	199	12 492	
Muut laajan tuloksen erät:								
Voitot ja tappiot rahoitusvaroista, jotka arvostetaan käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta			-9 531	0	-9 531	0	-9 531	
Etuuspohjaisten järjestelyiden arvon uudelleen määrittäminen			0	26	26	0	26	
Laaja tulos yhteensä	0	0	-9 531	12 319	2 789	199	2 987	
Liiketoimet omistajien kanssa								
Osingonjako	0	0	0	0	0	-127	-127	
Osakeanti tai vastikkeeton sijoitus vapaaseen omaan pääomaan	0	39 996	0	0	39 996	0	39 996	
Liiketoimet omistajien kanssa yhteensä	0	39 996	0	0	39 996	-127	39 869	
Oma pääoma yhteensä 31.12.2018	82 880	283 809	-2 981	85 954	449 662	240	449 902	

(t€)	Emoyrityksen omistajille kuuluva oma pääoma					Määräys- vallattomat omistajat	Oma pääoma yhteensä
	Osake- pääoma	Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	Muut rahastot	Kertyneet voittovarot	Yhteensä		
Oma pääoma 1.1.2019	82 880	283 809	-2 981	85 954	449 662	240	449 902
Laaja tulos							
Tilikauden voitto/tappio				24 127	24 127	251	24 378
Muut laajan tuloksen erät:							
Voitot ja tappiot rahoitusvaroista, jotka arvostetaan käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta			2 189	0	2 189	0	2 189
Etuuspohjaisten järjestelyiden arvon uudelleen määrittäminen			0	-122	-122	0	-122
Laaja tulos yhteensä	0	0	2 189	24 006	26 195	251	26 446
Liiketoimet omistajien kanssa							
Osingonjako	0	0	0	0	0	-199	-199
Tytäryhtiöomistusosuuksien muutokset		20	0	-2 437	-2 418	-292	-2 710
Liiketoimet omistajien kanssa yhteensä	0	20	0	-2 437	-2 418	-491	-2 909
Oma pääoma yhteensä 31.12.2019	82 880	283 828	-792	107 522	473 439	0	473 439

KONSERNIN RAHAVIRTALASKELMA

(t€)	Liitetieto 1.1.–31.12.2019 1.1.–31.12.2018		Liitetieto 1.1.–31.12.2019 1.1.–31.12.2018		
Tilikauden voitto (tappio)	24 378	12 492			
Poistot ja arvonalentumiset	12 811	11 111			
Osuudet pääomaosuusmenetelmällä yhdisteltävien tuloksista	1	16			
Luottotappiot	18 623	13 214			
Muut tuotot ja kulut, joihin ei liity maksua	-4 056	218			
Tuloverot	4 622	4 639			
Muut oikaisut	73	0			
Rahoitustuottojen ja -kulujen oikaisut	-1 546	1 578			
Tuloksen oikaisut yhteensä	30 529	30 776			
Rahavirta ennen liiketoiminnan saamisten ja velkojen muutosta	54 907	43 268			
Liiketoiminnan saamisten lisäys/vähennys (-/+)					
Saamiset luottolaitoksilta, muut kuin vaadittaessa maksettavat	-16 499	-1 459			
Saamiset asiakkailta	-612 434	-483 881			
Johdannaisopimukset	245	99			
Sijoitusomaisuus	598 578	-343 797			
Muut varat	565	-5 410			
Liiketoiminnan saamisten lisäys/vähennys yhteensä	-29 546	-834 447			
Liiketoiminnan velkojen lisäys/vähennys (-/+)					
Velat luottolaitoksille	-302	-9 808			
Velat asiakkaille	117 019	836 284			
Muut velat	8 683	-82 336			
Liiketoiminnan velkojen lisäys / vähennys	125 401	744 140			
Varausten muutos	-83	-77			
Maksetut verot	-6 790	460			
Liiketoiminnan rahavirta	143 888	-46 655			
			Investointien rahavirta		
			Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin	-14 010	-15 939
			Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden luovutustulot	301	1 516
			Ostetut tytäryhtiöosakkeet vähennettynä hankintahetken rahavaroilla	35	-2 144
			Investoinnit pääomaosuusmenetelmällä yhdisteltäviin sijoituksiin	0	-20
			Investointien rahavirta	-15 853	-14 443
			Rahoituksen rahavirta		
			Maksullinen osakeanti	0	39 996
			Määräysvallattomien omistajien pääomasijoitus	0	0
			Vuokrasopimus-velkojen takaisinmaksut	-3 123	-2 364
			Maksetut osingot	-199	-127
			Rahoituksen rahavirta	-3 322	37 505
			Rahavarojen muutos	124 713	-23 593
			Rahavarat, avaava tase	484 037	507 838
			Rahavarojen muutos	124 713	-23 593
			Valuuttakurssien muutosten vaikutus	-9	-207
			Rahavarat muodostuvat seuraavista eristä		
			Käteiset varat	16	603 893
			Vaadittaessa maksettavat	18	4 848
			Rahavarat yhteensä	608 741	484 037
			Maksetut korot	-7 791	-7 156
			Saadut korot	91 930	88 093

KONSERNIN SEGMENTTIRAPORTTI

S-Pankki-konsernin toimintasegmentit ovat Pankkiliiketoiminta ja Varallisuudenhoitoliiketoiminta. Liiketoimintasegmentteihin kuuluvamaton toiminta raportoidaan Muissa toiminoissa. Konserni raportoi segmenttitiedot IFRS 8 Toimintasegmentit -standardin mukaisesti. Liiketoimintasegmenttien raportointi on yhdenmukainen johdolle toimitettavan sisäisen raportoinnin kanssa. S-Pankki-konsernin ylin operatiivinen päätöksentekijä on konsernin johtoryhmä.

Pankkiliiketoiminta vastaa S-Pankki-konsernin pankkipalveluista ja niiden kehittämisestä henkilöasiakkaille ja valikoiduille yritysasiak-

kaille. Liiketoiminta tarjoaa asiakkailleen tuotteita ja palveluita muun muassa päivittäisten raha-asoiden hoitamiseen sekä hankintojen rahoittamiseen. Pankkiliiketoimintaan kuuluvat myös konsernin treasury-toiminnot.

Varallisuudenhoitoliiketoiminta vastaa S-Pankki-konsernin varainhoitopalveluiden tuottamisesta, asiakkuuksista sekä liiketoiminnan kehittämisestä. Liiketoiminta tarjoaa S-Pankki-brändin alla säästämisen ja sijoittamisen palveluita kuluttaja-asiakkaille. FIM-brändin alla tarjotaan yksityispankkipalveluita sekä palveluita institutionaalisille sijoittajille.

Tuloslaskelma 1.1.-31.12.2019 (t€)	Pankki- liiketoiminta	Varallisuudenhoito- liiketoiminta	Muut toiminnot	Eliminoinnit	Konserni yhteensä
Korkokate	86 264	-99	-23		86 142
Nettopalkkiotuotot	35 017	24 073	1 183		60 272
Sijoitustoiminnan nettotuotot	5 857	70	-14		5 914
Liiketoiminnan muut tuotot	10 706	199	10 372	-5 467	15 811
Tuotot yhteensä	137 844	24 243	11 518	-5 467	168 138
Kulut yhteensä*	-82 358	-23 557	-24 693	5 467	-125 141
Saamisten arvonalentumiset	-13 995				-13 995
Osuus osakkuusyritysten tuloksista				-1	-1
Liikevoitto (-tappio)	41 491	685	-13 175	-1	29 000

*Pankkiliiketoiminnan ulkoiset tuotot olivat 137 751 t€ ja varallisuudenhoitoliiketoiminnan ulkoiset tuotot olivat 24 808 t€.

Tuloslaskelma 1.1.-31.12.2018 (t€)	Pankki- liiketoiminta	Varallisuudenhoito- liiketoiminta	Muut toiminnot	Eliminoinnit	Konserni yhteensä
Korkokate	79 609	-76	-25		79 508
Nettopalkkiotuotot	31 525	19 842	3 403		54 770
Sijoitustoiminnan nettotuotot	4 125	19	-163		3 981
Liiketoiminnan muut tuotot	10 218	71	11 363	-6 839	14 813
Tuotot yhteensä	125 477	19 856	14 578	-6 839	153 072
Kulut yhteensä*	-87 187	-21 952	-24 935	6 839	-127 235
Saamisten arvonalentumiset	-8 691				-8 691
Osuus osakkuusyritysten tuloksista				-16	-16
Liikevoitto (-tappio)	29 599	-2 096	-10 357	-16	17 131

*Pankkiliiketoiminnan ulkoiset tuotot olivat 137 751 t€ ja varallisuudenhoitoliiketoiminnan ulkoiset tuotot olivat 24 808 t€.

Muihin toimintoihin kuuluvat konsernin tuki- ja esikuntatoiminnot. Pääosa tuki- ja esikuntatoimintojen nettokustannuksista allokoidaan Pankkiliiketoiminta- ja Varallisuudenhoitoliiketoiminta-liiketoimintasegmentteihin. Tämä kustannusten allokointi sisältyy segmenttien Kulut yhteensä -erään. Muiden toimintojen tulos muodostuu eristä, joita ei vyyrytetä liiketoiminnoille.

Merkittävin yksittäinen Muiden toimintojen kuluerä on poistot, jotka aiheutuivat pääosin

konsernitason tietojärjestelmien ja prosessin yhtenäistämisestä. Muihin toimintoihin jää myös konsernin yhteisiä kustannuksia, kuten tilinpäätökseen, tilintarkastukseen, hallitukseen ja yhtiökokoukseen liittyvät kustannukset sekä tuki- ja esikuntatoimintoihin kuuluvan johdon, mukaan lukien toimitusjohtajan, kustannukset. Lisäksi uudelleenjärjestelyjen kohteena olevien toimintojen tuotot ja kulut sisältyvät Muihin toimintoihin.

Tase 31.12.2019 (t€)	Pankki- liiketoiminta	Varallisuudenhoito- liiketoiminta	Muut toiminnot	Konserni yhteensä
Saamiset asiakkailta	4 780 583			4 780 583
Pankkitoiminnan likvidit- ja sijoitusvarat	1 746 657			1 746 657
Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet	2 814	12 274	39 744	54 832
Saamiset ja muut varat	12 253	5 485	14 177	31 915
Varat yhteensä	6 542 308	17 759	53 920	6 613 987
Pankkitoiminnan velat	6 067 888			6 067 888
Varaukset ja muut velat	4 958	5 884	61 819	72 661
Oma pääoma			473 439	473 439
Velat ja oma pääoma yhteensä	6 072 846	5 884	535 258	6 613 987

Tase 31.12.2018 (t€)	Pankki- liiketoiminta	Varallisuudenhoito- liiketoiminta	Muut toiminnot	Konserni yhteensä
Saamiset asiakkailta	4 186 865			4 186 865
Pankkitoiminnan likvidit- ja sijoitusvarat	2 190 229			2 190 229
Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet	2 855	10 062	38 311	51 228
Saamiset ja muut varat	12 584	4 115	17 075	33 774
Varat yhteensä	6 392 533	14 177	55 386	6 462 096
Pankkitoiminnan velat	5 947 211			5 947 211
Varaukset ja muut velat	3 544	4 831	56 609	64 984
Oma pääoma			449 902	449 902
Velat ja oma pääoma yhteensä	5 950 754	4 831	506 511	6 462 096

Taseesta Pankkiliiketoiminnalle ja Varallisuudenhoitoliiketoiminnalle kohdistetaan olennaiset asiakasliiketoiminnan erät sekä liiketoimintojen aineelliset ja aineettomat hyödykkeet ja näihin liittyvät vuokrasopimusvelat. Loput tase-erät, mukaan lukien oma pääoma, kohdistetaan Muihin toimintoihin.

KONSERNIN TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

KONSERNIN LIITETIETO 1: KONSERNIN TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISPERIAATTEET

Perustiedot

S-Pankki-konsernin muodostavat S-Pankki Oy ja sen tytäryhtiöt. S-Pankki on talletuspankki, joka harjoittaa luottolaitostoiminnasta annetun lain (8.8.2014/610) mukaista luottolaitostoimintaa. Pankki harjoittaa lain 5:n luvun 1 §:ssä tarkoitettua liiketoimintaa sekä siihen liittyvää toimintaa ja se tarjoaa sijoituspalvelulain (14.12.2012/747) 1. luvun 15 §:n mukaisia sijoituspalveluja. Pankki hoitaa emoyhtiönä konserniin kuuluvien yhtiöiden keskitetysti hoidettavat tehtävät, kuten konsernihallinnon, ohjauksen ja valvonnan.

S-Pankin pääkonttori sijaitsee osoitteessa Fleminginkatu 34, 00510 Helsinki.

Yleiset laatimisperiaatteet

S-Pankki-konserni (myöhemmin S-Pankki) siirtyi noudattamaan kansainvälisiä IFRS-standardeja (International Financial Reporting Standards) 1.1.2019 lähtien, ja konsernitilin päätös on laadittu 31.12.2019 voimassa olevien EU:n hyväksymien kansainvälisten IFRS-tilinpäätösstandardien mukaisesti. IFRS-siirtymän yhteydessä käyttöön otetut laatimisperiaatteet ja niistä johtuvat

muutokset on kuvattu jäljempänä kohdassa 1.1.1.16 Siirtyminen IFRS-standardien noudattamiseen.

S-Pankin hallitus hyväksyi tilinpäätöksen kokouksessaan 4.2.2020. Suomen osakeyhtiölain mukaan osakkeenomistajilla on mahdollisuus hyväksyä tai hylätä tilinpäätös sen julkistamisen jälkeen pidettävässä yhtiökokouksessa. Yhtiökokouksella on myös mahdollisuus tehdä päätös tilinpäätöksen muuttamisesta.

Konsernitilin päätös on laadittu alkuperäisiin hankintamenoihin perustuen lukuun ottamatta erä, jotka arvostetaan käypään arvoon. Käypään arvoon arvostetaan käypään arvoon tulosaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat ja -velat sekä suojauslaskentaan liittyvät erät. Tilinpäätöksen luvut esitetään tuhansina euroina, jollei toisin mainita. Luvut esitetään pääsääntöisesti pyöristettyinä ja ilman desimaaleja, joten yksittäisistä euromääristä lasketut summat voivat poiketa esitetystä loppusummasta.

Konsolidointiperiaatteet

Konsernitilin päätöksen sisältyvät S-Pankki Oy:n lisäksi ne tytäryhtiöt, joihin pankilla on määräysvalta. Määräysvalta syntyy, kun konserni olemalla osallisena yhtiössä altistuu yhtiön muuttuvalle tuotolle tai on oikeutettu sen muuttuvaan tuottoon ja pystyy vaikutta-

maan tähän tuottoon käyttämällä yhtiötä koskevaa valtaansa. Tytäryhtiöinä tilinpäätökseen 2019 on yhdistelty FIM Varainhoito Oy, FIM Pääomarahastot Oy, FIM Kiinteistö Oy, S-Asiakaspalvelu Oy, FIM Vaikuttavuussijoitukset Oy (entinen Epique Oy), FIM Infrastructure Mezzanine Debt Fund GP Oy, FIM Private Debt Fund I GP Oy ja FIM SIB Oy.

Tilikauden aikana perustetut tai hankitut tytäryhtiöt yhdistellään konsernitilin päätökseen siitä hetkestä alkaen, kun konserni on saanut määräysvallan, hankintamenetelmää käyttäen. Luovutetut tytäryhtiöt yhdistellään konsernitilin päätökseen siihen asti, kun määräysvalta lakkaa.

Luovutettu vastike ja hankitun yrityksen yksilöitävissä olevat varat ja vastattavaksi otetut velat arvostetaan hankinta-ajankohdan käypiin arvoihin. Luovutettu vastike sisältää mahdolliset luovutetut varat, hankijaosapuolelle hankinnan kohteen aiempia omistajia kohtaan syntyneet velat sekä liikkeeseen lasketut oman pääoman ehtoiset osuudet. Luovutettu vastike ei sisällä hankinnasta erillisenä käsiteltäviä liiketoimia, vaan nämä käsitellään hankinnan yhteydessä tulosaikutteisesti. Hankintaan liittyvät kulut kirjataan kuluiksi kausilla, joihin menot toteutuvat.

Konsernin sisäiset liiketapahtumat, saamiset ja velat eliminoidaan konsernitilin päätöksessä. Tilikauden voiton tai tappion jakautuminen emoyhtiön ja määräysvallattomien omistajien välillä esitetään erillisessä tuloslaskelmassa. Vastaavasti laajan tuloksen jakautuminen esitetään laajan tuloslaskelman yhteydessä. Määräysvallattomien omistajien osuus omasta pääomasta esitetään omana eränään taseessa oman pääoman osana.

Osakkuusyrietykset ovat yrityksiä, joissa konsernilla on huomattava vaikutusvalta. Konserni katsoo, että huomattava vaikutusvalta syntyy pääsääntöisesti silloin, kun konserni omistaa 20–50 prosenttia yrityksen äänivaltaista tai kun konsernilla on muutoin huomattava vaikutusvalta mutta ei määräysvaltaa. Osakkuusyhtiöt S-Crosskey Ab ja Asian Pro Oy on yhdistelty pääomaosuusmenetelmää käyttäen. Mikäli konsernin osuus osakkuusyrietyksen tappiosta ylittää sijoituksen kirjanpitoarvon, sijoitus merkitään taseeseen nolla-arvoon eikä kirjanpitoarvon ylittäviä tappioita yhdistellä, ellei konserni ole sitoutunut osakkuusyrietyksen velvoitteiden täyttämiseen.

Strukturoidut yhteisöt

IFRS 10 Konsernitilin päätös -standardin mukaan sijoittajalla on määräysvalta strukturoiduissa yhteisöissä silloin, kun sillä on

sijoituskohdetta koskeva valta, se altistuu muuttuvalle tuotolle olemalla osallisena sijoituskohteessa tai se on oikeutettu muuttuvaan tuottoon ja pystyy käyttämään sijoituskohdetta koskevaa valtaansa ja näin vaikuttamaan saamansa tuoton määrään.

S-Pankilla (tytäryhtiöidensä kautta) on valta ky-muotoisissa rahastoissa, sillä se toimii näiden rahastojen vastuunalaisena yhtiömiehenä ja käyttää rahastoissa valtaa rahastonhoitajan ominaisuudessa. S-Pankki ei ole sijoittanut (pois lukien vastuunalaisen yhtiömiehen pääomapanos) rahastoihin tai syöttörahastoihin merkittävästi pääomaa ja rahastojen vieraan pääoman ehtoista rahoituksesta merkittävä osa on muualta kuin S-Pankista.

S-Pankki ei altistu merkittävästi rahastojen toiminnosta saatavalle tuoton vaihtelulle ja näin ollen S-Pankki -konsernilla ei katsota olevan määräysvaltaa.

S-Pankin rahastoja ei ole konsolidoitu konsernin IFRS-tilinpäätökseen 31.12.2019, eikä vertailukaudella 31.12.2018.

Ulkomaan rahan määräiset erät

Tilinpäätös esitetään euroina. Euro on konsernin ja emoyhtiön toimintavälivaluutta. Ulkomaan rahan määräiset tapahtumat kirjataan euromääräisiksi tapahtumapäivän kurssiin. Tilinpäätöspäivänä ulkomaan rahan määräiset tase-erät muutetaan euroiksi tilinpäätöspäivän kurssiin.

Kurssierot kirjataan valuuttakurssivoitoina tai -tappioiden tuloslaskelmaan. Rahoituserien osalta kurssierot kirjataan Sijoitustoiminnan nettotuotoissa erään Valuuttatoiminnan nettotuotot.

Rahoitusvarat ja -velat

Rahoitusinstrumenttien alkuperäinen kirjaaminen ja arvostaminen

Konsernin rahoitusvarat luokitellaan alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä jaksotettuun hankintamenuun, käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta tai käypään arvoon tulosvaikutteisesti. Luokittelu riippuu siitä, mihin tarkoitukseen kyseiset rahoitusvarat ja -velat on hankittu.

- Jaksotettuun hankintamenuun kirjattavat erät merkitään niitä alun perin kirjanpitoon kirjattaessa hankintamenuun, joka on annetun vastikkeen käypä arvo, johon on lisätty välittömästi kohdistettavissa olevat transaktiomenot. Alkuperäisen kirjaamisen jälkeen kyseiset erät arvostetaan jaksotettuun hankintamenuun.
- Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattavat erät arvostetaan alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä käypään arvoon ja niihin lisätään tai niistä vähennetään erän hankkimisesta välittömästi johtuvat transaktiomenot.
- Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat erät arvostetaan alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä käypään arvoon.

Rahoitusvelat luokitellaan jaksotettuun hankintamenuun efektiivisen koron menetelmää käyttäen lukuun ottamatta käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavia rahoitusvelkoja, joihin kuuluvat muun muassa johdannaiset.

- Jaksotettuun hankintamenuun luokitellut rahoitusvelat kirjataan sopimusta tehtäessä käypään arvoon (hankintamenu siihen liittyvillä kuluilla vähennettynä) ja sen jälkeen jaksotettuun hankintamenuun.
- Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat velat arvostetaan myöhemmin käypään arvoon. Tapahtumiin liittyvät kulut kirjataan tuloslaskelmaan niiden syntyessä.

S-Pankissa sovelletaan rahoitusvarojen ja -velkojen taseeseen merkitsemisessä selvityspäivän mukaista käytäntöä pois lukien varat ja velat, jotka arvostetaan käypään arvoon tulosvaikutteisesti. Näiden nimenomaisten rahoitusvarojen ja -velkojen osalta sovelletaan taseeseen merkitsemisessä kaupankäyntipäivän mukaista käytäntöä.

Rahoitusvarat kirjataan pois taseesta, kun sopimusperusteinen oikeus rahoitusvaroihin kuuluvan erän rahavirtoihin lakkaa tai kun oikeudet on siirretty toiselle osapuolelle niin, että omistukseen liittyvät riskit ja edut on siirretty olennaisilta osin. Rahoitusvelat kirjataan pois taseesta, kun niiden veloitteet on täytetty ja niiden voimassaolo on päättynyt.

Rahoitusvarojen ja -velkojen luokittelu

Rahoitusvarat

Rahoitusvarat jaetaan kolmeen luokkaan. Luokittelu ja arvostaminen perustuvat liiketoimintamalliin, jonka mukaan rahoitusinstrumenttia hallinnoidaan sekä instrumentin sopimusperusteisiin rahavirtaominaisuuksiin. Rahoitusinstrumentit luokitellaan seuraavasti:

- Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat
- Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattavat rahoitusvarat
- Jaksotettuun hankintamenuun kirjattavat rahoitusvarat

Liiketoimintamallilla tarkoitetaan sitä, kuinka rahoitusvaroja hallinnoidaan rahavirtojen keräilyksi. Eri liiketoimintamalleissa rahavirrat syntyvät sopimukseen perustuvien rahavirtojen keräämisestä, rahoitusvarojen myynnistä tai näiden molempien yhdistelmänä.

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavia rahoitusvaroja ovat kaupankäynnin rahoitusvarat, kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät johdannaisopimukset sekä alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavaksi määritetyt rahoitusvarat.

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattaviin rahoitusvaroihin kirjataan saamistodistukset ja muut kotimaiset ja ulkomaiset arvopaperit ja osuudet, joilla käydään aktiivisesti kauppaa ja jotka on hankittu lyhyen ajan kuluessa ansaintatarkoituksessa tai osana likviditeettiposition hallintaa, sekä johdannaissovimukset, joihin ei sovelleta suojauslaskentaa. Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjataan myös ansaintatarkoituksessa hankitut osake- ja rahasto-osuudet.

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat arvostetaan käypään arvoon. Käyvän arvon muutos merkitään tuloslaskelmaan. Tilikauden tuotoksi tai kuluksi merkitään tuloslaskelmaan käypään arvoon merkittävien rahoitusinstrumenttien tilinpäätöshetken ja edellisen tilinpäätöksen kirjantoarvojen erotus. Jos käypään arvoon merkittävä rahoitusinstrumentti on hankittu tilikauden aikana, tilikauden tuotoksi tai kuluksi merkitään rahoitusinstrumentin tilinpäätöshetken arvon ja hankintamenon erotus.

Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattavat rahoitusvarat

Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjataan sellaiset erät, jotka täyttävät seuraavat ehdot: erää pidetään hallussa sellaisen liiketoimintamallin mukaisesti, jonka tavoitteena on rahoitusvarojen hallussapito sopimukseen perustuvien rahavirtojen keräämiseksi sekä myymällä rahoitusvaroja, ja sen sopimusehdoissa määrätään tiettyinä ajan-

kohtina toteutuvista maksuista, jotka ovat yksinomaan pääoman ja jäljellä olevan pääomamäärän koron maksua.

Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattaviin rahoitusvaroihin kuuluvat saamistodistukset ja muut kotimaiset ja ulkomaiset arvopaperit. Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattavat rahoitusvarat arvostetaan käypään arvoon. Julkisen kaupankäynnin kohteena olevien sijoitusten käyvät arvot määritellään markkina-arvojen perusteella. Julkisesti noteeraamattomat sijoitukset arvostetaan käyttämällä apuna markkinoilla yleisesti hyväksytyjä arvostusmenetelmiä. Mikäli näinkään menetellen käypä arvo ei ole luotettavasti määritettävissä, käytetään hankintamenoa. Käyvän arvon muutos kirjataan muihin laajan tuloksen eriin ja käyvän arvon rahastoon. Kun rahoitusinstrumentti myydään, kirjataan omaan pääomaan kertynyt käyvän arvon muutos yhdessä kertyneiden korkojen sekä myyntivoiton tai -tappion kanssa tulokseen.

Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattavista rahoitusvaroista lasketaan odotettavissa olevat luottotappiot ja ne kirjataan tulosvaikutteisesti. Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattavien rahoitusvarojen käyvän arvon muutos ja tappiota koskeva vähennyserä kirjataan käyvän arvon rahastoon. Laskennasta kerrotaan tarkemmin kappaleessa Odotettavissa olevien luottotappioiden laskenta.

S-Pankki on kirjannut käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta muutamia oman pääoman ehtoisia instrumentteja. Niiden kohdalla on tehty alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä peruuttamaton valinta kirjata niiden käyvän arvon muutokset tulosvaikutteisuuden sijasta muiden laajan tuloksen erien kautta. Kyseisten oman pääoman ehtoisten instrumenttien myyntivoittoja tai -tappioita ei kirjata tulosvaikutteisesti. Sen sijaan mahdolliset osingot kirjataan tulosvaikutteisesti.

Jaksotettuun hankintamenoon kirjattavat rahoitusvarat

Jaksotettuun hankintamenoon kirjataan sellaiset erät, jotka täyttävät seuraavat ehdot: erää pidetään hallussa sellaisen liiketoimintamallin mukaisesti, jonka tavoitteena on rahoitusvarojen hallussapito sopimukseen perustuvien rahavirtojen keräämiseksi ja sen sopimusehdoissa määrätään tiettyinä ajankohtina toteutuvista maksuista, jotka ovat yksinomaan pääoman ja jäljellä olevan pääomamäärän koron maksua. S-Pankissa jaksotettuun hankintamenoon kirjataan sellaiset toimivilla rahoitusmarkkinoilla noteeraamattomat rahoitusvarat, joihin liittyvät maksut ovat kiinteitä tai määritettävissä olevia. Tämän kaltaisia rahoitusvaroja ovat saamiset luottolaitoksilta sekä saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä.

Alkuperäisen kirjaamisen jälkeen jaksotettuun hankintamenoon kirjatut rahoitusvarat arvostetaan efektiivisen koron menetelmää

käyttäen. Transaktiomenot sisällytetään efektiivisen koron menetelmällä laskettavaan jaksotettuun hankintamenoon ja jaksotetaan tulosvaikutteisesti saamisen juoksuajalle, jos ne on IFRS 9:n mukaisesti määriteltäviä osaksi efektiivisen koron menetelmää.

Jaksotettuun hankintamenoon kirjattavista rahoitusvaroista lasketaan odotettavissa olevat luottotappiot. Laskentaa kuvataan tarkemmin kappaleessa Odotettavissa olevien luottotappioiden laskenta.

Rahoitusvelat

S-Pankissa rahoitusvelat luokitellaan IFRS 9:n mukaan seuraavasti:

- Jaksotettuun hankintamenoon kirjattavat rahoitusvelat
- Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvelat

Rahoitusvelat arvostetaan lähtökohtaisesti tilinpäätöshetkenä jaksotettuun hankintamenoon efektiivisen koron menetelmää käyttäen. Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjataan kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät johdannaisvelat.

Johdannaiset ja suojauslaskenta

Johdannaiset

Johdannaissovimukset luokitellaan suojaaviin ja kaupankäyntitarkoituksessa pidettäviin

ja ne sisältävät S-Pankissa korkojohdannaisia, valuuttajohdannaisia sekä optillisia johdannaisia. Johdannaissopimuksia tehdään pääasiassa suojaamistarkoituksessa ja ne arvostetaan aina käypään arvoon.

S-Pankin periaatteiden mukaan johdannaisten positiiviset arvonmuutokset esitetään johdannaisvaroina ja negatiiviset arvonmuutokset johdannaisvelkoina. Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävien johdannaisten arvonmuutokset kirjataan tuloslaskelman erään Sijoitustoiminnan nettotuotot. Suojauslaskennassa olevien johdannaisten arvonmuutokset kirjataan tuloslaskelman sijoitustoiminnan nettotuotoissa erään Suojauslaskennan nettotulos.

Kytkeytyt johdannaiset

Kytkeyty johdannainen on osa hybridi-instrumenttia, joka sisältää myös johdannaisvaroihin kuulumattoman pääsopimuksen. Tästä johtuen osa yhdistetyn instrumentin rahavirroista vaihtelee samankaltaisesti kuin itsenäisen johdannaisen rahavirrat.

S-Pankilla ei ole raportointikausilla ollut kytkeytyjä johdannaisia.

Suojauslaskenta

Kaikki johdannaiset arvostetaan käypään arvoon. Johdannaissopimuksia tehdään pääasiassa suojaamistarkoituksessa. S-Pankki soveltaa käyvän arvon suojauslaskentamallia

sellaisiin edellä mainittuihin johdannaisopimuksiin, jotka täyttävät dokumentoidut suojauslaskentaa koskevat tehokkuus- ja muut edellytykset. Näissä tapauksissa nykyarvojen kautta avoinna olevaa korkoriskiä on suojattu koronvaihtosopimuksilla sekä korkoterminisopimuksilla. Nämä sopimukset on edelleen suojauslaskennassa määritelty suojaaviksi eriksi. Suojauslaskenta S-Pankissa noudattaa IAS 39 Rahoitusinstrumentit: kirjaaminen ja arvostaminen -standardia IFRS 9 -standardin mukaisesti.

Ennen suojauslaskennan soveltamista S-Pankissa arvioidaan suojattavan kohteen sekä suojausinstrumentin taloudellista suhdetta laadullisiin menetelmin. Tässä tarkastelussa edellytetään, että suojattavan kohteen sekä suojausinstrumentin käyvät arvot reagoivat samalla tavalla muutoksiin tiettyssä riskissä. Korkoriskin suojauksessa arvioidaan esimerkiksi, että kiinteäkorkoisen saamistodistuksen sekä suojaavan koronvaihtosopimuksen käyvät arvot reagoivat samassa suhteessa muutoksiin markkinakoroissa. Laadullista arviota täydennetään tehokkuusanalyysillä.

Suojauslaskentaa sovellettaessa suojauksen tulee olla tehokas. Tehokkuuden arvioinnissa käytetään regressioanalyysia. Analyysin toteutuksen tulee olla 80–125 prosenttia sekä regressioon selitysasteen (R squared) tulee olla suurempi kuin 0,96. Tehokkuutta mitataan sekä prospektiivisesti sekä retrospektiivisesti kuukausittain. Jos suojaussuhde ei täytä

tehokkuusvaatimuksia, suojauslaskenta lopetetaan ja johdannainen kirjataan tuloserään Sijoitustoiminnan nettotuotot edellisestä tehokkuustestauksesta lähtien. Yleisin tehotomuuden ja suojauslaskennasta hylkääntymisen syy on ollut ero suojattavan kohteen ja suojausinstrumentin maturiteeteissa.

Käyvän arvon suojausta sovelletaan S-Pankissa johdannaisiin, jotka on tehty korkoriskin liittyvien varojen käyvän arvon muutosten suojaukseen. S-Pankissa suojauksen kohteena oleva käyvän arvon muutoksiin liittyvä riski koskee lähinnä kiinteäkorkoisia arvopapereita, joista aiheutuu korkoriskiä. Korkoriskiä kuvataan konsernin tilinpäätöksen kohdassa Konsernin liitetieto 2: Konsernin riskit ja niiden hallinta.

Suojattavien erien suojattavasta riskistä johtuvat käyvän arvon muutokset kirjataan tuloslaskelman sijoitustoiminnan nettotuotoissa erään Suojauslaskennan nettotulos. Suojauslaskentaan kuuluvien suojaavien erien käyvän arvon muutokset kirjataan tuloslaskelman erään Suojauslaskennan nettotulos. Suojauksen ollessa tehokas käyvän arvon muutokset kumoavat toisensa, ja nettotulos on lähellä nolaa.

Käyvän arvon suojaus lakkaa seuraavissa tapauksissa: suojausinstrumentti erääntyy, myydään, puretaan tai lunastetaan, suojaussuhde ei täytä enää suojauslaskennan dokumentoituja ehtoja tai suojaussuhde katkeaa.

Rahoitusinstrumenttien arvostus käypään arvoon

Käypä arvo on hinta, joka saataisiin omaisuuserän myynnistä tai maksettaisiin velan siirtämisestä markkinaosapuolten välillä arvostuspäivänä toteutuvassa tavanmukaisessa liiketoimessa.

Rahoitusinstrumentin käypä arvo määritellään toimivilla markkinoilla noteerattujen hintojen perusteella tai käyttäen markkinoilla yleisesti hyväksytyjä arvostusmenetelmiä. Markkinoiden katsotaan olevan toimivat, jos hintanoteerauksia on helposti ja säännönmukaisesti saatavissa ja ne kuvastavat todellisia ja toistuvia, toisistaan riippumattomien osapuolten välisiä markkina-transaktioita.

Arvostusmenetelminä käytetään markkinatransaktioiden hintoja, diskontattujen rahavirtojen menetelmää sekä toisen olennaisilta osin samanlaisen instrumentin tilinpäätöshetken käypää arvoa. Arvostusmenetelmissä otetaan huomioon arvio luottoriskistä, käytettävistä diskonttauskoroista, ennenaikaisen takaisinmaksun mahdollisuudesta ja muista sellaisista tekijöistä, jotka vaikuttavat rahoitusinstrumentin käyvän arvon määrittämiseen luotettavasti.

Käypään arvoon arvostettavat rahoitusvarat ja -velat luokitellaan kolmeen hierarkiatasoon sen mukaan, miten niiden käypä arvo on määriteltävä:

- Tason 1 käyvät arvot määritetään käyttämällä toimivilla markkinoilla täysin samanlaisista rahoitusvaroista ja -veloista noteerattuja oikaisemattomia hintoja.
- Tason 2 käyvät arvot määritetään yleisesti hyväksytyillä arvostusmalleilla, joiden syöttötiedot perustuvat merkittävilta osin todennettaviin markkinahintoihin.
- Tason 3 markkinahinnat perustuvat omaisuuserää tai velkaa koskeviin syöttötietoihin, jotka eivät perustu todennettavissa olevaan markkinatietoon, vaan merkittävilta osin johdon arvioihin.

Rahoitusinstrumenttien arvonalentuminen

IFRS 9:n mukainen arvonalentumismalli perustuu odotettavissa olevien luottotappioiden (ECL = Expected Credit Loss) laskentaan, jossa odotettu luottotappio lasketaan jo sopimuksen kirjaamishetkellä jaksotettuun hankintamenuun arvostettavista, käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattavista tase-eristä sekä taseen ulkopuolisista luottositoumuksista ja takaussopimuksista. Odotettavissa olevien luottotappioiden laskenta kuvastaa vinoutumatonta ja todennäköisyyksillä painotettua rahamäärää, joka määritetään arvioimalla mahdollisten tulevien vaihtelualue. Laskenta kuvastaa myös rahan aika-arvoa sekä järkevää ja perusteltavissa olevaa informaatiota, joka on raportointipäivänä saatavissa ilman kohtuuttomia kustannuksia tai ponnisteluja ja joka koskee

toteutuneita tapahtumia, vallitsevia olosuhteita ja ennusteita tulevista taloudellisista olosuhteista.

Rahoitusinstrumenttien ryhmittely arvonalentumislaskennassa

Luottoriskin mittaamisessa käytetään kolmevaiheista arvonalentumismallia, jossa rahoitusinstrumentti ryhmitellään vaiheisiin luottosopimuksen riskitason perusteella. Kuvio 7 havainnollistaa rahoitusinstrumenttien ryhmittelyä kolmeen vaiheeseen arvonalentumislaskentaa varten. Jotta voitaisiin arvioida, onko luottosopimuksen riskitaso kohonnut kirjaamishetkeensä nähden ja rahoitusinstrumentin ryhmittelemiseksi, käytetään maksukyvyttömyyden todennäköisyyttä (PD = Probability of Default) kuvaavaa riskimallia. Kyseinen riskimalli tuottaa 12 kuukauden maksukyvyttömyyden todennäköisyyttä kuvaavaan PD-riskiestimaattiin, jossa tapahtuvien muutosten katsotaan antavan luotettavan kuvan sopimuksen koko elinkaaren aikaisen luottoriskin muutoksesta. Mainittujen määrällisten kriteerien lisäksi (PD-estimaatin muutos kirjaamishetken ja raportointihetken välillä) rahoitusinstrumenttien ryhmittelyyn vaikuttavat muun muassa luoton erääntymiseen liittyvät seikat. Riskimallin antamia estimaatteja, erääntymiseen liittyviä sekä muiden kriteereiden vaikutuksia rahoitusinstrumenttien ryhmittelyyn seurataan jatkuvasti.

Kuvio 7: Rahoitusinstrumenttien ryhmittely kolmeen vaiheeseen arvonalentumislaskennassa

Vaihe 1 – luottoriskissä ei merkittävää muutosta

Vaiheeseen 1 ryhmitellään saaminen, jonka luottoriski ei ole merkittävästi kohonnut luoton myöntöhetkestä ja joka ei ole arvoltaan alentunut. Odotettavissa oleva luottotappio lasketaan sopimuksille 12 kuukauden ajalta ja efektiivinen korko lasketaan bruttokirjanpitoarvolle. Vaiheeseen yksi siis ryhmitellään sopimukset, joiden:

- PD-estimaatin nousu alittaa tuotekohtaisesti määritellyt rajat ja
- saaminen on erääntyneenä enintään 30 päivää.

Vaihe 2 – luottoriskin merkittävä lisääntyminen

Vaiheeseen 2 ryhmitellään saaminen, jonka luottoriski on lisääntynyt merkittävästi luoton myöntöhetkestä. Sopimuksille lasketaan odotettavissa oleva luottotappio jäljellä olevalle voimassaoloajalle ja efektiivinen korko lasketaan bruttokirjanpitoarvolle. Luottoriskin merkittävän lisääntymisen kriteerit ja PD:n raja-arvot on määritelty tuote- tai asiakasryhmittäin ja ne perustuvat S-Pankin aineistosta tehtyihin analyyseihin ja asiantuntija-arvioihin.

Luottoriskin katsotaan lisääntyneen merkittävästi, mikäli maksukyvyttömyyden todennä-

köisyys on olennaisesti kohonnut sopimuksen kirjaamishetkestä eli:

- PD-estimaatti ylittää tuotekohtaisesti määritetyn raja-arvon,
- PD-estimaatti on noussut merkittävästi edellä mainitun raja-arvon sisällä luoton myöntöhetkestä,
- pääomasta suoritettava lyhennys tai korko on ollut erääntyneenä yli 30 päivää, mutta saatava ei ole luottoriskin johdosta vielä arvoltaan alentunut,
- luottoriskin muutosta kirjaamishetkestä ei voida arvioida luotettavasti tai
- sopimukselle on tehty lainanhoitojousto (lainanhoitajousto kuvataan kappaleessa rahoitusvarojen sopimusmuutokset), joka luokitellaan ns. terveeksi lainanhoitajoustoksi.

Jos mikään edellä olevista vaiheen 2 kriteereistä ei enää täyty, käsitellään sopimusta vaiheen 1 mukaisesti. Tämän jälkeen sopimukselle noudatetaan vaiheeseen 2 siirtymisen kriteerejä yhteneväisesti muiden vaiheessa 1 olevien sopimusten kanssa.

Vaihe 3 – luottoriskin johdosta arvoltaan alentuneet saamiset

Vaiheeseen 3 ryhmitellään saaminen, joka on luottoriskin johdosta arvoltaan alentunut. Sopimuksille lasketaan odotettavissa oleva luottotappio jäljellä olevalle voimassaolajalle ja efektiivinen korko lasketaan netto-

kirjanpitoarvolle. Saaminen katsotaan luottoriskin johdosta arvoltaan alentuneeksi, kun:

- Pääomasta suoritettava lyhennys tai korko on ollut erääntyneenä yli 90 päivää (maksukyvyttömät sopimukset).
 - o Jos vastuun osa on luokiteltu taseessa maksukyvyttömäksi, vastuun jäljellä oleva nostamaton eli taseen ulkopuolinen osuus luokitellaan myös maksukyvyttömäksi.
 - o Jos yli 20 prosenttia taseessa olevista saamisista samalta velalliselta on luokiteltu maksukyvyttömiksi vastuiksi, kaikki kyseisen asiakkaan taseen ja taseen ulkopuoliset vastuut luokitellaan järjestämättömiksi saamisiksi.
- Sopimuksen mukaista suoritusta ei todennäköisesti tulla saamaan ennen kuin saatava muuttuu järjestämättömäksi (unlikely to pay -erät).
- Sopimukselle on tehty lainanhoitojousto, joka muuttuu järjestämättömäksi (katso kappale Rahoitusvarojen sopimusmuutokset).

Jos vaiheessa 3 olevan saatavan tila muuttuu siten, että mikään edellä olevista vaiheen 3 kriteereistä ei enää täyty, käsitellään sopimusta vaiheen 1 mukaisesti. Tämän jälkeen sopimukselle noudatetaan vaiheeseen 2 siirtymisen kriteerejä yhteneväisesti muiden vaiheessa 1 olevien sopimusten kanssa.

Ostetut tai alun perin myönnettyt luottoriskin johdosta arvoltaan alentuneisiin rahoitus-

varoihin (POCI = Purchased or Originated Credit-Impaired) sovelletaan luottoriskillä oikaistua efektiivistä korkoa, rahoitusvaroihin kuuluvan erän jaksotettuun hankintamenuun alkuperäisestä kirjaamisesta lähtien. S-Pankilla ei ole kyseisiä rahoitusvaroja.

Rahoitusvarojen sopimusmuutokset

Luottosopimukseen tehdään muutoksia joko niin sanotusti kaupallisin perustein tai mikäli asiakkaalla on maksuvaikeuksia. Kaupallisin perustein sopimusmuutoksia voidaan tehdä esimerkiksi silloin, kun asiakas on saanut kilpailijalta paremman tarjouksen ja katsotaan, että asiakkuuden pitäminen S-Pankissa on toivottavaa. Kaupallisin perustein sopimusmuutosta tehtäessä, asiakkaan luottoriski ei saa olla merkittävästi kohonnut (vaihe 2) ja asiakkaalla ei saa olla maksuvaikeuksia. Tällöin asiakkaan sopimus on ryhmitelty arvonalentumislaskennassa jo lähtökohtaisesti vaiheeseen 1 ja tehtävä sopimusmuutos ei muuta tilannetta.

Mikäli luottosopimukseen tehdään sopimusmuutos asiakkaan maksuvaikeuksista johdun, on kyseessä lainanhoitojousto. Lainanhoitojoustoilla pyritään auttamaan asiakasta selviytymään väliaikaisista maksuvaikeuksista. Lainanhoitojoustoja myönnetään, jotta lievissä taloudellisissa vaikeuksissa olevista asiakkaista ei tulisi ongelma-asiakkaita tai jotta ongelma-asiakkailta olisi mahdollisuus korjata tilanteensa. Tavoitteena lainanhoito-

joustojen myöntämisessä on aina kestävä takaisinmaksu.

Mikäli saatava ei ole jo valmiiksi luokiteltu järjestämättömäksi saatavaksi, lainanhoitojousto on niin sanottu terve lainanhoitojousto. Tällöin sopimus ryhmitellään vaiheeseen 2 arvonalentumislaskennassa kahden vuoden koeajaksi.

Mikäli saatava on jo valmiiksi järjestämättömäksi, kun sopimusmuutos tehdään, kyse on järjestämättömästä lainanhoitojoustosta. Terve lainanhoitojousto muuttuu järjestämättömäksi, mikäli joku järjestämättömyyden aiheuttava tekijä laukeaa. Tällaisia tekijöitä ovat muun muassa toinen lainanhoitojousto koeajan aikana tai yli 30 päivän erääntyneisyys maksuohjelmaan nähden. Järjestämättömän lainanhoitojousto on vähintään 12 kuukautta koeajalla ja ryhmitellään arvonalentumislaskennassa vaiheeseen 3. Mikäli järjestämättömyyden aiheuttava tekijä tai tekijät poistuvat, käsitellään sopimusta terveenä lainanhoitojoustona kahden vuoden koeajan ajan ja se ryhmitellään vaiheeseen 2.

Lopullisten luottotappioiden kirjaaminen

Luottosopimus tai sen osa kirjataan luottotappioksi, kun on todennäköistä, ettei sitä vastaavaa määrää tulla enää saamaan. S-Pankki on määritellyt sisäisesti sellaiset tapaukset, joissa todennäköisyys luottotappiolla on suuri ja saatavasta kirjataan lopullinen

luottotappio. Luottotappiokirjaukset tehdään tuotteesta riippuen seuraavasti:

- Vakuudettomien luottojen luottotappiot kirjataan viimeistään 4 kuukautta perintään siirron jälkeen.
- Vakuudellisten saatavien luottotappiot kirjataan aikaisintaan siinä vaiheessa, kun vakuudet on realisoitu ja kohdistettu saatavaan. Tällöinkään loppusaatavaa ei välttämättä kirjata luottotappioksi, jos sen osalta on tehty maksusuunnitelma

Vaikka saatava hyväksytään ja kirjataan luottotappioksi, perintä jatkuu edelleen jälki-perintänä. Yksittäisen luoton luottotappion kirjaamisen jälkeen kyseessä oleva luotto ei enää ole mukana odotettavissa olevien luotto-

tappioiden laskennassa, eikä siitä siten enää tehdä arvonalentumiskirjausta.

Saatavan perintää jatketaan, kunnes on olemassa perusteet perinnän lopettamiseksi.

Raportointikauden arvonalentumiset esitetään tilinpäätöksen liitetiedoissa. Jatkossa odotettavissa olevien luottotappioiden määrän odotetaan reagoivan herkästi talousennusteen muutoksiin. Tämä voi lisätä lyhyen aikavälin tulosheiluntaa.

Odotettavissa olevien luottotappioiden laskenta

S-Pankki käyttää luottoriskin mittaamisessa ja rahoitusinstrumenttien arvonalentumisten

laskennassa maksukyvyttömyyden todennäköisyyttä (PD = Probability of Default), tappio-osuutta (LGD = Loss Given Default) ja luottovasta-arvokerrointa (CCF = Credit Conversion Factor) kuvaavia luottoriskimalleja. CCF:n avulla voidaan määritellä vastuun määrä maksukyvyttömyyshetkellä (EAD = Exposure at Default). Edellä esitettyjä malleja hyödyntäen, odotettavissa olevien luottotappioiden (ECL) määrä lasketaan kaavalla $PD \times LGD \times EAD$.

Odotettavissa olevat luottotappiot lasketaan joko 12 kuukauden ajalta tai koko alkuperäisen sopimuksen voimassaoloajalta, riippuen siitä, mikä on luoton nykyinen riskitaso (katso edellisessä kappaleessa esitetyt tiedot rahoitusinstrumenttien ryhmittelystä sekä

Kuvio 7: Rahoitusinstrumenttien ryhmittely kolmeen vaiheeseen arvonalentumislaskennassa).

Taulukko 8 esittää, mitä luottoriskimalleja S-Pankki hyödyntää odotettavissa olevien luottotappioiden laskennassa asiakasryhmittäin.

PD, LGD ja EAD lasketaan jokaiselle tulevalle kuukaudelle ja jokaiselle erilliselle sopimukselle. Nämä kolme komponenttia kerrotaan keskenään. Saatu tulo jokaiselta tulevalta kuukaudelta diskontataan raportointihetkeen ja lasketaan yhteen. Diskonttokorkona ECL-laskennassa on käytetty alkuperäisen sopimuksen korkoa.

Taulukko 8: S-Pankin käyttämät luottoriskimallit odotettavissa olevien luottotappioiden laskentaan

Asiakasryhmä	Luottoriskimalli	Käyttö	Sisäinen/ulkoisen malli
Henkilöasiakkaat	PD-malli: todennäköisyys ajautua maksukyvyttömäksi seuraavien 12 kuukauden aikana	Luoton alkuhetken ja nykyhetken riskin määrittäminen, rahoitusinstrumenttien ryhmittely arvonalaskennassa	S-Pankin sisäinen malli, S-Pankin luottokannasta johdetut parametrit
	LGD-malli: S-Pankin lopulliset luottotappiot perintätoimien jälkeen.	ECL-laskennan parametrina	S-Pankin sisäinen malli, S-Pankin luottokannasta johdetut parametrit
	CCF/EAD-malli: luoton määrä maksukyvyttömyyshetkellä	ECL-laskennan parametrina	S-Pankin sisäinen malli, S-Pankin luottokannasta johdetut parametrit
Yritysasiakkaat	PD-malli: todennäköisyys ajautua maksukyvyttömäksi seuraavien 12 kuukauden aikana	Luoton alkuhetken ja nykyhetken riskin määrittäminen, rahoitusinstrumenttien ryhmittely arvonalaskennassa	S-Pankin sisäinen malli yritysasiakkaille ja markkinatietokannasta johdetut PD-estimaatit asunto-osakeyhtiöille
	LGD-malli: S-Pankin lopulliset luottotappiot perintätoimien jälkeen	ECL-laskennan parametrina	Markkinatietokannasta johdetut parametrit
	CCF/EAD-malli: luoton määrä maksukyvyttömyyshetkellä	ECL-laskennan parametrina	S-Pankin luottokannasta johdetut parametrit
Sijoitustoiminta	PD ja LGD	ECL-laskennan parametrina	Markkinatietokannasta saatavat parametrit

Luottoriskien luokittelu ja maksukyvyttömyyden todennäköisyys

Kuten edellä on esitelty, S-Pankissa käytetään tuotteesta ja asiakasryhmästä riippuen erilaisia maksukyvyttömyyden todennäköisyyttä ennustavia luottoriskimalleja. Asiakkaan maksukyvyttömyyden ennustamisessa käytetään joko sopimuksen hakemusvaiheen luokittelua tai sen luottohistorian mukaista luokittelua. Hakemusvaiheen luokittelu perustuu asiakkaan hakemuksella kerättäviin hakija- ja luottokehtaisiin tietoihin (esimerkiksi tulo- ja vakuustiedot henkilöasiakkailta sekä liikevaihto ja toimiala yritysasiakkailta). Luottihakemuksella saatuja tietoja täydennetään ulkopuolisilla tiedoilla, kuten Suomen Asiakastiedosta saatavilla maksuhäiriötiedoilla. Sopimuksen luottohistorian mukainen luokittelu tehdään sellaisille henkilöasiakkaille, joilla on ollut voimassa luottosopimus S-Pankin kanssa vähintään kuusi kuukautta. Asiakkaan maksukyvyttömyyden ennustamisessa asiakastietoja täydennetään siis maksukäyttäytymiseen ja muihin asiointihistoriatietoihin perustuen sekä tarvittaessa myös S-Pankin omalla asiantuntija-arviolla ennen lopullisen PD-estimaatin laskemista vastuulle.

PD-estimaattien perusteella luotoille muodostetaan luottoluokat, joiden 7-portaittainen jakauma on kuvattu ohessa. Luottoluokassa 1 maksukyvyttömyyden todennäköisyys on pienin ja luokassa 7 suurin. Luottoluokat on

kalibroitu siten, että riski kasvaa eksponentiaalisesti korkeamman riskin luokkiin siirryttäessä. Esimerkiksi maksukyvyttömyyden todennäköisyyden (PD-estimaatin) ero luottoluokkien 1 ja 2 välillä on pienempi kuin luottoluokkien 5 ja 6 välillä.

Luottoluokittelun ja luottoriskimallien toimivuutta seurataan ja valvotaan säännöllisesti. Riskimallit validoidaan ja tarvittaessa kalibroidaan vuosittain, jotta niiden ennustavuus vastaa todellisia havaintoja maksukyvyttömistä luotoista.

Keskiaarvoparametrien käyttö

S-Pankki ei käytä odotettavissa olevien luottotappioiden laskennassa ryhmäkohtaisia PD-estimaatteja. Mikäli sopimuksen alkuperäisen PD-estimaattia ei ole saatavilla, saatava luokitellaan vaiheeseen 2. Tilanteissa, joissa sopimuksen nykyhetken PD-estimaattia ei ole saatavilla, arvonalentumisen laskennassa käytetään samantyyppisen asiakas- ja tuoter ryhmän keskiarvoistettua PD-estimaattia.

Tulevaisuuteen suuntautuva informaatio odotettavissa olevien luottotappioiden laskennassa

Sekä merkittävän luottoriskin nousun että odotettavissa olevien luottotappioiden laskenta edellyttää arvioita tulevaisuuteen suuntautuvasta informaatiosta. S-Pankki on analysoinut historiallisia tietoja ja tunnistanut

Taulukko 9: Luottoluokkien PD-estimaatit

Luottoluokka	PD minimi (%)	PD maksimi (%)
1	0,00	< 0,15
2	0,15	< 0,25
3	0,25	< 0,50
4	0,50	< 0,75
5	0,75	< 2,50
6	2,50	< 10,00
7	10,00	< 100,00
Maksukyvytön		100,00

asuntojen hintojen sekä työttömyysasteen kehityksen keskeisiksi taloudellisiksi muuttujiksi, joilla on vaikutusta mahdollisen luottoriskin muodostumiseen.

Edellä kerrottujen taloudellisten muuttujien kehitys perustuu S-Pankin kolme kertaa vuodessa laatimiin makroekonomisiin skenaarioihin. Käytettäviä skenaariota on kolme: vahva skenaario, perusskenaario sekä heikko skenaario, joiden toteutumistodennäköisyydet perustuvat S-Pankin arvioon. Odotettavissa olevien luottotappioiden määrän laskennassa makroekonomiset skenaariot ja niiden toteutumistodennäköisyys sekä taloudellisten muuttujien kehitys otetaan huomioon makrotaloudellisen mallin avulla.

Makrotaloudellista mallia täydennetään johdon arvioinnilla. Arviossa huomioidaan makrotaloudellisten tekijöiden epävarmuus ja niiden taustalla olevat oletukset sekä muut mahdolliset lisätiedot, joita odotettavissa olevien luottotappioiden laskennassa käytetyt mallit eivät huomioi riittävästi.

Tuloslaskelman tuotot

Korkotuotot ja -kulut

Korot rahoitusvaroista ja -veloista sekä korkojohdannaisista jaksotetaan IFRS 9 -standardin mukaisesti korkotuotoiksi ja -kuluiksi niille tilikausille, joille ne ajan kulumisen perusteella kohdistuvat. Palkkiot, jotka muodostavat olennaisen osan lainojen, saamisten

tai talletusten efektiivisestä korosta, kirjataan korkotuottoihin tai -kuluihin.

Palkkiotuotot

Palkkiotuotot syntyvät asiakkaille tarjotuista palveluista, kuten rahastoliiketoimintaan ja maksuliikenteeseen liittyvistä palveluista sekä luotonannosta.

Kaikki IFRS 15:n mukaiset palkkiotuotot on kirjattu sen mukaisesti, milloin määräysvalta suoriteveloitteisiin on siirtynyt asiakkaalle. Konsernin asiakkailta saamat tuotot kirjataan siihen määrään, johon konserni odottaa olevansa oikeutettu asiakkaalle luovutettavia palveluita vastaan. Palkkiot tuloutetaan palvelun luonteen mukaisesti joko ajan kuluessa tai yhtenä ajankohtana.

Palkkiokulut

Palkkiokulut syntyvät asiakkaille tarjottujen palveluiden tuottamisesta ulkopuolisille maksetuista palkkiokuluista sekä muista palkkiokuluista.

Sijoitustoiminnan nettotuotot

Sijoitustoiminnan nettotuotot muodostuvat sijoitusinstrumenttien myyntivoitoista ja -tappioista sekä arvostusmuutoksista. Erä sisältää myös suojauslaskennan nettotuloksen.

Liiketoiminnan muut tuotot

Liiketoiminnan muihin tuottoihin kirjataan muut kuin edellisiin eriin kuuluvat tuotot.

Liikevoitto

Konserni on määritellyt liikevoiton käsitteen tilinpäätöksessään seuraavasti:

Liikevoitto (Tulos ennen veroja) = Tuotot yhteensä – Kulut yhteensä +/- saamisten arvonalentumiset +/- osuus osakkuusyritysten tuloksista

Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet

Aineettomat hyödykkeet

Liikearvo

Liiketoimintojen yhdistämisestä syntyvä liikearvo edustaa määrää, jolla luovutettu vastike, määräysvallattomien omistajien osuus hankinnan kohteesta ja aiemmin omistettu osuus yhteen laskettuna ylittävät hankitun nettovarallisuuden käyvän arvon. Liikearvo testataan mahdollisten arvonalentumisten varalta vuosittain ja aina kun on viitteitä siitä, että arvo saattaa olla alentunut. Liikearvo arvostetaan konsernitilinpäätöksessä alkuperäiseen hankintamenoa vähennettynä arvonalentumisilla.

Muut aineettomat hyödykkeet

Aineettomat hyödykkeet muodostuvat pääasiassa sisäisesti aikaansaaduista tietojärjestelmistä, niihin liittyvästä kehitystyöstä, sekä lisenssi- ja liittymismaksuista. Aineettomat hyödykkeet merkitään taseeseen hankinta-

menoon siinä tapauksessa, että hankintameno on määritettävissä luotettavasti ja on todennäköistä, että aineeton hyödyke tuottaa taloudellista hyötyä. Tietojärjestelmiin on aktivoitu myös kustannukset, jotka ovat syntyneet lisensseihin tehdyistä muutostöistä sekä IAS 38 Aineettomat hyödykkeet -standardin edellytysten mukaisesti IT-projekteihin liittyvän oman työn osuudesta. Aineettomat hyödykkeet poistetaan tasapoistoina arvioituna taloudellisena vaikutusaikanaan.

Aineettomien hyödykkeiden poistoajat: Tietojärjestelmät ja lisenssimaksut: 3–5 vuotta

Konserni arvioi poistoajat ja poistomenetelmät vähintään jokaisen tilikauden päätyessä. Poistojen tekeminen aloitetaan, kun omaisuuserä on valmis käytettäväksi. Omaisuuserän poistamaton hankintameno poistetaan loppuun kerralla, mikäli katsotaan että aineeton omaisuuserä ei enää tuota hyötyä konsernille. Mikäli hyödyn katsotaan merkittävästi alentuneen verrattuna poistamattoman hankintameno määrään, kirjataan arvonalentuminen.

Tutkimus- ja kehittämismenot

Tutkimusmenot kirjataan kuluiksi tulosvaikutteisesti, kun taas kehittämismenot kirjataan aktivointikriteerien täytyessä taseeseen aineettomiin hyödykkeisiin. Kehittämismenot kirjataan, kun ne ovat luotettavasti määritet-

tävissä, hyödykkeen valmiiksi saaminen on teknisesti toteutettavissa ja konserni pystyy käyttämään hyödykettä tai myymään sen sekä osoittamaan, että hyödyke tulee tuottamaan todennäköistä vastaista taloudellista hyötyä. Aiemmin kuluksi kirjattu ja kehittämismenoja ei aktivoida myöhemmin taseeseen.

Aineelliset hyödykkeet

Aineelliset hyödykkeet arvostetaan kertyneillä poistoilla ja mahdollisilla arvonalentumisilla vähennettyyn alkuperäiseen hankintamenoa. Hankintameno sisältää ne menot, jotka johtuvat välittömästi kyseisen aineellisen hyödykkeen hankinnasta. Aineellisista hyödykkeistä tehdään tasapoistot arvioituihin taloudellisiin vaikutusaikoihin perustuen.

Aineellisten hyödykkeiden poistoajat: Koneet ja kalusto: 3 vuotta
Vuokrahuoneiston perusparannukset: 5 vuotta

Arvioidut taloudelliset vaikutusajat ja jäännösarvot tarkistetaan vähintään jokaisen tilikauden päättymispäivänä. Jos ne eroavat merkittävästi aikaisemmista arvioista, poistoajoja muutetaan vastaavasti. Poistojen kirjaaminen lopetetaan, kun hyödyke luokitellaan myytävänä olevaksi.

Aineellisten hyödykkeiden käytöstä poistamisesta ja luovutuksista syntyvät myyntivoitot tai -tappiot lasketaan myyntihinnan ja

kirjanpitoarvon erotuksena ja kirjataan tulosaikaisesti liiketoiminnan muihin tuottoihin tai kuluihin.

Käyttöoikeusomaisuuserät

IFRS 16:n mukaan sopimus on vuokrasopimus, jos sopimus antaa oikeuden yksilöidyn omaisuuserän käyttöä koskevaan määräysvaltaan tietyksi ajaksi vastiketta vastaan. S-Pankki arvioi sopimuksen syntymisajankohdasta ja sopimuksen ehtojen muuttuessa, sisältykö sopimukseen vuokrasopimus. Määräysvaltaa arvioidaan seuraavilla perusteilla: sopimuksella on identifioitu itsenäinen omaisuuserä, jonka käytöstä aiheutuva taloudellinen hyöty saadaan olennaisilta osin sekä voidaan ohjata omaisuuserän käyttötarkoitusta. Sopimuksen alkamishetkellä vuokrasopimusvelka on vuokra-aikana maksettavien vuokrien nykyarvo. Vuokrat koostuvat kiinteistä maksuista sekä muuttuvista vuokrista, jotka riippuvat indekseistä. Vuokrasopimusvelan määrä arvioidaan uudelleen, mikäli tulevat vuokramaksut muuttuvat perustuen indeksi- tai hinnanmuutokseen tai esimerkiksi vuokrakauden pidennyksen johdosta. Mikäli vuokrasopimusvelan määrää oikaistaan uudelleenarvioinnin yhteydessä, tehdään vastaavan suuruinen oikaisu myös käyttöoikeusomaisuuserään.

Vuokra-aika alkaa vuokrasopimuksessa määriteltynä aloitusajankohdasta. Vuokrasopimuksen päättymisajankohta on sopimuksen mukainen

päättymisajankohta. Mikäli vuokrasopimus on toistaiseksi voimassa oleva, päättymisajankohta arvioidaan vuokrasopimuskohtaisesti.

IFRS 16 -standardi sisältää kaksi kirjaamista ja arvostamista koskevaa helpotusta. S-Pankki on valinnut, ettei enintään 12 kuukauden vuokrasopimuksia, eikä arvoltaan korkeintaan noin 5 000 euron suuruisia omaisuuseriä kirjata taseeseen. Nämä lyhytaikaiset vuokrasopimukset sekä arvoltaan vähäiset omaisuuserät kirjataan kuluksi vuokra-aikana.

Taseeseen käyttöoikeusomaisuudeksi ja vuokrasopimusvelaksi merkityistä eristä kirjataan tuloslaskelmaan poistot ja korkokulut.

Käyttöoikeusomaisuuserät poistetaan sopimuskauden aikana.

Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden arvonalentumiset

Liikearvoista ei kirjata poistoja, vaan ne testataan vuosittain mahdollisen arvonalentumisen varalta. Liikearvot kohdistetaan rahavirtaa tuottaville yksiköille. Konsernissa liikearvo kohdistuu Varallisuudenhoitoliiketoiminta-segmenttiin.

Arvonalentumistappio kirjataan, jos omaisuuserän tai rahavirtaa tuottavan yksikön tasearvo ylittää siitä kerrytettävissä olevan rahamäärän. Kerrytettävissä oleva rahamäärä

määritetään niin, että se on joko käypä arvo vähennettynä myynnistä aiheutuvilla menoilla tai tätä korkeampi käyttöarvo. Käyttöarvoa määritettäessä arvioidut vastaiset rahavirrat diskontataan nykyarvoonsa perustuen diskonttauskorkoihin, jotka kuvastavat kyseisen rahavirtaa tuottavan yksikön keskimääräistä pääomakustannusta ennen veroja.

Rahavirtaa tuottavan yksikön arvonalentumistappio kohdistetaan ensin vähentämään rahavirtaa tuottavalle yksikölle kohdistettua liikearvoa ja sen jälkeen vähentämään tasasuhteisesti muita yksikön omaisuuseriä. Arvonalentumistappio kirjataan tuloslaskelmaan. Aikaisemmin kirjattu arvonalentumistappio peruutetaan, mikäli kerrytettävissä olevan rahamäärän määrittämisessä käytetyt arviot muuttuvat. Arvonalentumistappio peruutetaan korkeintaan siihen määrään asti, joka omaisuuserälle olisi määritetty kirjanpitoarvoksi poistoilla vähennettynä, jos siitä ei olisi aikaisempina vuosina kirjattu arvonalentumistappiota. Liikearvosta kirjattua arvonalentumistappiota ei peruuteta.

Keskeneräiset aineettomat hyödykkeet, pääasiassa IT-projektit, arvioidaan vuosittain budjetointiprosessin yhteydessä. Arvioinnin perusteella kirjataan mahdolliset arvonalentumiset.

Tuloverot

Tuloveroihin sisältyvät tilikauden verotettavan tulon perusteella lasketut verot, aikaisempien

tilikausien verojen oikaisu sekä laskennallisissa verosaamisissa ja -veloissa tapahtuneet muutokset. Suoraan omaan pääomaan kirjatavien erien verovaikutus kirjataan vastaavasti suoraan omaan pääomaan. Verot lasketaan tilinpäätöshetkellä voimassaolevilla verokannoilla ja verokantojen muuttuessa tiedossa olevalla uudella verokannalla.

Laskennalliset verot kirjataan väliaikaisista eroista kirjanpitoarvon ja verotuksellisen arvon välillä. Konsernin merkittävimmät väliaikaiset erot syntyvät odotettavissa olevista luottotappioista (ECL) sekä erillisyytiöiden kirjanpitolain mukaisista luottotappiovarauksista sekä poistoeroista.

Konserni kirjaa laskennallisen verosaamisen verotuksessa vähennyskelpoisista väliaikaisista eroista vain siihen määrään asti kuin on todennäköistä, että tulevaisuudessa syntyy verotettavaa tuloa, jota vastaan konserni voi hyödyntää väliaikaisen eron. Laskennallisen verosaamisen määrä ja todennäköisyys, että laskennalliset verot voidaan hyödyntää, arvioidaan uudelleen kunkin raportointikauden päättyessä.

Työsuhte-etuudet

Lyhytaikaiset työsuhte-etuudet

Lyhytaikaiset työsuhte-etuudet kuten palkat, palkkiot ja tulospalkkiot niihin liittyvine sivukuluneen kirjataan kuluksi sille tilikaudelle mille ne kuuluvat.

Työsuhteen päättymisen jälkeiset etuudet

Työsuhteen päättymisen jälkeiset etuudet maksetaan saajilleen työsuhteen päättymisen jälkeen. S-Pankissa nämä etuudet koostuvat eläkkeistä. Konsernin eläkejärjestelyt on hoidettu ulkopuolisissa eläkevakuutusyhtiöissä. Eläkejärjestelyt luokitellaan joko maksu- tai etuuspuhjoiksi järjestelyiksi.

Merkittävin osa S-Pankin eläkejärjestelyistä on maksupohjaisia järjestelyitä, joissa S-Pankki maksaa kiinteitä maksuja vakuutusyhtiölle. S-Pankin merkittävin maksupohjainen järjestely on TyEL. Konsernilla ei ole oikeudellisia tai tosiasiallisia veloitteita lisämaksujen suorittamiseen, jos maksujen saajataholla ei ole riittävästi varoja kaikkien eläke-etuuksien maksamiseen. Maksupohjaisiin järjestelyihin suoritettavat maksut kirjataan tulosvaikutteisesti niille kausille, joita ne koskevat. Ennakkoon suoritettavat maksut kirjataan omaisuuseriksi siltä osin, kuin ne johtavat vastaisten maksujen vähenemiseen tai rahana saatavaan palautukseen.

S-Pankin etuuspuhjoainen eläkejärjestely on vapaaehtoinen lisäeläkejärjestely. Etupohjaisissa eläkejärjestelyissä veloitteen määrä on laskettu käyttäen ennakoitua etuusoikeyksikköön perustuvaa menetelmää (projected unit credit method). Etuuspuhjoaisen eläkejärjestelyn menot kirjataan vakuutusmatemaattisten laskelmien perusteella tulosvaikutteisesti kuluiksi. Kauden työsuoritukseen

perustuva meno ja etuuspuhjoaisen järjestelyn nettovelan korko kirjataan tulosvaikutteisesti ja esitetään työsuhde-etuuksista aiheutuissa kuluissa. Etuuspuhjoaisen nettovelan (tai -omaisuuserän) uudelleen määrittämisestä aiheutuvat erät (muun muassa vakuutusmatemaattiset voitot ja tappiot sekä järjestelyyn kuuluvien varojen tuotto) kirjataan muihin laajan tuloksen eriin sillä kaudella. Eläkevelvoitteen nykyarvoa laskettaessa käytetään diskonttaus korkona yritysten liikkeeseen laskemien korkealaatuisten joukkovelkakirjalainojen markkinatuottoa. Taseeseen merkitään etuuspuhjoaisen eläkejärjestelyn nettovelka (tai -omaisuuserä), joka muodostuu eläkevelvoitteen nykyarvosta vähennettynä raportointikauden päättymispäivänä käypään arvoon arvostetuilla eläkejärjestelyyn kuuluvilla varoilla.

Muut pitkäaikaiset työsuhde-etuudet

Muita pitkäaikaisia työsuhde-etuuksia ovat kaikki muut työsuhde-etuudet kuin lyhytaikaiset, työsuhteen päättymisen jälkeiset sekä työsuhteen päättämiseen liittyvät etuudet.

Työsuhteen päättämiseen liittyvät etuudet

Työsuhteen päättämiseen liittyvät etuudet eivät perustu työsuoritukseen, vaan työsuhteen päättämiseen. Nämä etuudet koostuvat irtisanomiskorvauksista. Työsuhteen päättämiseen liittyvät etuudet aiheutuvat joko konsernin päätöksestä päättää työsuhde, tai työntekijän päätöksestä hyväksyä konsernin

tarjoamat etuudet vastikkeeksi työsuhteen päättämiseen. Kyseiset etuudet kirjataan aikaisempaan seuraavista ajankohdista: kun S-Pankki ei enää voi peräytyä kyseisiä etuuksia koskevasta tarjouksestaan tai kun konserni kirjaa menon uudelleenjärjestelystä, jonka yhteydessä suoritetaan työsuhteen päättämiseen liittyviä etuuksia.

Varaukset

Konserni kirjaa varauksen, kun sillä on aikaisemman tapahtuman seurauksena oikeudellinen tai tosiasiallinen velvoite, maksuvelvoitteen toteutuminen on todennäköistä ja velvoitteen suuruus on arvioitavissa luotettavasti. Varaukset arvostetaan nykyarvoon.

Ehdolliset velat ja ehdolliset varat

Ehdollinen velka syntyy, kun konsernilla on mahdollinen velvoite, joka on syntynyt aikaisempien tapahtumien seurauksena ja jonka olemassaolo varmistuu vasta tulevan tapahtuman myötä, joka ei ole konsernin määräysvallassa. Mikäli konsernilla on olemassa oleva velvoite, joka on syntynyt aikaisempien tapahtumien seurauksena, mutta maksuvelvoitteen toteutuminen ei ole todennäköistä, tai konserni ei pysty arvioimaan olemassa olevan velvoitteen määrää riittävän luotettavasti.

Ehdolliset varat syntyvät, kun konsernin hyväksi koitua taloudellinen hyöty on todennäköistä, mutta ei käytännössä varmaa ja

taloudellinen hyöty riippuu tapahtumasta, joka ei ole konsernin määräysvallassa. Ehdolliset varat ja velat esitetään konsernitilinpäätöksen liitetietoina.

Oma pääoma

S-Pankin oma pääoma muodostuu eristä: Osakepääoma, Käyvän arvon rahasto, Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto ja Kertyneet voittovarot.

Johdon harkintaa edellyttävät laatimisperiaatteet ja arvioihin liittyvät keskeiset epävarmuustekijät

IFRS 9 -standardin mukaisten odotettavissa olevien luottotappioiden laskenta perustuu sisäisiin malleihin, joihin sisältyy oletettavia luottoriskin muutoksesta. Lisäksi huomioidaan tulevaisuuteen suuntautuva informaatio makrotaloudellisen mallin avulla. Koska makrotaloudellisen mallin muuttujilla on monimutkainen vuorovaikutus, mallin kyvyssä ennustaa talouden tulevaa kehitystä tunnistetaan tarve varovaisuuteen. Tästä johtuen odotettavissa olevien luottotappioiden laskennassa käytetään johdon kerrointa, jonka avulla pyritään huomioimaan mallissa käytettävien tekijöiden ja niiden taustaoletuksiin liittyvä epävarmuus sekä malliriski.

Liikearvon arvonalentumistestaukseen sisältyy johdon arvioita liiketoiminnan tulevasta kehityksestä. Liikearvon arvonalentumistestauksesta kerrotaan tarkemmin kohdassa

Konsernin liitetieto 23: Aineettomat hyödykkeet.

Vuokrasopimusten kirjaamisessa IFRS 16 -standardin mukaisesti on käytetty harkintaa arvioitaessa toimitilojen vuokrasopimusten päättymisajankohtia. Tietoja vuokrasopimuksesta kerrotaan tarkemmin kohdassa Konsernin liitetieto 24: Aineelliset hyödykkeet.

Uudet standardit ja tulkinnot

Tulevilla tilikausilla sovellettavat uudet ja muutetut standardit

* = Kyseistä säännöstä ei ole hyväksytty sovellettavaksi EU:ssa 31.12.2019.

Muutokset IFRS-standardeihin sisältyviin Käsitteellistä viitekehystä koskeviin viittauksiin (sovellettava 1.1.2020 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla)

Uudistettu viitekehys kokoaa viime vuosina käyttöön otetuissa standardeissa IASB:n käyttämän ajattelun. Käsitteellinen viitekehys palvelee pääasiassa IASB:n työkaluna standardien kehittämisessä sekä tukee IFRS Interpretations Committeea standardien tulkinnessa. Viitekehys ei kumoa yksittäisten IFRS-standardien vaatimuksia.

Muutokset IFRS 3:een — Liiketoiminnan määritelmä (sovellettava 1.1.2020 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla)

Muutoksilla supistettiin ja selvennettiin liiketoiminnan määritelmää. Ne myös sallivat yksinkertaistetun arvioinnin tekemisen siitä, onko hankittu kokonaisuus omaisuuseräryhmä vai liiketoiminta.

Muutokset IAS 1:een ja IAS 8:aan — Olen- naisen määritelmä (sovellettava 1.1.2020 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla)

Muutokset selventävät olennaisuuden määritelmää ja sisältävät ohjeistusta helpottamaan käsitteen johdonmukaista soveltamista kaikissa IFRS-standardeissa. Lisäksi määritelmään liittyviä selityksiä on parannettu.

Interest Rate Benchmark Reform (Amendments to IFRS 9, IAS 39 and IFRS 7) (sovellettava 1.1.2020 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla)

Muutoksien taustalla ovat meneillään olevaan viitekorkojen vertailuarvoasetuksen (IBOR-reformi) valmisteluun ja käyttöönottoon liittyvät epävarmuustekijät. Muutoksilla helpotetaan rahoitusinstrumenttien suojauslaskennan edellytyksien täyttämistä IBOR-reformia edeltävällä kaudella.

IFRS 17 Vakuutus sopimukset* (IASB:n ehdotus soveltamisajankohdasta: 1.1.2022 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla)

Uusi standardi koskee vakuutus sopimuksia ja auttaa sijoittajia ja muita tahoja ymmärtä-

mään paremmin vakuuttajien altistumista riskeille sekä niiden kannattavuutta ja taloudellista asemaa. Tämä standardi korvaa IFRS 4 -standardin.

Vaikutukset:

Edellä mainituilla tulevilla muutoksilla ei odoteta olevan merkittäviä vaikutuksia tulevien tilikausien tilinpäätöksiin. IFRS 17:n mahdollisia vaikutuksia pystytään arvioimaan vasta kun standardin sisältö selkiytyy.

Siirtyminen IFRS-standardien noudattamiseen

S-Pankki on siirtynyt 1.1.2019 noudattamaan IFRS-standardeja konserniraportointinsa- saan. Konserni on soveltanut laadinnassa IFRS 1 Ensimmäinen IFRS-standardien käyttöönotto -standardia. Alla on kuvattu IFRS-siirtymän vaikutuksia konsernin tulokseen, taseeseen ja rahavirtalaskelmaan.

Konsernin tilinpäätökset laadittiin 31.12.2018 asti suomalaisen tilinpäätössääntelyn mukaisesti (Finnish Accounting Standards, FAS) ja noudattaen Finanssivalvonnan rahoitussektorin koskevia määräyksiä. Rahoitusinstrumentteja koskevat laadintaperiaatteet muuttuivat 1.1.2018 IFRS 9 Rahoitusinstrumentit -standardin käyttöönoton myötä eikä näin ollen vaikutusta vertailukelpoisuuteen enää vuonna 2019.

IFRS-standardien soveltamiseen liittyvät vaikutukset 1.1.2018 ja 31.12.2018:

a) Saamiset asiakkailta ja rahastot (IFRS 9 -standardin käyttöönotto)

IFRS 9 -siirtymässä kirjatun odotetun luotto- tappion vaikutus 1.1.2018 avaavan taseen erään Saamiset asiakkailta oli 8,0 miljoonaa euroa. Siirtymän vaikutus omaan pääomaan 1.1.2018 oli 6,3 miljoonaa euroa. Luokittelu- muutosten seurauksena käyvän arvon rahasto pieneni 5,1 miljoonaa euroa (netto) ja vastaa- vasti kertyneet voittovarot kasvoivat, jolloin luokittelumuutos ei vaikuttanut oman pää- oman määrään.

b) Aineettomat hyödykkeet ja liikearvo

S-Pankki on aktivoinut IAS 38 Aineettomat hyödykkeet -standardin edellytysten mukaisesti IT-projekteihin liittyvää omaa työtä. Teh- tyjen oikaisujen vaikutus aineettomiin hyö- dykkeisiin avaavassa taseessa 1.1.2018 oli 0,8 miljoonaa euroa. Tilikauden aikana aineettomat hyödykkeet kasvoivat ja henki- löstökulut pienenivät oikaisujen johdosta 2,1 miljoonaa euroa.

IFRS-siirtymässä avaavan taseen liikearvo vastaa 1.1.2018 FAS-tilinpäätösnormiston mukaista arvoa IFRS 1 Ensimmäinen IFRS- standardien käyttöönotto -standardin mukai- sen helpotuksen perusteella. Liikearvon määrä 1.1.2018 oli 9,8 miljoonaa euroa. FAS-tilinpäätösnormiston mukaan kirjatut liikearvopoistot (tilikaudelta 1.1.– 31.12.2018 yhteensä 4,3 miljoonaa euroa)

on peruutettu konsernitason liikeyrvoista ei IFRS-standardien mukaan kirjata poistoja vaan liikeyrvo testataan IAS 36 Omaisuus-erien arvon alentuminen -standardin mukaisesti arvonalentumisen varalta. S-Pankki on testannut liikeyrvo 1.1.2018, 31.12.2018 sekä 31.12.2019 tilanteista. Tarvetta arvonalentumiskirjaukselle ei todettu.

c) Aineelliset hyödykkeet (käyttöoikeusomaisuuserät)

Taseen aineellisiin hyödykkeisiin on kirjattu käyttöoikeusomaisuuseriin IFRS 16 Vuokrasopimukset -standardin mukaisesti käsitellyt vuokrasopimukset toimitiloista ja leasing-autoista. Aineelliset hyödykkeet ja muut velat 1.1.2018 kasvoivat oikaisujen johdosta 5,3 miljoonaa euroa. Tilikauden poistojen seurauksena aineettomat oikeudet pienenevät ja poistot kasvoivat 2,4 miljoonaa euroa.

S-Pankki on valinnut, ettei enintään 12 kuukauden vuokrasopimuksia, eikä arvoltaan korkeintaan noin 5 000 euron suuruisia omaisuuseriä kirjata käyttöoikeusomaisuudeksi. Niiden perusteella ei kirjata myöskään vuokrasopimusvelkaa. S Pankki kirjaa nämä lyhytaikaiset vuokrasopimukset sekä arvoltaan vähäiset omaisuususerät kuluksi vuokra-aikana.

d) Verosaamiset ja -velat

IAS 12 Tuloverot -standardi aiheutti konsernin tilikauden tuloveroihin kasvua 0,1 miljoonaa euroa. Kirjaukset koskevat laskennallisia veroja ja johtuvat pääasiassa IFRS-oikaisujen vaikutuksista. Siirtymähetkellä 1.1.2018 oikaisujen johdosta laskennalliset verosaamiset kasvoivat 0,1 miljoonaa euroa ja laskennalliset verovelat laskivat 2,7 miljoonaa euroa. Tilikauden aikana laskennalliset verosaamiset kasvoivat 0,5 miljoonaa euroa ja laskennalliset verovelat pienenevät 2,4 miljoonaa euroa oikaisujen johdosta.

e) Varaukset

Taseen erään Varaukset on 1.1.2018 kirjattu IAS 19 Työsuhde-etuudet -standardin mukainen vapaaehtoinen etuusperusteinen lisäeläkejärjestely 0,3 miljoonaa euroa. Tilikauden aikana taseen varaukset ja tuloslaskelman henkilöstökulut laskivat 0,1 miljoonaa euroa oikaisujen seurauksena.

f) Muut velat

Muihin velkoihin sisältyvät IFRS 16 Vuokrasopimukset -standardin mukaisesti toimitiloista ja leasingauto -vuokrasopimusten vuokrasopimusvelat.

Siirtymähetkellä 1.1.2018 vuokrasopimusvelaksi kirjattiin vuokrasopimusten jäljellä olevat vuokramaksut diskontattuna nykyarvoon. Vuokrasopimusvelat kirjattiin taseen erään Muut velat. Diskonttokorkona käytettiin siirtymähetken lisäluoton korkoa tai vuokrasopimuksen sisäistä korkoa, mikäli sellainen oli saatavilla. Vuokrasopimusvelkaa vastaava määrä kirjattiin käyttöomaisuusoikeuseräksi taseen erään Aineelliset hyödykkeet. IFRS 16 -standardin käyttöönoton vaikutus 1.1.2018 avaavan taseen varoihin ja velkoihin oli 5,3 miljoonaa euroa, mikä aiheutui pääasiassa toimitiloista sekä leasingautoista. Tilikauden aikana muut velat ja liiketoiminnan muut kulut pienenevät oikaisujen johdosta 2,4 miljoonaa euroa.

IFRS 15 Myyntituotot asiakassopimuksista -standardin mukaisesti palkkiotuotot kirjataan ajan kulumisen perusteella sopimuskaudelle. Tästä johtuva oikaisu 1,1 miljoonaa euroa palkkiotuottojen jaksotuksessa on kirjattu velaksi muihin velkoihin siirtymähetkellä 1.1.2018. Tilikauden aikana velka kasvoi oikaisujen johdosta 1,7 miljoonaa euroon.

g) Kertyneet voittovarot

IFRS-standardien käyttöönotto vaikutti S-Pankki-konsernissa kertyneisiin voittovaroihin seuraavasti:

(t€)	1.1.2018	31.12.2018
Kertyneet voittovarot FAS:n mukaan	75 614	78 164
IFRS-oikaisut:		
Saamiset asiakkailta (a)	-7 995	0
Aineettomat hyödykkeet ja liikeyrvo (b)	805	6 941
Aineelliset hyödykkeet (käyttöoikeusomaisuuserät) (c)	0	-7
Versaamiset (d)	106	466
Varaukset (e)	-367	-264
Verovelat (d)	2 669	2 391
Muut velat (f)	-2 238	-1 737
Rahastot (a)	5 041	0
Kertyneet voittovarot IFRS:n mukaan	73 635	85 954

Oman pääoman täsmäytyslaskelmat

Konsernin tase (t€)	Viite	FAS	IFRS-siirtymän	IFRS
		31.12.2017	vaikutukset	1.1.2018
Varat				
Käteiset varat		493 015		493 015
Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat saamistodistukset		860 478		860 478
Saamiset luottolaitoksilta		25 873		25 873
Saamiset asiakkailta	a)	3 724 718	-7 995	3 716 723
Saamistodistukset		464 280		464 280
Johdannaissopimukset		999		999
Osakkeet ja osuudet		30 965		30 965
Osuudet osakkuusyrityksissä		5		5
Aineettomat hyödykkeet	b)	38 696	805	39 501
Aineelliset hyödykkeet	c)	232	5 253	5 485
Verosaamiset	d)	4 707	106	4 812
Siirtosaamiset ja maksetut ennakot		22 038		22 038
Muut varat		4 605		4 605
Varat yhteensä		5 670 612	-1 831	5 668 781
Velat				
Velat luottolaitoksille		10 109		10 109
Velat asiakkaille		5 047 522		5 047 522
Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla		50 000		50 000
Johdannaissopimukset		6 260		6 260
Varaukset	e)	0	367	367
Verovelat	d)	11 032	-2 669	8 363
Siirtovelat ja saadut ennakot		19 512		19 512
Muut velat	c), f)	112 110	7 491	119 601
Velat yhteensä		5 256 546	5 189	5 261 735

Konsernin tase (t€)	Viite	FAS	IFRS-siirtymän	IFRS
		31.12.2017	vaikutukset	1.1.2018
Oma pääoma				
Osakepääoma		82 880		82 880
Rahastot	a)	255 403	-5 041	250 362
Kertyneet voittovarot		75 614	-1 980	73 635
Emoyhtiön omistajat	g)	413 898	-7 021	406 877
Määräysvallattomat omistajat		169		169
Oma pääoma yhteensä		414 066	-7 021	407 046
Velat ja oma pääoma yhteensä		5 670 612	-1 831	5 668 781

YHTEENVETO

TOIMINTAKERTOMUS

VASTUULLISUUS

TILINPÄÄTÖS

Konsernin tase (t€)	Viite	FAS	IFRS-siirtymän	IFRS
		31.12.2018	vaikutukset	31.12.2018
Varat				
Käteiset varat		468 436		468 436
Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat saamistodistukset		1 002 523		1 002 523
Saamiset luottolaitoksilta		27 974		27 974
Saamiset asiakkailta		4 186 865		4 186 865
Saamistodistukset		665 438		665 438
Johdannaissopimukset		649		649
Osakkeet ja osuudet		25 209		25 209
Osuudet osakkuusyriyksissä		9		9
Aineettomat hyödykkeet	b)	37 596	6 941	44 537
Aineelliset hyödykkeet	c)	879	5 803	6 682
Verosaamiset	d)	2 550	466	3 016
Siirtosaamiset ja maksetut ennakot		23 657		23 657
Muut varat		7 102		7 102
Varat yhteensä		6 448 887	13 209	6 462 096
Velat				
Velat luottolaitoksille		302		302
Velat asiakkaille		5 883 806		5 883 806
Velat joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla		50 000		50 000
Johdannaissopimukset		13 103		13 103
Varaukset	e)	0	264	264
Verovelat	d)	10 175	-2 391	7 784
Siirtovelat ja saadut ennakot		17 461		17 461
Muut velat	c), f)	31 927	7 547	39 475
Velat yhteensä		6 006 774	5 420	6 012 194

Konsernin tase (t€)	Viite	FAS	IFRS-siirtymän	IFRS
		31.12.2017	vaikutukset	1.1.2018
Oma pääoma				
Osakepääoma		82 880		82 880
Rahastot		280 828		280 828
Kertyneet voittovarot		78 164	7 789	85 954
Emoyhtiön omistajat	g)	441 872	7 789	449 662
Määräysvallattomat omistajat		240		240
Oma pääoma yhteensä		442 113	7 789	449 902
Velat ja oma pääoma yhteensä		6 448 887	13 209	6 462 096

Laajan tuloksen täsmäytyslaskelma

Konsernin tuloslaskelma (t€)	Viite	FAS 1.1.–31.12.2018	IFRS-siirtymän vaikutukset	IFRS 1.1.–31.12.2018
Korkotuotot		86 669		86 669
Korkokulut	c)	-7 142	-19	-7 162
Korkokate		79 527	-19	79 508
Palkkiotuotot	f)	98 227	-676	97 551
Palkkiokulut		-42 782		-42 782
Nettopalkkiotuotot		55 445	-676	54 770
Sijoitustoiminnan nettotuotot		3 981		3 981
Liiketoiminnan muut tuotot		14 813		14 813
Tuotot yhteensä		153 767	-695	153 072
Henkilöstökulut	b), e)	-49 541	2 216	-47 325
Muut hallintokulut		-64 671		-64 671
Poistot ja arvonalentumiset	b), c)	-12 737	1 625	-11 111
Liiketoiminnan muut kulut	f)	-6 511	2 384	-4 128
Kulut yhteensä		-133 460	6 225	-127 235
Saamisten arvonalentumiset		-8 691		-8 691
Osuus osakkuusyritysten tuloksista		-16		-16
LIIKEVOITTO (-TAPPIO)		11 601	5 530	17 131
Tuloverot	d)	-4 720	81	-4 639
TILIKAUDEN VOITTO (-TAPPIO)		6 881	5 611	12 492
josta:				
Emoyhtiön omistajille		6 682	5 611	12 293
Määräysvallattomille omistajille		199		199
YHTEENSÄ		6 881	5 611	12 492

Konsernin laaja tuloslaskelma (t€)	Viite	IFRS 1.1.–31.12.2018
TILIKAUDEN VOITTO (-TAPPIO)		12 492
Muut laajan tuloksen erät:		
Erät, joita ei myöhemmin siirretä tulosvaikutteisiksi		
Etuuspohjaisten järjestelyiden uudelleenmäärittämisestä johtuvat erät	e)	26
Erät, jotka saatetaan myöhemmin siirtää tulosvaikutteisiksi		
Voitot ja tappiot rahoitusvaroista, jotka arvostetaan käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta		-13 413
Verovaikutus		3 883
Muut laajan tuloksen erät, verojen jälkeen		-9 504
LAAJA TULOS YHTEENSÄ		2 987
josta:		
Emoyhtiön omistajille		2 789
Määräysvallattomille omistajille		199
LAAJA TULOS YHTEENSÄ		2 988

Vaikutukset rahavirtalaskelmaan

S-Pankki on aiemmin laatinut rahoituslaskelman FAS-tilinpäätösnormiston mukaisesti. Rahavirtalaskelmaa koskevat IFRS-siirtymän

vaikutukset koostuvat muun muassa seuraavista: rahavarojen käsitteen muutos sekä aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden aktivointi sekä vuokrasopimusvelkojen käsittely osana rahoituksen rahavirtaa.

KONSERNIN LIITETIETO 2: KONSERNIN RISKIT JA NIIDEN HALLINTA

S-Pankki-konserni harjoittaa pankki- ja varainhoitotoimintaa. Toimintansa luonteen vuoksi riskeillä ja niiden hallinnalla on tärkeä merkitys liiketoiminnan johtamisen ja toimintaympäristön muutosten hallinnan näkökulmasta. Riskienhallinnan tärkeimpänä tavoitteena on ylläpitää kannattavuuden, vakavaraisuuden ja maksuvalmiuden taso hallituksen määrittämien raja-arvojen yläpuolella, hallita maineriskiä ja turvata toiminnan häiriötön jatkuvuus sekä lyhyellä että pitkällä aikavälillä.

Sääntelyn mukaisten pääomavaateiden (pilari 1) näkökulmasta konsernin merkittävimmät riskilajit ovat luotto- ja operatiiviset riskit. Sääntelyn mukaisten pääomavaateiden ohella S-Pankki laskee sisäisesti riskiperusteisen pääomavaateen (pilari 2) arvioidakseen kaikki toimintaansa liittyvät olennaiset riskit ja varmistaakseen kokonaisvaltaisen riskiprofiilin arvioinnin.

Tilinpäätöksen hallituksen toimintakertomus (Riskienhallinta) sisältää yleiskuvaksen riskienhallinnasta ja sen tavoitteista sekä esittää avainluvut S-Pankin riskiasemasta. Samassa käsitellään S-Pankin vakavaraisuutta ja omia varoja (Omien varojen vaateet, vakavaraisuus ja omat varat).

EU:n vakavaraisuusasetuksen kahdeksas osasettaa vaatimuksia laitosten tiedonantovelvollisuudelle ja tietojen julkistamiselle pankkien riskeihin, niiden hallintaan ja vakavaraisuuteen liittyen. Asetuksen mukainen niin sanottu pilari

3 -raportti ("Capital and Risk Management Report") julkistetaan tilinpäätöksestä erillisenä asiakirjana. Raportti on saatavilla S-Pankin verkkosivuilta osoitteesta www.s-pankki.fi.

Riskienhallinnan järjestäminen (2.1)

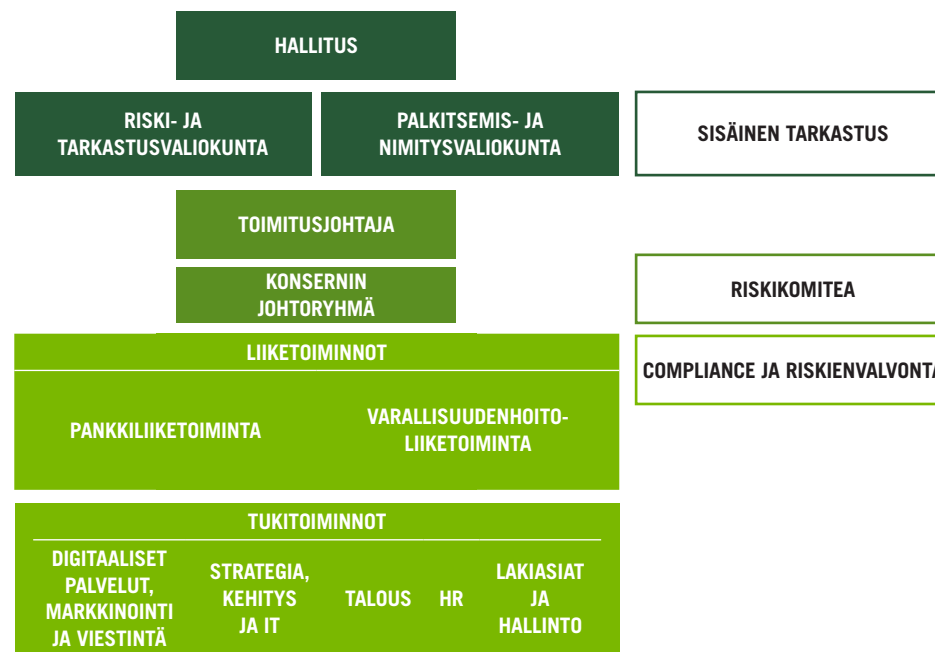
S-Pankin riskienhallinta on rakennettu kolmen puolustuslinjan periaatteelle. Liiketoiminta ensimmäisenä puolustuslinjana vastaa riskinotosta, riskien tunnistamisesta, päivittäisestä riskienhallinnasta sekä riskien raportoinnista.

Toinen puolustuslinja muodostuu konsernitason tasoisista, liiketoiminnasta riippumattomista toiminnoista, joita ovat riskienvalvonta- ja compliance-toiminnot. Riskienvalvonta seuraa ja arvioi konsernin riskinottoa, riskien tunnistamista ja hallinnan tehokkuutta. Riskienvalvonta valvoo kokonaisriskistrategian toteutumista ja kokonaisriskipositiota suhteessa riskinkantokykyyn ja -halukkuuteen. Compliance arvioi ja valvoo S-Pankkia velvoittavan ulkoisen sääntelyn, sisäisten toimintaohjeiden ja S-Pankin johdon päätösten noudattamista.

Sisäinen tarkastus muodostaa kolmannen puolustuslinjan ja on tarkastettavista toiminnoista riippumatonta. Sisäisen tarkastuksen tehtävänä on tarkastaa ja arvioida konsernin toteuttaman riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan toimivuutta. Sisäinen tarkastus arvioi täten myös riskienvalvonta- ja compliance-toimintoja.

Kuvio 8 esittää S-Pankin hallinnollista rakennetta, joka kuvaa samalla myös riskienhallinnan organisaatiota. Seuraavassa käsitellään toimielimien olennaiset roolit ja vastuut riskienhallintaan liittyen.

Kuvio 8: S-Pankin hallinnollinen rakenne

Hallitus

S-Pankki-konsernin riskienhallinnan kokonaisvastuu on emoyhtiön hallituksella, joka vastaa konsernin toiminnan asianmukaisesta järjestämisestä sovellettavien lakien ja määräysten mukaisesti. Hallitus vahvistaa kokonaisriskistrategian ja määrittelee S-Pankin riskinkantokyvyn, riskinottohalukkuuden ja riskienhallinnan tavoitteet sekä vastaa siitä, että konsernissa on niitä toteuttavat toiminta- ja riskienhallintaperiaatteet. Lisäksi hallitus hyväksyy riskilajikohtaiset riskien valvontaan liittyvät periaatteet, riskien mallintamis- ja laskentaperiaatteet sekä asettaa riskeille limiitit osana kokonaisriskistrategiaa.

Hallitus vastaa siitä, että S-Pankilla on jatkuvasti riittävästi pääomaa kattamaan kaikki liiketoiminnasta ja ulkoisen toimintaympäristön muutoksista aiheutuvat olennaiset riskit ja siitä, että konsernin riskinkantokyky on riittävä. Hallitus seuraa pääomien kehittymistä, niiden allokoointia, maksuvalmiuden riittävyttä ja riskilimiittejä.

Hallitusta avustavat työssään Riski- ja tarkastusvaliokunta sekä Palkitsemis- ja nimitysvaliokunta, joilla ei ole itsenäistä päätösvaltaa. Kumpikin valiokunta koostuu hallituksen jäsenistä.

Toimitusjohtaja ja johtoryhmä

S-Pankin toimitusjohtaja ja johtoryhmä vastaavat riskienhallinnan käytännön toteutuk-

sesta hallituksen asettamien periaatteiden mukaisesti. Toimitusjohtaja ja johtoryhmä vastaavat, että S-Pankin strategiaprosessissa ja toiminnan suunnittelussa sekä riskienhallinnassa huomioidaan tavoitteet ja limiitit riskinkantokyvyn ja riskinottohalukkuuden osalta. Lisäksi he vastaavat asetettujen tavoitteiden saavuttamisesta ja tavoitteita uhkaavien riskien hallinnasta ja valvonnasta.

Liike- ja tukitoiminnot

S-Pankin liike- ja tukitoimintojen johtajat vastaavat ensisijaisesti omien vastuualueidensa riskeistä ja siitä, että yksiköiden toimintaa toteutetaan S-Pankin ohjeiden ja periaatteiden mukaisesti. Lisäksi liike- ja tukitoiminnot vastaavat omista riskeistään annettujen limiittien puitteissa. Siten liike- ja tukitoimintojen vastuulla on toimintaansa liittyvien riskien tunnistaminen ja arviointi, niiden hallinta ja seuranta. Kukin liike- ja tukitoiminto vastaa siitä, että sen omistaman toiminnan raamit, toiminnalliset ehdot ja riskienhallinnan edellytykset on kuvattu selkeästi ja riittävästi.

Liiketoiminnoilla on omat johtoryhmät, joihin kuuluu liiketoimintayksiköiden johtajia. Johtoryhmät vastaavat määrällisten ja laadullisten tavoitteiden toimeenpanosta, toteuttamisesta ja seurannasta sekä liiketoiminnan kehittämisestä ja kannattavuudesta. Liiketo-

iminnot voivat tarvittaessa tiukentaa hallituksen vahvistamia riskilimiittejä ja asettaa omia riskirajoja.

Riskikomitea

Riskikomitean päätehtävä on varmistua siitä, että hallitus ja Riski- ja tarkastusvaliokunta saavat S-Pankin riskeihin, niiden hallintaan ja vakavaraisuuteen liittyvät riittävät ja olennaiset tiedot tehtäviensä ja vastuidensa hoitamiseksi sekä päätöksentekonsa tueksi. Komitea vahvistaa keskeiset riskienhallintaan liittyvät periaatteet ja menettelyt Riski- ja tarkastusvaliokunnan käsiteltäväksi ja hallituksen päätettäväksi. Lisäksi komitea varmistaa, että päätösesitykset ovat sääntelyn mukaisia ja noudattavat hallituksen määrittelemää riskinkantokykyä ja riskinottohalukkuutta.

Riippumattomat toiminnot

Riskienvalvonnan tehtävänä on seurata ja arvioida kokonaisvaltaisesti S-Pankin riskinottoasoa sekä riskienhallinnan toteutumista. Riskienvalvontatoiminto kehittää ja ylläpitää riskienhallinnan viitekehystä, valvoo kokonaisriskistrategian toimeenpanoa ja kokonaisriskipositiota sekä varmistaa, että S-Pankin ottamat riskit ovat oikeassa suhteessa sen riskinkantokykyyn ja määriteltyihin tavoitteisiin. Riskienvalvontatoiminto ylläpitää ja kehittää menetelmiä riskien mittaamiseen, arviointiin ja

raportointiin sekä tukee liiketoimintoja riskien tunnistamisessa ja niiden hallinnan toteutuksessa. Riskienvalvontatoiminto raportoi säännöllisesti S-Pankin riskeistä, riskiasemasta ja riskienhallinnan tasosta S-Pankin johdolle, Riskikomitealle, Riski- ja tarkastusvaliokunnalle, hallitukselle ja viranomaisille.

Compliancen tehtävänä on huolehtia siitä, että S-Pankissa on riittävät ja asianmukaiset toimintaperiaatteet ja menettelytavat, joilla säännösten noudattamisesta huolehditaan. Toiminto huolehtii lainsäädännön ja säännösten muutosten seurannasta ja valvoo niiden noudattamista konsernissa. Lisäksi compliance-toiminto seuraa ja arvioi säännösten noudattamisessa esiintyneiden puutteiden korjaamiseksi tehtyjen toimenpiteiden riittävyttä ja tehokkuutta.

Sisäinen tarkastus on riippumaton arviointi- ja varmennustoimintaa, jonka tehtävänä on tarkastaa sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan riittävyttä, toimivuutta ja tehokkuutta konserninlaajuisesti. Riittävyttä, toimivuutta ja tehokkuutta arvioidaan riskilähtöisesti hallituksen vuosittain hyväksymän tarkastussuunnitelman mukaisesti. Sisäinen tarkastus perustaa tarkastussissaan käytetyt kriteerit ulkoiseen sääntelyyn, sisäisiin ohjeisiin ja asetettuihin tavoitteisiin.

Riskien seuranta, valvonta ja raportointi

Riskejä mitataan, seurataan, valvotaan ja raportoidaan siten, että S-Pankin hallituksella ja toimivalla johdolla on riittävä ja olennainen tieto toiminnan riskeistä ja niiden hallinnasta. S-Pankin sisäinen riskiraportointiprosessi pitää sisällään taloudellisen raportoinnin ohella säännöllisiä analyyseja hallituksen asettamien tavoitteiden saavuttamisesta. Riskinottoa suhteessa riskinottohalukkuuteen ja -kantokykyyn seurataan

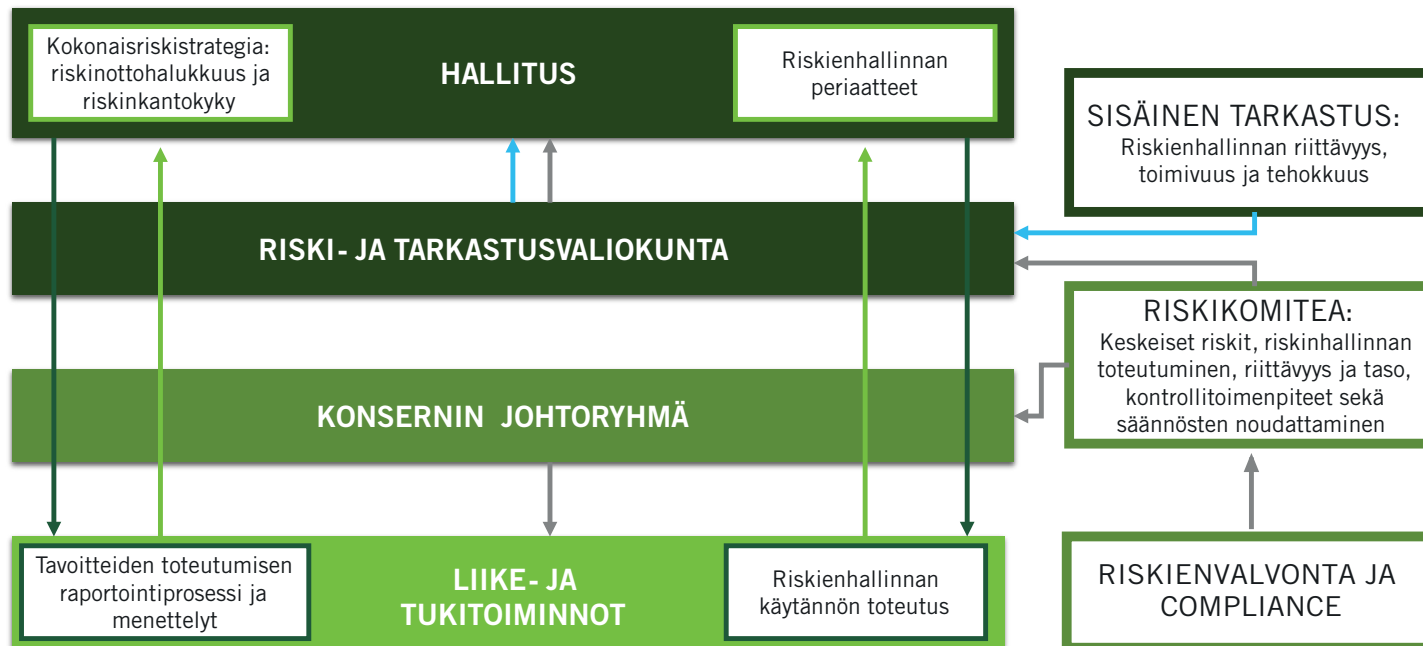
säännöllisesti ja sitä arvioidaan muun muassa pääoma-, likviditeetti- ja elvytys-suunnitelmaa päivitettäessä, strategiakäsittelyn yhteydessä sekä päätettäessä S-Pankin kannalta merkittävistä liiketoimintahankkeista tai investoinneista. Riskien raportointi ja seurantakäytännöt edesauttavat viestintää asetettujen tavoitteiden saavuttamisesta ja vakaan riskikulttuurin ylläpitämistä organisaatiossa. Kuvio 9 havainnollistaa yleistä riskiraportointia S-Pankissa.

Riskejä seurataan S-Pankissa jatkuvasti, ja jokaisen työntekijän on oltava tietoinen omasta vastuustaan riskienhallinnassa. Työntekijöiden tehtävä on havainnoida riskienhallinnan toteutumista omalla vastuu-alueellaan ja raportoida mahdollisista poikkeamista sekä riskienhallinnan puutteista sovittujen menettelyjen mukaisesti.

Osana jatkuvaa riskiraportointia S-Pankin ja konsernin yhtiöiden riskiasemaa ja riskien-

hallinnan käytännön toteutusta suhteessa riskinottohalukkuuteen ja riskilimiitteihin arvioidaan päivittäin. Markkina- ja likviditeettiriskiä seurataan ja niistä raportoidaan päivittäin. Luottoriskiä, vakavaraisuutta ja operatiivisia riskejä seurataan jatkuvasti ja niistä raportoidaan kuukausittain, neljännesvuositain ja aina tarvittaessa.

Kuvio 9: Yleinen riskiraportointi S-Pankissa

Riskienvallontatoiminto vastaa keskeisiä riskejä ja riskienhallinnan tasoa kuvaavien raporttien tuottamisesta S-Pankin johdolle, Riskikomitealle, Riski- ja tarkastusvaliokunnalle ja hallitukselle oheisen kuvion mukaisesti (Kuvio 10). Säännöllisen raportoinnin ohella edellä mainituille tahoille toimitetaan erillinen raportti ja analyysi, mikäli toiminnassa tapahtuu riskeihin tai pääoman riittävyyteen vaikuttavia merkittäviä muutoksia tai poikkeuksia.

Sisäinen tarkastus arvioi riskien ja pääoman hallintaa koskevia prosesseja vuosittaisen tarkastussuunnitelman mukaisesti. Sisäinen tarkastus raportoi säännöllisesti tarkastusten tuloksista, keskeisistä tarkastushavainnoista, mahdollisista toiminnan parantamiseen tähtäävistä suosituksista ja tarkastussuunnitelman toteutumisesta Riski- ja tarkastusvaliokunnalle ja hallitukselle sekä muille tarvittaville organisaation tahoille.

Vakavaraisuuden ja likviditeetin hallinta

Vakavaraisuuden ja likviditeetin hallinta ovat riskienhallintaprosessin keskeisiä osia. Vakaan pääoman ja likviditeetin hallinnan tavoitteena on varmistaa, että S-Pankilla on jatkuvasti tarkoituksenmukainen pääoma- ja likviditeettiasema liiketoimintatavoitteidensa saavuttamiseksi. Lisäksi tavoitteena on varmistaa, että S-Pankin pääoma- ja likviditeettipuskurit ovat riittävällä tasolla suhteessa mahdollisiin odottamattomiin tapahtumiin. Vakavaraisuuden ja likviditeetin hallinta

perustuu ennakoivaan lähestymistapaan, jossa huomioidaan S-Pankin strategia, toiminnansuunnittelu ja kokonaisriskistrategia. Kuvio 11 havainnollistaa vakavaraisuuden ja likviditeetin hallinnan viitekehystä.

ICAAP- ja ILAAP-prosessit

Säännöllisten ICAAP- (Internal Capital Adequacy Assessment Process) ja ILAAP-prosessien (Internal Liquidity Adequacy Assessment Process) lopputulemat yhdistetään yhtenäiseen ICAAP-raporttiin, jonka S-Pankki laatii vähintään vuosittain. Prosessi alkaa strategisilla ja kokonaisvaltaisilla riskianalyseilla. S-Pankki hyödyntää erilaisia stressiskenaarioita ja herkkyyksianalysejä sen arvioimiseksi, miten mahdolliset epäsuotuisat muutokset saattaisivat vaikuttaa konsernin tai sen yksittäisen yhtiön vakavaraisuuden, kannattavuuden sekä likviditeetin kehittymiseen tietyllä aikajänteellä. Huomioitavia tekijöitä ovat erilaiset kehitysmuutokset makrotaloudessa, sääntelyssä ja kilpailuympäristössä. Prosessi sisältää myös ennusteet pääomavaatimuksista, käytettävissä olevasta pääomasta sekä uusien säädösten vaikutuksista. Lisäksi skenaarioihin sisältyvät oletettavat muutokset S-Pankin liiketoiminnan volyymeissa ja asiakkaiden käyttäytymisessä.

Sisäinen pääomasuunnitelma ja vakavaraisuuden hallintaprosessi (ICAAP) sisältää kattavan katsauksen S-Pankin pääomien ja riskipositioiden kehittymiseen erilaisissa riskiskenaarioissa. Skenaarioanalyysin tulos-

Kuvio 10: Riskienvallontalon liiketoiminnoista riippumaton raportointi

Kuvio 11: Vakavaraisuuden ja likviditeetin hallinnan viitekehys

ten perusteella johdetaan tarvittavat toimenpiteet ja sopeuttamiskeinot, joilla varmistetaan riittävä pääomien ja omien varojen asema. Likviditeettisuunnitelma (ILAAP) yhdessä pääomasuunnitelman kanssa antaa kattavan kuvan S-Pankin likviditeettiriskiäsemmasta erilaisissa stressatuissa liiketoimintaskenaarioissa. Maksuvalmiuden riittävyyden testaamisen lähtökohtana on varmistaa likvidien varojen riittävyys kattamaan odottamatomat likviditeetin ulosvirtaukset sekä pitämään likviditeetin (Liquidity Coverage Ratio, LCR) ja pysyvän varainhankinnan riittävyyden (Net Stable Funding Ratio, NSFR) -suhdelukujen vaihtelut säännellyissä rajoissa. Stressitestien tuloksia hyödynnetään vakavaraisuus- ja likviditeettiposition sekä kannattavuuden hallinnassa ja riskinottohalukkuu-

den määrittämisessä. Pääoma- ja likviditeettisuunnitelmissa kuvataan myös negatiivisiin skenaarioihin liittyvät toimenpiteet, jotka voidaan tarvittaessa toteuttaa pääomien palauttamiseksi tavoitetasolle. ICLAAP-prosessissa huomioidaan S-Pankin kannalta olennaiset riskityypit. Kuvio 12 havainnollistaa ICLAAP-prosessin etenemistä.

Koska S-Pankilla ei ole kaupankäyntisalkkua, S-Pankille ei muodostu pilari 1:n mukaista markkinariskin pääomavaadetta. S-Pankin markkinariskit syntyvät rahoitustaseesta, minkä vuoksi ne sisältyvät pilari 1 laskennan ja sääntelyn mukaiseen standardimenetelmän luottorisktiin. Kuitenkin sisäisessä ICAAP-prosessissa ja pilari 2 laskennassa markkinariskiä synnyttävien erien pääomien

riittävyyttä arvioidaan markkinariskiviitekehysten alla S-Pankin sisäisten parametrien ja mallin mukaisesti.

Luotto- ja vastapuoliriskit

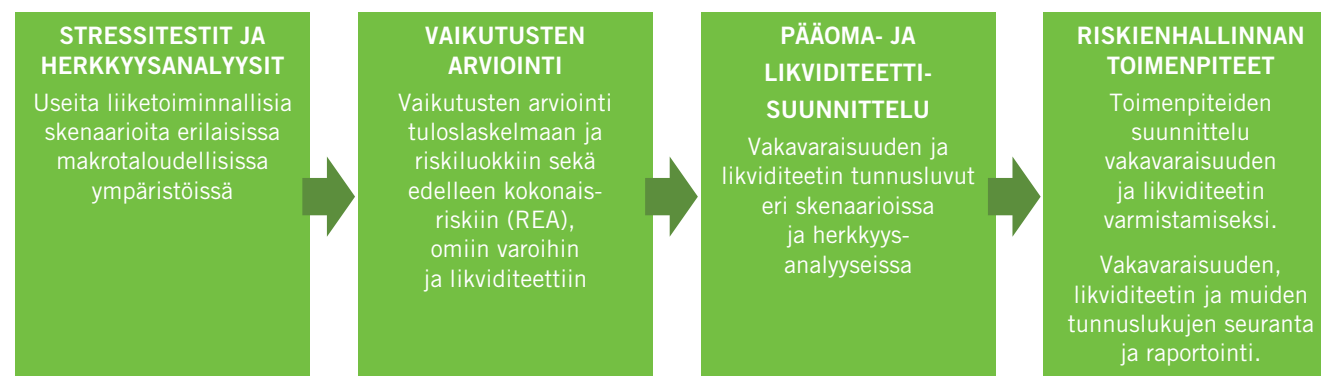
S-Pankki keskittyy toiminnassaan korttiluottoihin sekä henkilöasiakkaiden kulutus- ja asuntoluottoihin. Yritysluottokanta painottuu uusien ja vakuudellisten asunto-osakeyhtiöiden rahoittamiseen. S-Pankin luottoriskiprofiili on matala, konservatiivisen riskinottohalukkuuden mukaisesti. Alhaisen luottoriskiprofiilin ylläpitämistä tukevat aktiivinen luottoriskienhallinta ja -seuranta.

Luottoriskillä tarkoitetaan sitä, että vastapuoli ei täytä sopimuksen mukaisia velvoitteita eli laiminlyö maksuvelvollisuutensa ja

tästä aiheutuu luottotappio S-Pankille. Riskiä saattaa muodostua esimerkiksi tilanteissa, joissa luotonmyöntö ei ole perustunut oikeaan ja riittävään tietoon tai jos asiakkaan taloudellisessa tilanteessa tai vakuuden arvossa tapahtuu muutoksia luoton elinkaaren aikana.

Hallitus hyväksyy luottoriskistrategian ja luottopäätösvaltuudet, jotka noudattavat hyvää pankki- ja luotonantotapaa sekä ulkoista sääntelyä. Luottoriskistrategia sisältää keskeiset luotonannon tavoitteet ja rajat, jotka perustuvat S-Pankin strategiaan, siitä johdettavaan toimintasuunnitelmaan ja kokonaisriskistrategiaan. Treasury-yksikön sijoitussalkun riskit ja niihin liittyvät limiitit on kuvattu osana yksikön vuosittaista sijoitussuunnitelmaa.

Kuvio 12: ICLAAP-prosessi

Luottoriskiä hallitaan liike- ja tukitoiminnoissa konsernin kokonaisriskistrategiassa, luottoriskistrategiassa ja Treasury-yksikön sijoitussuunnitelmassa määriteltyjen periaatteiden ja limiittien puitteissa. Tällä tavoin varmistetaan, että otettuihin riskeihin on varattu riittävästi pääomia ja että riskinottohalukkuuden sekä riskienhallinnan tavoitteet toteutuvat. Luottoriskien hallinnan kokonaisuuteen kuuluvat luotonmyöntöprosessi, limiitit, luottoriskiä vähentävät tekijät, kuten vakuuksien hallinta ja takaukset, hinnoittelu sekä luottoriskien seuranta, valvonta ja raportointi.

Rahoitusinstrumenttien arvonalentumisten laskennassa hyödynnetään erilaisia luottoriskimalleja, koska laskennassa edellytetään arvioita maksukyvyttömyyden todennäköisyydelle sekä siihen liittyvän luottotappion määrälle. Lisäksi laskentaan vaikuttaa ennuste tulevasta taloustilanteesta. Rahoitusinstrumenttien arvonalentumista ja odotettavissa olevien luottotappioiden laskentaa on käsitelty tilinpäätöksen laadintaperiaatteissa (Rahoitusinstrumenttien arvonalentuminen ja Odotettavissa olevien luottotappioiden laskenta). Samassa yhteydessä on kuvattu myös rahoitusvarojen sopimusmuutoksia sekä lopullisten luottotappioiden kirjaamista.

Koska S-Pankilla ei ole kaupankäyntisalkkua ja S-Pankin markkinariskit syntyvät rahoitustaseesta, Treasury-yksikön sijoitussalkun riskit on pilari 1:n mukaisen sääntelyn ja menetelmien mukaan sisällytetty pilari 1 standardimenetelmän luottoriskiin. Markki-

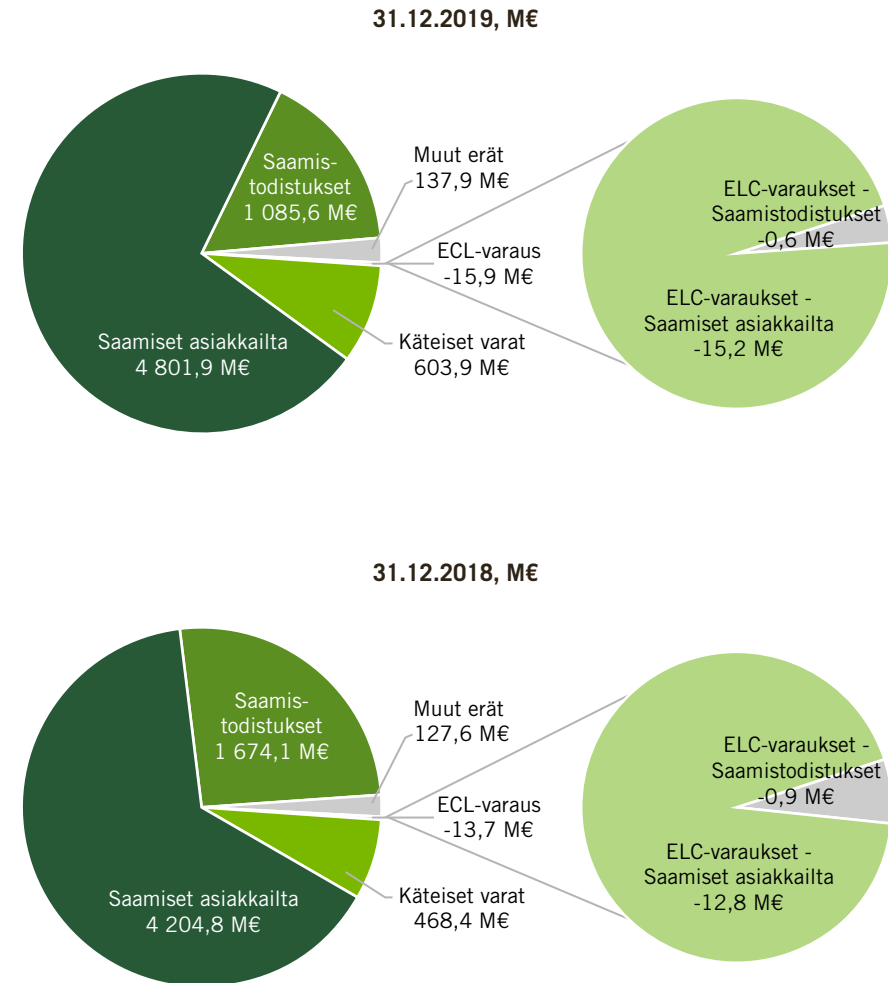
nariskiä mitataan lisäksi sisäisillä riskimalleilla ja osana pääomasuunnitelman riskiperusteista pääomavaadetta (pilari 2).

S-Pankin luottoriskiasema

Luottoriski on merkittävin riskilaji S-Pankissa ja se muodostaa 90 prosenttia (2,6 miljardia euroa) S-Pankin kokonaisriskin määrästä (lisätietoa Taulukko 4: Vakavaraisuustietojen pääerät). Luottoriskivastuiden bruttokirjanpitoarvo oli tilikauden lopussa yhteensä 6 629,2 miljoonaa euroa (6 474,9). Kasvu selittyy pääosin strategianmukaisella luotonannon kasvulla, joka oli vahvaa etenkin henkilöasiakkaiden asuntolainoissa. Saamistodistusten määrä laski tilikaudella 588,5 miljoonaa euroa antolainauksen kasvun rahoittamiseksi ja maksuvalmiusaseman kehittämiseksi.

Kuvio 13 havainnollistaa S-Pankin tase-eriin sisältyvien luottoriskivastuiden bruttokirjanpitoarvot ja niihin liittyvät odotettavissa olevien luottotappioiden varaukset (ECL). Saamiset asiakkailta -erä koostuu pääosin henkilö- ja yritysasiakkaiden luotonannosta. Saamistodistusten odotettavissa olevat luottotappiot 0,6 miljoonaa euroa (0,9) kirjataan käyvän arvoston kautta, kun taas muilta osin ECL, 15,2 miljoonaa euroa (12,8), vähennetään suoraan bruttokirjanpitoarvosta. Luottoriskille alttiina olevat vastuut ja sitoumukset sekä niihin liittyvät ECL-varaukset on esitelty tarkemmin jäljempänä (Taulukko 10: Altistuminen riskille, yhteenveto ja Konsernin liitetieto 10: Saamisten arvonalentumiset).

Kuvio 13: Luottoriskivastuiden bruttokirjanpitoarvot ja odotettavissa olevat luottotappiot

S-Pankin olennaisin luottoriskivastuu, noin 72 prosenttia (65 prosenttia) tase-erien kirjanpitoarvosta, ovat saamiset asiakkailta. Kyseinen erä aiheuttaa S-Pankissa myös suurimman altistumisen luottoriskille ja siihen kohdistuu suurin ECL-varaus. Kuvio 14 havainnollistaa tarkemmalla tasolla kyseisen tase-erän ECL-jakaumaa vastuiden kesken. Odotettavissa olevia luottotappioita käsitellään tarkemmin kappaleessa Määrällinen ja laadullinen informaatio odotettavissa olevista luottotappioista aiheutuvista rahamääristä ja altistuminen luottoriskille sekä liitetiedossa Konsernin liitetieto 10: Saamisten arvonalentumiset.

Riskikeskittymät

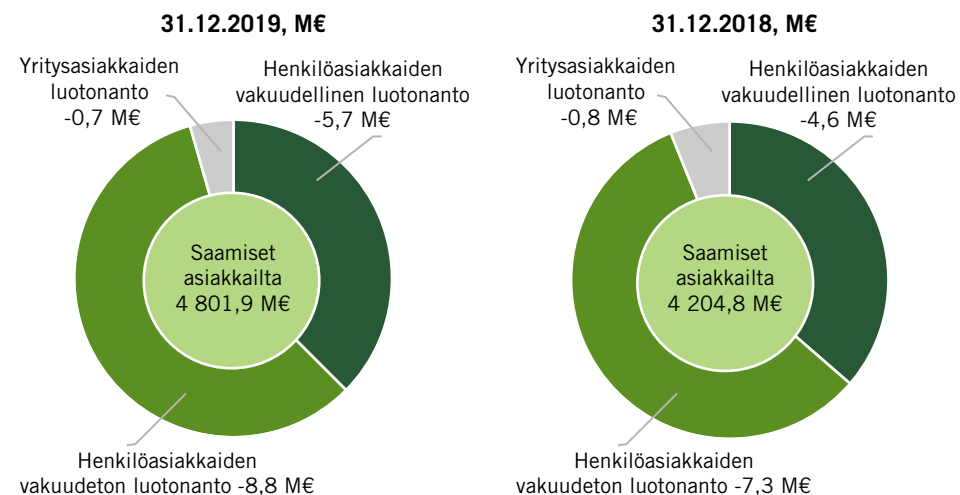
Keskittymisriskiä voi muodostua, mikäli S-Pankin vastuut ovat keskittyneet maantieteellisesti, toimialakohtaisesti, vakuuslajeittain tai tietyille suurille asiakaskokonaisuuksille. Keskittymäriskkejä hallitaan asetettujen limiittien avulla ja niitä seurataan säännöllisesti osana johdon riskiraporttia. Lisäksi keskittymäriskkejä arvioidaan stressitestien avulla pääomasuunnitelman (ICAAP) yhteydessä, osana skenaarioanalyysijä.

Maantieteellisesti suurin osa, noin 93 prosenttia (92), S-Pankin vastuista kohdistuu Suomeen ja toiseksi eniten muihin Pohjoismaihin, noin 5 prosenttia (5). S-Pankin asiakaskunta on henkilöasiakkaiden luotonannon osalta lukumäärältään suuri. Maantieteellistä

keskittymäriskiä laskee asiakaskunnan ja vakuuksien jakautuminen eri puolille Suomea. Luottoportfoliot jakautuvat myös eri luottotuotteiden kesken. Suomen ulkopuolella sijaitsevat vastuut ovat Treasury-yksikön sijoituksia. Luottojen jakautumista maantieteellisesti ohjataan luottoriskistrategiassa määritellyin tavoittein, joilla pyritään varmistamaan myönnettävien ja erityisesti vakuudellisten luottojen kohdentuminen alueellisesti elinvoimaisiin kasvukeskuksiin. Maantieteellistä keskittymäriskiä ei pidetä merkityksellisenä. Vastuiden maantieteellisessä jakaumassa ei ole tapahtunut merkittäviä muutoksia suhteessa vuoteen 2018.

Taulukko 10 kuvaa S-Pankin vastuiden jakautumaa toimialoittain. Lähes 65 prosenttia (59) S-Pankin vastuista on sellaisia, joilla ei ole toimialaluokkaa, koska ne sisältävät pääasiassa henkilöasiakkaiden luottoja. Rahoitusvakuutustoiminnan toimialaan sisältyy vastuita keskuspankeille, laitoksille ja katettuja joukkovelkakirjalainoja, jotka eivät muodosta varsinaista riskikeskittymää. Yritysluotonanto kohdistuu pääasiassa uusien asunto-osakeyhtiöiden rakentamiseen. Rakentamisvaiheen jälkeen luottoriski jakautuu asunto-osakeyhtiön omistajien kesken, joten kyseiset vastuut eivät muodosta olennaista keskittymäriskiä. Vastuiden toimialan mukaisessa jakaumassa ei ole tapahtunut merkittäviä muutoksia suhteessa vuoteen 2018.

Kuvio 14: Saamiset asiakkailta ja erään liittyvät odotettavissa olevat luottotappiot luottosalkuittain

Taulukko 10: Vastuiden jakautuminen toimialoittain

Tase-erät 31.12.2019 (M€)	Rahoitus- ja vakuutustoiminta	Kiinteistöalan toiminta	Tukku- ja vähittäiskauppa	Julkinen hallinto ja maanpuolustus, pakollinen sosiaaliturva	Valmistus	Muut toimialat	Ei toimialaa	Yhteensä
Käteiset varat	603,9	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	603,9
Saamiset luottolaitoksilta	33,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	33,7
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	64,6	695,8	23,3	0,0	0,1	45,9	3 956,9	4 786,6
Saamistodistukset	704,5	35,2	0,0	125,6	100,3	120,0	0,0	1 085,6
Osakkeet ja osuudet	17,7	9,7	0,0	0,0	0,0	0,2	0,0	27,6
Johdannaiset	0,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,4
Muut erät	1,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	74,4	76,1
Taseen ulkopuoliset erät	36,6	126,7	198,9	0,0	0,0	40,4	1 463,3	1 866,0
Yhteensä	1 463,2	867,4	222,2	125,6	100,4	206,5	5 494,6	8 479,9

Tase-erät 31.12.2018 (M€)	Rahoitus- ja vakuutustoiminta	Kiinteistöalan toiminta	Julkinen hallinto ja maanpuolustus, pakollinen sosiaaliturva	Tukku- ja vähittäiskauppa	Valmistus	Muut toimialat	Ei toimialaa	Yhteensä
Käteiset varat	468,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	468,4
Saamiset luottolaitoksilta	27,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	27,8
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	69,3	654,9	0,0	24,6	0,1	46,7	3 396,5	4 192,0
Saamistodistukset	903,8	18,5	512,9	10,0	111,2	117,8	0,0	1 674,1
Osakkeet ja osuudet	16,5	8,5	0,0	0,0	0,0	0,2	0,0	25,2
Johdannaiset	0,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,7
Muut erät	2,9	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	71,0	73,9
Taseen ulkopuoliset erät	25,1	78,9	0,0	336,4	0,0	48,9	1 531,2	2 020,4
Yhteensä	1 514,5	760,8	512,9	371,0	111,3	213,5	4 998,6	8 482,5

Vakuuksien arvoja seurataan ja päivitetään luoton elinkaaren aikana ja niiden ominaisuuksista ylläpidetään tietoa mahdollisten riskikeskittymien tunnistamiseksi ja hallinnoimiseksi. Kiinteistövakuudet ovat S-Pankin suurin yksittäinen vakuuslajiryhmä. Kiinteistö- vakuudet ovat kuitenkin hajautuneet suurelle määrälle yksittäisiä lainoja, jonka lisäksi ne ovat hajautuneet maantieteellisesti eri puolille Suomea. Kiinteistövakuuksien mahdollisten arvomuutosten vaikutuksia konsernin vaka- varaisuuteen ja pääomiin arvioidaan osana pääomasuunnitelman skenaarioanalyysia. Vakuuksia ja niiden hallintaa on käsitelty tarkemmin jäljempänä (Vakuudet ja luoton laatua parantavat järjestelyt).

Keskittymäriskiä voivat S-Pankille aiheuttaa pääasiassa yksittäiset suuret luottolaitos- ja yritysasiakaskokonaisuudet. Suuret asiakas- riskit ovat ainoa keskittymisriskin muoto, jolle muodostuu pääomavaateita osana S-Pankin taloudellisen pääomavaateen laskentaa (ks. kappale Vakavaraisuuden ja likviditeetin hallinta). Suuria asiakasriskejä hallitaan arvioimalla yritysasiakkaiden väliset yhteydet, asetta- tamalla rajat asiakaskokonaisuuksien vastuille ja seuraamalla kyseisten vastuiden kehitystä yksittäin ja kokonaisuutena. Kysei- sellä riskille allokoidaan pääomia osana S-Pankin pääomasuunnitelmaa.

Ongelmasaamiset

Ongelmasaamisiin lukeutuvat muun muassa sellaiset vastuut, joiden maksaja on maksu- vaikeuksissa ja luottosopimukselle tehdään uudelleenjärjestelyitä (lainanhoitojoustot) sekä lainat, joiden takaisinmaksu on viivästynyt yli 90 päivää (maksukyvyttömät) ja arvoltaan alentuneet sekä järjestämättömät saamiset.

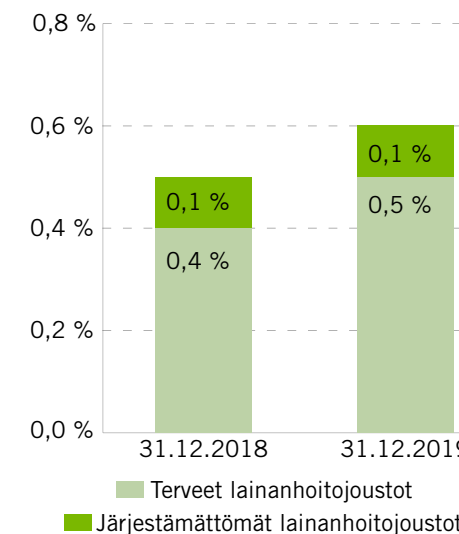
Ongelmasaamisiin liittyvät tunnusluvut pysyi- vät tilikaudella alhaisella tasolla. Kuvio 15 esittää Non-performing loan -suhteen (NPL), joka suhteuttaa järjestämättömien lainojen bruttomääräisen kirjanpitoarvon 28,4 miljoonaa euroa (21,0) lainoihin ja ennakkomaksuihin (pois lukien keskuspankin käteisvarat ja vaadittaessa maksettavat talletukset). Kaikki järjestämättömät lainat ovat henkilö- asiakkaiden vastuita. NPL-suhte on alhaisella tasolla huolimatta vähäisestä kasvusta tilikaudella 2019.

Kuvio 16 esittää bruttomääräisten lainan- hoitojoustollisten saamisten yhteensä 31,4 miljoonaa euroa (21,1) kirjanpitoarvon jakau- tuman suhteessa lainoihin ja ennakkomaksuihin (pois lukien keskuspankin käteisvarat ja vaadittaessa maksettavat talletukset). Kaikki lainanhoitojoustot liittyvät henkilöasiakkai- siin. Vuoden 2019 lopussa 83 prosenttia (74) taseen lainanhoitojoustoista oli terveitä.

Kuvio 15: NPL-suhte

Kuvio 16: Lainanhoitojoustot

Määrällinen ja laadullinen informaatio odotettavissa olevista luottotappioista aiheutuvista rahamääristä ja altistuminen luottoriskille

S-Pankissa luottoriskiä syntyy henkilö- ja yritysasiakkaiden vastuista, sijoitustoiminnasta (saamistodistukset) sekä taseen ulkopuolista sitoumuksista. Taulukko 11 esittää yhteenvedon luottoriskille alttiina olevista vastuista ja sitoumuksista sekä niihin kohdistuvista ECL-varauksista arvonalentumisvaiheittain. Kattavuusaste havainnollistaa ECL-varauksen osuutta vastuun määrästä.

ECL-kokonaisvarauksen määrä on kasvanut tasaisesti tilikauden aikana melko samassa suhteessa luottoriskivastuiden lisääntymisen kanssa. Henkilöasiakkaiden ECL-varaukset kasvoivat tilikaudella 2,5 miljoonaa euroa ja taseen ulkopuolisten sitoumusten määrä 0,5 miljoonaa euroa. Yritysasiakkaiden luotonannon ja sijoitustoiminnan ECL supistui yhteensä 0,4 miljoonaa euroa. Lainasalkkujen ja kokonaiskannan kattavuusaste on pysynyt suhteellisen vakaana ja S-Pankin hallituksen luottoriskistrategiassa asettamien riskinottohalukkuuden puitteissa.

S-Pankilla ei ole rahoitusinstrumentteja, jotka ovat ostettuja tai alun perin myönnettyjä luottoriskin johdosta arvoltaan alentuneita rahoitusvaroja.

Rahoitusinstrumenttien arvonalentumista ja odotettavissa olevien luottotappioiden laskentaa on käsitelty tilinpäätöksen laadintaperiaatteissa (Rahoitusinstrumenttien arvonalentuminen ja Odotettavissa olevien luottotappioiden laskenta). Vaikutuksia on käsitelty tarkemmin jäljempänä (Konsernin liitetieto 10: Saamisten arvonalentumiset; Taulukko 18 ja Taulukko 19).

Tappioita koskevan vähennyserän muutokset ja siirtymät

Raportointikauden lopun odotettavissa olevien luottotappioiden määrä 17,1 miljoonaa euroa (14,5) on kasvanut tasaisesti samassa suhteessa luottoriskivastuiden kehittymisen kanssa. Odotettavissa olevien luottotappioiden (ECL) yhteismäärä kasvoi tilikauden aikana 2,6 miljoonaa euroa (361,6 t€) johtuen pääosin henkilöasiaksvastuiden kasvusta. Riskiparametreissa tapahtuneiden muutosten vaikutus oli tilikaudella yhteensä -1,0 miljoonaa euroa. Kyseiseen erään vaikuttavat muun muassa tilikauden aikana tappioita koskevaan vähennyserään tehdyt laskennan muutokset. Muutoksia tulee makrotaloudellisen mallin parametrien päivityksistä ja johdon arvioista. Näiden muutosten perusteita on käsitelty tilinpäätöksen laadintaperiaatteissa (Rahoitusinstrumenttien arvonalentuminen ja Johdon harkintaa

edellyttävät laatimisperiaatteet ja arvioihin liittyvät keskeiset epävarmuustekijät). Muilta osin tappiota koskevissa vähennyserissä tapahtuneet muutokset ja siirtymät ovat luottoriskistrategian ja vallitsevan taloustilanteen mukaisella tasolla. Vaikutuksia käsitellään tarkemmin jäljempänä (Konsernin liitetieto 10: Saamisten arvonalentumiset; Taulukko 20 ja Taulukko 21).

Tilikauden aikana konsernin tuloslaskelmaan kirjattiin odotettavissa olevia ja lopullisia luottotappioita 18,3 (13,4) miljoonaa euroa. Kirjattuja peruutuksia oli 4,3 miljoonaa euroa (4,7). Odotettavissa olevat ja lopulliset luottotappiot olivat näin ollen nettona yhteensä 14,0 miljoonaa euroa (8,7). Luottotappioiden kasvu selittyy pääasiassa luottokannan kasvulla. Palautusten laskuun vaikuttavat puolestaan perintäkantojen myynnit. Luottokannan kokoon suhteutettuna luotto- ja arvonalentumistappiot ovat prosentuaalisesti alhaisella tasolla. S-Pankin ja konsernin välisissä luottotappioiden kirjaamisessa tai kirjauksissa ei ole eroavaisuuksia. Odotettavissa olevat ja lopulliset luottotappiot esitetään jäljempänä (Konsernin liitetieto 10: Saamisten arvonalentumiset; Taulukko 22).

S-Pankissa luottotappioita muodostuu eniten henkilöasiakkaiden vakuudettomista luo-

toista, jotka kirjataan luottotappioiksi jo aikaisessa vaiheessa (4–7 kuukauden sisällä saatavan erääntymisestä). Varhainen luottotappioksi kirjaaminen pitää odotettavissa olevien luottotappioiden määrän suhteellisen matalana. Perintätoimistot kohdistavat kyseisiin luottoihin kuitenkin edelleen aktiivisia perintätoimenpiteitä, jotka lopulta palautusten kautta pienentävät tuloslaskelmaan kirjattuja luottotappiota. Raportointikauden lopussa on kirjattu pois lopullisina luottotappioina yhteensä 14,6 miljoonaa euroa (12,2) rahoitusvaroja, joihin edelleen kohdistuu perintätoimenpiteitä.

Taulukko 11: Altistuminen riskille, yhteenveto

	Vaihe 1		Vaihe 2		Vaihe 3		Vastuut ja sitoumukset yhteensä	ECL-varaus yhteensä	Kattavuusaste (coverage ratio %)
	Luottoriskille alttiina olevat vastuut ja sitoumukset	ECL-varaus	Luottoriskille alttiina olevat vastuut ja sitoumukset	ECL-varaus	Luottoriskille alttiina olevat vastuut ja sitoumukset	ECL-varaus			
31.12.2019 (M€)									
Henkilöasiakkaiden luotonanto*	3 468,2	-1,4	489,6	-9,4	26,0	-3,8	3 983,8	-14,5	-0,36 %
Yritysassiakkaiden luotonanto*	795,1	-0,4	37,8	-0,4	0,0	0,0	832,9	-0,7	-0,09 %
Sijoitustoiminta**	1 023,0	-0,6	0,0	0,0	0,0	0,0	1 023,0	-0,6	-0,06 %
Taseen ulkopuoliset sitoumukset***	1 718,0	-0,2	117,2	-1,1	0,3	0,0	1 835,5	-1,2	-0,07 %
Yhteensä	7 004,3	-2,5	644,5	-10,8	26,3	-3,8	7 675,2	-17,1	-0,22 %

*ECL-varaus kirjataan yhtenä summana vähentämään tase-erää.

**ECL-varaus kirjataan käyvän arvon rahastoon, muun laajan tuloksen eriin.

***ECL-varaus kirjataan tase-erään muut velat.

	Vaihe 1		Vaihe 2		Vaihe 3		Vastuut ja sitoumukset yhteensä	ECL-varaus yhteensä	Kattavuusaste (coverage ratio %)
	Luottoriskille alttiina olevat vastuut ja sitoumukset	ECL-varaus	Luottoriskille alttiina olevat vastuut ja sitoumukset	ECL-varaus	Luottoriskille alttiina olevat vastuut ja sitoumukset	ECL-varaus			
31.12.2018 (M€)									
Henkilöasiakkaiden luotonanto*	2 966,1	-1,3	431,7	-8,1	19,1	-2,6	3 417,0	-12,0	-0,35 %
Yritysassiakkaiden luotonanto*	770,8	-0,7	28,2	-0,1	0,0	0,0	799,0	-0,8	-0,10 %
Sijoitustoiminta**	1 251,3	-0,9	0,0	0,0	0,0	0,0	1 251,3	-0,9	-0,07 %
Taseen ulkopuoliset sitoumukset***	1 736,9	-0,2	92,6	-0,6	0,2	0,0	1 829,6	-0,8	-0,04 %
Yhteensä	6 725,1	-3,1	552,5	-8,8	19,3	-2,6	7 296,9	-14,5	-0,20 %

*ECL-varaus kirjataan yhtenä summana vähentämään tase-erää.

**ECL-varaus kirjataan käyvän arvon rahastoon, muun laajan tuloksen eriin.

***ECL-varaus kirjataan tase-erään muut velat.

Vakuudet ja muut luoton laatua parantavat järjestelyt

S-Pankki käyttää vakuuksia ja takauksia luottoriskien hallintaan. S-Pankin hallitus päättää hyväksyttävistä vakuuslajeista sekä niiden arvostusperiaatteista. Käytettävät vakuudet ja takaukset ovat luonteeltaan luoton laatua parantavia järjestelyitä ja S-Pankki edellyttää kattavia vakuuksia luottoriskin pienentämiseksi pääasiallisesti kaikissa luottolajeissa pois lukien henkilöasiakkaiden kortti- ja vakuudettomat kulutusluotot sekä vakuudettomat yritysluotot. Käytettävien vakuuksien hyväksyttävyyden, sitovuuden, kattavuuden ja realisoitavuuden varmistetaan luotonmyöntöohjeissa määritellyillä tavoilla.

Periaatteena on, että luottoja myönnetään vain asiakkaille, joiden takaisinmaksukyky on riittävän hyvä riippumatta mahdollisten vakuuksien arvosta. Vakuudet arvostetaan vakuuslajista riippuen markkina-arvoonsa tai käypään arvoon. Varovaisuusperiaatteen nojalla luottoriskin vähentämisessä huomioidaan vakuuden arvoa pienentävä arvoneikaus, jonka koko riippuu useista seikoista. Kiinteistövakuuksien arvoja seurataan ja päivitetään säännöllisesti luoton elinkaaren aikana. Odotettavissa olevien luottotappioiden laskennassa vakuuden vaikutus sekä sen realisointiin liittyvät epävarmuus ja kustannukset tulevat huomioiduksi tappio-osuutta (LGD = Loss Given Default) kuvaavien parametrien kautta.

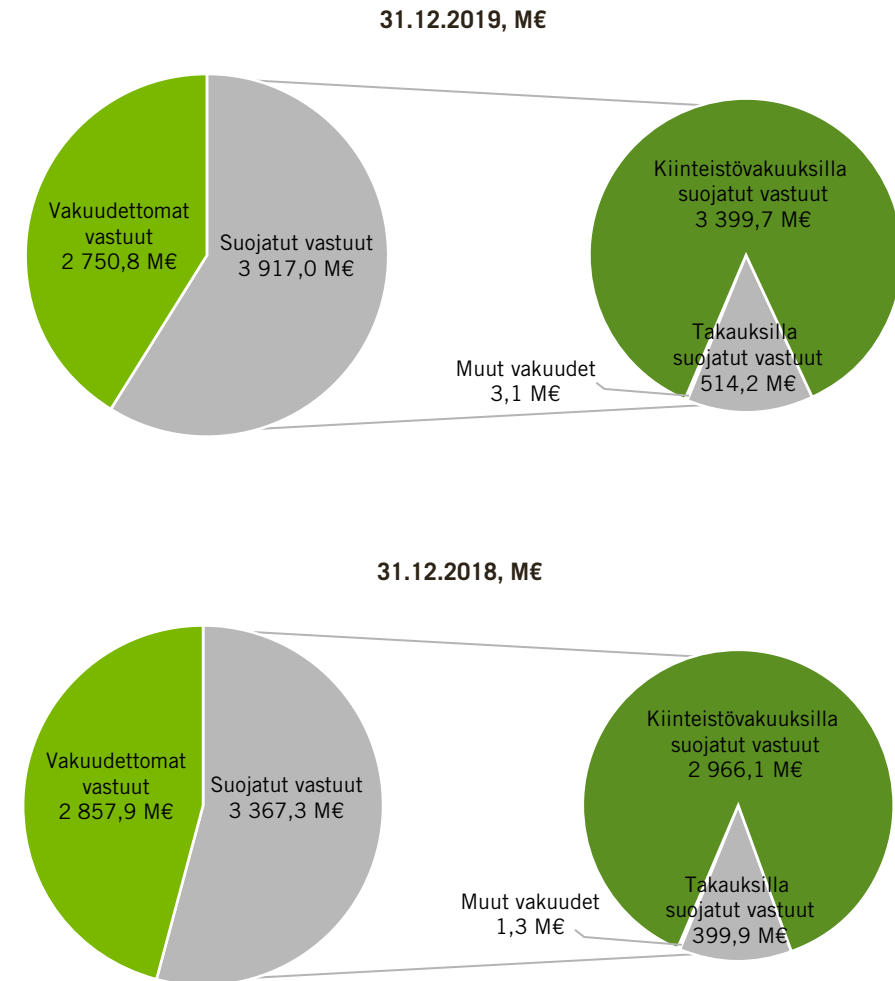
Takauksina käytetään tavanomaisia takausmuotoja, joita ovat esimerkiksi valtiontakaus ja luonnollisen- tai oikeushenkilön takaussitoumukset.

Luottoriskin vakavaraisuusvaatimusta laskettaessa riskiä vähentävinä tekijöinä on käytetty kiinteistövakuuksia ja takauksen luonteisia luottosuoja (esimerkiksi valtiontakaukset opinto-, asunto- asunto-osakeyhtiöiden lainoissa sekä ulkopuolisen palveluntarjoajan henkilöasiakkaiden asuntolainaan kohdistuvat S-Asuntotakaukset). Tämän ohella S-Pankki käyttää muita vakuuksia ja takauksia luottoriskin vähentämiseksi, mutta niitä ei huomioida vakavaraisuuslaskennassa.

S-Pankki ei ota omistukseensa vakuutena hallussaan olevia pantteja. Mikäli saatava muuttuu järjestämättömäksi, asiakas tai perintätoimisto voivat myydä vakuuden jäljellä olevan velan kattamiseksi.

Kuvio 17 esittää tarkemmalla tasolla vakavaraisuuslaskennassa hyödynnettyjen luoton laatua parantavien järjestelyjen jakaumaa. Noin 58,7 prosenttia (54,1) saamiset asiakailta -erän bruttokirjanpitoarvosta on suojattu vakavaraisuudessa hyödynnettävillä vakuuksilla ja takauksilla. Kiinteistövakuudella suojattujen vastuiden osuus on noin 86,8 prosenttia (88,1) ja takauksilla suojattujen puolestaan noin 13,1 prosenttia (11,9) suojatuista vastuista. Suomen valtio on merkittävin yksittäinen takaaja. Takauksiin sisältyy myös yhteistyökumppanin takausvakuutus, jonka vakuutuskohteena on S-Asuntolaina. Tämä erä on kasvanut tilikaudella voimakkaasti asuntoluottokannan mukana. S-Pankin vakuuslajeissa ja niiden arvostusperiaatteissa ei tapahtunut merkittäviä muutoksia vuoden 2019 aikana.

Kuvio 17: Vakavaraisuudessa hyödynnettävien vakuuksien ja takauksien jakauma

Luototussuhde (Loan-to-Value, LTV) kuvaa jäljellä olevaa kiinteistövakuudellisen lainan määrää prosentteina suhteessa lainan vakuutena olevan kiinteistövakuuden arvoon. S-Pankin LTV-laskennassa käytetään kiinteistövakuuden alkuperäistä toteutunutta kauppahintaa, jolloin mahdollisia positiivisia muutoksia vakuuksien arvossa ei huomioida. Laskentaan sisältyvät asuntolainoihin kohdistuvat takausvakuutukset.

Koska merkittävä osa vakuuskannasta koostuu asunto- ja kiinteistövakuuksista, asuntolainojen hintakehitys vaikuttaa S-Pankin riskiprofiiliin. Tätä riskiä hallitaan ohjaamalla luotonmyöntöä alueellisesti kasvukeskuksiin, kuten suuriin kaupunkiin ja niiden ympäristykuntiin, joissa hintakehitys on positiivinen. Taulukko 12 havainnollistaa henkilöasiakkaiden kiinteistövakuudellisten lainojen luototussuhteen jakaumaa.

Taulukko 13 havainnollistaa luottoriskin johdosta arvoltaan alentuneiden rahoitusvarojen (vaihe 3) osalta määrällistä informaatiota lainojen vakuutena olevista vakuuksista. Vaiheessa 3 olevien vakuudellisten vastuiden vakuusarvot kattavat vastuiden bruttokirjanpitoarvon.

Odotettavissa olevien luottotappioiden laskennassa on käytetty tappio-osuusparametria (LGD) arvoa nolla vakuudellisissa sijoitustililimiiteissä sekä kiinteistövakuudellisissa luotoissa, mikäli maksamattoman pää-

oman määrä on alle 50 prosenttia luoton vakuuden (vakuuksien) käyvästä arvosta. Tällöin kyseisille luotoille ei ole muodostunut tappiota koskevaa vähennyserää.

Vastapuoliriskit

S-Pankin vastapuoliriskin määrä on hyvin pieni. Pilari 1 vaatimusten mukainen vastapuoliriskin vähimmäispääomavaade oli tilikauden lopussa yhteensä 0,0 miljoonaa euroa (0,4).

Vakavaraisuusasetuksen mukaista vastapuoliriskiä voi syntyä solmituista johdannaissopimuksista sellaisissa tilanteissa, jossa vastapuoli ei todennäköisesti täytä sopimuksen mukaisia velvoitteita sopimuksen ollessa markkina-arvoltaan positiivinen. Johdannaissopimukseen liittyy myös vastuun arvonolkausuriski (CVA = Credit Valuation Adjustment), joka viittaa johdannaissopimusten käyvän arvon (tai hinnan) oikaisuun vastapuolen luottoriskin huomioon ottamiseksi. Kyseinen oikaisu pitää sisällään vastapuolen luottomarginaalit sekä markkinariskitekijät, jotka ohjaavat johdannaisten arvostusta ja siten myös riskiä.

S-Pankki käyttää osana rahoitustaseen korkeiskin hallintaa johdannaisia, kun halutaan suojata tiettyä tase-erää, positiivista tai kassavirtaa tulevaisuuden arvonmuutoksia vastaan. S-Pankki käyttää johdannaisia yksinomaan riskienhallintatarkoituksiin. S-Pankki käyttää vakavaraisuusasetuksen artiklan 274

Taulukko 12: Henkilöasiakkaiden asuntolainojen luototussuhteen (LTV) jakauma 31.12.2019

LTV-luokka	Osuus vastuista
0–50 %	17 %
50–60 %	13 %
60–70 %	19 %
70–80 %	32 %
80–90 %	15 %
90–100 %	3 %
> 100 %	1 %
Yhteensä	100 %

Taulukko 13: Arvoltaan alentuneet vastuut ja niihin liittyvät vakuudet

Arvoltaan alentuneet rahoitusvarat, 31.12.2019 (t€)	Brutto-kirjanpitoarvo	Netto-kirjanpitoarvo	Vakuuden käypä arvo
Henkilöasiakkaiden luotonanto	25 997,3	22 219,5	27 895,8
Yritysassiakkaiden luotonanto	0,4	0,4	300,0
Arvoltaan alentuneet rahoitusvarat yhteensä	25 997,7	22 219,9	28 195,8

Arvoltaan alentuneet rahoitusvarat, 31.12.2018 (t€)	Brutto-kirjanpitoarvo	Netto-kirjanpitoarvo	Vakuuden käypä arvo
Henkilöasiakkaiden luotonanto	19 113,5	16 510,9	21 868,5
Yritysassiakkaiden luotonanto	14,9	14,3	300,0
Arvoltaan alentuneet rahoitusvarat yhteensä	19 128,4	16 525,2	22 168,5

mukaista käyvän arvon menetelmää vasta-puoliriskin laskennassa. Johdannaisia ja niiden riskienhallintaa käsitellään tarkemmin kappaleessa Markkinariskit. Vastapuolille asetettuja limiittejä käsitellään toimintakertomuksen kappaleessa Riskienhallinnan yleis-kuvas.

S-Pankki tekee johdannaisvastapuoliensa kanssa ISDA- (International Swaps and Derivatives Association) ja CSA-sopimukset (Credit Support Annex), jotka vähentävät vasta-puoliriskiä. Sopimuksissa sovitaan yleisistä johdannaisiin liittyvistä ehdoista ja vakuuk-sien käytöstä vastapuolten välillä. Lasketta-essa rahoitusinstrumentteihin liittyvän vasta-puoliriskin enimmäismäärää, avoimeen positioon luetaan rahat ja pankkisaamiset, sijoitukset, talletukset ja muut rahoitus-transaktiot, kuten johdannaisopimukset.

S-Pankki siirtyi vuoden 2019 aikana selvittä-mään OTC-johdannaisopimukset keskus-vastapuolen välityksellä. Järjestely on seura-usta uudistuneesta Market Structure Regulation (EMIR) -sääntelystä, mikä veloit-taa selvittämään tietyn tyyppiset johdannais-sopimukset keskusvastapuolen välityksellä. Uudistetun EMIR-sääntelyn tarkoituksena on vähentää systeimiriskiä ja yksittäisiin vasta-puoliin liittyviä riskejä. OTC-johdannais-ten selvittäminen ehdot täyttävän keskusvasta-puolen välityksellä on vähentänyt vastapuoli-riskin pääomavaadetta.

Laadintaperiaatteissa on kuvattu johdannais-ten luokittelua sekä laskentaa (Rahoitusvaro-jen ja -velkojen luokittelu ja Johdannaiset ja suojauslaskenta). Johdannaisia ja suojauslas-kentaa käsitellään myös liitetiedoissa (Kon-sernin liitetieto 21: Johdannaisopimukset ja suojauslaskenta, S-Pankki Oy:n liitetieto 15: Johdannaisopimukset ja S-Pankki Oy:n lii-tetieto 16: Suojauslaskenta).

Seuranta ja raportointi

Pankkiliiketoiminta vastaa luottoriskien hal-linnasta ja seuraa säännöllisesti taseen ja luottokannan kehitystä. Raporteilla seura-taan muun muassa asetettujen tavoitteiden ja riskitasojen toteutumista, luottokannan jakautumista riskiluokkiin, luottojen alueel-lista jakautumista, riskikeskittymiä, vakuuk-sien arvoja, marginaalien toteutumista, riskiluokittelumallien toimivuutta ja luoton-hallintaprosessien toimivuutta sekä ongel-masääntelyjä ja odotettavissa olevia luotto-tappioita.

Tämän ohella riskienvalvontatoiminto seuraa ja varmistaa, että liiketoiminnot toimivat kokonaisriski- ja luottoriskistrategiassa mää-riteltyjen periaatteiden, asetettujen limiittien ja päätösvaltuuksien mukaisesti. Riskienval-vontatoiminto raportoi säännöllisesti S-Pan-kin luottoriskiprofiilista ja riskienhallinnan onnistumisesta S-Pankin johdolle, Riskikomi-tealle, Riski- ja tarkastusvaliokunnalle ja hal-litukselle.

Operatiiviset riskit

S-Pankin operatiivisen riskin profiiliin vai-kuttavat olennaisesti järjestelmähäiriöt ja keskeytykset, väärinkäytökset ja mahdolliset puutteet ulkoisten palveluntarjoajien toi-minnassa. Pelkästään operatiivisen riskin toteutuneet tappiot vuonna 2019 olivat hyvin alhaiset 821 000 euroa (633 000 euroa) verrattuna niille varattuun pääoma-vaateeseen. Compliance-riskiin liittyvä seu-raamusmaksu nostaa operatiivisen riskin tappiot kokonaisuudessaan 1,8 miljoonaa euroon.

Operatiivisella riskillä tarkoitetaan epäselvien tai puutteellisten prosessien, puutteellisten järjestelmien, henkilöstön tai ulkoisten teki-jöiden aiheuttamaa tappion mahdollisuutta. Toteutuneen operatiivisen riskin seuraukset voivat ilmetä rahallisena tappiona tai S-Pan-kin maineen, arvostuksen ja luottamuksen heikkenemisenä. S-Pankissa operatiivisia riskejä ovat sisäiset ja ulkoiset väärinkäytök-set, työoloihin ja työturvallisuuteen liittyvät ongelmat, omaisuusvahingot, tietojärjestel-miin liittyvät ongelmat ja keskeytysvahingot sekä prosesseihin liittyvät ongelmat.

S-Pankin operatiivisen riskin hallinnan tär-keimpinä tavoitteina on hallita maineriskiä ja turvata toiminnan jatkuvuus sekä lyhyellä että pitkällä aikavälillä. Operatiivisten riskein hallinta tukee S-Pankin arvojen ja strategian sekä hyvän pankki- ja luotonantotavan nou-

dattamisen toteutumista. Riskienhallinta kattaa kaikki liiketoimintaan liittyvät olennai-set operatiiviset riskit.

Tavoitteiden toteutumisen tueksi riskien-hallintaa toteutetaan koko organisaatiossa seuraavien toimenpiteiden avulla:

- Tunnistetaan, mitataan, seurataan, arvioi-daan ja raportoidaan S-Pankin liiketoimin-taan liittyvät olennaiset riskit sekä niiden vaikutukset riskinkantokykyyn ja riskinotto-halukkuuteen.
- Määritetään riskeille hallintakeinot ja var-mistetaan niiden toimivuus, tarkoituksen-mukaisuus, kustannustehokkuus ja riittä-vuus S-Pankin riskinottohalukkuus ja sisäisen valvonnan toimenpiteet huomioon ottaen.
- Integroidaan riskienhallinta osaksi S-Pan-kin johtamisjärjestelmää, päätöksentekoa ja toimintatapoja.

Operatiivisia riskejä tunnistettaessa ja arvi-oitaessa huomioidaan myös toiminnan ulkoistamiseen liittyvät riskit. S-Pankin operatiivisen riskin hallintaan liittyy erilai-sia menettelyjä, joiden avulla riskejä pyri-tään tunnistamaan, arvioimaan ja hallitse-maan: Uudet tuotteet ja palvelut hyväksytetään määrämuotoisen hyväksy-mismenettelyn mukaisesti ennen kuin tuote tai palvelu otetaan käyttöön tai sitä tarjotaan asiakkaalle. Vastaavanlaisella

menettelyllä hyväksytään uudet vastapuolet ja sopimuslumppanit ennen kuin niiden kanssa ryhdytään toimimaan. Toiminnan merkittävihin häiriöihin varaudutaan jatkuvuussuunnittelulla. Toteutuneita operatiivisia riskejä hallitaan poikkeamienhallinnan menettelyn avulla. Mahdollisesti toteutuviin operatiivisiin riskeihin varaudutaan vakuutuksilla esimerkiksi väärinkäytösten, omaisuusvahinkojen tai rikollisen toiminnan aiheuttamista vahingoista.

S-Pankin liiketoiminnoista riippumaton operatiivisten riskien valvontatoiminto valvoo ja arvioi kokonaisvaltaisesti S-Pankin operatiivisen riskin hallinnan kattavuutta, riittävyyttä ja tehokkuutta. Operatiivisten riskien valvonta tukee organisaation riskienhallinnan toteutusta ja varmistaa, että keskeiset operatiiviset riskit tunnistetaan, arvioidaan ja että riskeille asetetaan tarkoituksenmukaiset sekä riittävät hallintatoimenpiteet. Lisäksi toiminto ylläpitää ja kehittää menetelmiä riskien mittaamiseen, arviointiin ja raportointiin sekä tukee liiketoimintoja riskien tunnistamisessa ja niiden hallinnan toteutuksessa.

Seuranta ja raportointi

S-Pankki seuraa ja valvoo toimintaansa eri organisaation tasoilla jatkuvasti. Jokainen työntekijä on vastuussa riskienhallinnan toteuttamisesta omalla vastuualueellaan ja

operatiivisiin riskeihin liittyvien poikkeamien raportoinnista.

S-Pankilla on toimintamalli ja raportointijärjestelmä toteutuneiden operatiivisten poikkeamien hallintaan. Ilmoitus laaditaan sellaisista tilanteista ja tapahtumista, jotka rajoittavat tavanomaista toimintaa, rikkovat sääntelyvaateita tai S-Pankin ohjeistuksia. Poikkeamana pidetään myös senkaltaisia sopimosapuolten tai alihankkijoiden toimia, joilla on heikentävä vaikutus S-Pankin toimintaan. Ilmoituksessa kuvataan tapahtumaan johtaneet syyt sekä arvioidaan tapahtuman vaikutukset ja mahdolliset kustannukset. Tarvittaessa myös suunnitellaan ja määritellään toimenpiteet vastaavien tapahtumien estämiseksi tulevaisuudessa. Lisäksi S-Pankissa on menettely, joka mahdollistaa mahdollisten rikkomusten luottamuksellisen sisäisen raportoinnin (a whistle blowing channel).

Riskienvälvontatoiminto raportoi säännöllisesti S-Pankin merkittävimmistä toteutuneista operatiivisista riskeistä ja riskienhallinnan tasosta S-Pankin hallitukselle, Riski- ja tarkastusvaliokunnalle, Riskikomitealle, toimitusjohtajalle ja konsernin johtoryhmälle sekä viranomaisille. Compliance-toiminto valvoo säännösten noudattamista ja menettelytapojen riittävyyttä, antaa suosituksia kehittämistoimenpiteistä ja valvoo edellä mainittujen toimenpiteiden toteuttamista.

Compliance-riskit

Compliance-riskillä tarkoitetaan riskiä, joka syntyy sääntelyn, viranomaisvelvoitteiden tai eettisten toimintatapojen noudattamattomuudesta. Compliance-riskien hallinnan tavoitteena on hallita maineriskiä ja turvata toiminnan sääntelymukaisuus. Toteutuneista compliance-riskeistä aiheutuvat seuraukset ovat usein osittain päällekkäisiä toteutuneiden operatiivisten riskien kanssa.

Compliance-riskien riskienhallinnan tavoitteena on turvata toiminnan sääntelymukaisuus ja eettisyys sekä hallita poikkeamatilanteisiin liittyvää maineriskiä. S-Pankin toiminnan ja päätösten on oltava pankin eettisten arvojen mukaisia, eikä toiminnasta tai päätöksistä saa aiheutua haittaa pankin maineelle. Päätöksenteossa täytyy noudattaa hyväksytyjä valtuuksia ja menettelytapoja, jotka määritellään S-Pankin hallituksen ja konsernin johtoryhmän hyväksymissä toimintaperiaatteissa ja muissa päätöksentekoa ohjaavissa dokumenteissa.

Compliance-riskien hallitsemiseksi käytössä on eri sääntelykokonaisuuksia kattavia compliance-ohjelmia, joiden avulla varmistetaan riittävä ohjeistus, valvonta ja koulutus. Sääntelyn velvoitteiden noudattamisen varmistamiseksi käytössä on myös compliance-suositusten seurannan prosessi, jonka avulla varmistetaan havaittuihin compliance-riskeihin

liittyvien kehitystoimenpiteiden toteuttamisen eteneminen.

Seuranta ja raportointi

Compliance-toiminto kohdistaa valvontaansa eri liike- ja tukitoimintoihin riskiperusteisen, hallituksen hyväksymän vuosisuunnitelmansa mukaisesti ja raportoi havainnoistaan säännöllisesti sekä ylimmälle että toimivalle johdolle.

Markkinariskit

S-Pankin markkinariski koostuu enimmäkseen luottopreemioriskistä (spread-riski) ja rahoitustaseen korkoriskistä, jotka johtuvat rakenteellisesta taseen korkoriskistä ja Treasury-yksikön sijoitustoiminnasta. S-Pankki ei altistu merkittävästi muille markkinariskeille, kuten osake-, valuutta- tai kiinteistöriskeille. Markkinariskiä hallinnoidaan konservatiivisella riskinottohalukkuudella.

Yleisesti markkinariskillä tarkoitetaan arvo-papereiden kurssien, korkojen, valuuttakurssien muutosten tai tase-erien markkina-arvon vaihteluiden vaikutusta pankin tulokseen ja taseeseen. S-Pankin markkinariski koostuu pääasiassa pankkiliiketoiminnan rahoitustaseen rakenteellisesta korkoriskistä ja Treasury-yksikön sijoitustoiminnan korkoriskistä sekä saamistodistusten luottoriskikomponentista syntyvästä markkinariskistä, jota S-Pankissa kutsutaan nimellä spread-riski. Lisäksi

konsernin rahoitustaseessa on pienessä määrin myös osake-, valuutta- ja kiinteistöriskiä. S-Pankki ei harjoita trading-toimintaa ja yhtiöllä ei ole kaupankäyntisalkkua, joten S-Pankille ei muodostu pilarin 1:n pääomavaadetta markkinariskille. Koska S-Pankin markkinariski muodostuu rahoitustaseeseen riskeistä, edellä mainittu pääomavaade on mukana luottoriskin pääomavaateissa.

Sisäisessä pilarin 2 pääomien riittävyysarviointiprosessissa (ICAAP, lisätietoa kappaaleessa Vakavaraisuuden ja likviditeetin hallinta) S-Pankki huomioi edellä mainitut markkinariskilajit sekä niiden keskinäisiin korrelaatioihin perustuvat, kokonaismarkkinariskiä vähentävät hajautushyödyt.

Markkinariskien hallinnassa S-Pankin tavoitteena on hallita markkinahintojen heilahteluista aiheutuvat odottamattomat muutokset S-Pankin tulokseen ja vakavaraisuuteen sekä optimoida oman pääoman tuotto riskinottohalukkuuden puitteissa. Hallinnassa korostuu erityisesti ulkoisen toimintaympäristön seuranta ja ennakointi. Markkinariskien hallinta perustuu konservatiiviseen riskinottohalukkuuteen ja siitä johdettuihin riskiliimitteihin, joita seurataan ja raportoidaan aktiivisesti S-Pankin johdolle. Markkinariskikeskittymiä hallitaan konserni- ja liiketoimin-

tason limiiteillä, jotka määritellään rahamääräisinä markkinariskiherkkyyksinä.

Markkinariskejä tarkastellaan nykyarvo-, tulo- ja markkinahintariskin kannalta, jotka mittaavat riskejä erityyppisistä näkökulmista. Markkinahintariski liittyy aina tase-erien markkinahintaherkkyysiin ja johdannaisiin sekä markkinahintojen heilunnon käyvän arvon tulosvaikutuksiin. Markkinariskejä mitataan allokaatiojakauman, herkkyyyslukujen, stressitestien ja skenaarioanalyysien avulla.

Treasury-yksikkö on vastuussa konsernin markkinariskien operatiivisesta hallinnasta saamiensa valtuuksien puitteissa.

Rahoitustaseeseen korkoriski

Pääosa S-Pankin markkinariskistä syntyy rahoitustaseeseen korkoriskistä (IRRBB = Interest Rate Risk in the Banking Book). Rahoitustaseeseen korkoriskiä tarkastellaan pankkitoiminnan rakenteellisena korkoriskinä ja Treasury-yksikön sijoitussalkun saamistodistusten korkoriskinä. S-Pankki käyttää johdannaisia suojatessaan rahoitustaseeseen korkoriskiä. Suojaavat johdannaisinstrumentit koostuvat koronvaihtosopimuksista sekä korkotermiineistä. Johdannaisia ja suojauslaskentaa on kuvattu laadintaperiaatteissa

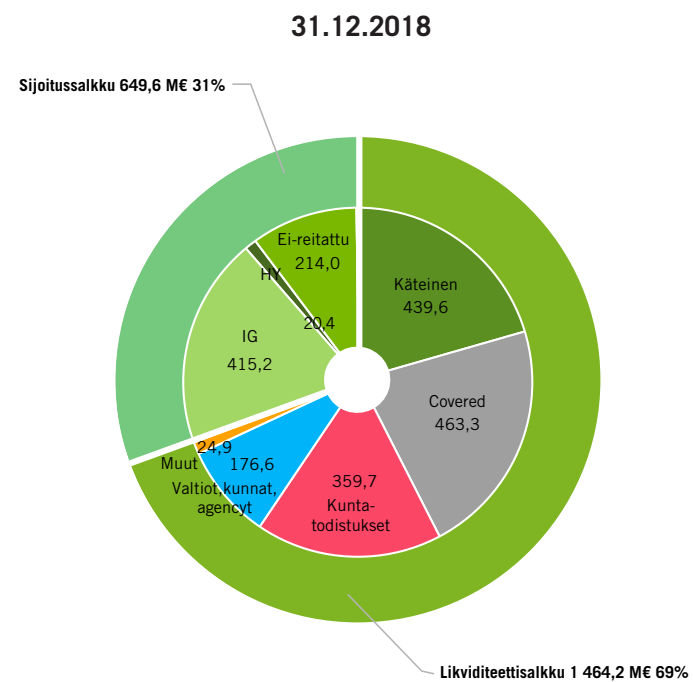
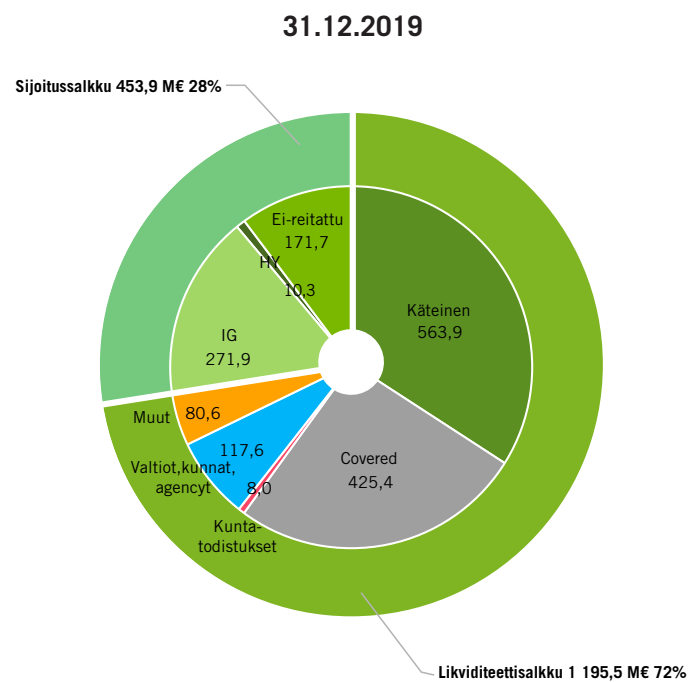
(Johdannaiset ja suojauslaskenta) sekä liitteissä Konsernin liitetieto 21: Johdannaissovimukset ja suojauslaskenta.

Pankkitoiminnan rakenteellinen korkoriski aiheutuu saamisten ja velkojen toisistaan poikkeavista korkosidonnaisuuksista ja maturiteeteista, jonka seurauksena pankkitoiminnan tuleva korkokate (korkokateriski/tuloriski) ja taseen nettonykyarvo (nykyarvoriski) eivät ole täysin ennustettavissa. Tulo- ja nykyarvoriski mittaavat riskejä erityyppisistä näkökulmista. Koko taseen nykyarvoriski mittaa taseen velkojen ja saatavien nettonykyarvon eli teoreettisen oman pääoman taloudellisen arvon. Tuloriskillä simuloidaan riskien realisoitumisen vaikutuksia S-Pankin tulokseen määrätyn ajanjakson aikana.

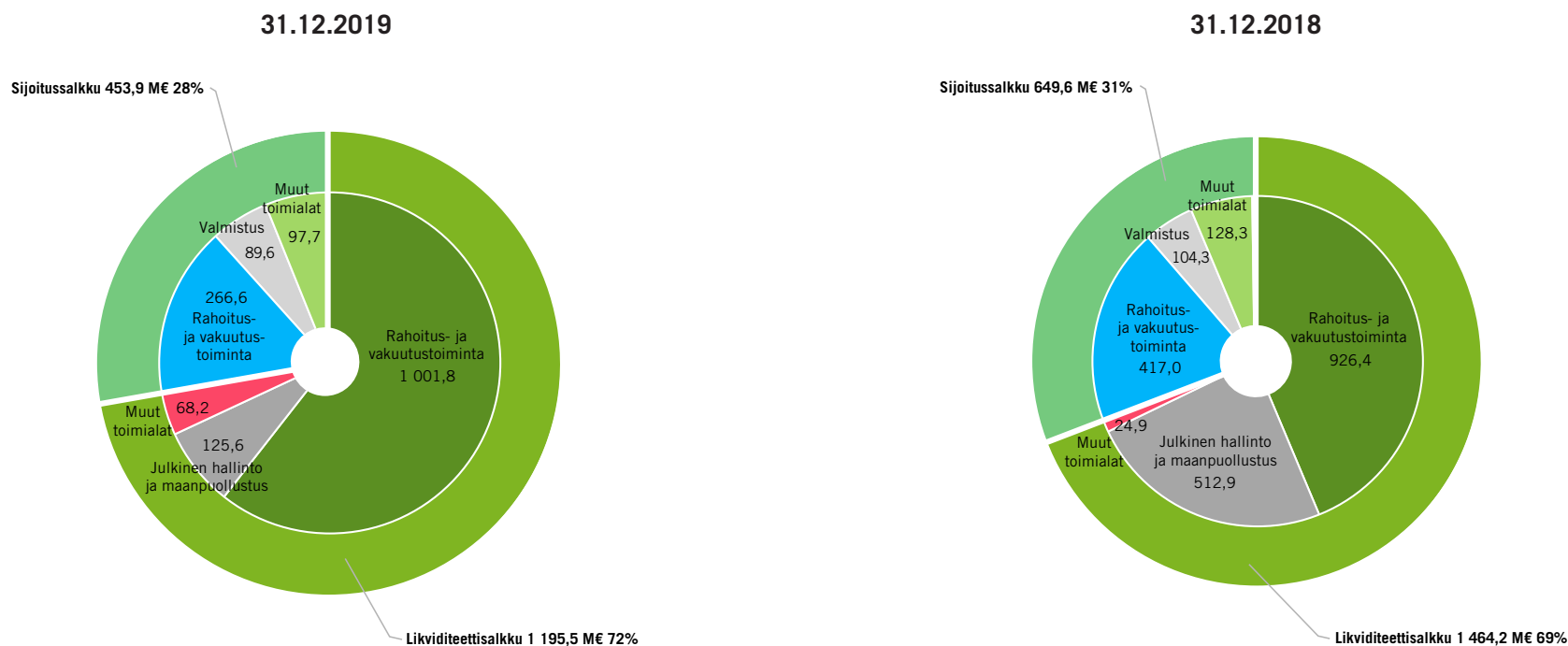
Talletus- ja antolainustoiminnasta syntyvän rakenteellisen korkoriskin lisäksi S-Pankille aiheutuu korkoriskiä Treasury-yksikön sijoitustoiminnasta. Korkoriskiä syntyy, kun salkun saamistodistusten arvot voivat muuttua markkinakorkojen muutoksen seurauksena (hintariski). Hintariski liittyy tase-erien markkinahintaherkkyysiin ja markkinahintojen heilunnon käyvän arvon tulosvaikutuksiin. Hintariski on nykyarvoperusteinen korkoriski taseen jatkuvasti arvostettavien erien sekä Treasury-yksikön sijoitustoimintaan liittyvien

kiinteäkorkoisten lainojen osalta. Kuvio 18 havainnollistaa Treasury-yksikön salkun, yhteensä 1 649,5 miljoonaa euroa (2 113,7), jakaamaa sijoitus- ja likviditeettisalkun välillä. Lisäksi kuviossa esitetään salkkujen jakautumista sijoituskohteiden perusteella. Kuvio 19 esittää salkkujen jakauman toimialoittain. Vuonna 2019 Treasury-yksikön salkun koko pieneni, kun lainakannan kasvua rahoitettiin osaksi sijoitussalkusta. Varoja allokoitiin myös kuntatodistuksista käteiseksi ja pankkien liikkeeseenlaskujen määrä väheni sijoitussalkussa.

Kuvio 18: Treasury-yksikön salkun jakauma sijoituskohteiden perusteella

Kuvio 19: Treasury-yksikön salkun jakauma toimialojen perusteella

Korkoriskiä hallitaan suunnittelemalla tase-rakennetta, kuten varojen ja velkojen maturiteettia ja korkosidonnaisuutta, sekä korkojohdannaissojimuksilla. Korkoriskiasemaa kuvaa Taulukko 14, jossa esitetään rahoitus-

varojen- ja velkojen jakauma korkosidonnaisuuden mukaan sekä Konsernin liitetieto 15: Rahoitusvarojen ja -velkojen maturiteettijakauma. S-Pankin velkojen ja saatavien korkosidonnaisuuksissa suurin korkoriskin nyky-

arvoriskiä synnyttävä epätasapaino syntyy eräpäivättömistä talletuksista, joiden laskennallinen korontarkistus päivä määräytyy uudistetun sisäisen mallin mukaisesti. Sisäisen mallin oletukset on päivitetty vastaamaan

uutta ohjeistusta koskien kaupankäyntivara-
toon kuulumattomista toimista syntyvän korkoriskin hallintaa (IRRBB). Rahoitusvarojen ja -velkojen jakauma korkosidonnaisuuden mukaan on pysynyt vakaana vuonna 2019.

Taulukko 14: Rahoitusvarojen- ja velkojen jakauma korkosidonnaisuuden mukaan

Rahoitusvarat ja -velat 31.12.2019 (M€)	0–3 kuukautta	3–12 kuukautta	1–5 vuotta	5–10 vuotta	Yli 10 vuotta	Yhteensä
Käteiset varat	603,9	0,0	0,0	0,0	0,0	603,9
Keskuspankkirahoituksen oikeuttavat saamistodistukset	77,0	80,7	621,7	7,8	0,0	787,2
Saamiset luottolaitoksilta	33,7	0,0	0,0	0,0	0,0	33,7
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	2 027,8	2 668,3	73,6	10,9	0,0	4 780,6
Saamistodistukset	37,0	36,4	188,9	31,6	0,0	293,8
Johdannaissopimukset (varat)	0,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,4
Rahoitusvarat yhteensä	2 779,8	2 785,3	884,1	50,3	0,0	6 499,6
Velat luottolaitoksille	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	5 997,0	0,9	3,0	0,0	0,0	6 000,8
Velat, joilla huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	0,0	50,0	0,0	0,0	0,0	50,0
Johdannaissopimukset (velat)	9,3	5,8	2,0	0,0	0,0	17,1
Rahoitusvelat yhteensä	6 006,3	56,6	4,9	0,0	0,0	6 067,9
Rahoitusvarat ja -velat yhteensä	-3 226,5	2 728,7	879,2	50,3	0,0	431,7

Rahoitusvarat ja -velat 31.12.2018 (M€)	0–3 kuukautta	3–12 kuukautta	1–5 vuotta	5–10 vuotta	Yli 10 vuotta	Yhteensä
Käteiset varat	468,4	0,0	0,0	0,0	0,0	468,4
Keskuspankkirahoituksen oikeuttavat saamistodistukset	188,8	68,4	661,0	84,3	0,0	1 002,5
Saamiset luottolaitoksilta	27,8	0,0	0,0	0,0	0,0	27,8
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	1 760,6	2 348,5	59,8	17,7	0,3	4 187,0
Saamistodistukset	318,4	164,3	165,6	17,1	0,0	665,4
Johdannaissopimukset (varat)	0,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,6
Rahoitusvarat yhteensä	2 764,8	2 581,2	886,5	119,1	0,3	6 351,9
Velat luottolaitoksille	0,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,3
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	5 879,5	0,8	3,4	0,0	0,0	5 883,8
Velat, joilla huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	0,0	50,0	0,0	0,0	0,0	50,0
Johdannaissopimukset (velat)	4,6	2,1	6,4	0,0	0,0	13,1
Rahoitusvelat yhteensä	5 884,5	52,9	9,8	0,0	0,0	5 947,2
Rahoitusvarat ja -velat yhteensä	-3 119,7	2 528,3	876,7	119,1	0,3	404,7

Hallitus on asettanut enimmäismäärän S-Pankin nykyarvo-, tulo- ja hintariskille. Pankkitoiminnan korkoriskiä seurataan korkogap-analyysillä, jossa velat ja saamiset on ryhmitelty aikaperiodeihin korkosidonaisuuden perusteella. Korkokäyrämuutosten vaikutuksia S-Pankin korkoriskiasemaan

seurataan päivittäin markkinahintojen heilahduksille alttiiden tase-erien nykyarvomenetelmällä (hintariski) sekä kuukausittain tuloriski- ja nykyarvomenetelmällä.

Taulukko 15 havainnollistaa korkoriskin herkkyyksianalyysia jaoteltuna tase-erille.

Käytetty herkkyyksianalyysi kuvastaa sovelletavan markkinakorkokäyrän yhdensuuntaisen tasomuutoksen vaikutusta taseen eriin kaikissa korkokäyrän maturiteeteissa. Suurimmat muutokset nykyarvoriskissä liittyvät eräpäivättömien talletusten uudistuneeseen sisäiseen mallinnukseen, jossa mallin-

nusta on päivitetty ja talletusten keskimaturiteettia pidennetty IRRBB-sääntelyn vaatimusten mukaiseksi. Luottojen osalta muutos nykyarvoriskissä liittyy markkinakorkojen laskuun ja korkoshokeissa sovellettaviin latioihin.

Taulukko 15: Rahoitustaseen korkoriskin herkkyyksianalyysi

Taseen nykyarvoriski (Economic Value, EV) (M€)	31.12.2019	31.12.2018	Tuloriski (Net interest income, NII) "Earnings-based" risk (M€)	31.12.2019	31.12.2018
Yhteensä +100 korkopistettä	-0,7	-31,0	Yhteensä +100 korkopistettä	35,2	27,7
Luotot	-47,0	-26,0	Luotot	24,6	21,8
Saamistodistukset	-27,4	-34,0	Saamistodistukset	2,4	3,3
Muut rahoitusvarat	-0,9	-0,7	Muut rahoitusvarat	6,2	6,4
Rahoitusvarat yhteensä	-75,3	-60,7	Rahoitusvarat yhteensä	33,2	31,6
Eräpäivättömät talletukset	58,0	9,6	Eräpäivättömät talletukset	-1,2	-6,5
Muut rahoitusvelat	0,5	0,5	Muut rahoitusvelat	-0,6	-0,1
Johdannaissopimukset	16,0	19,6	Johdannaissopimukset	3,8	2,8
Rahoitusvelat yhteensä	58,6	10,1	Rahoitusvelat yhteensä	-1,8	-6,6
Yhteensä -100 korkopistettä	67,7	102,4	Yhteensä -100 korkopistettä	-14,3	-16,0
Luotot	100,9	97,4	Luotot	-5,4	-4,8
Saamistodistukset	18,0	37,4	Saamistodistukset	-1,2	-2,5
Muut rahoitusvarat	0,4	0,7	Muut rahoitusvarat	-4,8	-4,3
Rahoitusvarat yhteensä	119,4	135,5	Rahoitusvarat yhteensä	-11,3	-11,6
Eräpäivättömät talletukset	-40,5	-9,8	Eräpäivättömät talletukset	0,0	0,0
Muut rahoitusvelat	-0,4	-0,5	Muut rahoitusvelat	0,1	0,2
Rahoitusvelat yhteensä	-40,9	-10,3	Rahoitusvelat yhteensä	0,1	0,2
Johdannaissopimukset	-10,8	-22,8	Johdannaissopimukset	-3,1	-4,6

Taulukko 16: Treasury-yksikön sijoitussalkun hintariski

Hintariski, Treasury-yksikön sijoitussalkku (M€)	31.12.2019			31.12.2018		
	Salkku	Herkkyys	Herkkyys %	Salkku	Herkkyys	Herkkyys %
korkoshokki						
+100 korkopistettä	1 649,5	-13,4	-0,8 %	2 113,7	-17,4	-0,8 %
-100 korkopistettä		13,9	0,8 %		18,0	0,9 %

Taulukko 16 kuvaa Treasury-yksikön salkun korkoherkkyyttä skenaariossa, jossa sovelletaan kaikkiin korkokäyrän maturiteetteihin yhden prosentin tasomuutosta. Hintariskiin sisällytetään taseen jatkuvasti arvostettavat erät sekä Treasury-yksikön toimintaan liittyvät kiinteäkorkoiset lainat. Portfolion koko kuvaa Treasury-yksikön salkun käypää arvoa. Salkku on pienentynyt vuoden 2019 aikana pääasiassa pankkien ja julkisen sektorin joukkovelkakirjojen myyntien seurauksena.

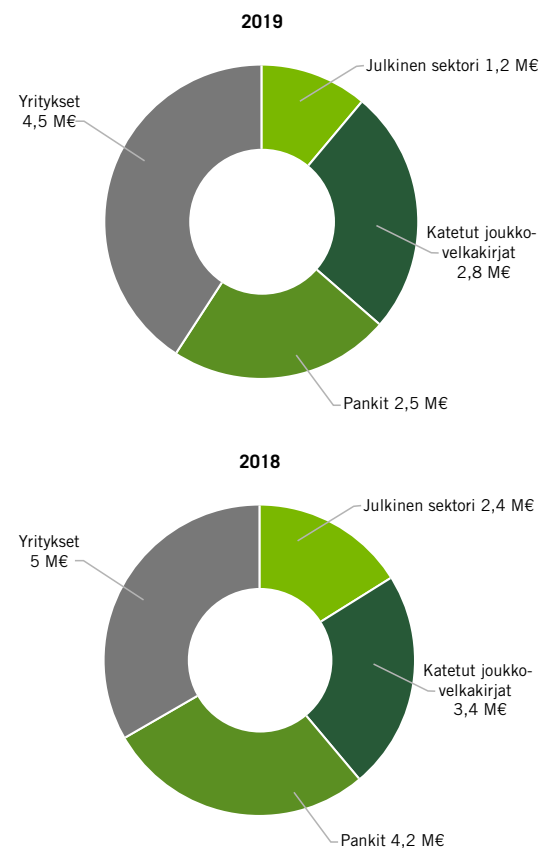
Luottopreemioriski (spread-riski)

Treasury-yksikön toimintaan liittyy myös luottopreemioriskiä, joka muodostuu salkun kiinteä- ja vaihtuvakorkoisista joukkovelkakirjalainoista. Luottopreemioriskillä tarkoitetaan sitä, että markkinoiden yleinen näkemys sijoitusinstrumentin liikkeeseenlaskijan luotokelpoisuudesta muuttuu tai markkinoiden yleinen suhtautuminen luottoriskii sisältäviin sijoituksiin muuttuu, minkä seurauksena sijoitusten arvot heikkenevät. Luottoriskipreemion suuruutta seurataan säännöllisesti osana päivittäistä korkoriskiraportointia.

Luottopreemioriskiä mitataan S-Pankin sisäisen markkinariskimallin mukaisesti päivittäin perustuen historiassa havaittuihin luottoriskilisten stressattuihin volatiliiteettitasoihin. Markkinariskimallissa sovelletaan 12 kuukauden tarkasteluhorisonttia ja 99,5 prosentin turvaavuustasoa. Markkinariskimallin pohjalta lasketaan lisäksi spread-riskin sisäinen pilari 2 -pääomavaade. Kuvio 20 havainnollistaa altistumista joukkovelkakirjalainojen luottopreemioriskille. Luottopreemioriski laski 4,0 miljoonaa euroa vuodesta 2018. Muutosta selittää pääasiassa riskiposition pienentyminen BBB- ja A-luottoluokituksen pankeissa sekä luottoluokittelemattomissa yrityksissä.

S-Pankin hallitus on asettanut enimmäismäärän luottopreemioriskille. Vastapuolimiittien määrittelyssä arvioidaan vastapuolten luottoriskiä perustuen pääasiassa ulkoisten luottoluokituslaitosten luottoluokitustietoihin. Sijoitustoiminta on varovaista ja varoja sijoitetaan hyvän luottoluokituksen omaaviin ja likvideihin kohteisiin.

Kuvio 20: Sisäisen mallin luottopreemioriskin jakauma, yhteensä 11,0 miljoonaa euroa (15,0)

Osake-, valuutta- ja kiinteistöriskit sekä muut markkinariskit

Taseen osakeriskit toteutuvat suoraan osakkeiden markkinahintojen muuttuessa. Osakeriskejä syntyy vähäisessä määrin osana Treasury-yksikön toimintaa ja niiden hallinnointi sekä limitointi perustuvat yksinkertaisiin allokaatiolimiitteihin. Osakkeita hyödynnetään S-Pankissa ensisijaisesti markkinariskien hajauttamiseksi ja osakeriskien tasoa pidetään maltillisena. Alhaisesta riskitasosta huolimatta osakemarkkinariskejä valvotaan säännöllisesti ja riskinottoa sääteleviä limiittejä säädellään tarvittaessa.

Kiinteistöriskejä syntyy osana S-Pankin sijoitustoimintaa ja niiden pääasiallinen tarkoitus on salkun markkinariskien hajauttaminen. Kiinteistöriskejä hallinnoidaan ensisijaisesti allokaatioarajoitteilla ja riskitaso pidetään matalana.

S-Pankille muodostuu valuuttakurssiriskiä vain silloin, kun tehdään vieraassa valuutassa velkakirjasijoitus osana sijoitustoimintaa, asiakkaan valuuttamääräisen kaupankäynnin tai valuuttatilien yhteydessä. Sallitut valuutat määritellään valuuttariskilimiiteissä ja lähtökohtaisesti valuuttariskit suojataan.

Osana sijoitustoimintaa S-Pankille muodostuu epäsuoraa markkinariskiä metsäkiinteistöjen rahastosijoitusten kautta. Tämä riski pidetään erittäin maltillisena sijoituslimiittien avulla.

Seuranta ja raportointi

S-Pankissa Treasury-yksikkö seuraa markkinariskiä päivittäin ja pankkiliikeytoiminta vastaa

markkinariskien operatiivisesta mittaamisesta, seurannasta ja raportoinnista organisaation sisällä sovittujen menettelyjen mukaisesti.

Myös riskienvalvontatoiminto seuraa markkinariskiasemaa päivittäin. Tämän ohella riskienvalvontatoiminto valvoo S-Pankin markkinariskien hallintaa ja käytössä olevia markkinariskimallien toimivuutta sekä käyttöä. Keskeisimmät markkinariskeihin liittyvät kokonaisuudet, riskienhallinnan toimivuus ja riskien vaikutukset pääomien riittävyteen raportoidaan S-Pankin johdolle, Riskikomitealle, Riski- ja tarkastusvaliokunnalle ja hallitukselle.

Likviditeettiriskit

S-Pankki altistuu likviditeettiriskille asiakkaiden luotonannon, rahoituksen ja Treasury-yksikön sijoitustoiminnan yhteydessä. S-Pankin likviditeettiasema on vahva ja riskinottohalukkuus konservatiivinen. Likviditeettiaseman ylläpitämistä tuetaan aktiivisilla riskienhallintatoimenpiteillä ja jatkuvalla seurannalla. Treasury-yksikön sijoitustoiminnan päätavoitteena on varmistaa, että S-Pankin likviditeettiasema ylittää jatkuvasti sääntelyn ja sisäisesti asetettujen tavoitteiden minimitasot.

Likviditeettiriskillä tarkoitetaan yhtäältä maksuvalmiusriskiä eli sitä, että pankki ei kykene suoriutumaan maksuvelvoitteistaan olemassa olevien varojensa puitteissa sekä toisaalta jälleenrahoitusriskiä eli sitä, että pankin jälleenrahoitus vaikeutuu tai sen kustannukset nousevat niin merkittävästi, että pankki ei kykene jatkamaan normaalien pro-

sessiensa mukaista toimintaa. Likviditeettiriskin toteutumisen taustalla olevat syyt voivat olla pankki- tai markkinakohtaisia. S-Pankin likviditeettiriskin kannalta merkittävimpiä riskitekijöitä ovat seuraavat:

- talletuspako eri asiakassegmenteissä
- rahoituslimiittien äkillinen käyttöasteen nousu
- vakuusvaateiden kasvu
- likviditeettireserviin kuuluvien sijoitusten markkina-arvojen lasku

S-Pankki mittaa LCR-suhdelukua sekä viranomaisten määrittämien parametrien mukaisesti että sisäisesti määritellyjä parametreja ja mallia noudattaen. Sisäisessä mallinnuksessa sovellettavat limiitit ja laskentaparametrit on hyväksytty S-Pankin hallituksessa ja ne noudattavat kokonaisriskistrategian mukaista riskinottohalukkuutta. Limiittirakenteella varmistetaan, että likviditeettiasema täyttää jatkuvasti sääntelyn asettamat vaatimukset ja sisäiset tavoitetasot.

Maksuvalmiusriskin hallinnan lähtökohtana on varmistaa, että S-Pankin likvidien varojen määrä ylittää likviditeettitarpeen, jolla maksuvalmius turvataan normaalissa ja stressatussa toimintaympäristössä lyhyellä (0–2 päivää), keskipitkällä (0–30 päivää) ja pitkällä (yli 30 päivää) aikavälillä. LCR-suhdeluvun avulla seurataan S-Pankin likvidejä varoja ja hallinnoidaan maksuvalmiusriskiä keskipitkällä aikavälillä. Pidemmän tähtäimen likviditeettimittaria (NSFR) on käytetty mittaamaan pankki-toiminnan rakenteellista likviditeettiriskiä.

Sopimuksellisiin maturiteetteihin perustuva rahoitusvelkajakauma painottuu S-Pankin henkilöasiakastalleteksiin pohjautuvan rahoituksen johdosta 0–1 kuukauden maturiteettiluokkaan (Konsernin liitetieto 15: Rahoitusvarojen ja -velkojen maturiteettijakauma). Likviditeettiriskin näkökulmasta nämä talletukset ovat kuitenkin pysyvää rahoitusta, jonka tilastojen mukainen käyttäytymiseen perustuva maturiteetti on huomattavasti pidempää kuin yksi kuukausi. Johdannaisvelkojen osalta maturiteetti painottuu 1–5 vuoden luokkaan, joka vastaa suojattavan sijoitussalkun keskimaturiteettia.

Likviditeetin riskikeskittymät liittyvät tallettajien ja rahoituslimiittien asiakassegmenttien sekä likviditeettipuskurin keskittyneisyyteen. Asiakassegmenttiin liittyviä maksuvalmiuden keskittymisriskejä hallitaan sekä sisäisen mallin että LCR-sääntelyn mukaisin segmentti-kohtaisin ulosvirtauskertoimin. Tällöin riskikeskittymien kasvu maksuvalmiuden kannalta riskillisessä segmentissä otetaan aina huomioon varaamalla kasvanutta keskittyneisyyttä vasten enemmän likvidejä varoja. Maksuvalmiuspuskurin keskittyneisyyttä rajaavat puolestaan vastapuolikohtaiset limiitit sekä LCR-sääntelyn mukaiset puskurin rakenteelle asetetut vaatimukset.

S-Pankin sisäinen likviditeettimallinnus on olennainen osa vuosittaista likviditeetin riittävyyden arviointiprosessia (ILAAP). ILAAP tarkoittaa S-Pankin likviditeettiriskien kokonaisvaltaista – sekä määrällistä että laadullista – arviointia. Osana prosessia uudelleen-

arvioidaan S-Pankin likviditeettiriskiprofiili, päivitetään sisäistä likviditeettiriskin hallinnan dokumentaatiota ja likviditeetin riittävyyttä mittaava malli. Samassa yhteydessä laaditaan skenaarioanalyysien pohjalta ennusteita S-Pankin likviditeettiaseman muutoksista eri tase- ja ulkoisen toimintaympäristön tilanteissa. Prosessin tulokset raportoidaan S-Pankin johdolle ja hallitukselle. Likviditeetin stressitestejä on käsitelty luvussa Vakavaraisuuden ja likviditeetin hallinta. S-Pankin likviditeetin hallinta sisältää myös likviditeetin jatkuvuus-

suunnitelman, joka määrittelee toimenpiteet likviditeetin riittävyyden varmistamiseksi myös stressaantuneessa markkinaympäristössä.

S-Pankin likviditeettiriskin hallinnointi on delegoitu Treasury-yksikölle, joka vastaa lyhyen aikavälin maksuvalmiuden riittävyydestä. Likviditeetin hallinnan vähimmäisvaatimuksiin lukeutuu myös keskuspankin vähimmäisvarantovelvoitteen ja viranomaisten LCR- ja NSFR-vaatimusten (Net Stable Funding Ratio) täyttäminen. Lisäksi likviditeetin hallintaan kuuluu

vakuushallinta, eli huolehtiminen siitä, että S-Pankilla on käytettävissä riittävä määrä vakuuskelpoisia sijoituksia kattamaan eri liike-toimintojen vaatimat vakuudet.

S-Pankin likviditeettiriskiasema

S-Pankin likviditeettiasema on erittäin vahva. Taulukko 17 havainnollistaa maksuvalmiuspuskurin vuodenvaihteen tietoihin perustuvaa muutosta. Luvuissa on huomioitu tase-eriin sovelletut arvonalennukset eli hair cutit. Pankin LCR-määräysten mukainen likviditeettisalkku,

joka koostuu panttaamattomista, laadukkaista ja hyvin nopeasti myytävistä sijoituksista, oli vuoden lopussa 1,1 miljardia euroa. Likviditeettipuskurista 80 prosenttia oli erittäin korkean likviditeetin omaavia niin sanottuja Level 1 -varoja ja 20 prosenttia Level 2 -varoja. Level-tasot kuvaavat siihen sisältyvien instrumenttien likviditeettiä. Nettoulosvirtaukset olivat 781 miljoonaa euroa, jolloin LCR-luvuksi muodostui 142 prosenttia (156 prosenttia). S-Pankin likviditeettipuskurin varoja siirtyi tilikauden aikana kuntatodistuksista pääasiassa käteiseksi.

Taulukko 17: Maksuvalmiusvaatimus tase-erittäin

Maksuvalmiusvaatimus (LCR) (M€)	31.12.2019		31.12.2018	
	Markkina-arvo	Puskuriarvo	Markkina-arvo	Puskuriarvo
Level 1a	689,5	689,5	954,7	954,7
Aluehallinnoilta/paikallisviranomaisilta olevat varat	113,3	113,3	494,4	494,4
Keskushallinnoilta olevat varat	12,2	12,2	20,7	20,7
Nostettavissa olevat keskuspankkivarannot	563,9	563,9	439,6	439,6
Level 1b	214,9	199,9	259,1	241,0
Erittäin laadukkaat katetut joukkolainat	214,9	199,9	259,1	241,0
Level 2A	210,5	178,9	209,2	177,8
Laadukkaat katetut joukkolainat (kolmas maa, luottoluokka 1*)	120,4	102,3	123,2	104,7
Laadukkaat katetut joukkolainat (luottoluokka 2*)	90,1	76,6	81,0	68,9
Yritysten joukkolainat (luottoluokka 1*)	0,0	0,0	5,0	4,3
Level 2b	80,6	40,3	24,9	12,5
Yritysten joukkolainat (luottoluokka 2 ja 3*)	80,6	40,3	24,9	12,5
Yhteensä	1 195,5	1 108,6	1 447,9	1 385,9
Likviditeetin ulosvirtaukset yhteensä		819,5		931,8
Likviditeetin sisäänvirtaukset yhteensä		38,6		45,5
Maksuvalmiusvaatimus (%)		142 %		156 %

*Kuten määritelty asetuksissa (EU) N:o 61/2015 sekä (EU) N:o 575/2013.

S-Pankin varainhankinta perustuu ensisijaisesti talletuskantaan ja sen pääasiallisena varainhankintalähteenä ovat avista-ehtoiset henkilöasiakkaiden käyttö- ja säästötilit. Tämän lisäksi rahoituslähteinä käytetään Treasury-yksikön tukkumarkkinatalletuksia yrityksiltä ja muilta luottolaitoksilta sekä sijoitustodistuksia. Oheinen kuvio havainnollistaa S-Pankin varainhankinnan rakennetta. Vaikka S-Pankin varainhankinnan rakenne on keskittynyt henkilöasiakastalletuksiin, on sen varainhankinta erittäin hajaantunutta, koska henkilöasiakastalletuskannan keskimääräinen talletusmäärä on hyvin pieni. Tilikaudella 2019 vähittäistalletusten määrä jatkoi kasvuaan, mutta yritystalletusten kokonaismäärä jatkoi laskua.

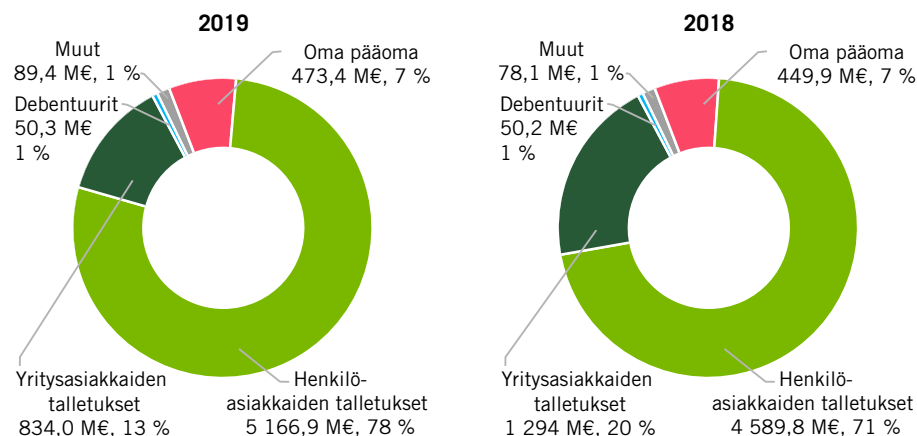
Pysyvän rahoituksen vaatimus NSFR (Net Stable Funding Ratio) mittaa pankin rakenteellisen, pidempiaikaisen (alle vuoden) rahoituksen riittävyttä. NSFR määritellään käytettävissä olevan rahoituksen määrän ja vaadittavan rahoituksen määrän suhdelukuna. Taulukko 18 kuvaa S-Pankin NSFR-luvun kehitystä. Vaadittavan rahoituksen määrä vähittäisasiakkaiden lainojen osalta on kasvanut vuodesta 2018, mikä edelleen parantaa suhdelukua.

Käytettävissä olevien, pysyvän varainhankinnan erien kokonaismäärä oli lähes 1,5-kertainen suhteessa pysyvää varainhankintaa edellyttäviin eriin 31.12.2019. Suhdeluku on pysynyt suhteellisen vakaana verrattuna vuoteen 2018. S-Pankki jatkoi vuonna 2019 valmistelua rahoitusrakenteensa laajentamiseksi varmistaakseen markkinaehtoisen, pitkäaikaisen rahoituksen saatavuuden kilpailukykyisellä hinnoittelulla myös tulevina vuosina.

Seuranta ja raportointi

Maksuvalmius- ja jälleenrahoitusriskejä seurataan päivittäin kassavirtaennusteilla ja LCR-raporteilla sekä kuukausittain gap-analyysillä, jossa varat ja velat on ryhmitelty eri aikaperiodeihin maturiteetin mukaan. Tämä jakauma on esitetty tilinpäätöksen konsernin liitetiedossa (Konsernin liitetieto 15: Rahoitusvarojen ja -velkojen maturiteettijakauma). Riskienvalvontatoiminto valvoo S-Pankin likviditeettirisikien hallintaa ja käytössä olevia riskimallien toimivuutta sekä käyttöä. Keskeisimmät likviditeettiriskeihin liittyvät kokonaisuudet raportoidaan Treasury-yksikön ja Riskienvalvonnan toimesta S-Pankin johdolle, Riskikomitealle, Riski- ja tarkastusvaliokunnalle ja hallitukselle.

Kuvio 21: Rahoitusrakenne, yhteensä 6 614,0 miljoonaa euroa (6 462,1)

Taulukko 18: Pysyvän varainhankinnan vaatimus NSFR

Pysyvän varainhankinnan vaatimus (NSFR) (M€)	31.12.2019 Puskuriarvo	31.12.2018 Puskuriarvo
Pysyvän varainhankinnan erät yhteensä	5 648,4	5 296,6
Pysyvää varainhankintaa edellyttävät erät yhteensä	3 892,2	3 574,4
Pysyvän varainhankinnan vaatimus (NSFR)	145,1 %	148,2 %

KONSERNIN TULOSLASKELMAN LIITETIEDOT

Konsernin tuloslaskelman liitetiedot esitetään tuhansina euroina.

Konsernin liitetieto 3: Korkokate

	1.1.–31.12.2019	1.1.–31.12.2018		1.1.–31.12.2019	1.1.–31.12.2018
Korkotuotot			Korkokulut		
Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat saamistodistukset			Velat luottolaitoksille	-457	-364
käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta arvostettavat	4 097	4 201	Velat asiakkaille	-4 652	-4 073
Saamiset luottolaitoksilta	-125	-299	Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	3	0
Saamiset asiakkailta	86 626	77 654	Johdannaiset		
Saamistodistukset			käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettavat	-2 258	-1 837
käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta arvostettavat	3 994	5 174	Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	-842	-838
käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettavat	-289	-264	Muut korkokulut	-21	-31
Johdannaiset			Korkokulut vuokrasopimuksista	-29	-19
käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettavat	91	200	Korkokulut yhteensä	-8 255	-7 162
Muut korkotuotot	3	4	Korkokulut yhteensä efektiivisen koron menetelmällä	-5 948	-5 275
Korkotuotot yhteensä	94 397	86 669	Muut korkokulut	-2 307	-1 887
Korkotuotot yhteensä efektiivisen koron menetelmällä	94 592	86 729	Korkokulut yhteensä	-8 255	-7 162
Muut korkotuotot	-195	-60	KORKOKATE	86 142	79 508
Korkotuotot yhteensä	94 397	86 669	Josta negatiiviset korkotuotot	-125	-299
Korkotuotot vaiheeseen 3 kirjatuista rahoitusvaroista	1 310	1 632	Josta negatiiviset korkokulut	332	0

Konsernin liitetieto 4: Nettopalkkiotulot

	1.1.–31.12.2019	1.1.–31.12.2018		1.1.–31.12.2019	1.1.–31.12.2018
Palkkiotulot segmentteittäin			Palkkiokulut		
Palkkiotulot pankkiliiketoiminnasta			Maksuliikenteestä	-135	-69
Luotonannosta	26 661	24 210	Rahastoista	-33 589	-33 288
Ottolainauksesta	3 066	3 341	OmaisuuDENhoidosta	-540	-248
Maksuliikenteestä	11 348	8 946	Arvopaperinvälityksestä	-1 642	-1 898
Lainopillisista tehtävistä	267	288	Muut kulut	-8 174	-7 278
Vakuutusten välityksestä	1 036	527	Palkkiokulut yhteensä	-44 079	-42 782
Takausten myöntämisestä	160	119			
Palkkiotulot pankkiliiketoiminnasta yhteensä	42 539	37 430	Nettopalkkiotulot	60 272	54 770
Palkkiotulot varallisuudenhoitoliiketoiminnasta					
Rahastoista	55 228	52 872			
OmaisuuDENhoidosta	3 150	1 514			
Palkkiotulot varallisuudenhoitoliiketoiminnasta yhteensä	58 377	54 386			
Palkkiotulot muista toiminnoista					
Arvopaperinvälityksestä	1 841	4 386			
Muut palkkiotulot	1 594	1 350			
Palkkiotulot muista toiminnoista yhteensä	3 435	5 736			
Palkkiotulot yhteensä	104 351	97 551			

Konsernin liitetieto 5: Sijoitustoiminnan nettotuotot

	1.1.–31.12.2019	1.1.–31.12.2018		1.1.–31.12.2019	1.1.–31.12.2018
Nettotuotot käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavista rahoitusvaroista			Valuuttatoiminnan nettotuotot	130	-105
Saamistodistukset			Suojauslaskennan nettotulos		
Myyntivoitot ja -tappiot	66	61	Suojausinstrumenttien nettotulos	-4 362	-7 252
Käyvän arvon muutokset	94	-11	Suojauskohteiden nettotulos	4 462	6 881
Osakkeet ja osuudet			Suojauslaskennan nettotulos	100	-371
Myyntivoitot ja -tappiot	615	2 171			
Käyvän arvon muutokset	3 268	518	Sijoitustoiminnan nettotuotot yhteensä	5 914	3 981
Johdannaiset					
Myyntivoitot ja -tappiot	-1 720	-419			
Käyvän arvon muutokset	289	50			
Nettotuotot käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettavista rahoitusvaroista yhteensä	2 612	2 370			
Nettotuotot käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta arvostettavista rahoitusvaroista					
Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat saamistodistukset					
Myyntivoitot ja -tappiot	1 735	606			
Käyvän arvon muutokset	-5 088	-5 362			
Muut tuotot ja kulut	0	14			
Saamistodistukset					
Myyntivoitot ja -tappiot	979	875			
Käyvän arvon muutokset	5 056	5 347			
Osakkeet ja osuudet					
Myyntivoitot ja -tappiot	358	610			
Käyvän arvon muutokset	32	0			
Nettotuotot käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta arvostettavista rahoitusvaroista yhteensä	3 072	2 088			

Konsernin liitetieto 6: Liiketoiminnan muut tuotot

	1.1.–31.12.2019	1.1.–31.12.2018
Liiketoiminnan muut tuotot	15 811	14 813
Liiketoiminnan muut tuotot yhteensä	15 811	14 813

Liiketoiminnan muihin tuottoihin kirjataan S-ryhmältä veloittavat hallintopalvelutuotot, asiakkaiden tunnistuspalvelun tuotot sekä saatavakannan myynnin tuotot.

Konsernin liitetieto 7: Henkilöstökulut

Henkilöstökulut	1.1.–31.12.2019	1.1.–31.12.2018
Palkat ja palkkiot	38 488	37 980
Henkilösivukulut	627	1 618
Eläkekulut		
Maksupohjaiset eläkejärjestelyt	6 453	7 650
Etuuspohjaiset eläkejärjestelyt	83	77
Henkilöstökulut yhteensä	45 652	47 325

Henkilöstön määrä	31.12.2019	31.12.2018
Kokoaikaiset	539	584
Osa-aikaiset	28	42
Määräaikaiset	25	59
Henkilöstö yhteensä	592	685

Lähipiirin palkat ja palkkiot on esitetty konsernin liitetiedossa Konsernirakenne ja lähipiiri. S-Pankki-konsernin etuuspohjaiset eläkevastuut on eritelty konsernin liitetiedossa Muut velat. ja varaukset.

Konsernin liitetieto 8: Poistot ja arvonalentumiset

	1.1.–31.12.2019	1.1.–31.12.2018
Poistot aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä		
Aineettomat hyödykkeet	-8 478	-8 488
Aineelliset hyödykkeet	-335	-252
Käyttöoikeusomaisuus	-3 210	-2 371
Poistot aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä yhteensä	-12 024	-11 111
Arvonalentumiset aineettomista ja aineellisista hyödykkeistä		
Aineettomat hyödykkeet	-788	0
Arvonalentumiset aineettomista ja aineellisista hyödykkeistä yhteensä	-788	0
Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä yhteensä	-12 811	-11 111

Arvonalentuminen on kirjattu tietojärjestelmistä sekä keskeneräisistä aineettomista hyödykkeistä. Liikearvon arvonalentumistestauksesta kerrotaan konsernin liitteessä Aineettomat hyödykkeet.

Konsernin liitetieto 9: Liiketoiminnan muut kulut

	1.1.–31.12.2019	1.1.–31.12.2018
Liiketoiminnan muut kulut		
Vuokrasopimukseen liittyvät kulut		
Vuokratulot lyhytaikaisista vuokrasopimuksista	-402	-1 203
Vuokratulot arvoltaan vähäisistä omaisuuseristä	-380	-589
Liiketoiminnan muut kulut	-3 998	-2 336
Liiketoiminnan muut kulut yhteensä	-4 780	-4 128
Erittely tilintarkastusyhteisölle maksetuista palkkioista		
Tilintarkastus	-335	-326
Veroneuvonta	-87	-14
Muut palvelut	-132	-118
Tilintarkastusyhteisölle maksetut palkkiot yhteensä	-554	-458
Erittely Rahoitusvakuusviraston maksuista		
Vakuusmaksu	-627	-814
Talletussuojarahaston maksu	-4 156	-3 317
Hallintomaksu	-37	-32
Rahoitusvakuusviraston maksut yhteensä	-4 820	-4 163

Talletussuojarahasto hyvitti Rahoitusvakuusrahastoon kerättävän talletussuojamaksun ja Rahoitusvakuusrahasto pankkiveron korvanneen vakuusmaksun. Pankille ei ole aiheutunut tulosvaikutusta näiden osalta.

Konsernin liitetieto 10: Saamisten arvonalentumiset

Taulukko 19 ja Taulukko 20 kuvaavat rahamäärää, joka on alttiina luottoriskille ottamatta huomioon vakuuksia tai muita luoton laatua parantavia järjestelyjä. Taulukoissa tiedot ovat jaoteltuna luottoriskiluokitusluokkiin. Luottoluokassa 1 maksukyvyttömyyden todennäköisyys on pienin ja luokassa 7 suurin.

Tilikauden lopussa odotettavissa olevia luottotappioita (ECL = Expected Credit Loss) oli yhteensä 17,1 miljoonaa euroa (14,5). ECL on kasvanut tilikauden aikana tasaisesti samassa suhteessa luottoriskivastuiden lisääntymisen kanssa. Odotettavissa olevat luottotappiot ovat hallituksen luottoriskistrategiassa asettamien riskinottohalukkuuden puitteissa.

Henkilöasiakkaiden luotot muodostavat suurimman altistuman luottoriskille odotettavissa olevien luottotappioiden muodossa. Henkilöasiakkaiden vastuisiin lukeutuvat muun muassa asunto- ja kulutuslainat, joista jälkimmäiset vakuudettomina luottotuotteina synnyttävät suhteessa suuremman määrän luottoriskiä.

Taulukko 19: Altistuminen luottoriskille (henkilöasiakkaat)

Henkilöasiakkaiden luotonanto 31.12.2019 (t€)	Vaihe 1 12 kk ECL	Vaihe 2 Koko voimassaoloajan ECL	Vaihe 3 Koko voimassaoloajan ECL	Yhteensä
Luokka 1	2 736 052	246 073	0	2 982 124
Luokka 2	212 713	34 005	0	246 718
Luokka 3	183 229	38 089	0	221 318
Luokka 4	70 976	27 347	0	98 323
Luokka 5	190 654	35 101	0	225 755
Luokka 6	74 026	35 067	0	109 092
Luokka 7	551	73 897	0	74 448
Maksukyvytön	0	0	25 997	25 997
Bruttokirjanpitoarvo	3 468 200	489 578	25 997	3 983 776
ECL-varaus*	-1 366	-9 354	-3 778	-14 498
Nettokirjanpitoarvo	3 466 834	480 224	22 220	3 969 278

*ECL-varaus kirjataan yhtenä summana vähentämään tase-erää Saamiset asiakkailta.

YHTEENVETO	TOIMINTAKERTOMUS		VASTUULLISUUS	TILINPÄÄTÖS	
Henkilöasiakkaiden luotonanto 31.12.2018 (t€)	Vaihe 1 12 kk ECL	Vaihe 2 Koko voimassaoloajan ECL	Vaihe 3 Koko voimassaoloajan ECL	Yhteensä	
Luokka 1	2 309 352	231 177	0	2 540 528	
Luokka 2	182 340	26 119	0	208 459	
Luokka 3	155 454	28 617	0	184 071	
Luokka 4	63 499	23 599	0	87 097	
Luokka 5	181 764	26 872	0	208 636	
Luokka 6	73 140	28 041	0	101 181	
Luokka 7	593	67 314	0	67 907	
Maksukyvytön	0	0	19 113	19 113	
Bruttokirjanpitoarvo	2 966 141	431 739	19 113	3 416 993	
ECL-varaus*	-1 274	-8 108	-2 595	-11 977	
Nettokirjanpitoarvo	2 964 868	423 630	16 519	3 405 017	

*ECL-varaus kirjataan yhtenä summana vähentämään tase-erää Saamiset asiakkailta.

Yritysluottokanta painottuu uusien ja vakuudellisten asunto-osakeyhtiöiden rahoittamiseen. Kiinteistövakuudellisina lainoina näiden katsotaan sisältävän vähemmän riskiä, mikä pienentää myös odotettavissa olevien luottotappioiden määrää. Yritysassiakkaiden ja sijoitustoiminnan vastuut painottuvat suuriin yrityksiin, joilla on hyvä luottoluokitus.

Taulukko 20: Altistuminen luottoriskille (yritysassiakaat, sijoitustoiminta ja taseen ulkopuoliset sitoumukset ml. henkilöasiakkaiden taseen ulkopuoliset saamiset)

Yritysassiakkaiden luotonanto 31.12.2019 (t€)	Vaihe 1 12 kk ECL	Vaihe 2 Koko voimassaoloajan ECL	Vaihe 3 Koko voimassaoloajan ECL	Yhteensä	
Luokka 1	2 127 534	58 252	0	2 185 786	
Luokka 2	521 848	16 800	0	538 648	
Luokka 3	347 297	7 157	0	354 454	
Luokka 4	183 938	12 585	0	196 523	
Luokka 5	332 677	13 052	0	345 729	
Luokka 6	22 483	41 834	0	64 317	
Luokka 7	328	5 284	0	5 612	
Maksukyvytön	0	0	329	329	
Bruttokirjanpitoarvo	3 536 105	154 964	329	3 691 398	
ECL-varaus*	-1 154	-1 435	-20	-2 608	

*Yritysassiakkaiden ECL-varaus kirjataan yhtenä summana vähentämään tase-erää Saamiset asiakkailta. Sijoitustoiminnan ECL-varaus kirjataan käyvän arvon rahastoon, muun laajan tuloksen eriin. Taseen ulkopuolisten saamisten ECL-varaus kirjataan tase-erään Muut velat.

YHTEENVETO	TOIMINTAKERTOMUS	VASTUULLISUUS	TILINPÄÄTÖS	
Yritysassiakkaiden luotonanto 31.12.2018 (t€)	Vaihe 1 12 kk ECL	Vaihe 2 Koko voimassaoloajan ECL	Vaihe 3 Koko voimassaoloajan ECL	Yhteensä
Luokka 1	2 428 938	58 133	0	2 487 071
Luokka 2	368 826	14 623	0	383 449
Luokka 3	393 750	6 843	0	400 593
Luokka 4	122 107	12 011	0	134 118
Luokka 5	367 708	8 968	0	376 676
Luokka 6	77 561	15 791	0	93 352
Luokka 7	118	4 381	0	4 499
Maksukyvytön	0	0	174	174
Bruttokirjanpitoarvo	3 759 007	120 750	174	3 879 931
ECL-varaus*	-1 864	-661	-9	-2 533

*Yritysassiakkaiden ECL-varaus kirjataan yhtenä summana vähentämään tase-erää Saamiset asiakkailta. Sijoitustoiminnan ECL-varaus kirjataan käyvän arvon rahastoon, muun laajan tuloksen eriin. Taseen ulkopuolisten saamisten ECL-varaus kirjataan tase-erään Muut velat.

Taulukko 21 ja Taulukko 22 kuvaavat rahoitusinstrumenttiluokittain odotettavissa olevien luottotappioiden siirtymiä ja muutoksia tilikauden aikana. Taulukoissa esitetään tappiota koskevan vähennyserän alku- ja loppusaldon välinen täsmäytyslaskelma siten, että Taulukko 21 sisältää saamiset henkilöasiakkaita ja Taulukko 22 yritysasiakkaisiin, sijoitustoimintaan (saamistodistukset) sekä taseen ulkopuolisiin sitoumuksiin liittyvät laskelmat. Odotettavissa olevien luottotappioiden (ECL) yhteismäärä kasvoi tilikauden aikana 2,6 miljoonaa euroa (361,6 tuhatta euroa). Tappioita koskevan vähennyserän muutoksia ja siirtymiä tilikaudella on kuvattu myös konsernin liitetiedossa 2 (Määrällinen ja laadullinen informaatio odotettavissa olevista luottotappioista aiheutuvista rahamääristä ja altistuminen luottoriskille).

Taulukko 21: Odotettavissa olevien luottotappioiden täsmäytyslaskelma (henkilöasiakkaat)

Henkilöasiakkaat 31.12.2019 (t€)	Vaihe 1 12 kk ECL	Vaihe 2 Koko voimassaoloajan ECL	Vaihe 3 Koko voimassaoloajan ECL	Yhteensä
ECL 1.1.2019	1 274	8 108	2 595	11 977
Siirrot vaiheesta 1 vaiheeseen 2	-178	4 355	0	4 177
Siirrot vaiheesta 1 vaiheeseen 3	-24	0	1 233	1 209
Siirrot vaiheesta 2 vaiheeseen 1	124	-2 451	0	-2 327
Siirrot vaiheesta 2 vaiheeseen 3	0	-628	1 053	426
Siirrot vaiheesta 3 vaiheeseen 1	0	0	-38	-37
Siirrot vaiheesta 3 vaiheeseen 2	0	77	-319	-242
Riskiparametreissa tapahtuneet muutokset	-54	-99	-139	-292
Alkuperäisestä myöntämisestä ja hankinnasta johtuvat lisäykset	373	1 349	417	2 139
Taseesta pois kirjaamisesta johtuvat vähennykset	-126	-531	-270	-926
Lopulliseksi luottotappioksi kirjaamisesta johtuvat vähennykset	-24	-828	-754	-1 606
ECL:n nettomuutos	92	1 246	1 183	2 521
ECL 31.12.2019	1 366	9 354	3 778	14 498

Henkilöasiakkaat 31.12.2018 (t€)	Vaihe 1 12 kk ECL	Vaihe 2 Koko voimassaoloajan ECL	Vaihe 3 Koko voimassaoloajan ECL	Yhteensä
ECL 1.1.2018	1 209	7 994	1 664	10 867
Siirrot vaiheesta 1 vaiheeseen 2	-183	3 581	0	3 397
Siirrot vaiheesta 1 vaiheeseen 3	-23	0	954	930
Siirrot vaiheesta 2 vaiheeseen 1	125	-2 356	0	-2 232
Siirrot vaiheesta 2 vaiheeseen 3	0	-612	791	180
Siirrot vaiheesta 3 vaiheeseen 1	1	0	-72	-71
Siirrot vaiheesta 3 vaiheeseen 2	0	27	-40	-13
Riskiparametreissa tapahtuneet muutokset	-18	-270	-173	-461
Alkuperäisestä myöntämisestä ja hankinnasta johtuvat lisäykset	302	1 058	83	1 443
Taseesta pois kirjaamisesta johtuvat vähennykset	-113	-507	-181	-801
Lopulliseksi luottotappioksi kirjaamisesta johtuvat vähennykset	-24	-805	-432	-1 261
ECL:n nettomuutos	65	114	931	1 110
ECL 31.12.2018	1 274	8 108	2 595	11 977

Taulukko 22: Odotettavissa olevien luottotappioiden täsmäytyslaskelma (yritysasiakkaiden luotonanto, sijoitustoiminta ja taseen ulkopuoliset sitoumukset, ml. henkilöasiakkaiden taseen ulkopuoliset saamiset)

Yritysasiakkaiden luotonanto 31.12.2019 (t€)	Vaihe 1 12 kk ECL	Vaihe 2 Koko voimassaoloajan ECL	Vaihe 3 Koko voimassaoloajan ECL	Yhteensä
ECL 1.1.2019	1 864	661	9	2 533
Siirrot vaiheesta 1 vaiheeseen 2	-24	482	0	459
Siirrot vaiheesta 1 vaiheeseen 3	0	0	9	9
Siirrot vaiheesta 2 vaiheeseen 1	7	-153	0	-146
Siirrot vaiheesta 2 vaiheeseen 3	0	-6	5	-1
Siirrot vaiheesta 3 vaiheeseen 1	0	0	-1	-1
Siirrot vaiheesta 3 vaiheeseen 2	0	1	-1	0
Riskiparametreissa tapahtuneet muutokset	-776	22	-1	-754
Alkuperäisestä myöntämisestä ja hankinnasta johtuvat lisäykset	245	636	2	884
Taseesta pois kirjaamisesta johtuvat vähennykset	-162	-117	-2	-281
Lopulliseksi luottotappioksi kirjaamisesta johtuvat vähennykset	-1	-92	0	-94
ECL:n nettomuutos	-710	774	11	75
ECL 31.12.2019	1 154	1 435	20	2 608

Yritysasiakkaiden luotonanto 31.12.2018 (t€)	Vaihe 1 12 kk ECL	Vaihe 2 Koko voimassaoloajan ECL	Vaihe 3 Koko voimassaoloajan ECL	Yhteensä
ECL 1.1.2018	2 574	703	6	3 282
Siirrot vaiheesta 1 vaiheeseen 2	-14	331	0	317
Siirrot vaiheesta 1 vaiheeseen 3	0	0	5	5
Siirrot vaiheesta 2 vaiheeseen 1	7	-146	0	-139
Siirrot vaiheesta 2 vaiheeseen 3	0	-10	2	-9
Siirrot vaiheesta 3 vaiheeseen 1	0	0	0	0
Siirrot vaiheesta 3 vaiheeseen 2	0	0	0	0
Riskiparametreissa tapahtuneet muutokset	-98	20	-3	-81
Alkuperäisestä myöntämisestä ja hankinnasta johtuvat lisäykset	289	12	1	302
Taseesta pois kirjaamisesta johtuvat vähennykset	-892	-165	-1	-1 059
Lopulliseksi luottotappioksi kirjaamisesta johtuvat vähennykset	-1	-82	-1	-84
ECL:n nettomuutos	-710	-41	3	-748
ECL 31.12.2018	1 864	661	9	2 533

Taulukko 23 kuvaa saamisten arvonalentumisia raportointikaudella. Luotto- ja takaustappioina poistettujen saamisten osuus on kasvanut tilikaudella ollen kuitenkin S-Pankin hallituksen määrittämän riskinottohalukkuuden puitteissa. Luottokannan kokoon suhteutettuna luotto- ja arvonalentumistappiot ovat prosentuaalisesti alhaisella tasolla.

Taulukko 23: Kauden aikana kirjatut odotettavissa olevat luottotappiot ja arvonalentumistappiot

Odotettavissa olevat luottotappiot ja arvonalentumistappiot (t€)	1.1.–31.12.2019	1.1.–31.12.2018
Luotto- ja takaustappioina poistetut saamiset	15 714	13 049
Palautukset poistetuista saamisista	-4 315	-4 719
Odotettavissa olevat luottotappiot (ECL) saamisista asiakkailta ja taseen ulkopuolisista sitoumuksista	2 909	165
Odotettavissa olevat luottotappiot (ECL) sijoitustoiminnasta	-313	197
Yhteensä	13 995	8 691

Konsernin liitetieto 11: Osuus osakkuusyriyten tuloksista

S-Pankin osakkuusyriyksiä ovat S-Crosskey Ab ja Asian Pro Oy.

S-Crosskey Ab on S-Pankki Oy:n ja Crosskey Banking Solutions Ab Ltd:n yhteisomisteinen IT-palveluyhtiö. S-Pankki Oy omistaa yhtiöstä 40 prosenttia ja Crosskey 60 prosenttia. Yhtiö harjoittaa pankkitoimintaan ja siihen liittyvään toimintaan tarkoitettujen pankkitietojärjestelmien myyntiä sekä konsultointipalveluiden tarjoamista kyseisillä toimialueilla. Yhtiö tarjoaa palveluja pääsääntöisesti vain S-Pankki Oy:lle.

Asian Pro Oy toimii Asian Re Oy:n omistusyhtiönä. Asian Re Oy toimii vastuunalaisena yhtiömiehenä Aasiaan sijoittavalle kiinteistörahastolle. Rahastolla ei ole sijoitustoimintaa eikä sillä ollut tulosvaikutusta esitettävillä raportointikausilla.

Osakkuusyhtiöt	Kotipaikka	Omistusosuus	
		2019	2018
S-Crosskey Ab	Maarianhamina	40 %	40 %
Asian Pro Oy	Helsinki	40 %	40 %

Osakkuusyhtiöt on yhdistelty konserniin pääomaosuusmenetelmää käyttäen.

Yhteenveto taloudellisesta informaatiosta olennaisissa osakkuusyriyksissä	S-Crosskey Ab	
	2019	2018
Varat yhteensä	844	1 401
Velat yhteensä	812	1 367
Liikevaihto	13 937	12 985
Tilikauden voitto	-2	1

Osakkuusyhtiön taloudellisen informaation täsmäytys taseen kirjanpitoarvoon	S-Crosskey Ab	
	2019	2018
Osakkuusyhtiön nettovarot	31	33
Konsernin omistusosuus	40 %	40 %
Oikaisut	-9	-9
Osakkuusyhtiön tasearvo konsernin taseessa	3	4

Konsernin liitetieto 12: Tuloverot

	31.12.2019	31.12.2018
Verosaamiset		
Laskennalliset verosaamiset	2 348	3 015
Tilikauden verotettavaan tuloon perustuvat verosaamiset	0	1
Verosaamiset yhteensä	2 348	3 016
Verovelat		
Laskennalliset verovelat	5 198	6 057
Tilikauden verotettavaan tuloon perustuvat verovelat	536	1 727
Verovelat yhteensä	5 733	7 784

Tuloverot	1.1.–31.12.2019	1.1.–31.12.2018
Tilikauden verot	-5 078	-3 962
Aikaisempien tilikausien verot	-522	-67
Laskennallisten verojen muutos	979	-610
Tuloverot yhteensä	-4 622	-4 639

Voimassa olevan verokannan mukaan laskettujen verojen täsmäytys tuloslaskelmassa esitettyihin veroihin

	1.1.–31.12.2019	1.1.–31.12.2018
Tulos ennen veroja	29 000	17 131
Tuloveroprosentti	20 %	20 %
Verokannan mukainen osuus tuloksesta	-5 800	-3 426
Pysyvät erot	1 283	-449
Verovapaat tuotot	516	7
Vähennyskelvottomat kulut	-99	-703
Aikaisempien tilikausien verot	-522	-67
Tuloverot yhteensä	-4 622	-4 639

Laskennalliset verot laajassa tuloslaskelmassa	1.1.–31.12.2019	1.1.–31.12.2018
Laskennalliset verot rahoitusvaroista	-626	3 883
Laskennalliset verot laajassa tuloslaskelmassa yhteensä	-626	3 883

YHTEENVETO	TOIMINTAKERTOMUS	VASTUULLISUUS	TILINPÄÄTÖS		
Laskennallisten verosaamisten ja -velkojen muutokset	IFRS 1.1.2018	Kirjattu muiden laajan tuloksen erien kautta	Kirjattu tuloksen kautta	IFRS 31.12.2018	
Laskennalliset verosaamiset					
Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta	0	985	0	985	
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettavat	0	0	-631	-631	
Palkkiojaksotuksista	212	0	135	347	
Vahvistetuista tappioista	1 494	0	248	1 742	
Muut erät*	73	0	498	571	
Laskennalliset verosaamiset yhteensä	1 780	985	250	3 015	
Laskennalliset verovelat					
Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta	1 743	-1 743	0	0	
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettavat	1 154	0	-1 154	0	
Aineettomista hyödykkeistä	161	0	369	530	
Tilinpäätössiirroista**	1 197	0	-67	1 131	
Varauksista ja luottojen arvonalentumisista	3 838	0	41	3 880	
Muut erät	0	0	516	516	
Laskennalliset verovelat yhteensä	8 094	-1 743	-294	6 057	
Laskennallisten verosaamisten ja -velkojen muutokset	31.12.2018	Liiketoimintojen yhdistämiset	Kirjattu muiden laajan tuloksen erien kautta	Kirjattu tuloksen kautta	31.12.2019
Laskennalliset verosaamiset					
Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta	985	0	-985	0	0
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettavat	-631	0	0	631	0
Palkkiojaksotuksista	347	0	0	119	467
Vahvistetuista tappioista	1 742	0	0	-409	1 333
Muut erät*	571	0	0	-23	548
Laskennalliset verosaamiset yhteensä	3 015	0	-985	319	2 348
Laskennalliset verovelat					
Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta	0	0	-359	0	-359
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettavat	0	0	0	572	572
Yritysjärjestelyistä	0	161	0	-26	134
Aineettomista hyödykkeistä	530	0	0	388	918
Tilinpäätössiirroista**	1 131	0	0	223	1 354
Varauksista ja luottojen arvonalentumisista	3 880	0	0	-1 301	2 579
Muut erät*	516	0	0	-516	0
Laskennalliset verovelat yhteensä	6 057	161	-359	-660	5 198

*Muihin eriin kuuluvat kirjaukset mm. työsuhde-etuuskien ja verotuksen muutoksista. ** Tilinpäätössiirtoihin kuuluvat kirjaukset poistoerojen muutoksista.

KONSERNIN TASEEN LIITETIEDOT

Konsernin taseen liitetiedot esitetään tuhansina euroina.

Konsernin liitetieto 13: Rahoitusvarojen ja -velkojen ryhmät

Rahoitusvarojen ryhmät 31.12.2019	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettavat				Yhteensä
	Jaksotettu hankintameno	Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta	Käypään arvoon arvostettava	Suojauslaskennassa olevat johdannaiset	
Käteiset varat	603 893				603 893
Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat saamistodistukset		787 214			787 214
Saamiset luottolaitoksilta	33 721				33 721
Saamiset asiakkailta	4 780 583				4 780 583
Saamistodistukset		231 238	62 571		293 809
Johdannaissopimukset				400	400
Osakkeet ja osuudet		537	27 083		27 620
Yhteensä	5 418 197	1 018 989	89 654	400	6 527 240

Rahoitusvarojen ryhmät 31.12.2018	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettavat				Yhteensä
	Jaksotettu hankintameno	Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta	Käypään arvoon arvostettava	Suojauslaskennassa olevat johdannaiset	
Käteiset varat	468 436				468 436
Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat saamistodistukset		1 002 523			1 002 523
Saamiset luottolaitoksilta	27 974				27 974
Saamiset asiakkailta	4 186 865				4 186 865
Saamistodistukset		242 674	422 764		665 438
Johdannaissopimukset				649	649
Osakkeet ja osuudet		469	24 740		25 209
Yhteensä	4 683 275	1 245 666	447 504	649	6 377 094

Rahoitusvelkojen ryhmät 31.12.2019	Jaksotettu hankintameno	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettavat		Yhteensä
		Käypään arvoon arvostettava	Suojauslaskennassa olevat johdannaiset	
Velat luottolaitoksille	0			0
Velat asiakkaille	6 000 826			6 000 826
Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	50 000			50 000
Johdannaissopimukset		1 203	15 860	17 062
Vuokrasopimusvelat	3 353			3 353
Yhteensä	6 054 179	1 203	15 860	6 071 241

Rahoitusvelkojen ryhmät 31.12.2018	Jaksotettu hankintameno	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettavat		Yhteensä
		Käypään arvoon arvostettava	Suojauslaskennassa olevat johdannaiset	
Velat luottolaitoksille	302			302
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	5 883 806			5 883 806
Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	50 000			50 000
Johdannaissopimukset		1 601	11 502	13 103
Vuokrasopimusvelat	5 810			5 810
Yhteensä	5 939 918	1 601	11 502	5 953 020

Konsernin liitetieto 14: Rahoitusvarojen ja -velkojen käyvät arvot ja kirjanpitoarvot sekä käyvän arvon hierarkia

Rahoitusinstrumenttien ryhmittely arvostusmenetelmän mukaisesti.

Rahoitusvarojen käyvät arvot 31.12.2019	Taso 1	Taso 2	Taso 3	Käypä arvo yhteensä	Kirjanpito-arvo
Jaksotettuun hankintamenuon kirjattavat rahoitusvarat					
Käteiset varat	0	603 893	0	603 893	603 893
Saamiset luottolaitoksilta	0	33 718	0	33 718	33 721
Saamiset asiakkailta	0	5 124 454	0	5 124 454	4 780 583
Yhteensä	0	5 762 065	0	5 762 065	5 418 197
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettavat rahoitusvarat					
Saamistodistukset	0	62 571	0	62 571	62 571
Johdannaissopimukset	0	400	0	400	400
Osakkeet ja osuudet	9 015	18 068	0	27 083	27 083
Yhteensä	9 015	81 039	0	90 054	90 054
Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta arvostettavat rahoitusvarat					
Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat saamistodistukset	774 492	15 068	0	789 560	787 214
Saamistodistukset	233 434	0	0	233 434	231 238
Osakkeet ja osuudet	0	103	434	537	537
Yhteensä	1 007 925	15 171	434	1 023 531	1 018 989
Varojen käyvät arvot yhteensä	1 016 940	5 858 276	434	6 875 650	6 527 240

Rahoitusvarojen käyvät arvot 31.12.2018	Taso 1	Taso 2	Taso 3	Käypä arvo yhteensä	Kirjanpito-arvo
Jaksotettuun hankintamenuon kirjattavat rahoitusvarat					
Käteiset varat	0	468 436	0	468 436	468 436
Saamiset luottolaitoksilta	0	27 835	0	27 835	27 974
Saamiset asiakkailta	0	4 512 474	0	4 512 474	4 186 865
Yhteensä	0	5 008 745	0	5 008 745	4 683 275
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettavat rahoitusvarat					
Saamistodistukset	0	422 764	0	422 764	422 764
Johdannaissopimukset	0	649	0	649	649
Osakkeet ja osuudet	5 637	19 104	0	24 741	24 740
Yhteensä	0	423 413	0	423 413	448 153
Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta arvostettavat rahoitusvarat					
Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat saamistodistukset	1 000 881	0	0	1 000 881	1 002 523
Saamistodistukset	172 545	77 907	0	250 453	242 674
Osakkeet ja osuudet	0	103	366	469	469
Yhteensä	1 173 427	78 010	366	1 251 803	1 245 666
Varojen käyvät arvot yhteensä	1 173 427	5 510 168	366	6 683 961	6 377 093

Rahoitusvelkojen käyvät arvot 31.12.2019	Taso 1	Taso 2	Taso 3	Käypä arvo yhteensä	Kirjanpito-arvo
Jaksotettuun hankintamenuon kirjattavat rahoitusvarat					
Velat luottolaitoksille	0	0	0	0	0
Velat asiakkaille	0	6 004 104	0	6 004 104	6 000 826
Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	0	50 538	0	50 538	50 000
Yhteensä	0	6 054 641	0	6 054 641	6 050 826
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettavat rahoitusvelat					
Johdannaissopimukset	0	17 062	0	17 062	17 062
Yhteensä	0	17 062	0	17 062	17 062

Rahoitusvelkojen käyvät arvot 31.12.2018	Taso 1	Taso 2	Taso 3	Käypä arvo yhteensä	Kirjanpito-arvo
Jaksotettuun hankintamenuon kirjattavat rahoitusvarat					
Velat luottolaitoksille	0	302	0	302	302
Velat asiakkaille	0	5 885 743	0	5 885 743	5 883 806
Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	0	50 245	0	50 245	50 000
Yhteensä	0	5 936 290	0	5 936 290	5 934 108
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettavat rahoitusvelat					
Johdannaispimukset	0	13 103	0	13 103	13 103
Yhteensä	0	13 103	0	13 103	13 103

Rahoitusinstrumentin käypä arvo määritellään aktiivisilla markkinoilla noteerattujen hintojen perusteella tai käyttäen markkinoilla yleisesti hyväksytyjä arvostusmenetelmiä. Sijoitustodistusten, yrittäjäodistusten tai johdannaispimusten (pois lukien futuurit) käyvät arvot määritellään diskonttaamalla tulevat kassavirrat nykyhetkeen käyttäen tilinpäätöspäivän markkinakorkoja. Joukkovelkakirjalainat, sijoitusrahasto-osuudet ja futuurit arvostetaan markkinahinnoilla. Käypään arvoon arvostettavat rahoitusvarat arvostetaan käyttäen ostokurssia ja rahoitusvelat käyttäen myyntikursseja.

Käypään arvoon arvostettavat rahoitusvarat ja -velat luokitellaan kolmeen luokkaan käyvän arvon määrittämisen mukaan. Tason 1 käyvät arvot määritetään käyttämällä toimivilla markkinoilla täysin samanlaisista rahoitusvaroista ja -veloista noteerattuja oikaisemattomia hintoja. Tason 2 käyvät arvot määritetään yleisesti hyväksytyillä arvostus-

malleilla, joiden syöttötiedot perustuvat merkittäviltä osin todennettaviin markkinahintoihin. Tason 3 markkinahinnat perustuvat omaisuuserää tai velkaa koskeviin syöttötietoihin, jotka eivät perustu todennettavissa olevaan markkinatietoon, vaan merkittäviltä osin johdon arvioihin.

Siirrot tasojen 1 ja 2 välillä

Siirtoja tasojen välillä tapahtuu, kun on havaittavissa, että markkinaoletukset ovat muuttuneet, esimerkiksi jos instrumenteilla ei käydä enää aktiivisesti kauppaa. Kauden aikana ei ole tapahtunut siirtoja tasojen 1 ja 2 välillä.

Tasoon 3 käypään arvoon kirjattujen rahoitusinstrumenttien arvoon sisältyvät ne instrumentit, joiden käypä arvo arvioidaan kokonaan tai osittain ei todennettaviin markkinahintoihin tai -kursseihin perustuvilla arvostusmenetelmillä.

Muutokset tasolla 3

	Osakkeet ja osuudet
Osakkeet ja osuudet, kirjanpitoarvo 1.1.2019	365
Ostot	29
Liiketoiminnan yhdistämisessä saadut osakkeet ja osuudet	41
Osakkeet ja osuudet, kirjanpitoarvo 31.12.2019	434

Konsernin liitetieto 15: Rahoitusvarojen ja -velkojen maturiteettijakauma

31.12.2019	0–3 kk	3–12 kk	1–5 v	5–10 v	Yli 10 v	Yhteensä
Käteiset varat	603 893					603 893
Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat saamistodistukset	0	110 778	668 610	7 826	0	787 214
Saamiset luottolaitoksilta	33 721	0	0	0	0	33 721
Saamiset asiakkailta	218 877	396 908	1 385 114	1 036 412	1 743 273	4 780 583
Saamistodistukset	37 026	36 356	188 878	31 549	0	293 809
Johdannaissopimukset	0	400	0	0	0	400
Rahoitusvarat yhteensä	893 516	544 441	2 242 602	1 075 788	1 743 273	6 499 620
Velat luottolaitoksille	0	0	0	0	0	0
Velat asiakkaille	5 996 973	862	2 990	0	0	6 000 826
Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	0	0	33 600	16 400	0	50 000
Johdannaissopimukset	0	913	14 695	1 454	0	17 062
Vuokrasopimusvelat	1	209	3 144	0	0	3 353
Rahoitusvelat yhteensä	5 996 974	1 984	54 429	17 854	0	6 071 241

31.12.2018	0–3 kk	3–12 kk	1–5 v	5–10 v	Yli 10 v	Yhteensä
Käteiset varat	468 436					468 436
Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat saamistodistukset	69 161	71 159	777 951	84 251	0	1 002 523
Saamiset luottolaitoksilta	27 838	0	0	0	0	27 838
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	179 852	421 948	1 269 697	872 647	1 442 856	4 187 001
Saamistodistukset	307 721	164 275	176 329	17 113	0	665 438
Johdannaissopimukset	160	89	400	0	0	649
Rahoitusvarat yhteensä	1 053 169	657 471	2 224 378	974 011	1 442 856	6 351 885
Velat luottolaitoksille	302	0	0	0	0	302
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	5 879 546	847	3 413	0	0	5 883 806
Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	0	0	0	50 000	0	50 000
Johdannaissopimukset	0	503	10 506	2 093	0	13 103
Vuokrasopimusvelat	2	1 604	4 204	0	0	5 810
Rahoitusvelat yhteensä	5 879 850	2 954	18 123	52 093	0	5 953 020

Konsernin liitetieto 16: Käteiset varat

	31.12.2019	31.12.2018
Kassa	39 996	28 816
Suomen Pankin sekkitili	563 897	439 621
Käteiset varat yhteensä	603 893	468 436

Konsernin liitetieto 17: Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat saamistodistukset

	31.12.2019	31.12.2018
Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta arvostettavat		
Julkisyhteisöiltä	117 270,77	152 718
Luottolaitoksilta	619 096,37	800 247
Muilta rahoituslaitoksilta	3 708,36	20 393
Rahoitusalan ulkopuolisilta yrityksiltä	47 138,70	29 164
Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat saamistodistukset yhteensä	787 214	1 002 523

Saamistodistuksiin kohdistuva luottoriski sekä odotettavissa olevien luottotappioiden vaikutukset on kuvattu konsernin liitetiedossa 2.

Konsernin liitetieto 18: Saamiset luottolaitoksilta

	31.12.2019	31.12.2018
Vaadittaessa maksettavat	4 848	15 601
Muut kuin vaadittaessa maksettavat	28 872	12 373
Saamiset luottolaitoksilta yhteensä	33 721	27 974

Saamisiin luottolaitoksilta kohdistuva luottoriski sekä odotettavissa olevien luottotappioiden vaikutukset on kuvattu konsernin liitetiedossa 2.

Konsernin liitetieto 19: Saamiset asiakkailta

	31.12.2019	Tappioita koskeva vähennyserä*
Henkilöasiakkaat	3 955 454	14 516
Vakuudelliset luotot	3 213 984	5 692
Vakuudettomat luotot	741 470	8 824
Yritysasiakkaat	825 129	731
Saamiset asiakkailta yhteensä	4 780 583	15 246

	31.12.2018	Tappioita koskeva vähennyserä*
Henkilöasiakkaat	3 397 023	11 997
Vakuudelliset luotot	2 736 413	4 663
Vakuudettomat luotot	660 610	7 335
Yritysasiakkaat	789 978	813
Saamiset asiakkailta yhteensä	4 187 001	12 810

*Tappioita koskeva vähennyserä on kuhunkin erään sisältyvä odotettavissa oleva luottotappio. Saamisiin asiakkailta kohdistuva luottoriski sekä odotettavissa olevien luottotappioiden vaikutukset on kuvattu konsernin liitetiedossa 2.

Konsernin liitetieto 20: Saamistodistukset

	31.12.2019	31.12.2018
Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta arvostettavat		
Saamistodistukset		
Luottolaitoksilta	48 646	52 091
Rahoitusalan ulkopuolisilta yrityksiltä	182 591	190 584
Saamistodistukset yhteensä	231 238	242 675
joista julkisesti noteerattuja	231 238	242 675
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettavat		
Yritystodistukset		
Muilta rahoituslaitoksilta	8 007	0
Rahoitusalan ulkopuolisilta yrityksiltä	38 538	63 037
Yritystodistukset yhteensä	46 545	63 037
joista julkisesti noteerattuja	46 545	63 037
Kuntatodistukset		
Julkisyhteisöiltä	8 009	359 727
Kuntatodistukset yhteensä	8 009	359 727
joista julkisesti noteerattuja	8 009	359 727
Sijoitustodistukset		
Luottolaitoksilta	8 018	0
Sijoitustodistukset yhteensä	8 018	0
joista julkisesti noteerattuja	8 018	0
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettavat yhteensä	62 571	422 764
Saamistodistukset yhteensä	293 809	665 438

Saamistodistuksiin kohdistuva luottoriski sekä odotettavissa olevien luottotappioiden vaikutukset on kuvattu konsernin liitetiedossa 2.

Konsernin liitetieto 21: Johdannaissopimukset ja suojauslaskenta

Johdannaisia, suojauslaskentaa ja sen tehokkuuden arviointia on käsitelty konsernin tilinpäätöksen liitetiedossa 1, luvussa Johdannaiset ja suojauslaskenta. Samassa liitetiedossa on myös avattu käsitelty johdannaisten arvostusta luvussa Rahoitusinstrumenttien arvostus käypään arvoon.

Käyvän arvon suojausta sovelletaan S-Pankissa johdannaisiin, jotka on tehty korkoriskiin liittyvien varojen käyvän arvon muutosten suojaukseen. S-Pankissa suojauksen kohteena oleva käyvän arvon muutoksiin liittyvä riski koskee lähinnä kiinteäkorkoisia arvopapereita, joista aiheutuu korkoriskiä.

Riskienhallinnan periaatteita on kuvattu Konsernin liitetiedossa 2. Markkinariskit ja erityisesti Rahoitustaseen korkoriski -osiot sisältävät tietoja johdannaisten käytöstä suojauslaskennassa ja sen vaikutuksista S-Pankin taloudelliseen asemaan ja tulokseen.

	31.12.2019			31.12.2018		
	Nimellisarvo	Positiivinen käypä arvo	Negatiivinen käypä arvo	Nimellisarvo	Positiivinen käypä arvo	Negatiivinen käypä arvo
Johdannaisten nimellisarvot ja käyvät arvot						
Suojauslaskennassa olevat						
Korkojohdannaiset						
Koronvaihtosopimukset	631 200	5	-15 865	746 200	41	-11 264
Suojauslaskennassa olevat korkojohdannaiset yhteensä	631 200	5	-15 865	746 200	41	-11 264
Muussa kuin suojaamistarkoituksessa tehdyt						
Korkojohdannaiset						
Optiosopimukset, ostetut	50 000	23	0	200 000	158	0
Optiosopimukset, asetetut	125 000	0	-798	150 000	0	-809
Koronvaihtosopimukset	110 000	0	-27	50 000	0	-464
Muussa kuin suojaamistarkoituksessa tehdyt korkojohdannaiset yhteensä	285 000	23	-825	400 000	158	-1 274
Johdannaiset yhteensä	916 200	28	-16 690	1 146 200	199	-12 538

	31.12.2019				31.12.2018			
	alle yksi vuosi	1–5 vuotta	yli 5 vuotta	Yhteensä	alle yksi vuosi	1–5 vuotta	yli 5 vuotta	Yhteensä
Johdannaisten maturiteetit								
Suojauslaskennassa olevat								
Korkojohdannaiset	50 000	574 000	7 200	631 200	94 000	562 200	90 000	746 200
Muussa kuin suojaamistarkoituksessa tehdyt								
Korkojohdannaiset	125 000	160 000	0	285 000	100 000	270 000	30 000	400 000
Johdannaiset yhteensä	175 000	734 000	7 200	916 200	194 000	832 200	120 000	1 146 200

Suojattavien erien suojattavasta riskistä johtuvat käyvän arvon muutokset on kirjattu tuloslaskelman erään Suojauslaskennan nettotulos. Muusta kuin suojattavasta riskistä johtuvat käyvän arvon muutokset on kirjattu käyvän arvon rahastoon. Suojauslaskentaan kuuluvien suojaavien erien käyvän arvon muutokset on kirjattu tuloslaskelman erään Suojauslaskennan nettotulos. Suojauksen ollessa tehokas käyvän arvon muutokset kumoavat toisensa, ja nettotulos on lähellä nolaa.

31.12.2019	Nimellismäärä, yhteensä	Varat, käyvät arvot	Velat, käyvät arvot	Suojauskohteen sisältävä taseen erä	Tuloslaskelmaan kirjattu tehoton osuus
Suojaavat johdannaiset					
Käyvän arvon suojaus					
Korkosidonnaiset	631 200	0	-10 707	Johdannaissopimukset ja muut kaupankäynnin kohteena olevat velat	-4 362
Suojaavat johdannaiset yhteensä	631 200	0			-4 362

31.12.2019	Kirjanpitoarvo		Kumulatiivinen arvomuutos taseella		Suojauskohteen sisältävä taseen erä	Tuloslaskelmaan kirjattu tehoton osuus
	Varat	Velat	Varat	Velat		
Suojauskohde						
Saamistodistukset	866 972	0	885 719	0	Saamistodistukset	4 462
Suojauskohteet yhteensä	866 972	0	885 719	0		4 462

Seuraavassa taulukossa esitetään suojauskohteen ja suojausinstrumentin käyvän arvon muutos eli suojauksen tehoton osuus.

31.12.2019		Suojaussuhteen voitto/tappio		Suojaussuhteen tehoton osuus	Tuloslaskelmarivi, jolle tehoton osuus on kirjattu
Suojauskohde	Suojausinstrumentti	Suojauskohde	Suojausinstrumentti		
Saamistodistukset	Korkojohdannaiset	4 462	-4 362	100	Sijoitustoiminnan nettotuotot: suojauslaskennan nettotulos

YHTEENVETO	TOIMINTAKERTOMUS	VASTUULLISUUS		TILINPÄÄTÖS	
	Nimellismäärä, yhteensä	Varat, käyvät arvot	Velat, käyvät arvot	Suojauskohteen sisältävä taseen erä	Tuloslaskelmaan kirjattu tehoton osuus
31.12.2018					
Suojaavat johdannaiset					
Käyvän arvon suojaus					
Korkosidonnaiset	746 200	0	-11 223	Johdannaissopimukset ja muut kaupankäynnin kohteena olevat velat	-7 252
Suojaavat johdannaiset yhteensä	746 200	0	-11 223		-7 252

31.12.2018	Kirjanpitoarvo		Kumulatiivinen arvomuutos taseella		Suojaukskohteen sisältävä taseen erä	Tuloslaskelmaan kirjattu tehoton osuus
	Varat	Velat	Varat	Velat		
Suojaukskohde						
Saamistodistukset	995 536	0	1 006 033	0	Saamistodistukset	6 881
Suojaukskohteet yhteensä	995 536	0	1 006 033	0		6 881

Seuraavassa taulukossa esitetään suojauskohteen ja suojausinstrumentin käyvän arvon muutos eli suojauksen tehoton osuus.

31.12.2018		Suojauksuhteen voitto/tappio		Suojauksuhteen tehoton osuus	Tuloslaskelmarivi, jolle tehoton osuus on kirjattu
Suojaukskohde	Suojausinstrumentti	Suojaukskohde	Suojausinstrumentti		
Saamistodistukset	Korkojohdannaiset	6 881	-7 252	-371	Sijoitustoiminnan nettotuotot: suojauslaskennan nettotulos

Suojauslaskennan laadintaperiaatteet on kuvattu konsernin laatimisperiaatteissa kohdassa Johdannaiset ja suojauslaskenta.

Konsernin liitetieto 22: Osakkeet ja osuudet

	31.12.2019	31.12.2018
Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta arvostettavat		
Rahoitusalan ulkopuolisilta yrityksiltä	537	469
Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta arvostettavat osakkeet ja osuudet yhteensä	537	469
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettavat		
Rahoitusalan ulkopuolisilta yrityksiltä	27 083	24 740
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettavat yhteensä	27 083	24 740
joista julkisesti noteerattuja	27 083	24 740
Osakkeet ja osuudet yhteensä	27 620	25 209

Osakkeiden ja osuuksien käypien arvon hierarkiatasot on eritelty konsernin liitteessä 14.

Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta arvostettavat osakkeet ja osuudet sisältävät konsernin tytäryhtiöillä olevat omistukset sekä Suomen Luotto-osuuskunnan, SWIFTin, Digitaalinen Asuntokauppa DIASin ja APV Sijoitustutkinnot Oy:n osakkeita.

Konsernin liitetieto 23: Aineettomat hyödykkeet

Aineettomien hyödykkeiden muutokset 2019	Aineettomat oikeudet	Tietojärjestelmät	Keskeneräiset projektit	Liikearvo	Yhteensä
Hankintameno 1.1.2019	0	69 980	17 645	25 798	113 423
Lisäykset	803	133	13 070	853	14 858
Vähennykset	0	-1 261	0	0	-1 261
Siirrot erien välillä	0	17 203	-17 203	0	0
Hankintameno 31.12.2019	803	86 054	13 512	26 651	127 020
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 1.1.2019	0	-52 912		-15 974	-68 886
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	0	1 261		0	1 261
Poistot	-131	-8 348		0	-8 478
Arvonalentumiset	0	-788		0	-788
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 31.12.2019	-131	-60 786		-15 974	-76 891
Kirjanpitoarvo 1.1.2019	0	17 068	17 645	9 824	44 537
Kirjanpitoarvo 31.12.2019	672	25 268	13 512	10 676	50 128

Aineettomien hyödykkeiden muutokset 2018	Aineettomat oikeudet	Tietojärjestelmät	Keskeneräiset projektit	Liikearvo	Yhteensä
Hankintameno 1.1.2018	0	68 545	7 073	25 798	101 416
Lisäykset	0	790	12 733	0	13 523
Vähennykset	0	-1 516	0	0	-1 516
Siirrot erien välillä	0	2 161	-2 161	0	0
Hankintameno 31.12.2018	0	69 980	17 645	25 798	113 423
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 1.1.2018	0	-45 940		-15 974	-61 914
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	0	1 516		0	1 516
Poistot	0	-8 488		0	-8 488
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 31.12.2018	0	-52 912		-15 974	-68 886
Kirjanpitoarvo 1.1.2018	0	22 605	7 073	9 824	39 501
Kirjanpitoarvo 31.12.2018	0	17 068	17 645	9 824	44 537

Aineettomat hyödykkeet sisältävät konsernin liiketoimintojen kannalta olennaiset tietojärjestelmät sekä näiden tietojärjestelmien kehittämiseen liittyvän aktivointikelpoisen keskeneräisen työn. Raportointikaudella 2019 merkittävimmät lisäykset keskeneräisissä projekteissa johtuvat työstä liittyen PSD2-, Vakuudettomien PCO- ja Sijoittajakartoitus-projekteihin. Keskeneräiset aineettomat hyödykkeet, pääasiassa IT-projektit, arvioidaan vuosittain budjetoitiprosessin yhteydessä. Arvioinnin perusteella ei kirjattu arvonalentumisia raportointikaudella eikä vertailukaudella.

Liikearvon arvonalentumistestaus

Liikearvo on kohdistettu seuraavalle rahavirtaa tuottavalle yksikölle:

	31.12.2019	31.12.2018
Liikearvo		
Varallisuudenhoitoliiketoiminta	10 676	9 824
Liikearvo	10 676	9 824

S-Pankki-konsernissa liikearvo kohdistuu Varallisuudenhoitoliiketoiminta-segmenttiin. Vuonna 2019 segmentin liikearvon määrä lisääntyi, kun FIM Pääomarahastot Oy osti vaikuttavuussijoittamiseen keskittyvän Epiqus Oy:n (FIM Vaikuttavuussijoitukset Oy).

Arvonalentumiset

S-Pankki-konserni on testannut liikearvon 1.1.2018, 31.12.2018 ja 31.12.2019 tilanteista, eikä tarvetta arvonalentumiskirjauksille ole todettu.

Testaus ja herkkyyshanalyysi

Arvonalentumistestauksessa verrataan rahavirtaa tuottavan yksikön tasearvoa kyseessä olevasta liiketoiminnasta kerrytettävissä olevaan rahamäärään. Varallisuudenhoitoliiketoiminnan kerrytettävissä oleva rahamäärä perustuu käyttöarvolaskelmaan, jossa liiketoiminnan arvioidut vastaiset rahavirrat diskontataan nykyarvoonsa käyttäen diskonttauskorkoa, joka kuvastaa kyseisen rahavirtaa tuottavan yksikön pääomakustannusta ennen veroja.

Varallisuudenhoitoliiketoiminnan ennakoitujen rahavirrat perustuvat johdon hyväksymiin taloudellisiin suunnitelmiin, jotka kattavat kolmen vuoden ajanjakson. Tämän ajanjakson jälkeiset rahavirrat on johdettu käyttämällä 2 prosentin kasvutekijää, joka arvion mukaan ei ylitä toimialan pitkän aikavälin toteutunutta kasvua. Diskonttauskorkona käytettyyn pääomakustannukseen ennen veroja (WACC) vaikuttavat riskitön korko, markkina- ja maariskipreemio, toimialan beta, vieraan pääoman kustannus sekä pääomarakenne. Diskonttauskorko 1.1.2018 oli 9,4 prosenttia, 31.12.2018 9,0 prosenttia ja 31.12.2019 9,0 prosenttia.

Keskeiset muuttujat arvonalentumistestauksessa ovat Varallisuudenhoitoliiketoiminnan tulos, diskonttauskorko sekä kolmen vuoden ennustejakson jälkeinen kasvutekijä. Arvioitaessa segmentin liikearvoa minkään käytetyn keskeisen muuttujan ennakoitavissa oleva mahdollinen muutos ei johtaisi tilanteeseen, joka aiheuttaisi arvonalennustarpeen.

Konsernin liitetieto 24: Aineelliset hyödykkeet

Aineellisten hyödykkeiden muutokset 2019	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	Käyttöoikeus-omaisuus	Aineelliset hyödykkeet yhteensä
Hankintameno 1.1.2019	3 992	1 023	0	8 174	13 189
Lisäykset	0	31	777	1 052	1 860
Vähennykset	0	-119	0	-363	-481
Siirrot erien välillä	0	777	-777	0	0
Hankintameno 31.12.2019	3 992	1 712	0	8 863	14 568
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 1.1.2019	-3 978	-158		-2 371	-6 507
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	0	119		61	180
Poistot	-14	-321		-3 210	-3 545
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 31.12.2019	-3 992	-360		-5 520	-9 872
Kirjanpitoarvo 1.1.2019	14	865	0	5 803	6 682
Kirjanpitoarvo 31.12.2019	0	1 352	0	3 344	4 696

Aineellisten hyödykkeiden muutokset 2018	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Ennako-maksut ja keskeneräiset hankinnat	Käyttöoikeus-omaisuus	Aineelliset hyödykkeet yhteensä
Hankintameno 1.1.2018	3 992	124	0	5 253	9 369
Lisäykset	0	571	328	2 921	3 820
Siirrot erien välillä	0	328	-328	0	0
Hankintameno 31.12.2018	3 992	1 023	0	8 174	13 189
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 1.1.2018	-3 884	0			-3 884
Poistot	-94	-158		-2 371	-2 623
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 31.12.2018	-3 978	-158		-2 371	-6 507
Kirjanpitoarvo 1.1.2018	108	124	0	5 253	5 485
Kirjanpitoarvo 31.12.2018	14	865	0	5 803	6 682

Käyttöoikeusomaisuuserät ja vuokrasopimusvelat

Käyttöoikeusomaisuuserät koostuvat vuokrasopimusten toimitiloista ja leasingautoista. Konsernin pääkonttoritilojen vuokrasopimukset päättyvät vuoden 2020 alkupuolella ja neuvottelut vuokratiloista ovat vielä kesken. Neuvottelujen kohteena olevan sopimuksen ennakoidaan lisäävän velkoja sekä käyttöoikeushyödykkeitä korkeintaan noin 8 miljoonalla eurolla.

Käyttöoikeusomaisuuden muutokset 2019	Rakennukset ja rakennelmat, käyttöoikeus	Koneet ja kalusto, käyttöoikeus	Käyttöoikeusomaisuus yhteensä
Hankintameno 1.1.2019	7 590	583	8 174
Lisäykset	815	237	1 052
Vähennykset	-247	-115	-363
Hankintameno 31.12.2019	8 158	706	8 863
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 1.1.2019	-2 186	-185	-2 371
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	0	61	61
Poistot	-2 972	-238	-3 210
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 31.12.2019	-5 158	-362	-5 520
Kirjanpitoarvo 1.1.2019	5 405	398	5 803
Kirjanpitoarvo 31.12.2019	3 000	344	3 344

Käyttöoikeusomaisuuden muutokset 2018	Rakennukset ja rakennelmat, käyttöoikeus	Koneet ja kalusto, käyttöoikeus	Käyttöoikeusomaisuus yhteensä
Hankintameno 1.1.2018	4 947	306	5 253
Lisäykset	2 644	277	2 921
Hankintameno 31.12.2018	7 590	583	8 174
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 1.1.2018	0	0	0
Poistot	-2 186	-185	-2 371
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 31.12.2018	-2 186	-185	-2 371
Kirjanpitoarvo 1.1.2018	4 947	306	5 253
Kirjanpitoarvo 31.12.2018	5 405	398	5 803

Vuokrasopimusvelat	31.12.2019	31.12.2018
Pitkäaikainen vuokrasopimusvelka	1 721	1 540
Lyhytaikainen vuokrasopimusvelka	1 632	4 270
Vuokrasopimusvelat yhteensä	3 353	5 810
Tuloslaskelmaan kirjatut erät	1.1.–31.12.2019	1.1.–31.12.2018
Korkokulut vuokrasopimuksista	-27	-19
Vuokratulut lyhytaikaisista vuokrasopimuksista	-402	-1 203
Vuokratulut arvoltaan vähäisistä omaisuuseristä	-379	-589
Poistot käyttöoikeusomaisuudesta, rakennukset	-2 972	-2 186
Poistot käyttöoikeusomaisuudesta, koneet ja kalusto	-238	-185
Yhteensä	-4 019	-4 182

Rahavirtavaikutus vuokrasopimuksista	1.1.–31.12.2019	1.1.–31.12.2018
Rahavirtavaikutus vuokrasopimuksista yhteensä	-3 600	-3 783

Konsernin liitetieto 25: Siirtosaamiset

	31.12.2019	31.12.2018
Korkosaamiset	10 595	11 188
Palkkiosaamiset	7 077	5 504
Muut saamiset	7 466	6 965
Siirtosaamiset yhteensä	25 138	23 657

Muihin siirtosaamisiin kirjataan jaksotettuihin ostolaskuihin, henkilöstökuluihin, saatavakauppaan ja muihin saamisiin liittyvät siirtosaamiset.

Konsernin liitetieto 26: Muut varat

	31.12.2019	31.12.2018
Maksujenvälityssaamiset	1 754	2 886
Myyntisaamiset	2 554	4 145
Muut saamiset	121	71
Muut varat yhteensä	4 429	7 102

Konsernin liitetieto 27: Velat luottolaitoksille ja asiakkaille

	31.12.2019	31.12.2018
Velat luottolaitoksille		
Vaadittaessa maksettavat velat luottolaitoksille	0	302
Muut kuin vaadittaessa maksettavat	0	0
Velat luottolaitoksille yhteensä	0	302
Velat asiakkaille		
Talletukset		
Vaadittaessa maksettavat talletukset	5 908 038	5 827 466
Muut kuin vaadittaessa maksettavat talletukset	40 098	5 203
Muut velat		
Vaadittaessa maksettavat muut velat	50 521	49 190
Muut kuin vaadittaessa maksettavat muut velat	2 168	1 947
Velat asiakkaille yhteensä	6 000 826	5 883 806
Velat luottolaitoksille ja asiakkaille yhteensä	6 000 826	5 884 108

Konsernin liitetieto 28: Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla

31.12.2019	Kirjanpitoarvo*	Nimellisarvo	Korko	Eräpäivä
Debenttuuri I/2015	16 042	16 000	Euribor 12 kk + vuotuinen korko 1,5 %	1.12.2025
Debenttuuri I/2016	26 484	26 000	Euribor 12 kk + vuotuinen korko 1,8 %	30.6.2026
Debenttuuri I/2017	8 012	8 000	Euribor 12 kk + vuotuinen korko 1,8 %	18.12.2027

*Sisältää siirtyvät korot.

Ehdot debenttuuriehtoissa lainoissa:

Liikkeeseenlaskija pidättää itselleen oikeuden ostaa lainaa takaisin ennen niiden eräpäivää. Liikkeeseenlaskija tai sen konserniin kuuluva yritys voi vain vähäisessä määrin lunastaa lainaa ennen laina-ajan päättymistä ilman Finanssivalvonnan lupaa. Lunastaminen edellyttää, että lainat saadaan lyhyen ajan kuluessa myytyä uudelle sijoittajalle. Velkakirjan haltijalla ei ole oikeutta vaatia lainan ennenaikaista takaisinmaksua.

Debenttuuriehtoissa lainoilla on pankin muita velkasitoumuksia huonompi etuoikeus. Vakavaraisuuslaskennassa debenttuuriehtoiset lainat on ryhmitelty toissijaiseen pääomaan (Tier 2) CRR-asetuksen mukaisesti.

Pääomainstrumenttien keskeisten ominaisuuksien malli

	Debenttuuri I/2015	Debenttuuri I/2016	Debenttuuri I/2017
Liikkeeseenlaskija	S-Pankki Oy	S-Pankki Oy	S-Pankki Oy
Yksilöllinen tunniste	FI4000185418	FI4000210877	FI4000292735
Instrumenttiin sovellettava lainsäädäntö	Suomen laki	Suomen laki	Suomen laki
Säätely			
Vakavaraisuuden säännöt siirtymäkaudella	Toissijainen pääoma (T2)	Toissijainen pääoma (T2)	Toissijainen pääoma (T2)
Vakavaraisuuden säännöt siirtymäkauden jälkeen	Toissijainen pääoma (T2)	Toissijainen pääoma (T2)	Toissijainen pääoma (T2)
Käytettävissä yksittäisen yrityksen tasolla tai konsolidoinnin perusteella / alakonsolidoinnin tasolla / yksittäisen yrityksen tasolla ja konsolidoinnin perusteella / alakonsolidointiryhmän tasolla	yksittäinen yritys ja konsolidoinnin perusteella	yksittäinen yritys ja konsolidoinnin perusteella	yksittäinen yritys ja konsolidoinnin perusteella
Instrumentin laji	Pääomalaina	Pääomalaina	Pääomalaina
Lakisääteiseen pääomaan kirjattu määrä (M€) (viimeisimpänä raportointipäivänä)	16	26	8
Instrumentin nimellinen määrä (M€)	16	26	8
Liikkeeseenlaskuhinta	100 %	100 %	100 %
Lunastushinta	100 %	100 %	100 %
Kirjanpidollinen luokittelu	Vastuu, jaksotettu hankintameno	Vastuu, jaksotettu hankintameno	Vastuu, jaksotettu hankintameno
Alkuperäinen liikkeeseenlaskupäivä	1.12.2015	30.6.2016	18.12.2017

Pääomainstrumenttien keskeisten ominaisuuksien malli

	Debentuuri I/2015	Debentuuri I/2016	Debentuuri I/2017
Eräpäivätön tai päivätty	päivätty	päivätty	päivätty
Alkuperäinen maturiteetti	1.12.2025	30.6.2026	18.12.2027
Liikkeeseenlaskijan toteuttama takaisinlunastus edellyttää viranomaisen ennakkohyväksyntää	Kyllä	Kyllä	Kyllä
Mahdollinen takaisinlunastuspäivä, ehdolliset takaisinlunastuspäivät ja lunastusmäärä	Debentuurin pääoma maksetaan takaisin nimellisarvostaan tasasuuruusina lyhennyserinä vuosittain 1.12., ensimmäisen kerran 1.12.2021 ja viimeisen kerran 1.12.2025. Liikkeeseenlaskija pidättää itselleen oikeuden maksaa Debentuuri takaisin ennen niiden eräpäivää. Takaisinmaksu voi tapahtua aikaisintaan viiden (5) vuoden kuluttua lainan liikkeeseenlaskemisesta, jollei Fiva myönnä lupaa niiden viittä (5) vuotta aikaisempaan takaisinmaksamiseen.	Debentuurin pääoma maksetaan takaisin nimellisarvostaan tasasuuruusina lyhennyserinä vuosittain 30.6., ensimmäisen kerran 30.6.2022 ja viimeisen kerran 30.6.2026. Liikkeeseenlaskija pidättää itselleen oikeuden maksaa Debentuuri takaisin ennen niiden eräpäivää. Takaisinmaksu voi tapahtua aikaisintaan viiden (5) vuoden kuluttua lainan liikkeeseenlaskemisesta, jollei Fiva myönnä lupaa niiden viittä (5) vuotta aikaisempaan takaisinmaksamiseen.	Debentuurin pääoma maksetaan takaisin nimellisarvostaan tasasuuruusina lyhennyserinä vuosittain 18.12., ensimmäisen kerran 18.12.2022 ja viimeisen kerran 18.12.2027. Liikkeeseenlaskija pidättää itselleen oikeuden maksaa Debentuuri takaisin ennen niiden eräpäivää. Takaisinmaksu voi tapahtua aikaisintaan viiden (5) vuoden kuluttua lainan liikkeeseenlaskemisesta, jollei Fiva myönnä lupaa niiden viittä (5) vuotta aikaisempaan takaisinmaksamiseen.
Mahdolliset myöhemmät takaisinlunastuspäivät	Katso ylempi kohta	Katso ylempi kohta	Katso ylempi kohta
Kupongit / Osingot			
Kiinteä tai vaihtuva osinko / kuponki	Vaihtuva kuponki	Vaihtuva kuponki	Vaihtuva kuponki
Kupongin korko ja siihen liittyvät indeksit	Euribor 12 kk + vuotuinen korko 1,5 %	Euribor 12 kk + vuotuinen korko 1,8 %	Euribor 12 kk + vuotuinen korko 1,8 %
Dividend stopper -lausekkeen olemassaolo	Ei	Ei	Ei
Täysin harkinnanvarainen, osittain harkinnanvarainen tai pakollinen (ajoituksen osalta)	Pakollinen	Pakollinen	Pakollinen
Täysin harkinnanvarainen, osittain harkinnanvarainen tai pakollinen (määrän osalta)	Pakollinen	Pakollinen	Pakollinen
Step-up-ehdon tai muun lunastuskannustimen olemassaolo	Ei	Ei	Ei
Ei-kumulatiivinen tai kumulatiivinen	Ei-kumulatiivinen	Ei-kumulatiivinen	Ei-kumulatiivinen
Vaihdettava tai sidottu	Sidottu	Sidottu	Sidottu
Jos instrumentti on vaihdettava, mitkä tekijät vaikuttavat vaihtoon?	Ei sovellu	Ei sovellu	Ei sovellu
Jos instrumentti on vaihdettava, onko se vaihdettava kokonaisuudessaan vai osittain?	Ei sovellu	Ei sovellu	Ei sovellu
Jos instrumentti on vaihdettava, mikä on vaihtokurssi?	Ei sovellu	Ei sovellu	Ei sovellu
Jos instrumentti on vaihdettava, onko vaihto pakollinen vai valinnainen?	Ei sovellu	Ei sovellu	Ei sovellu

Päämainstrumenttien keskeisten ominaisuuksien malli

	Debenttuuri I/2015	Debenttuuri I/2016	Debenttuuri I/2017
Jos instrumentti on vaihdettava, tarkenna minkälaiseen instrumenttiin se voidaan vaihtaa?	Ei sovellu	Ei sovellu	Ei sovellu
Jos instrumentti on vaihdettava, tarkenna minkä liikkeeseenlaskijan instrumenttiin se voidaan vaihtaa?	Ei sovellu	Ei sovellu	Ei sovellu
Kirjanpitoarvon alentamisen ominaisuudet	Ei sovellu	Ei sovellu	Ei sovellu
Jos kirjanpitoarvon alentaminen on mahdollista, mitkä tekijät laukaisevat sen?	Ei sovellu	Ei sovellu	Ei sovellu
Jos kirjanpitoarvon alentaminen on mahdollista, tehdäänkö se kokonaan vai osittain?	Ei sovellu	Ei sovellu	Ei sovellu
Jos kirjanpitoarvon alentaminen on mahdollista, onko se pysyvää vai väliaikaista?	Ei sovellu	Ei sovellu	Ei sovellu
Jos kirjanpitoarvon alentaminen on väliaikaista, kuvaile kirjanpitoarvon korotuksen mekanismi	Ei sovellu	Ei sovellu	Ei sovellu
Hierarkkinen asema selvitystilassa (tarkenna instrumenttilaji, joka on välittömästi etuoikeudeltaan parempi)	Debenttuurit ovat etuoikeusasemaltaan huonomassa asemassa olevia velkainstrumentteja, jotka kuuluvat Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 575/2013 63. artiklassa tarkoitettuun toissijaiseen pääomaan (T2), jos kyseisessä artiklassa asetetut ja muut asetuksen edellytykset täyttyvät. Debenttuurilla on huonompi etuoikeus kuin Liikkeellelaskijan muilla sitoumuksilla. Debenttuuria ei voida käyttää vastasaatavien kuittaukseen.	Debenttuurit ovat etuoikeusasemaltaan huonomassa asemassa olevia velkainstrumentteja, jotka kuuluvat Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 575/2013 63. artiklassa tarkoitettuun toissijaiseen pääomaan (T2), jos kyseisessä artiklassa asetetut ja muut asetuksen edellytykset täyttyvät. Debenttuurilla on huonompi etuoikeus kuin Liikkeellelaskijan muilla sitoumuksilla. Debenttuuria ei voida käyttää vastasaatavien kuittaukseen.	Debenttuurit ovat etuoikeusasemaltaan huonomassa asemassa olevia velkainstrumentteja, jotka kuuluvat Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 575/2013 63. artiklassa tarkoitettuun toissijaiseen pääomaan (T2), jos kyseisessä artiklassa asetetut ja muut asetuksen edellytykset täyttyvät. Debenttuurilla on huonompi etuoikeus kuin Liikkeellelaskijan muilla sitoumuksilla. Debenttuuria ei voida käyttää vastasaatavien kuittaukseen.
Vaatimustenvastaisen ominaisuudet	Ei	Ei	Ei
Tarkenna mahdolliset vaatimustenvastaiset ominaisuudet	Ei sovellu	Ei sovellu	Ei sovellu

Konsernin liitetieto 29: Siirtovelat

(t€)	31.12.2019	31.12.2018
Korkovelat	915	451
Henkilöstökuluihin liittyvät siirtovelat	12 686	9 850
Muut siirtovelat	16 720	7 161
Siirtovelat yhteensä	30 320	17 461

Muihin siirtovelkoihin kirjataan jaksotettuihin ostolaskuihin liittyvät ja muihin velkoihin kuulumattomat siirtovelat.

Konsernin liitetieto 30: Muut velat ja varaukset

	31.12.2019	31.12.2018	1.1.2018
Vuokrasopimusvelat	3 353	5 810	5 253
Maksujenvälitysvelat	22 447	20 786	100 492
Arvopapereiden ostovelat	0	301	0
Muut	10 504	12 355	13 856
Muut velat	36 304	39 253	119 601
Etuuspohjaiset eläkejärjestelyt	302	264	367
Varaukset	302	264	367
Muut velat ja varaukset yhteensä	36 607	39 739	119 968

Vuokrasopimusvelat on eritelty tarkemmin Konsernin liitetieto 24: Aineelliset hyödykkeet.

Muiden velkojen erä Muut sisältää konsernin ostovelat, ennakonpidätysvelat, palkkiovelat sekä arvonalentumisvelat takauksista ja taseen ulkopuolisista vastuista.

Etuuspohjainen eläkejärjestely

S-Pankki-konsernilla on lakisääteisen eläketurvan (TyEL) lisäksi etuuspohjainen

eläkejärjestely. Kyseessä on vapaaehtoinen lisäeläkejärjestely, joka on järjestetty vakuutusyhtiössä ja se rahoitetaan vakuutusyhtiölle suoritettavilla maksuilla. Etuuspohjaisissa eläkejärjestelyissä eläke-etuuden suuruus eläkkeellejäämishetkellä määritetään tiettyjen tekijöiden perusteella, kuten esimerkiksi palkan ja työssäolovuosien perusteella.

Etuuspohjaisen järjestelyn varat koostuvat pääosin S-Pankin järjestelmään maksamista suorituksista ja niiden tuotosta.

Eläkevelka taseessa	31.12.2019	31.12.2018
Etuuspohjaisesta järjestelystä johtuvan veloitteen nykyarvo	2 191	1 735
Etuuspohjaiseen järjestelyyn kuuluvien varojen käypä arvo	-1 889	-1 471
Etuuspohjaisesta järjestelystä johtuva nettovelka	302	264

Etuus pohjaisesta järjestelystä johtuvan nettovelan ja sen osien alku- ja loppusaldojen välinen täsmäytyslaskelma:

	Veloitteen nykyarvo		Järjestelyyn kuuluvien varojen käypä arvo		Nettovelka	
	2019	2018	2019	2018	2019	2018
Avaava tase 1.1.	1 735	1564	1 471	1 197	264	367
Tuloslaskelmaan kirjatut erät:						
Kauden työsuoritukseen perustuva meno	138	133			138	133
Järjestelyn muutos	-221		-151		-70	
Korkokulu/-tuotto	42	38	38	29	4	9
Yhteensä	-42	171	-113	29	71	142
Muihin laajan tuloksen eriin kirjatut erät:						
Uudelleenmäärittämisestä johtuvat erät:						
Vakuutusmatemaattiset voitot/-tappiot (-/+), joiden perustana ovat taloudellisten tekijöiden muutokset	588				588	
Vakuutusmatemaattiset voitot/-tappiot (-/+), joiden perustana ovat kokemusperäiset muutokset	46	0			46	
Järjestelyyn kuuluvien varojen tuotto lukuun ottamatta korkotuottoja/-kuluja (+/-)			512	26	-512	-26
Yhteensä	634	0	512	26	122	-26
Muut:						
Maksetut etuudet	-136		-136		0	
Maksusuoritukset etuus pohjaiseen järjestelyyn			155	219	-155	-219
Yhteensä	-136	0	19	219	-155	-219
Päättävä tase 31.12.	2 191	1 735	1 889	1 471	302	264

Veloitteen painotettuun keskiarvoon perustuva duraatio on 30 vuotta (29 vuotta). S-Pankki arvioi odotettavissa olevien maksusuoritusten etuus pohjaiseen järjestelyyn olevan noin 162 tuhatta euroa vuonna 2020.

Raportointikauden päättymispäivänä sovellettiin seuraavia merkittävimpiä vakuusmatemaattisia oletuksia:

	2019	2018
Diskonttauskorko	1,00 %	2,40 %
Palkkojen nousu	1,40 %	2,00 %
Inflaatio	1,40 %	2,00 %

Kuolevuutta koskevat oletukset tehdään vakuutusmatemaatikkojen ohjeistusten pohjalta, ja ne perustuvat julkaistuihin tilastoihin ja kokemukseen. Oletusten pohjalta johdetaan odotettavissa oleva keskimääräinen jäljellä oleva elinikä 65-vuotiaana eläkkeelle jäävälle henkilölle.

Seuraavassa taulukossa on esitetty herkkyyshanalyysi järjestelyssä käytetyn diskonttauskoron muutoksen vaikutuksesta etuus pohjaiseen eläkevelvoitteeseen. Herkkyyshanalyysi on laskettu niin, että oletuksen muutoksen vaikutusta laskettaessa on kaikkien muiden oletusten oletettu pysyvän muuttumattomina.

	2019		2018	
	Kasvu	Lasku	Kasvu	Lasku
Muutos (t€), kun diskonttauskorko muuttuu +/- 0,5 %-yksikköä	233	386	195	347

Konsernin liitetieto 31: Oman pääoman erät

	31.12.2019	31.12.2018	1.1.2018
Osakepääoma	82 880	82 880	82 880
Rahastot	283 037	280 828	250 363
Käyvän arvon rahasto	-792	-2 981	6 550
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	283 828	283 809	243 813
Kertyneet voittovarot	107 522	85 954	73 803
Edellisten tilikausien voitto (tappio)	83 395	73 661	
Tilikauden voitto/tappio	24 127	12 293	
Oma pääoma yhteensä	473 439	449 902	407 046
Emoyhtiön omistajat	473 439	449 662	406 877
Määräysvallattomat omistajat	0	240	169
	31.12.2019	31.12.2018	1.1.2018
Kauden alussa ulkona olleet osakkeet (lukumäärä)	6 680 180	6 072 892	
Muutokset	0	607 288	
Kauden lopussa ulkona olleet osakkeet (lukumäärä)	6 680 180	6 680 180	6 072 892

S-Pankki Oy:llä on vain yksi osakelaji. Osakelajia ei ole erikseen nimetty eikä yhtiöjärjestyksessä määrätä osakelajia koskevasta enimmäisosakemäärästä tai osakkeen nimellisarvosta. Osakelajia koskevia oikeuksia tai rajoituksia ei ole yhtiöjärjestyksessä määrätty. S-Pankki ei ole laskenut yleiseen liikkeeseenlaskuun osakkeitaan eikä S-Pankin tai sen tytäryhteisön hallussa ei ole yhtiön omia osakkeita.

Oman pääoman erien kuvaus

Osakepääoma

Osakepääomaan sisältyvät emoyhtiön omistajien merkitsemät ja maksamat osakkeet. Emoyhtiön omistajien hallussa on myös osakkeita, joiden merkintähinta on kirjattu sijoitetun vapaan pääoman rahastoon.

Käyvän arvon rahasto

Rahasto sisältää käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta arvostettavien

rahoitusvarojen ja -velkojen kumulatiivisen käyvän arvon muutoksen laskennallisella verolla vähennettynä. Käyvän arvon muutos realisoituu tuloslaskelmaan, kun näistä rahoitusvaroista tai -veloista luovutaan tai niihin kirjataan arvonalennus. Käypään arvoon arvostetut varat luokitellaan kolmelle hierarkiatasolle. Hierarkiatasot on esitetty liitetiedossa 14.

Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto

Rahasto on muodostettu omistajien sijoituksesta ja rahasto on perustettu yhtiökokouksen päätöksellä. Rahastoon voidaan kirjata uutta pääomaa tai sitä voidaan pienentää vain yhtiökokouksen päätöksellä lain sallimissa rajoissa.

Kertyneet voittovarot

Kertyneet voittovarot ovat konserniyhtiöiden aiemmilta tilikausilta kertyneitä varoja, joita ei ole jaettu voitonjakona omistajille.

KONSERNIN MUUT LIITETIEDOT

Konsernin muut liitetiedot esitetään tuhansina euroina.

Konsernin liitetieto 32: Annetut vakuudet

	Muut vakuudet	
	31.12.2019	31.12.2018
Omasta velasta annetut		
Velat luottolaitoksille	152 252	168 660
Johdannaissopimukset ja kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät velat	23 573	12 007
Omasta puolesta annetut yhteensä	175 825	180 667
joista käteistä	23 573	12 007
joista arvopapereita	152 252	168 660
Muusta syystä omasta puolesta annetut	225	261
joista käteistä	225	261
Muiden puolesta annetut	24	31
joista käteistä	24	31

Konsernin liitetieto 34: Taseen ulkopuoliset sitoumukset

	31.12.2019	31.12.2018
Takaukset	19 018	23 768
Muut kolmannen hyväksi annetut sitoumukset	250	
Käyttämättömät luottojärjestelyt	255 275	176 803
Yhteensä	274 543	200 570

Odotettavissa oleva luottotappio, joka kohdistuu taseen ulkopuolisiin eriin, on 1 245 tuhatta euroa (773).

Konsernin liitetieto 33: Rahoitusvarojen ja -velkojen netottaminen

Rahoitusvelat	Taseella netotettujen rahoitusvelkojen bruttosumma	Taseella netotetut rahoitusvarat	Taseella esitetty netotettu rahoitusvelka	Vakuudeksi annettu käteinen	Nettosumma
Rahoitusvarat					
Johdannaissopimukset	405	-5	400		
Rahoitusvelat					
Johdannaissopimukset	17 067	-5	17 062	-22 933	-5 871

Rahoitusvarat ja -velat vähennetään toisistaan ja taseessa esitetään nettomäärä silloin, kun kirjattujen määrien vähentämiseen toisistaan on laillisesti täytäntöön pantava oikeus ja suoritus aiotaan toteuttaa nettomääräisesti.

Seuraaviin rahoitusvaroihin ja -velkoihin liittyy täytäntöön pantavissa olevia yleisiä netotussopimuksia:

Vakuudeksi annettu käteinen sisältyy tase-erään Saamiset luottolaitoksilta. Vakuudeksi saatu käteinen sisältyy tase-erään Velat luottolaitoksille.

Konsernin liitetieto 35: Konsernirakenne ja lähipiiri

S-Pankki-konsernin emoyhtiö on S-Pankki Oy. S-Pankki Oy on talletuspankki, joka harjoittaa luottolaitostoiminnasta annetun lain mukaista luottolaitostoimintaa sekä siihen liittyvää toimintaa ja se tarjoaa sijoituspalvelulain sijoituspalveluja. Pankki hoitaa emoyhtiönä konserniin kuuluvien yhtiöiden keskitetysti hoidettavat tehtävät, kuten konsernihallinnon, ohjauksen ja valvonnan. S-Pankilla on kolme kokonaan omistettua tytäryhtiötä: S-Asiakaspalvelu Oy, FIM Varainhoito Oy ja FIM Pääomarahastot Oy.

S-Asiakaspalvelu Oy, joka tuottaa tietojenkäsittelyyn liittyviä sekä muita luottolaitoksen pääasialliseen toimintaan liittyviä palveluja luottolaitostoiminnasta annetun lain mukaisena palveluyrityksenä.

FIM Varainhoito Oy, joka hallinnoi S-Pankki-, FIM- ja LähiTapiola-rahastoja ja tuottaa salkunhoitoon liittyvät palvelut koko S-Pankki-konsernille.

Vaihtoehtoisrahastojen hoitaja FIM Pääomarahastot Oy toimii hallinnointiyhtiönä ja tuottaa pääomarahastojen salkunhoitoon liittyvät palvelut S-Pankki-konsernille sekä vastaa FIM Varainhoito Oy:n hallinnoimien kiinteistö- sekä metsärahastojen salkunhoidosta. FIM Pääomarahastot Oy:llä on viisi kokonaan omistettua tytäryhtiötä.

- FIM Kiinteistö Oy, joka toimii vastuullisena yhtiömiehenä S-Pankki-konsernin kiinteistörahastoissa.

- FIM Vaikuttavuussijoitukset Oy, joka tarjoaa vaikuttavuussijoittamiseen liittyviä palveluita ja toimii kahden vaikuttavuusinvestointirahaston hallinnointiyhtiönä sekä vastuullisena yhtiömiehenä.
- FIM Infrastructure Mezzanine Debt Fund GP OY, FIM Private Debt Fund I GP OY sekä FIM SIB OY, jotka toimivat vastuullisina yhtiömiehinä FIM Pääomarahastot Oy:n hallinnoimissa rahastoissa. Näissä yhtiöissä ei ole muuta liiketoimintaa.

Liiketoimintojen yhdistäminen vuonna 2019

FIM Pääomarahastot Oy osti 10.1.2019 toteutulla kaupalla sata prosenttia Epicus Oy (nykyisin FIM Vaikuttavuussijoitukset Oy) osakekannasta ja äänivallasta. Yhtiö tarjoaa vaikuttavuussijoittamiseen liittyviä palveluita ja toimii kahden vaikuttavuusinvestointirahaston hallinnointiyhtiönä sekä vastuullisena yhtiömiehenä. Yrityskaupalla S-Pankista tuli vaikuttavuussijoittamisessa Pohjoismaiden johtava toimija.

Ostetun yrityksen hankintahinta oli 1,5 miljoonaa euroa, josta 46,5 prosenttia eli 0,7 miljoonaa euroa kohdistuu liikearvoon. Liikearvo sisältää muun muassa henkilöstön osuudesta sekä sidosryhmäsuhteita. Hankintahinnasta 53,5 prosenttia (0,8 miljoonaa euroa) sisältää ostohetkellä käynnissä tai käynnistymässä olleiden rahastohankkeiden tuotto-odotuksia. Kyseinen osa hankintahinnasta on verotuksessa vähennyskelpoista taloudellisen poistoajan mukaisesti (poistot vuonna 2019 olivat 0,1 miljoonaa euroa).

S-Pankin tytäryhtiöitä ovat seuraavat yhtiöt:

Tytäryhtiöt	Kotipaikka	Omistusosuus	
		2019	2018
S-Asiakaspalvelu Oy	Helsinki	100 %	100 %
FIM Varainhoito Oy	Helsinki	100 %	100 %
FIM Pääomarahastot Oy	Helsinki	100 %	100 %
FIM Kiinteistö Oy	Helsinki	100 %	80 %
FIM Infrastructure Mezzanine Debt Fund GP Oy	Helsinki	100 %	100 %
FIM Private Debt Fund I GP Oy	Helsinki	100 %	100 %
FIM SIB Oy	Helsinki	100 %	100 %
FIM Vaikuttavuussijoitukset Oy	Helsinki	100 %	0 %

Tytäryhtiöt on yhdistelty konserniin hankintamenomenetelmää käyttäen.

Hankinnassa käteisvastikkeena maksettiin 1,2 miljoonaa euroa. Kolmasosa enimmäiskauppahinnasta eli 0,6 miljoonaa on ehdollista ja maksetaan ehtojen täyttyessä vuosina 2020–21. Ehdollisesta vastikkeesta hankinta-ajankohtana kirjattiin 0,3 miljoonaa euroa. Ostetun yrityksen taseen loppusumma oli 0,1 miljoonaa euroa.

Liikearvo on mukana konsernin liikearvotestauksessa 31.12.2019, eikä arvonalentumista ole todettu.

Strukturoitujen konsolidoimattomien yhteisöjen tiedot:

S-Pankki toimii vastuunalaisena yhtiömiehenä ky-muotoisissa rahastoissa, jotka ovat luonteeltaan strukturoituja yhteisöjä. S-Pankki-konsernin yrityksillä ei ole kyseisissä rahastoissa sellaisia omistuksia, jotka altistaisivat konsernin merkittävästi rahastojen muuttuville tuotoille, eikä niitä siten yhdistellä konsernitilinpäätökseen.

Strukturoituja yhteisöjä ovat:

- FIM Varainhoito Oy:n hallinnoimat sijoitus- ja erikoissijoitusrahastot,
- FIM Pääomarahastot Oy:n hallinnoimat vaihtoehtoisrahastot, joiden vastuunalaisina yhtiömiehinä toimivat FIM Private Debt Fund GP Oy, FIM Infrastructure Mezzanine Debt Fund GP Oy ja FIM SIB Oy,
- FIM Vaikuttavuussijoitukset Oy:n hallinnoimat vaihtoehtoisrahastot, sekä

- kiinteistörahastot, joiden vastuunalaisena yhtiömiehenä toimii FIM Kiinteistö Oy.

Hallinnointiyhtiöt ohjaavat rahastojen merkityksellisiä toimintoja tekemällä sijoituspäätökset rahastojen sääntöjen mukaisesti. Konsernin maksimitappioriski rahastoissa rajoittuu konsernin suoriin sijoituksiin rahastoissa, rahastoille myönnettyihin luottoihin ja pääomapanokseen vastuunalaisessa yhtiömieheessä. Pääasiassa konserni toimii hallinnointiyhtiön roolissa rahastoissa. Konsernilla on suoria sijoituksia vain viiteen rahastoon.

Lähipiiriä koskevat tiedot

S-Pankin lähipiiri käsittää johtoon kuuluvat avainhenkilöt, näiden läheiset perheenjäsenet sekä lähipiiriin kuuluvat yhteisöt. Johdon avainhenkilöitä ovat S-Pankin hallituksen jäsenet ja varajäsenet, S-Pankin toimitusjohtaja ja varatoimitusjohtaja sekä johtoryhmän jäsenet. Lähipiiriin kuuluvia yhteisöjä ovat S-Pankin tytär- ja osakkuusyrietykset, S-Pankista 37,5 prosenttia omistava SOK sekä SOK-yhtymän tytär-, yhteis- ja osakkuusyrietykset. Lisäksi lähipiiriin kuuluvat yhtiöt, joissa lähipiiriin kuuluvalla henkilöllä on määräysvalta tai huomattava vaikutusvalta.

Lähipiirille myönnettyjen luottojen ja talletusten ehtoissa noudatetaan normaaleja asiakas- ehtoja.

Konsernitilinpäätökseen sisällytettävät strukturoidut yhteisöt	2019	2018
Strukturoidut yhteisöt, joissa konsernilla on sijoitus		
Varat yhteensä	102 199	52 661
Konsernin sijoitus	5 868	5 008
Velat yhteensä	96 331	47 654
Strukturoidut yhteisöt, joissa konsernilla ei ole sijoitusta		
Varat yhteensä	9 199 981	7 733 410
Velat yhteensä	9 199 981	7 733 410

YHTEENVETO

TOIMINTAKERTOMUS

VASTUULLISUUS

TILINPÄÄTÖS

Liiketoimet lähipiirin kanssa 2019	Liiketoimet omistajayhteisön kanssa	Osakkuus-yhtiöt	Johtoon kuuluvat henkilöt	Muut lähipiiriin kuuluvat
Varat				
Luotot	0	0	1 947	28
Myyntisaamiset	57	0	0	0
Velat				
Talletukset	91 053	7	1 889	1 774
Muut velat	20 062	0	0	0
Ostovelat	189	302	0	0
Taseen ulkopuoliset sitoumukset				
Luottolupaukset	60 000	0	573	25
Tuotot ja kulut				
Korkotuotot	14	0	9	1
Palkkiotuotot	25	0	1	1
Palvelumyynnit	1 284	0	0	0
Korkokulut	386	0	2	1
Palveluostot	11 949	13 770	0	0

Liiketoimet lähipiirin kanssa 2018	Liiketoimet omistajayhteisön kanssa	Osakkuus-yhtiöt	Johtoon kuuluvat henkilöt	Muut lähipiiriin kuuluvat
Varat				
Luotot	0	0	1 951	25
Myyntisaamiset	527	0	0	0
Velat				
Talletukset	142 228	11	2 054	278
Muut velat	20 056	0	0	0
Ostovelat	577	1 318	0	0
Taseen ulkopuoliset sitoumukset				
Luottolupaukset	60 000	0	170	29
Tuotot ja kulut				
Korkotuotot	147	0	9	1
Palkkiotuotot	27	0	1	1
Palvelumyynnit	1 519	0	0	0
Korkokulut	211	0	2	0
Palveluostot	12 192	13 683	0	0

Johtoon kuuluvien henkilöiden kompensatio 2019	Palkat ja muut lyhytaikaiset työsuhde-etuudet	Pitkäaikaiset maksupohjaiset eläkejärjestelyt
Toimitusjohtaja ja johtoryhmä	1 532	348
Hallituksen jäsenet	56	
Johtoon kuuluvien henkilöiden kompensatio yhteensä	1 588	348

Johtoon kuuluvien henkilöiden kompensatio 2018	Palkat ja muut lyhytaikaiset työsuhde-etuudet	Pitkäaikaiset maksupohjaiset eläkejärjestelyt
Toimitusjohtaja ja johtoryhmä	1 561	338
Hallituksen jäsenet	56	
Johtoon kuuluvien henkilöiden kompensatio yhteensä	1 617	338

S-PANKKI OY:N TILINPÄÄTÖS

S-PANKKI OY – TULOSLASKELMA

(t€)	Liitetieto	1.1.–31.12.2019	1.1.–31.12.2018
Korkotuotot	2	94 488	86 720
Korkokulut	2	-8 219	-7 119
KORKOKATE		86 268	79 601
Palkkiotuotot	3	52 564	51 256
Palkkiokulut	3	-8 993	-9 063
Arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotot	4	2 742	2 252
Arvopaperikaupan nettotuotot		2 612	2 357
Valuuttatoiminnan nettotuotot		130	-105
Käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattujen rahoitusvarojen nettotuotot		3 072	2 088
Suojauslaskennan nettotulos	5	100	-371
Liiketoiminnan muut tuotot	6	15 944	15 985
Hallintokulut		-99 333	-104 150
Henkilöstökulut		-40 232	-41 707
Palkat ja palkkiot		-34 115	-33 611
Henkilösivukulut		-6 117	-8 096
Eläkekulut		-5 569	-6 677
Muut henkilösivukulut		-548	-1 419
Muut hallintokulut		-59 101	-62 443

(t€)	Liitetieto	1.1.–31.12.2019	1.1.–31.12.2018
Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä	8	-11 397	-12 604
Liiketoiminnan muut kulut	7	-7 305	-5 778
Odotettavissa olevat luottotappiot jaksotettuun hankintamenoön kirjatuista rahoitusvaroista	9	-14 308	-8 494
Muiden rahoitusvarojen odotettavissa olevat luottotappiot sekä arvonalentumistappiot	9	313	-197
LIIKEVOITTO (-TAPPIO)		19 665	10 524
Tilinpäätössiirrot		2 172	340
Tuloverot		-5 067	-3 741
TILIKAUDEN VOITTO (-TAPPIO)		16 769	7 123

S-PANKKI OY – TASE

VASTAAVAA (t€)	Liitetieto	31.12.2019	31.12.2018
Käteiset varat	10, 27, 28, 29	603 893	468 436
Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat saamistodistukset	10, 13, 27, 28, 29	787 214	1 002 523
Muut		787 214	1 002 523
Saamiset luottolaitoksilta	10, 11, 27, 28, 29	32 180	26 615
Vaadittaessa maksettavat		3 308	14 378
Muut		28 872	12 237
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	10, 12, 27, 28, 29	4 780 583	4 186 865
Vaadittaessa maksettavat		4 864	3 952
Muut		4 775 719	4 182 913
Saamistodistukset	10, 13, 27, 28, 29	293 809	665 438
Muilta		293 809	665 438
Osakkeet ja osuudet	10, 14, 27, 28	27 482	25 139
Osakkeet ja osuudet omistusyhteisyhteisöissä	10, 14, 27, 28	3	3
Osakkeet ja osuudet samaan konserniin kuuluvissa yrityksissä	10, 14, 27, 28	29 942	29 942
Johdannaissopimukset	10, 15, 16, 27, 28, 29	400	649
Aineettomat hyödykkeet	17, 28	36 794	37 239
Aineelliset hyödykkeet	18, 28	1 229	741
Muut aineelliset hyödykkeet		1 229	741
Muut varat	19, 28	3 977	6 810
Siirtosaamiset ja maksetut ennakot	20, 28	17 131	17 090
Laskennalliset verosaamiset	21, 28	359	985
VASTAAVAA YHTEENSÄ		6 614 997	6 468 476

YHTEENVETO	TOIMINTAKERTOMUS	VASTUULLISUUS	TILINPÄÄTÖS	
VASTATTAVAA (t€)		Liitetieto	31.12.2019	31.12.2018
VIERAS PÄÄOMA				
Velat luottolaitoksille	10, 27, 28, 29		0	302
Luottolaitoksille			0	302
Vaadittaessa maksettavat			0	302
Velat yleisöille ja julkisyhteisöille	10, 27, 28, 29		6 025 093	5 906 705
Talletukset			5 972 403	5 855 568
Vaadittaessa maksettavat			5 932 305	5 850 364
Muut			40 098	5 203
Muut velat			52 690	51 137
Vaadittaessa maksettavat			50 521	49 190
Muut			2 168	1 947
Johdannaissopimukset ja muut kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät velat	10, 27, 28, 29		17 062	13 103
Muut velat	22, 28		31 177	31 459
Muut velat			31 177	31 459
Siirtovelat ja saadut ennakot	23, 28		20 649	12 678
Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	10, 24, 27, 28		50 000	50 000
Muut			50 000	50 000
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ			6 143 981	6 014 246
TILINPÄÄTÖSSIIRTOJEN KERTYMÄ				
Poistoero			6 745	5 576
Verotusperäiset varaukset			30 000	33 341
TILINPÄÄTÖSSIIRTOJEN KERTYMÄ YHTEENSÄ			36 745	38 916

YHTEENVETO	TOIMINTAKERTOMUS	VASTUULLISUUS	TILINPÄÄTÖS	
VASTATTAVAA (t€)		Liitetiedosto	31.12.2019	31.12.2018
OMA PÄÄOMA				
Osakepääoma		25, 26	82 880	82 880
Muut sidotut rahastot		25	-792	-2 981
Käyvän arvon rahasto				
Käypään arvoon arvostamisesta			-792	-2 981
Vapaat rahastot		25	283 828	283 828
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto			283 828	283 828
Edellisten tilikausien voitto (tappio)		25	51 586	44 463
Tilikauden voitto/tappio		25	16 769	7 123
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ			434 272	415 314
VASTATTAVAA YHTEENSÄ			6 614 997	6 468 476
TASEEN ULKOPUOLISET SITOUMUKSET (t€)		32	31.12.2019	31.12.2018
Asiakkaan puolesta kolmannen hyväksi annetut sitoumukset			19 268	23 768
Takaukset ja pantit			19 018	23 768
Muut			250	0
Asiakkaan hyväksi annetut peruuttamattomat sitoumukset			260 545	181 923
Muut			260 545	181 923

S-PANKKI OY – RAHOITUSLASKELMA

	1.1.–31.12.2019	1.1.–31.12.2018	M€	1.1.–31.12.2019	1.1.–31.12.2018
Tilikauden voitto (tappio)	16 769	7 123	Investointien rahavirta		
Poistot ja arvonalentumiset	11 397	12 604	Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin	-11 440	-13 635
Luottotappiot	18 623	13 214	Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden luovutustulot	0	1 516
Muut tuotot ja kulut, joihin ei liity maksua	-4 054	220	Investointien rahavirta	-11 440	-12 119
Tilinpäätössiirrot	-2 172	-340	Rahoituksen rahavirta		
Tuloverot	5 067	3 741	Maksullinen osakeanti	0	39 996
Rahoitustuottojen ja -kulujen oikaisut	-1 546	1 578	Rahoituksen rahavirta	0	39 996
Tuloksen oikaisut yhteensä	27 316	31 017	Rahavarojen muutos	124 396	-23 934
Rahavirta ennen liiketoiminnan saamisten ja velkojen muutosta	44 085	38 140	Rahavarat, avaava tase	482 814	506 956
Liiketoiminnan saamisten lisäys/vähennys (-/+)			Rahavarojen muutos	124 396	-23 934
Saamiset luottolaitoksilta, muut kuin vaadittaessa maksettavat	-16 635	-1 323	Valuuttakurssien muutosten vaikutus	-9	-207
Saamiset asiakkailta	-612 434	-484 017	Rahavarat muodostuvat seuraavista eristä		
Johdannais sopimukset	245	99	Käteiset varat	603 893	468 436
Sijoitusomaisuus	598 604	-343 785	Vaadittaessa maksettavat	3 308	14 378
Muut varat	2 199	-3 845	Rahavarat yhteensä	607 201	482 814
Liiketoiminnan saamisten lisäys/vähennys yhteensä	-28 021	-832 870	Maksetut korot	-7 756	-7 113
Liiketoiminnan velkojen lisäys/vähennys (-/+)			Saadut korot	92 021	88 144
Velat luottolaitoksille	-302	-9 808			
Velat asiakkaille	118 388	834 632			
Muut velat	8 077	-82 724			
Liiketoiminnan velkojen lisäys/vähennys yhteensä	126 164	742 101			
Maksetut verot	-6 392	818			
Liiketoiminnan rahavirta	135 836	-51 812			

Rahavarat kauden 2018 alussa sisältää IFRS 9:n mukaisesta luokittelumuutoksesta johtuvan oikaisu-erän. Rahavarojen määritelmä on yhdenmukainen konsernin rahavirtalaskelman rahavarojen määritelmän kanssa. Tästä johtuen rahoituslaskelman vertailutietoa 2018 on oikaistu.

S-PANKKI OY – TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

S-Pankki Oy:n liitetieto 1: Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet

S-Pankki Oy toimii S-Pankki-konsernin emoyhtiönä. S-Pankki Oy on talletuspankki, joka harjoittaa luottolaitostoiminnasta annetun lain (8.8.2014/610) mukaista luottolaitostoimintaa. Pankki harjoittaa lain 5:n luvun 1 §:ssä tarkoitettua liiketoimintaa sekä siihen liittyvää toimintaa ja se tarjoaa sijoituspalvelulain (14.12.2012/747) 1. luvun 15 §:n mukaisia sijoituspalveluja. Pankki hoitaa emoyhtiönä konserniin kuuluvien yhtiöiden keskitetysti hoidettavat tehtävät, kuten konsernihallinnon, ohjauksen ja valvonnan.

S-Pankin pääkonttori sijaitsee osoitteessa Fleminginkatu 34, 00510 Helsinki.

Hallitus on 4.2.2020 hyväksynyt konserniliinpäätöksen ja emoyhtiön tilinpäätöksen ajalta 1.1.–31.12.2019.

Yleiset laatimisperiaatteet

Tilinpäätös on laadittu noudattaen Suomen kirjanpitolakia ja -asetusta, lakia luottolaitostoiminnasta, valtiovarainministeriön antamaa asetusta luottolaitoksen ja sijoituspalveluyrityksen tilinpäätöksestä, konserniliinpäätöksestä ja toimintakertomuksesta

sekä Finanssivalvonnan rahoitussektoria koskevia määräyksiä. Tilinpäätöksen laatimisessa on otettu huomioon soveltuvin osin myös kirjanpitolautakunnan (KILA) yleisohjeet.

Lisäksi tilinpäätös on laadittu ottaen huomioon luottolaitosdirektiivi (CRDIV), EU:n vakavaraisuusasetus (575/2013, ”CRR”) ja siihen liittyvät täytäntöönpanoasetukset, Euroopan pankkiviranomaisen (European Banking Authority) sääntely ja Finanssivalvonnan kannanotot.

Tilinpäätöstiedot esitetään tuhansina euroina, jollei toisin mainita.

Vertailukelpoisuus

S-Pankki on vuonna 2019 muuttanut joidenkin tuloslaskelman ja taseen erien sisältöä ja vastaavat muutokset on tehty esitettäviin vertailutietoihin. Tässä tilinpäätöksessä esitettävät vertailutiedot vuodelta 2018 poikkeavat näin ollen vuoden 2018 tilinpäätöksessä esitetyistä. Muutoksista on kerrottu tarkemmin niiden erien liitetiedoissa, joihin muutoksilla on ollut vaikutusta.

Tuloutusperiaatteet

Korkotuotot ja -kulut

Korot rahoitusvaroista ja -veloista sekä korkojohdannaisista jaksotetaan korkotuotoiksi ja -kuluiksi niille tilikausille, joille ne ajan kulumisen perusteella kohdistuvat. Palkkiot, jotka muodostavat olennaisen osan lainojen, saamisen tai talletusten efektiivisestä korosta kirjataan korkotuotoihin tai -kuluihin.

Palkkiotuotot ja -kulut

Palkkiotuotot ja -kulut syntyvät asiakkaille tarjotuista palveluista ja näiden palveluiden tuottamiseen käytetyistä resursseista. Palkkiotuotot tuloutetaan suoriteperiaatteen mukaisesti. Useammalle vuodelle jakautuvien palveluiden tuotot kohdistetaan asianomaisille vuosille.

Rahoitusvarat ja -velat

S-Pankki noudattaa rahoitusvarojen ja -velkojen kirjaamisessa ja arvostamisessa ja rahoitusvarojen arvonalentumisen osalta S-Pankki-konsernin laatimisperiaatteita.

Emoyhtiön laadintaperiaatteet vastaavat tältä osin konserniliinpäätöksen laadintaperiaatteita, sillä Finanssivalvonnan määräykset ja ohjeet 2/2016 edellyttävät rahoitusvarojen ja -velkojen kirjaamista IFRS 9 Rahoitusinstrumentit -standardin mukaisesti. Rahoitusvarojen ja -velkojen luokittelu sekä rahoitusvarojen arvonalentuminen on kuvattu S-Pankki-konsernin tilinpäätöksen osassa Konsernin liitetieto 37: Konsernin tilinpäätöksen laatimisperiaatteet kohdissa Rahoitusvarojen ja -velkojen luokittelu sekä Rahoitusinstrumenttien arvonalentuminen.

Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet

Aineettomat hyödykkeet

Aineettomat hyödykkeet muodostuvat pääasiassa sisäisesti aikaansaaduista tietojärjestelmistä, niihin liittyvästä kehitystyöstä sekä lisenssi- ja liittymismaksuista. Aineettomat hyödykkeet merkitään taseeseen hankintamenoon siinä tapauksessa, että hankintameno on määritettävissä luotettavasti ja on todennäköistä, että aineeton hyödyke tuottaa taloudellista hyötyä. Tietojärjestelmiin on aktivoitu myös kustannukset, jotka

ovat syntyneet lisenseihin tehdyistä muutostöistä. Aineettomat hyödykkeet poistetaan tasapoistoina arvioituna taloudellisenä vaikutusaikanaan.

Aineettomien hyödykkeiden poistoajat:

Tietojärjestelmät ja lisenssimaksut: 5 vuotta
Liikearvo: 5 vuotta

Aineelliset hyödykkeet

Aineelliset hyödykkeet arvostetaan kertyneillä poistoilla ja mahdollisilla arvonalentumisilla vähennettyyn alkuperäiseen hankintamenuon. Aineellisista hyödykkeistä tehdään tasapoistot arvioituihin taloudellisiin pitoaikoihin perustuen.

Aineellisten hyödykkeiden poistoajat:

Koneet ja kalusto: 3 vuotta
Vuokrahuoneiston perusparannukset: 5 vuotta

Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden arvonalentumiset

Tilikauden päättyessä arvioidaan, onko viitteitä siitä, että jonkin omaisuuserän arvo on alentunut. Jos viitteitä ilmenee, arvioidaan objektiivisten kriteerien perusteella kyseisestä omaisuuserästä kerrytettävissä oleva rahamäärä. Kerrytettävissä oleva

rahamäärä on omaisuuserän käypä arvo vähennettynä myynnistä aiheutuvilla menoilla tai sitä korkeampi käyttöarvo. Arvonalentumistappio kirjataan, kun omaisuuserän kirjanpitoarvo on suurempi kuin siitä kerrytettävissä oleva rahamäärä. Arvonalentumistappio ja sen muutokset kirjataan tulokseen ja taseeseen arvonalentumistarkastelun kautta.

Tuloverot

Tuloveroihin sisältyvät tilikauden verotettavan tulon perusteella lasketut verot, aikaisempien tilikausien verojen oikaisut sekä laskennallisissa verosaamisissa ja -veloissa tapahtuneet muutokset. Suoraan omaan pääomaan kirjattavien erien verovaikutus kirjataan vastaavasti suoraan omaan pääomaan. Verot lasketaan tilinpäätöshetkellä voimassa olevilla verokannoilla ja verokantojen muuttuessa tiedossa olevalla uudella verokannalla.

Muiden erien osalta (pois lukien IFRS 16 Vuokrasopimukset ja IAS 19 Työsuhde-etuudet mukaiset erät) emoyhtiö noudattaa konsernin tilinpäätöksen laatimisperiaatteita. Emoyhtiö on sisällyttänyt kirjanpitoonsa verolainsäädännön edellyttämään kirjanpitosidonnaisuuteen perustuvia eriä, jotka on esitetty tilinpäätössiirtoina.

S-PANKKI OY – TULOSLASKELMAN LIITETIEDOT

Tuloslaskelman liitetiedot esitetään tuhansina euroina.

S-Pankki Oy:n liitetieto 2: Korkokate

	2019	2018
Korkotuotot		
Saamiset luottolaitoksilta	-125	-299
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä*	86 717	77 704
Saamistodistukset	7 801	9 111
Johdannaissopimukset	91	200
Muut korkotuotot	3	4
Korkotuotot yhteensä	94 488	86 720
joista konsernin sisäisiä	91	50
Korkotuotot vaiheeseen 3 kirjatuista rahoitusvaroista	1 310	1 632
Korkokulut		
Velat luottolaitoksille	-457	-364
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	-4 652	-4 073
Johdannaissopimukset ja muut kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät velat	-2 258	-1 837
Velat joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	-842	-838
Muut korkokulut	-14	-7
Korkokulut yhteensä	-8 219	-7 119
Korkokate	86 268	79 601

*Vertailutietoa on oikaistu IFRS 9 -standardin mukaisesti siirtämällä lainanavauspalkkiot nettopalkkiotuoista osaksi korkokatetta.

S-Pankki Oy:n liitetieto 3: Palkkiotuotot ja -kulut

	2019	2018
Palkkiotuotot		
Luotonannosta*	26 325	23 753
Ottolainauksesta	3 066	3 341
Maksuliikenteestä	11 351	8 947
OmaisuuDENhoidosta	18	16
Lainopillisista tehtävistä	267	288
Arvopaperinvälityksestä	2 197	4 386
Vakuutusten välityksestä	1 014	527
Takausten myöntämisestä	160	119
Muusta toiminnasta	8 166	9 880
Palkkiotuotot yhteensä	52 564	51 256
joista konsernin sisäisiä	7 392	7 398
*Vertailutietoa on oikaistu siirtämällä IFRS 9 -standardin mukaisesti lainanavauspalkkiot korkokatteeseen.		
	2019	2018
Palkkiokulut		
Maksetuista toimitusmaksuista	-54	-41
Muusta*	-8 939	-9 022
Palkkiokulut yhteensä	-8 993	-9 063

*Vertailutietoa on oikaistu siirtämällä pankkikuluja liiketoiminnan muista kuluista palkkiokuluihin.

S-Pankki Oy:n liitetieto 4: Arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotot

	Myyntivoitot ja -tappiot (netto)	Käyvän arvon muutokset (netto)	Yhteensä
2019			
Saamistodistuksista	66	94	160
Osakkeista ja osuuksista	615	3 267	3 883
Johdannaispimuksista	-1 720	289	-1 431
Arvopaperikaupan nettotuotot yhteensä	-1 039	3 650	2 612
Valuuttatoiminnan nettotuotot	139	-9	130
Tuloslaskelmaerä yhteensä	-900	3 641	2 742

	Myyntivoitot ja -tappiot (netto)	Käyvän arvon muutokset (netto)	Yhteensä
2018			
Saamistodistuksista	61	-11	50
Osakkeista ja osuuksista	2 160	516	2 677
Johdannaispimuksista	-419	50	-369
Arvopaperikaupan nettotuotot yhteensä	1 802	555	2 357
Valuuttatoiminnan nettotuotot	103	-207	-105
Tuloslaskelmaerä yhteensä	1 904	348	2 252

S-Pankki Oy:n liitetieto 5: Suojauslaskennan nettotulos

	2019	2018
Suojausinstrumenttien nettotulos	-4 362	-7 252
Suojauskohteiden nettotulos	4 462	6 881
Yhteensä	100	-371

S-Pankki Oy:n liitetieto 6: Liiketoiminnan muut tuotot

	31.12.2019	31.12.2018
Muut tuotot	15 944	15 985
joista konsernilta	1 882	2 676

S-Pankki Oy:n liitetieto 7: Liiketoiminnan muut kulut

	1.1.–31.12.2019	1.1.–31.12.2018
Liiketoiminnan muut kulut		
Vuokratkulut	-4 097	-3 793
Muut kulut*	-3 208	-1 986
Liiketoiminnan muut kulut yhteensä	-7 305	-5 778
Erittely tilintarkastusyhteisölle maksetuista palkkioista		
Tilintarkastus	-191	-155
Veroneuvonta	-1	0
Muut palvelut	-126	-108
Tilintarkastusyhteisölle maksetut palkkiot yhteensä	-318	-263
Erittely Rahoitusvakausraston maksuista		
Vakausmaksu	-627	-814
Talletussuojarahaston maksu	-4 156	-3 317
Hallintomaksu	-37	-32
Rahoitusvakausraston maksut yhteensä	-4 820	-4 163

*Chargeback- ja väärinkäyttötappiot on siirretty odotettavissa olevista luottotappioista liiketoiminnan muihin kuluihin. ICT-vuokratkulut on siirretty hallintokuluista liiketoiminnan muihin kuluihin.

Talletussuojarahasto hyvitti Rahoitusvakausrahastoon kerättävän talletussuojamaksun ja Rahoitusvakausrahasto pankkiveron korvanneen vakausmaksun. Pankille ei ole aiheutunut tulosvaikutusta näiden osalta.

S-Pankki Oy:n liitetieto 8: Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä

	1.1.–31.12.2019	1.1.–31.12.2018
Suunnitelman mukaiset poistot		
Aineettomat hyödykkeet	-7 823	-8 107
Liikearvo	-2 528	-4 266
Aineelliset hyödykkeet*	-321	-231
Suunnitelman mukaiset poistot yhteensä	-10 672	-12 604
Arvonalentumiset pysyvien vastaavien hyödykkeistä		
Aineettomat hyödykkeet	-725	0
Arvonalentumiset pysyvien vastaavien hyödykkeistä yhteensä	-725	0
Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä yhteensä	-11 397	-12 604

*Huoneiston peruseräparannukset on siirretty pitkävaikutteisista menoista muihin aineellisiin hyödykkeisiin.

S-Pankki Oy:n liitetieto 9:

Odotettavissa olevat luottotappiot jaksotettuun hankintamenuon kirjatuista rahoitusvaroista, takauksista ja muista taseen ulkopuolisista sitoumuksista, sekä muiden rahoitusvarojen odotettavissa olevat luottotappiot sekä arvonalentumistappiot

Luottoriski

Vastuut ja sitoumukset, jotka ovat alttiina luottoriskille olivat yhteensä 7 675,2 miljoonaa euroa (7 296,9). ECL-varaus raportointikauden lopussa oli yhteensä 17,1 miljoonaa euroa (14,5). S-Pankin luotto- ja vastapuoliriski on yhteneväinen sekä hallinnointiperiaatteiltaan² että altistumaltaan³ konsernista esitettyjen laadullisten ja numeeristen kuvausten kanssa, jotka esitetään S-Pankin altistumista luottoriskille sekä odotettavissa olevien luottotappioiden siirtymiä ja muutoksia tilikauden aikana.

Odotettavissa olevat luottotappiot

31.12.2019	Sopimuskohtaiset odotettavissa olevat luottotappiot brutto*	Peruutukset**	Tuloslaskelmaan kirjatut peruutukset	Tuloslaskelmaan kirjatut lopulliset luottotappiot
Odotettavissa olevat luottotappiot jaksotettuun hankintamenuon kirjattavista rahoitusvaroista sekä takauksista ja muista taseen ulkopuolisista sitoumuksista				
Saamisista luottolaitoksilta	55	0	0	0
Saamisista yleisöiltä ja julkisyhteisöiltä	-2 491	1 680	4 315	-15 714
Asiakkaan puolesta ja hyväksi annetuista sitoumuksista	-473	0	0	0
Yhteensä	-2 909	1 680	4 315	-15 714
Muiden rahoitusvarojen odotettavissa olevat luottotappiot ja arvonalentumistappiot yhteensä				
Odotettavissa olevat luottotappiot IFRS 9.4.1.2A:n mukaisesti käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattavista rahoitusvaroista	313	0	0	0
Yhteensä	313	0	0	0
Odotettavissa olevat luottotappiot yhteensä	-2 596	1 680	4 315	-15 714

*Sopimuskohtaiset odotettavissa olevat luottotappiot tuloslaskelmassa raportointikaudella. Ryhmäkohtaisia ei tällä hetkellä ole.

**Raportointikauden aikana luottotappioitujen saamisten avaavassa taseessa ollut odotettavissa oleva luottotappio.

²Konsernin liitetieto 2: Luotto- ja vastapuoliriskit

³Konsernin liitetieto 2: Luotto- ja vastapuoliriskit ja Konsernin liitetieto 10: Saamisten arvonalentumiset

31.12.2018	Sopimuskohtaiset odotettavissa olevat luottotappiot brutto*	Peruutukset**	Tuloslaskelmaan kirjatut peruutukset	Tuloslaskelmaan kirjatut lopulliset luottotappiot***
Odotettavissa olevat luottotappiot jaksotettuun hankintamenoön kirjattavista rahoitusvaroista sekä takauksista ja muista taseen ulkopuolisista sitoumuksista				
Saamisista luottolaitoksilta	24	0	0	0
Saamisista yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	-593	1 198	4 719	-13 049
Asiakkaan puolesta ja hyväksi annetuista sitoumuksista	404	0	0	0
Yhteensä	-165	1 198	4 719	-13 049
Muiden rahoitusvarojen odotettavissa olevat luottotappiot ja arvonalentumistappiot yhteensä				
Odotettavissa olevat luottotappiot IFRS 9.4.1.2A:n mukaisesti käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattavista rahoitusvaroista	-197	0	0	0
Yhteensä	-197	0	0	0
Odotettavissa olevat luottotappiot yhteensä	-361	1 198	4 719	-13 049

*Sopimuskohtaiset odotettavissa olevat luottotappiot tuloslaskelmassa raportointikaudella. Ryhmäkohtaisia ei tällä hetkellä ole.

**Raportointikauden aikana luottotappioitujen saamisen avaavassa taseessa ollut odotettavissa oleva luottotappio.

***Chargeback- ja väärinkäyttötappiot on siirretty odotettavissa olevista luottotappioista liiketoiminnan muihin kuluihin.

S-PANKKI OY – TASEEN LIITETIEDOT

Taseen liitetiedot esitetään tuhansina euroina.

S-Pankki Oy:n liitetieto 10: Rahoitusvarojen ja -velkojen ryhmät

Rahoitusvarojen ryhmät 31.12.2019	Jaksotettu hankintameno	Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettavat		Yhteensä
			Käypään arvoon arvostettava	Suojauslaskennassa olevat johdannaiset	
Käteiset varat	603 893				603 893
Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat saamistodistukset		787 214			787 214
Saamiset luottolaitoksilta	32 180				32 180
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	4 780 583				4 780 583
Saamistodistukset		231 238	62 571		293 809
Osakkeet ja osuudet		399	27 083		27 482
Johdannaissopimukset				400	400
Yhteensä	5 416 657	1 018 851	89 654	400	6 525 562

Rahoitusvarojen ryhmät 31.12.2018	Jaksotettu hankintameno	Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettavat		Yhteensä
			Käypään arvoon arvostettava	Suojauslaskennassa olevat johdannaiset	
Käteiset varat	468 436				468 436
Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat saamistodistukset		1 002 523			1 002 523
Saamiset luottolaitoksilta	26 615				26 615
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	4 186 865				4 186 865
Saamistodistukset		242 674	422 764		665 438
Osakkeet ja osuudet		399	24 740		25 139
Johdannaissopimukset				649	649
Yhteensä	4 681 916	1 245 996	472 243	649	6 400 804

Rahoitusvelkojen ryhmät 31.12.2019	Jaksotettu hankintameno	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettavat		Yhteensä
		Käypään arvoon arvostettava	Suojauslaskennassa olevat johdannaiset	
Velat luottolaitoksille	0			0
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	6 025 093			6 025 093
Johdannaissopimukset ja muut kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät velat		1 203	15 860	17 062
Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	50 000			50 000
Yhteensä	6 075 093	1 203	15 860	6 092 155

Rahoitusvelkojen ryhmät 31.12.2018	Jaksotettu hankintameno	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettavat		Yhteensä
		Käypään arvoon arvostettava	Suojauslaskennassa olevat johdannaiset	
Velat luottolaitoksille	302			302
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	5 906 705			5 906 705
Johdannaissopimukset ja muut kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät velat		1 601	11 502	13 103
Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	50 000			50 000
Yhteensä	5 957 007	0	13 103	5 970 109

S-Pankki Oy:n liitetieto 11: Saamiset luottolaitoksilta

	Vaadittaessa maksettavat	Muut kuin vaadittaessa maksettavat	Yhteensä
31.12.2019			
Kotimaisilta luottolaitoksilta	1 732	5 814	7 546
Ulkomaisilta luottolaitoksilta	1 576	23 058	24 635
Saamiset luottolaitoksilta yhteensä	3 308	28 872	32 180

	Vaadittaessa maksettavat	Muut kuin vaadittaessa maksettavat	Yhteensä
31.12.2018			
Kotimaisilta luottolaitoksilta	1 314	11 801	13 115
Ulkomaisilta luottolaitoksilta	13 064	436	13 500
Vaadittaessa maksettavat yhteensä	14 378	12 237	26 615

S-Pankki Oy:n liitetieto 12: Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä

	Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	Tappioita koskeva vähennyserä*
31.12.2019		
Yritykset ja asuntoyhteisöt	766 211	616
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	58 917	115
Kotitaloudet	3 947 684	14 486
Kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	3 139	18
Ulkomaat	4 631	12
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä yhteensä	4 780 583	15 246

	Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	Tappioita koskeva vähennyserä*
31.12.2018		
Yritykset ja asuntoyhteisöt	725 941	642
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	62 191	168
Kotitaloudet	3 389 925	11 960
Kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	4 135	21
Ulkomaat	4 673	20
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä yhteensä	4 186 865	12 810

*Tappioita koskeva vähennyserä on kuhunkin erään sisältyvä odotettavissa oleva luottotappio.

S-Pankki Oy:n liitetieto 13: Saamistodistukset

31.12.2019	Julkisesti noteeratut	Yhteensä	Tappioita koskeva vähennyserä*
Julkisyhteisöjen liikkeeseen laskemat saamistodistukset			
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettavat rahoitusvarat			
Kuntatodistukset	8 009	8 009	
Julkisyhteisöjen liikkeeseen laskemat saamistodistukset yhteensä	8 009	8 009	
Muiden kuin julkisyhteisöjen emittoimat saamistodistukset			
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettavat rahoitusvarat			
Pankkien sijoitustodistukset	8 018	8 018	
Yritystodistukset	46 545	46 545	
Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta arvostettavat rahoitusvarat	1 018 452	1 018 452	-614
Muiden kuin julkisyhteisöjen emittoimat saamistodistukset yhteensä	1 073 014	1 073 014	-614
Saamistodistukset yhteensä	1 081 023	1 081 023	
joista keskuspankkirahoitukseen oikeuttavia	787 214	787 214	
joista yhteensä ne, joille ei kerrytetä korkoa	26 815	26 815	

31.12.2018	Julkisesti noteeratut	Yhteensä	Tappioita koskeva vähennyserä*
Julkisyhteisöjen liikkeeseen laskemat saamistodistukset			
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettavat rahoitusvarat			
Kuntatodistukset	359 727	359 727	
Julkisyhteisöjen liikkeeseen laskemat saamistodistukset yhteensä	359 727	359 727	
Muiden kuin julkisyhteisöjen emittoimat saamistodistukset			
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettavat rahoitusvarat			
Pankkien sijoitustodistukset	0	0	
Yritystodistukset	63 037	63 037	
Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta arvostettavat rahoitusvarat	1 245 197	1 245 197	-927
Muiden kuin julkisyhteisöjen emittoimat saamistodistukset yhteensä	1 308 234	1 308 234	-927
Saamistodistukset yhteensä	1 667 961	1 667 961	
joista keskuspankkirahoitukseen oikeuttavia	1 002 523	1 002 523	
joista yhteensä ne, joille ei kerrytetä korkoa	25 807	25 807	

*Tappioita koskeva vähennyserä on kuhunkin erään sisältyvä odotettavissa oleva luottotappio.

S-Pankki Oy:n liitetieto 14: Osakkeet ja osuudet

31.12.2019	Julkisesti noteeratut	Muut	Yhteensä
Osakkeet ja osuudet			
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat	27 083	0	27 083
Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta IFRS 9.4.1.4:n mukaisesti kirjattavat oman pääoman ehtoiset instrumentit	0	399	399
Osakkeet ja osuudet samaan konserniin kuuluvissa yrityksissä	0	29 942	29 942
Osakkeet ja osuudet omistusyhteisyriksissä	0	3	3
Yhteensä	27 083	30 344	57 427

31.12.2018	Julkisesti noteeratut	Muut	Yhteensä
Osakkeet ja osuudet			
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat	24 740	0	24 740
Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta IFRS 9.4.1.4:n mukaisesti kirjattavat oman pääoman ehtoiset instrumentit	0	399	399
Osakkeet ja osuudet samaan konserniin kuuluvissa yrityksissä	0	29 942	29 942
Osakkeet ja osuudet omistusyhteisyriksissä	0	3	3
Yhteensä	24 740	30 344	55 084

S-Pankki Oy:n liitetieto 15: Johdannaissopimukset

Johdannaissuojauslaskentaa ja sen tehokkuuden arviointia on käsitelty konsernin tilinpäätöksen liitetiedossa 1, luvussa Johdannaissuojauslaskenta. Samassa liitetiedossa on myös avattu käsitelty johdannaisten arvostusta luvussa Rahoitusinstrumenttien arvostus käypään arvoon.

Käyvän arvon suojausta sovelletaan S-Pankissa johdannaissuojauksiin, jotka on tehty korkoriskiä liittyvien varojen käyvän arvon muutosten suojaukseen. S-Pankissa suojauksen kohteena oleva käyvän arvon muutoksiin liittyvä riski koskee lähinnä kiinteäkorkoisia arvopapereita, joista aiheutuu korkoriskiä.

Riskienhallinnan periaatteita on kuvattu Konsernin liitetiedossa 2. Markkinariskit ja erityisesti Rahoitustaseen korkoriski -osiot sisältävät tietoja johdannaisten käytöstä suojauslaskennassa ja sen vaikutuksista S-Pankin taloudelliseen asemaan ja tulokseen.

	31.12.2019			31.12.2018		
	Nimellisarvo	Positiivinen käypä arvo	Negatiivinen käypä arvo	Nimellisarvo	Positiivinen käypä arvo	Negatiivinen käypä arvo
Suojauslaskennassa olevat						
Korkojohdannaissuojaukset						
Koronvaihtosuojaukset	631 200	5	-15 865	746 200	41	-11 264
Suojauslaskennassa olevat korkojohdannaissuojaukset yhteensä	631 200	5	-15 865	746 200	41	-11 264
Suojauslaskennassa olevien johdannaissuojauksien maturiteetit						
alle yksi vuosi	50 000			94 000		
1–5 vuotta	574 000			562 200		
yli viisi vuotta	7 200			90 000		
Muussa kuin suojaamistarkoituksessa tehdyt						
Korkojohdannaissuojaukset						
Optiosuojaukset, ostetut	50 000	23	0	200 000	158	0
Optiosuojaukset, asetetut	125 000	0	-798	150 000	0	-809
Koronvaihtosuojaukset	110 000	0	-27	50 000	0	-464
Muussa kuin suojaamistarkoituksessa tehdyt korkojohdannaissuojaukset yhteensä	285 000	23	-825	400 000	158	-1 274
Muiden kuin suojauslaskennassa olevien johdannaissuojauksien maturiteetit						
alle yksi vuosi	125 000			100 000		
1–5 vuotta	160 000			270 000		
yli viisi vuotta	0			30 000		

S-Pankki Oy:n liitetieto 16: Suojauslaskenta

Johdannaisia, suojauslaskentaa ja sen tehokkuuden arviointia on käsitelty konsernin tilinpäätöksen liitetiedossa 1, luvussa Johdannaiset ja suojauslaskenta. Samassa liitetiedossa on myös avattu käsitelty johdannaisten arvostusta luvussa Rahoitusinstrumenttien arvostus käypään arvoon.

Käyvän arvon suojausta sovelletaan S-Pankissa johdannaisiin, jotka on tehty korkoriskiin liittyvien varojen käyvän arvon muutosten suojaukseen. S-Pankissa suojauksen kohteena oleva käyvän arvon muutoksiin liittyvä riski koskee lähinnä kiinteäkorkoisia arvopapereita, joista aiheutuu korkoriskiä.

Riskienhallinnan periaatteita on kuvattu Konsernin liitetiedossa 2. Markkinariskit ja erityisesti Rahoitustaseen korkoriski -osiot sisältävät tietoja johdannaisten käytöstä suojauslaskennassa ja sen vaikutuksista S-Pankin taloudelliseen asemaan ja tulokseen.

31.12.2019	Nimellismäärä, yhteensä	Varat, käyvät arvot	Velat, käyvät arvot	Suojauskohteen sisältävä taseen erä	Tuloslaskelmaan kirjattu tehoton osuus
Suojaavat johdannaiset					
Käyvän arvon suojaus				Johdannaispimukset ja muut kaupankäynnin kohteena olevat velat	
Korkosidonnaiset	631 200	0	-10 707		-4 362
Suojaavat johdannaiset yhteensä	631 200	0			-4 362

31.12.2019	Kirjanpitoarvo		Kumulatiivinen arvomuutos taseella		Suojauskohteen sisältävä taseen erä	Tuloslaskelmaan kirjattu tehoton osuus
	Varat	Velat	Varat	Velat		
Suojauskohde						
Saamistodistukset	866 972	0	885 719	0	Saamistodistukset	4 462
Suojauskohteet yhteensä	866 972	0	885 719	0		4 462

Seuraavassa taulukossa esitetään suojauskohteen ja suojausinstrumentin käyvän arvon muutos eli suojauskohteen tehon osuus.

31.12.2019		Suojaussuhteen voitto/tappio		Suojaussuhteen tehon osuus	Tuloslaskelmarivi, jolle tehon osuus on kirjattu
Suojauskohde	Suojausinstrumentti	Suojauskohde	Suojausinstrumentti		
Saamistodistukset	Korkojohdannaiset	4 462	-4 362	100	Sijoitustoiminnan nettotuotot: suojauslaskennan nettotulos

YHTEENVETO	TOIMINTAKERTOMUS		VASTUULLISUUS		TILINPÄÄTÖS	
31.12.2018	Nimellismäärä, yhteensä	Varat, käyvät arvot	Velat, käyvät arvot		Suojauskohteen sisältävä taseen erä	Tuloslaskelmaan kirjattu tehoton osuus
Suojaavat johdannaiset						
Käyvän arvon suojaus						
Korkosidonnaiset	746 200	0	-11 223		Johdannaissopimukset ja muut kaupankäynnin kohteena olevat velat	-7 252
Suojaavat johdannaiset yhteensä	746 200	0	-11 223			-7 252
	Kirjanpitoarvo		Kumulatiivinen arvomuutos taseella			
31.12.2018	Varat	Velat	Varat	Velat	Suojauskohteen sisältävä taseen erä	Tuloslaskelmaan kirjattu tehoton osuus
Suojauskohde						
Saamistodistukset	995 536	0	1 006 033	0	Saamistodistukset	6 881
Suojauskohteet yhteensä	995 536	0	1 006 033	0		6 881
31.12.2018	Suojaussuhteen voitto/tappio					
	Suojauskohde	Suojausinstrumentti	Suojauskohde	Suojausinstrumentti	Suojaussuhteen tehoton osuus	Tuloslaskelmarivi, jolle tehoton osuus on kirjattu
	Saamistodistukset	Korkojohdannaiset	6 881	-7 252	-371	Sijoitustoiminnan nettotuotot: suojauslaskennan nettotulos

Suojauslaskennan laadintaperiaatteet on kuvattu konsernin laatimisperiaatteiden kohdassa Johdannaiset ja suojauslaskenta.

Suojattavien erien suojattavasta riskistä johtuvat käyvän arvon muutokset on kirjattu tuloslaskelman erään Suojauslaskennan nettotulos. Muusta kuin suojattavasta riskistä johtuvat käyvän arvon muutokset on kirjattu käyvän arvon rahastoon. Suojauslaskentaan kuuluvien suojaavien erien käyvän arvon muutokset on kirjattu tuloslaskelman erään Suojauslaskennan nettotulos. Suojauksen ollessa tehokas käyvän arvon muutokset kumoavat toisensa, ja nettotulos on lähellä nolaa.

S-Pankki Oy:n liitetieto 17: Aineettomat hyödykkeet

Aineettomien hyödykkeiden muutokset 2019	Tietojärjestelmät	Keskeneräiset projektit	Liikearvo	Yhteensä
Hankintameno 1.1.2019*	67 768	15 859	17 628	101 255
Lisäykset	21	10 610	0	10 632
Vähennykset	-1 261	0	0	-1 261
Siirrot erien välillä	15 771	-15 771	0	0
Hankintameno 31.12.2019	82 299	10 699	17 628	110 626
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 1.1.2019	-52 120		-11 897	-64 016
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	1 261		0	1 261
Poistot	-7 823		-2 528	-10 351
Arvonalentumiset	-725		0	-725
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 31.12.2019	-59 407		-14 425	-73 832
Kirjanpitoarvo 1.1.2019	15 648	15 859	5 731	37 239
Kirjanpitoarvo 31.12.2019	22 892	10 699	3 203	36 794

Aineettomien hyödykkeiden muutokset 2018	Tietojärjestelmät	Keskeneräiset projektit	Liikearvo	Yhteensä
Hankintameno 1.1.2018	67 288	6 636	17 628	91 552
Lisäykset	307	10 913	0	11 220
Vähennykset	-1 516	0	0	-1 516
Siirrot erien välillä	1 689	-1 689	0	0
Hankintameno 31.12.2018	67 768	15 859	17 628	101 255
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 1.1.2018	-45 528		-7 630	-53 159
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	1 516		0	1 516
Poistot	-8 107		-4 266	-12 374
Arvonalentumiset	0		0	0
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 31.12.2018	-52 120		-11 897	-64 016
Kirjanpitoarvo 1.1.2018	21 759	6 636	9 998	38 393
Kirjanpitoarvo 31.12.2018	15 648	15 859	5 731	37 239

*Huoneiston perusparannusmenot on siirretty pitkävaikutteisista menoista muihin aineellisiin hyödykkeisiin.

S-Pankki Oy:n liitetieto 18: Aineelliset hyödykkeet

Aineellisten hyödykkeiden muutokset 2019	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	Yhteensä
Hankintameno 1.1.2019*	726	899	0	1 625
Lisäykset	0	31	777	808
Vähennykset	0	-119	0	-119
Siirrot erien välillä	0	777	-777	0
Hankintameno 31.12.2019	726	1 589	0	2 314
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 1.1.2019	-726	-158		-884
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	0	119		119
Poistot	0	-321		-321
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 31.12.2019	-726	-360		-1 086
Kirjanpitoarvo 1.1.2019	0	741	0	741
Kirjanpitoarvo 31.12.2019	0	1 229	0	1 229

Aineellisten hyödykkeiden muutokset 2018	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	Yhteensä
Hankintameno 1.1.2018	726	0	0	726
Lisäykset	0	571	328	899
Vähennykset	0	0	0	0
Siirrot erien välillä	0	328	-328	0
Hankintameno 31.12.2018	726	899	0	1 625
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 1.1.2018	-653	0		-653
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	0	0		0
Poistot	-73	-158		-231
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 31.12.2018	-726	-158		-884
Kirjanpitoarvo 1.1.2018	73	0	0	73
Kirjanpitoarvo 31.12.2018	0	741	0	741

*Huoneiston perusparannusmenot on siirretty pitkävaikutteisista menoista muihin aineellisiin hyödykkeisiin.

S-Pankki Oy:n liitetieto 19: Muut varat

	31.12.2019	31.12.2018
Maksujenvälityssaamiset	1 754	2 886
Arvopapereiden myyntisaamiset	0	0
Sijoituspalveluyrityksiltä	0	0
Muilta	0	0
Muut	2 223	3 924
Muut varat yhteensä	3 977	6 810
joista konsernilta	43	31

S-Pankki Oy:n liitetieto 20: Siirtosaamiset

	31.12.2019	31.12.2018
Korkosaamiset*	10 595	11 188
Palkkiosaamiset	1 592	1 389
Muut saamiset	4 944	4 514
Siirtosaamiset yhteensä	17 131	17 090
joista konsernilta	531	688

*Siirretty epävarmat korkosaamiset muista saamisista korkosaamisiin.

S-Pankki Oy:n liitetieto 21: Laskennalliset verosaamiset ja -velat

	31.12.2019	31.12.2018
Laskennallinen verosaaminen käyvän arvon rahastosta	359	985

S-Pankki Oy:n liitetieto 21: Muut velat

	31.12.2019	31.12.2018
Maksujenvälitysvelat	22 447	20 786
Arvopapereiden ostovelat	0	301
Muut	8 730	10 371
Muut velat	31 177	31 459

S-Pankki Oy:n liitetieto 23: Siirtovelat ja saadut ennakot

	31.12.2019	31.12.2018
Korkovelat	915	451
Siirtovelat	19 734	12 227
Siirtovelat	20 649	12 678

S-Pankki Oy:n liitetieto 24: Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla

31.12.2019	Kirjanpitoarvo*	Nimellisarvo	Korko	Eräpäivä
Debenttuuri I/2015	16 042	16 000	Euribor 12 kk + vuotuinen korko 1,5 %	1.12.2025
Debenttuuri I/2016	26 484	26 000	Euribor 12 kk + vuotuinen korko 1,8 %	30.6.2026
Debenttuuri I/2017	8 012	8 000	Euribor 12 kk + vuotuinen korko 1,8 %	18.12.2027

*Sisältää siirtyvät korot.

Ehdot debentuuriehtoisissa lainoissa:

Liikkeeseenlaskija pidättää itselleen oikeuden ostaa lainaa takaisin ennen niiden eräpäivää. Liikkeeseenlaskija tai sen konserniin kuuluva yritys voi vain vähäisessä määrin lunastaa lainaa ennen laina-ajan päättymistä ilman Finanssivalvonnan lupaa. Lunastaminen edellyttää, että lainat saadaan lyhyen ajan kuluessa myytyä uudelle sijoittajalle. Velkakirjan haltijalla ei ole oikeutta vaatia lainan ennaikaista takaisinmaksua.

Debentuuriehtoisilla lainoilla on pankin muita velkasitoumuksia huonompi etuoikeus. Vakavaraisuuslaskennassa debentuuriehtoiset lainat on ryhmitelty toissijaiseen pääomaan (Tier 2) CRR- asetuksen mukaisesti.

Pääomainstrumenttien keskeisten ominaisuuksien malli

	Debenttuuri I/2015	Debenttuuri I/2016	Debenttuuri I/2017
Liikkeeseenlaskija	S-Pankki Oy	S-Pankki Oy	S-Pankki Oy
Yksilöllinen tunniste	FI4000185418	FI4000210877	FI4000292735
Instrumenttiin sovellettava lainsäädäntö	Suomen laki	Suomen laki	Suomen laki
Säätely			
Vakavaraisuuden säännöt siirtymäkaudella	Toissijainen pääoma (T2)	Toissijainen pääoma (T2)	Toissijainen pääoma (T2)
Vakavaraisuuden säännöt siirtymäkauden jälkeen	Toissijainen pääoma (T2)	Toissijainen pääoma (T2)	Toissijainen pääoma (T2)
Käytettävissä yksittäisen yrityksen tasolla tai konsolidoinnin perusteella / alakonsolidoinnin tasolla / yksittäisen yrityksen tasolla ja konsolidoinnin perusteella / alakonsolidointiryhmän tasolla	yksittäinen yritys ja konsolidoinnin perusteella	yksittäinen yritys ja konsolidoinnin perusteella	yksittäinen yritys ja konsolidoinnin perusteella
Instrumentin laji	Pääomalaina	Pääomalaina	Pääomalaina
Lakisääteiseen pääomaan kirjattu määrä (M€) (viimeisimpänä raportointipäivänä)	16	26	8
Instrumentin nimellinen määrä (M€)	16	26	8
Liikkeeseenlaskuhinta	100 %	100 %	100 %
Lunastushinta	100 %	100 %	100 %
Kirjanpidollinen luokittelu	Vastuu, jaksotettu hankintameno	Vastuu, jaksotettu hankintameno	Vastuu, jaksotettu hankintameno

Pääomainstrumenttien keskeisten ominaisuuksien malli

	Debenttuuri I/2015	Debenttuuri I/2016	Debenttuuri I/2017
Alkuperäinen liikkeeseenlaskupäivä	1.12.2015	30.6.2016	18.12.2017
Eräpäivätön tai päivätty	päivätty	päivätty	päivätty
Alkuperäinen maturiteetti	1.12.2025	30.6.2026	18.12.2027
Liikkeeseenlaskijan toteuttama takaisinlunastus edellyttää viranomaisen ennakkohyväksyntää	Kyllä	Kyllä	Kyllä
Mahdollinen takaisinlunastuspäivä, ehdolliset takaisinlunastuspäivät ja lunastusmäärä	Debenttuurin pääoma maksetaan takaisin nimellisarvostaan tasasuuruksina lyhennyserinä vuosittain 1.12., ensimmäisen kerran 1.12.2021 ja viimeisen kerran 1.12.2025. Liikkeeseenlaskija pidättää itselleen oikeuden maksaa Debenttuuri takaisin ennen niiden eräpäivää. Takaisinmaksu voi tapahtua aikaisintaan viiden (5) vuoden kuluttua lainan liikkeeseenlaskemisesta, jollei Fiva myönnä lupaa niiden viittä (5) vuotta aikaisempaan takaisinmaksamiseen.	Debenttuurin pääoma maksetaan takaisin nimellisarvostaan tasasuuruksina lyhennyserinä vuosittain 30.6., ensimmäisen kerran 30.6.2022 ja viimeisen kerran 30.6.2026. Liikkeeseenlaskija pidättää itselleen oikeuden maksaa Debenttuuri takaisin ennen niiden eräpäivää. Takaisinmaksu voi tapahtua aikaisintaan viiden (5) vuoden kuluttua lainan liikkeeseenlaskemisesta, jollei Fiva myönnä lupaa niiden viittä (5) vuotta aikaisempaan takaisinmaksamiseen.	Debenttuurin pääoma maksetaan takaisin nimellisarvostaan tasasuuruksina lyhennyserinä vuosittain 18.12., ensimmäisen kerran 18.12.2022 ja viimeisen kerran 18.12.2027. Liikkeeseenlaskija pidättää itselleen oikeuden maksaa Debenttuuri takaisin ennen niiden eräpäivää. Takaisinmaksu voi tapahtua aikaisintaan viiden (5) vuoden kuluttua lainan liikkeeseenlaskemisesta, jollei Fiva myönnä lupaa niiden viittä (5) vuotta aikaisempaan takaisinmaksamiseen.
Mahdolliset myöhemmät takaisinlunastuspäivät	Katso ylempi kohta	Katso ylempi kohta	Katso ylempi kohta
Kuponnit / Osingot			
Kiinteä tai vaihtuva osinko / kuponki	Vaihtuva kuponki	Vaihtuva kuponki	Vaihtuva kuponki
Kupongin korko ja siihen liittyvät indeksit	Euribor 12 kk + vuotuinen korko 1,5 %	Euribor 12 kk + vuotuinen korko 1,8 %	Euribor 12 kk + vuotuinen korko 1,8 %
Dividend stopper -lausekkeen olemassaolo	Ei	Ei	Ei
Täysin harkinnanvarainen, osittain harkinnanvarainen tai pakollinen (ajoituksen osalta)	Pakollinen	Pakollinen	Pakollinen
Täysin harkinnanvarainen, osittain harkinnanvarainen tai pakollinen (määrän osalta)	Pakollinen	Pakollinen	Pakollinen
Step-up-ehdon tai muun lunastuskannustimen olemassaolo	Ei	Ei	Ei
Ei-kumulatiivinen tai kumulatiivinen	Ei-kumulatiivinen	Ei-kumulatiivinen	Ei-kumulatiivinen
Vaihdettava tai sidottu	Sidottu	Sidottu	Sidottu
Jos instrumentti on vaihdettava, mitkä tekijät vaikuttavat vaihtoon?	Ei sovellu	Ei sovellu	Ei sovellu
Jos instrumentti on vaihdettava, onko se vaihdettava kokonaisuudessaan vai osittain?	Ei sovellu	Ei sovellu	Ei sovellu
Jos instrumentti on vaihdettava, mikä on vaihtokurssi?	Ei sovellu	Ei sovellu	Ei sovellu

Pääomainstrumenttien keskeisten ominaisuuksien malli

	Debenttuuri I/2015	Debenttuuri I/2016	Debenttuuri I/2017
Jos instrumentti on vaihdettava, onko vaihto pakollinen vai valinnainen?	Ei sovellu	Ei sovellu	Ei sovellu
Jos instrumentti on vaihdettava, tarkenna minkälaiseen instrumenttiin se voidaan vaihtaa?	Ei sovellu	Ei sovellu	Ei sovellu
Jos instrumentti on vaihdettava, tarkenna minkä liikkeeseenlaskijan instrumenttiin se voidaan vaihtaa?	Ei sovellu	Ei sovellu	Ei sovellu
Kirjanpitoarvon alentamisen ominaisuudet	Ei sovellu	Ei sovellu	Ei sovellu
Jos kirjanpitoarvon alentaminen on mahdollista, mitkä tekijät laukaisevat sen?	Ei sovellu	Ei sovellu	Ei sovellu
Jos kirjanpitoarvon alentaminen on mahdollista, tehdäänkö se kokonaan vai osittain?	Ei sovellu	Ei sovellu	Ei sovellu
Jos kirjanpitoarvon alentaminen on mahdollista, onko se pysyvää vai väliaikaista?	Ei sovellu	Ei sovellu	Ei sovellu
Jos kirjanpitoarvon alentaminen on väliaikaista, kuvaile kirjanpitoarvon korotuksen mekanismi	Ei sovellu	Ei sovellu	Ei sovellu
Hierarkinen asema selvitystilassa (tarkenna instrumenttilaji, joka on välittömästi etuoikeudeltaan parempi)	Debenttuurit ovat etuoikeusasemaltaan huonomassa asemassa olevia velkainstrumentteja, jotka kuuluvat Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 575/2013 63. artiklassa tarkoitettuun toissijaiseen pääomaan (T2), jos kyseisessä artiklassa asetetut ja muut asetuksen edellytykset täyttyvät. Debenttuurilla on huonompi etuoikeus kuin Liikkeellelaskijan muilla sitoumuksilla. Debenttuuria ei voida käyttää vastasaatavien kuittaukseen.	Debenttuurit ovat etuoikeusasemaltaan huonomassa asemassa olevia velkainstrumentteja, jotka kuuluvat Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 575/2013 63. artiklassa tarkoitettuun toissijaiseen pääomaan (T2), jos kyseisessä artiklassa asetetut ja muut asetuksen edellytykset täyttyvät. Debenttuurilla on huonompi etuoikeus kuin Liikkeellelaskijan muilla sitoumuksilla. Debenttuuria ei voida käyttää vastasaatavien kuittaukseen.	Debenttuurit ovat etuoikeusasemaltaan huonomassa asemassa olevia velkainstrumentteja, jotka kuuluvat Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 575/2013 63. artiklassa tarkoitettuun toissijaiseen pääomaan (T2), jos kyseisessä artiklassa asetetut ja muut asetuksen edellytykset täyttyvät. Debenttuurilla on huonompi etuoikeus kuin Liikkeellelaskijan muilla sitoumuksilla. Debenttuuria ei voida käyttää vastasaatavien kuittaukseen.
Vaativuustenvastaisen ominaisuudet	Ei	Ei	Ei
Tarkenna mahdolliset vaativuustenvastaiset ominaisuudet	Ei sovellu	Ei sovellu	Ei sovellu

S-Pankki Oy:n liitetieto 25: Oman pääoman erät

	31.12.2019	31.12.2018
Osakepääoma 1.1.	82 880	82 880
Osakepääoma 31.12.	82 880	82 880
Muut sidotut rahastot		
Käyvän arvon rahasto (myytävissä olevat) 1.1.	-2 981	11 590
Alkusaldoon tehdyt IFRS 9 -oikaisut	0	-5 041
Käyvän arvon rahasto 1.1. oikaisujen jälkeen	-2 981	6 550
Oman pääoman ehtoiset instrumentit	0	32
Laskennallisen verovelan osuus kauden muutoksista	-626	3 883
Voitto / tappio käypään arvoon arvostamisesta, muut rahoitusarvopaperit	3 128	-13 641
Tuloslaskelmaan siirretty määrä, muut rahoitusarvopaperit	-313	197
Käyvän arvon rahasto (myytävissä olevat) 31.12.	-792	-2 981
Vapaat rahastot		
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto 1.1.	283 828	243 832
Osakeanti	0	39 996
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto 31.12.	283 828	283 828
Edellisten tilikausien voitto (tappio) 1.1.	51 586	48 593
Alkusaldoon tehdyt IFRS 9 -oikaisut	0	-4 130
Edellisten tilikausien voitto (tappio) 31.12.	51 586	44 463
Tilikauden voitto / tappio	16 769	7 123
Oma pääoma yhteensä	434 272	415 314

S-Pankki Oy:n liitetieto 26: Osakepääoma

6 680 180 kappaletta, yhteensä 82 880 200 euroa.

Ei osakelajeja, jotka oikeuttaisivat erisuuruiseen äänimäärään tai osinkoon.

S-PANKKI OY – MUUT LIITETIEDOT

Muut liitetiedot esitetään tuhansina euroina.

S-Pankki Oy:n liitetieto 27: Rahoitusvarojen ja -velkojen käyvät arvot ja kirjanpitoarvot sekä käyvän arvon hierarkia

	31.12.2019		31.12.2018	
	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo
Rahoitusvarat				
Käteiset varat	603 893	603 893	468 436	468 436
Saamiset luottolaitoksilta	32 180	32 180	26 615	26 615
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	4 780 583	5 124 454	4 186 865	4 512 474
Saamistodistukset	1 081 023	1 085 565	1 667 961	1 674 098
Osakkeet ja osuudet	27 482	27 482	25 139	25 139
Osakkeet ja osuudet omistusyhteisyriyksissä	3	13	3	13
Osakkeet ja osuudet samaan konserniin kuuluvissa yrityksissä	29 942	29 942	29 942	29 942
Johdannaissopimukset	400	400	649	649
Rahoitusvelat				
Velat luottolaitoksille	0	0	302	302
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	6 025 093	6 028 371	5 906 705	5 902 829
Johdannaissopimukset ja muut kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät velat	17 062	17 062	13 103	13 103
Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	50 000	50 538	50 000	50 245

Rahoitusinstrumentin käypä arvo määritellään aktiivisilla markkinoilla noteerattujen hintojen perusteella tai käyttäen markkinoilla yleisesti hyväksytyjä arvostusmenetelmiä. Sijoitustodistusten, yritystodistusten tai johdannaissopimusten (pl. futuurit) käyvät arvot määritellään diskonttaamalla tulevat kassavirrat nykyhetken käyttäen tilinpäätöspäivän markkinakorkoja. Joukkovelkakirjalainat, sijoitusrahasto-osuudet ja futuurit arvostetaan markkinahinnoilla. Käypään arvoon arvostettavat rahoitusvarat arvostetaan käyttäen ostokurssia ja rahoitusvelat käyttäen myyntikursseja.

Käypään arvoon arvostetut rahoitusinstrumentit, 31.12.2019	Taso 1	Taso 2	Taso 3	Yhteensä
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettavat rahoitusvarat				
Osakkeet ja osuudet	9 015	18 068	0	27 083
Saamistodistukset	0	62 571	0	62 571
Yhteensä	9 015	80 639	0	89 654
Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta arvostettavat rahoitusvarat				
Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat saamistodistukset	774 492	15 068	0	789 560
Saamistodistukset	233 434	0	0	233 434
Osakkeet ja osuudet	0	103	29 942	30 044
Yhteensä	1 007 925	15 171	29 942	1 053 038
Johdannaissaamiset	0	400	0	400
Johdannaisvelat	0	17 062	0	17 062
Yhteensä	0	17 462	0	17 462

Käypään arvoon arvostetut rahoitusinstrumentit, 31.12.2018	Taso 1	Taso 2	Taso 3	Yhteensä
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettavat rahoitusvarat				
Osakkeet ja osuudet	5 637	19 103	0	24 740
Saamistodistukset	0	422 764	0	422 764
Yhteensä	5 637	441 867	0	447 503
Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta arvostettavat rahoitusvarat				
Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat saamistodistukset	1 000 881	0	0	1 000 881
Saamistodistukset	172 545	77 907	0	250 453
Osakkeet ja osuudet	0	103	46 749	46 851
Yhteensä	1 173 427	78 010	46 749	1 298 185
Johdannaissaamiset	0	649	0	649
Johdannaisvelat	0	13 103	0	13 103
Yhteensä	0	13 752	0	13 752

Käypään arvoon arvostettavat rahoitusvarat ja -velat luokitellaan kolmeen luokkaan käyvän arvon määrittämisen mukaan. Tason 1 käyvät arvot määritetään käyttämällä toimivilla markkinoilla täysin samanlaisista rahoitusvaroista ja -veloista noteerattuja oikaisemattomia hintoja. Tason 2 käyvät arvot määritetään yleisesti hyväksytyillä arvostusmalleilla, joiden syöttötiedot perustuvat merkittäviltä osin todennettaviin markkinahintoihin. Tason 3 markkinahinnat perustuvat omaisuuserää tai velkaa koskeviin syöttötietoihin, jotka eivät perustu todennettavissa olevaan markkinatietoon, vaan merkittäviltä osin johdon arvioihin.

S-Pankki Oy:n liitetieto 28: Tase-erien erittely koti- ja ulkomaan rahan määräisiin ja samaan konserniin kuuluvilta

31.12.2019	Kotimaan raha	Ulkomaan raha	Yhteensä	Samaan konserniin kuuluvilta	Omistusyhteis-yrityksiltä
Saamiset luottolaitoksilta	31 646	534	32 180	0	
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	4 780 583	0	4 780 583	0	
Saamistodistukset	1 081 023	0	1 081 023	0	
Johdannaissopimukset	400	0	400	0	
Osakkeet ja osuudet	57 427	0	57 427	29 942	3
Aineettomat hyödykkeet	36 794	0	36 794	0	
Aineelliset hyödykkeet	1 229	0	1 229	0	
Muu omaisuus (mukaan lukien käteiset varat)	625 360	0	625 360	574	
Yhteensä	6 614 463	534	6 614 997	30 515	3
Velat luottolaitoksille	0	0	0	0	
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	6 025 093	0	6 025 093	24 267	
Johdannaissopimukset ja kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät velat	17 062	0	17 062	0	
Muut velkaerät	51 799	27	51 825	0	
Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	50 000	0	50 000	0	
Yhteensä	6 143 954	27	6 143 981	24 267	0

31.12.2018	Kotimaan raha	Ulkomaan raha	Yhteensä	Samaan konserniin kuuluvilta	Omistusyhteis-yrityksiltä
Saamiset luottolaitoksilta	16 249	10 366	26 615	0	
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	4 186 865	0	4 186 865	0	
Saamistodistukset	1 667 961	0	1 667 961	0	
Johdannaissopimukset	649	0	649	0	
Osakkeet ja osuudet	55 084	0	55 084	29 942	3
Aineettomat hyödykkeet	37 980	0	37 980	0	
Muu omaisuus (mukaan lukien käteiset varat)	493 322	0	493 322	719	
Yhteensä	6 458 111	10 366	6 468 476	30 661	3
Velat luottolaitoksille	0	302	302	0	
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	5 896 546	10 159	5 906 705	22 898	
Johdannaissopimukset ja kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät velat	13 103	0	13 103	0	
Muut velkaerät	44 091	46	44 137	46	
Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	50 000	0	50 000	0	
Yhteensä	6 003 739	10 507	6 014 246	22 945	0

S-Pankki Oy:n liitetieto 29: Rahoitusvarojen ja -velkojen maturiteettijakauma

31.12.2019	0–3 kk	3–12 kk	1–5 v	5–10 v	Yli 10 v	Yhteensä
Käteiset varat	603 893	0	0	0	0	603 893
Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat saamistodistukset	0	110 778	668 610	7 826	0	787 214
Saamiset luottolaitoksilta	32 180	0	0	0	0	32 180
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	218 877	396 908	1 385 114	1 036 412	1 743 273	4 780 583
Saamistodistukset	37 026	36 356	188 878	31 549	0	293 809
Johdannaissopimukset	0	400	0	0	0	400
Rahoitusvarat yhteensä	891 976	544 441	2 242 602	1 075 788	1 743 273	6 498 080
Velat luottolaitoksille	0	0	0	0	0	0
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	6 021 241	862	2 990	0	0	6 025 093
Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	0	0	33 600	16 400	0	50 000
Johdannaissopimukset	0	913	14 695	1 454	0	17 062
Rahoitusvelat yhteensä	6 021 241	1 775	51 285	17 854	0	6 092 155
31.12.2018	0–3 kk	3–12 kk	1–5 v	5–10 v	Yli 10 v	Yhteensä
Käteiset varat	468 436	0	0	0	0	468 436
Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat saamistodistukset	69 161	71 159	777 951	84 251	0	1 002 523
Saamiset luottolaitoksilta	26 615	0	0	0	0	26 615
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	179 716	421 948	1 269 697	872 647	1 442 856	4 186 865
Saamistodistukset	307 721	164 275	176 329	17 113	0	665 438
Johdannaissopimukset	160	89	400	0	0	649
Rahoitusvarat yhteensä	1 051 810	657 471	2 224 378	974 011	1 442 856	6 350 526
Velat luottolaitoksille	302	0	0	0	0	302
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	5 902 445	847	3 413	0	0	5 906 704
Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	0	0	0	50 000	0	50 000
Johdannaissopimukset	0	503	10 506	2 093	0	13 103
Rahoitusvelat yhteensä	5 902 746	1 350	13 919	52 093	0	5 970 109

S-Pankki Oy:n liitetieto 30: Annetut vakuudet

	Muut vakuudet	
	31.12.2019	31.12.2018
Omasta velasta annetut		
Velat luottolaitoksille	152 252	168 660
Johdannaispöytäkirjat ja muut kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät velat	23 573	12 007
Omasta velasta annetut yhteensä	175 825	192 675
Muusta syystä omasta puolesta annetut	225	125
Muiden puolesta annetut	16	24

Vertailutietoa oikaistu. 2018 tilinpäätöksessä ollut luku virheellisesti rivillä Velat yleisölle ja julkisyhteisölle ja luku puuttunut riviltä Muusta syystä omasta puolesta annetut.

S-Pankki Oy:n liitetieto 31: Vuokravastuut

	31.12.2019	31.12.2018
Yhden vuoden kuluessa	4 996	3 176
Yli yhden vuoden kuluessa ja enintään viiden vuoden kuluessa	11 443	5 628
Yhteensä	16 439	8 804

Vuokravastuut koskevat toimitilojen vuokrausta, ajoneuvoja ja puhelimia. Sopimukset eivät ole purettavissa kesken sopimuskauden.

S-Pankki Oy:n liitetieto 32: Taseen ulkopuoliset sitoumukset

	31.12.2019	31.12.2018
Takaukset	19 018	23 768
Muut kolmannen hyväksi annetut sitoumukset	250	0
Käyttämättömät luottojärjestelyt	260 545	181 923
Yhteensä	279 563	205 690
josta konsernin sisäiset taseen ulkopuoliset sitoumukset:		
Käyttämättömät luottojärjestelyt	5 270	5 120

S-Pankki Oy:n liitetieto 33: Välytysaamiset ja velat

	31.12.2019	31.12.2018
PS-lain mukaiset säästövarat	288	235
Muut välytysaamiset ja -velat		
Ostot välittäjiltä	311	9 138
Välitysvelka asiakkaille	24	3 044
Yhteensä	623	12 417

S-Pankki Oy:n liitetieto 34: Tietoja notariaattitoiminnasta ja hallussa olevien asiakasvarojen kokonaismäärä

	31.12.2019	31.12.2018
Konsultatiivisessa varainhoidossa olevat varat	20 504	10 873

S-Pankki Oy:n liitetieto 35: Henkilöstö ja johto

	2019		2018	
	Keskimääräinen lukumäärä	Lukumäärä tilikauden lopussa	Keskimääräinen lukumäärä	Lukumäärä tilikauden lopussa
Vakinainen kokoaikainen henkilöstö	459	448	504	499
Vakinainen osa-aikainen henkilöstö	28	19	31	32
Määräaikainen henkilöstö	22	20	36	34
Yhteensä	509	487	572	565

	2019	2018
Johdolle maksetut palkat ja palkkiot (t€)		
Toimitusjohtaja ja hänen sijaisensa	468	506
Hallitus	30	30
Eläkesitoumukset johdolle (t€)		
Toimitusjohtaja ja hänen sijaisensa	156	106

Toimitusjohtajalle, hänen sijaisilleen sekä hallitukselle myönnettyjen luottojen määrä ilmoitetaan lähipiiriluoantonantoa koskevassa liitetietojen kohdassa.

Henkilökunnan lakisääteinen eläketurva on järjestetty Keskinäinen Työeläkevakuutusyhtiö Elost.

S-Pankki-konsernin johdolle on otettu vapaaehtoinen lisäeläkevakuutus. Lisäeläke on mahdollista nostaa haluamassaan ajankohdassa 60 vuotta täytettyään.

S-Pankki Oy:n liitetieto 36: Lähipiiri

Lähipiiriin kuuluvilta olevat saamiset	Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	
	31.12.2019	31.12.2018
Lähipiiriin kuulumisperuste		
Johto	1 686	1 499
Omistajayhteisön johto	681	893
Sukulaisuus	19	15
Yhteensä	2 386	2 408

Yhtiön lähipiirille myönnettyjen korttiluottojen ehdoissa noudatetaan yleisöluotonannon tavanomaisia perusteita ja yleisiä ehtoja.

S-Pankki Oy:n liitetieto 37: Omistukset muissa yrityksissä

	Kotipaikka	Omistusosuus	Oma pääoma (t€)	Tilikauden voitto / tappio (t€)
S-Asiakaspalvelu Oy	Helsinki	100 %	1 908	661
FIM Pääomarahastot Oy	Helsinki	100 %	8 792	262
FIM Varainhoito Oy	Helsinki	100 %	16 670	2 566
S-Crosskey Ab	Maarianhamina	40 %	31	-2

S-Pankki Oy:n liitetieto 38: Suurimmat osakkeenomistajat ja osakkeiden omistuksen jakautuminen

Omistaja	Omistusosuus	Omistaja	Omistusosuus
Suomen Osuuskauppojen Keskuskunta	37,50 %	Osuuskauppa Maakunta	0,70 %
LähiTapiola Keskinäinen Vakuutusyhtiö	10,00 %	LähiTapiola Etelä-Pohjanmaa Keskinäinen Vakuutusyhtiö	0,60 %
Helsingin Osuuskauppa Elanto	7,50 %	LähiTapiola Varsinais-Suomi Keskinäinen Vakuutusyhtiö	0,60 %
LähiTapiola Keskinäinen Henkivakuutusyhtiö	3,50 %	Osuuskauppa Keula	0,60 %
Osuuskauppa Hämeenmaa	2,90 %	LähiTapiola Itä Keskinäinen Vakuutusyhtiö	0,50 %
Pirkanmaan Osuuskauppa	2,70 %	LähiTapiola Uusimaa Keskinäinen Vakuutusyhtiö	0,50 %
Osuuskauppa Keskimaa	2,50 %	LähiTapiola Pirkanmaa Keskinäinen Vakuutusyhtiö	0,50 %
Osuuskauppa Arina	2,50 %	LähiTapiola Keski-Suomi Keskinäinen Vakuutusyhtiö	0,40 %
Turun Osuuskauppa	2,20 %	LähiTapiola Lappi Keskinäinen Vakuutusyhtiö	0,40 %
Osuuskauppa PeeÄssä	2,20 %	LähiTapiola Lännen Keskinäinen Vakuutusyhtiö	0,40 %
Osuuskauppa KPO	2,10 %	LähiTapiola Kaakkois-Suomi Keskinäinen Vakuutusyhtiö	0,40 %
Etelä-Pohjanmaan Osuuskauppa	1,80 %	LähiTapiola Etelä Keskinäinen Vakuutusyhtiö	0,40 %
Kymen Seudun Osuuskauppa	1,80 %	LähiTapiola Loimi-Häme Keskinäinen Vakuutusyhtiö	0,40 %
Suur-Seudun Osuuskauppa SSO	1,70 %	LähiTapiola Pohjanmaa Keskinäinen Vakuutusyhtiö	0,40 %
Keskinäinen Työeläkevakuutusyhtiö Elo	1,50 %	LähiTapiola Savo-Karjala Keskinäinen Vakuutusyhtiö	0,30 %
Osuuskauppa Suur-Savo	1,40 %	LähiTapiola Savo Keskinäinen Vakuutusyhtiö	0,30 %
Pohjois-Karjalan Osuuskauppa	1,20 %	LähiTapiola Satakunta Keskinäinen Vakuutusyhtiö	0,30 %
Osuuskauppa Varuboden-Osla Handelslag	1,10 %	Koillismaan Osuuskauppa	0,30 %
Satakunnan Osuuskauppa	1,10 %	LähiTapiola Kainuu-Koillismaa Keskinäinen Vakuutusyhtiö	0,20 %
LähiTapiola Pohjoinen Keskinäinen Vakuutusyhtiö	1,00 %	Jukolan Osuuskauppa	0,10 %
Etelä-Karjalan Osuuskauppa	1,00 %	LokalTapiola Sydskusten Ömsesidigt Försäkringsbolag	100,00 %
LähiTapiola Pääkaupunkiseutu Keskinäinen Vakuutusyhtiö	0,90 %		
LähiTapiola Vellamo Keskinäinen Vakuutusyhtiö	0,80 %	Yhteensä	100,00 %

S-Pankki

S-PANKKI.FI
